

NoodLot
Jaloezie. Haat. Ontwrichtend.

Eerder verschenen van Peter J.L.M Bernink:

Hefboom (2024)

Onder Huwelijks Voorwaarden (2023)

Onder schuilnaam (2022)

Het festival (2021)

De weldoener (2020)

Zoutzuur (2019)

Gifgas (2018)

Het icoon (2017)

Kwade vrienden (2016)

Valse hoop (2015)

Geen weg terug (2014)

Ontwerp omslag: vandijk ontwerpt, Eindhoven

Beeld omslag: volgt nog!!

Foto auteur: S.C. Georg

Ontwerp binnenwerk: Sanne Hillemans

© 2025 Uitgeverij Palmslag | Peter J.L.M. Bernink

www.palmslag.nl

info@palmslag.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit boek mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, internet, fotokopie, microfilm of op welke andere (digitale) wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is bovendien uitdrukkelijk niet toegestaan, ook niet voor het trainen van kunstmatige intelligentie (AI) en/of soortgelijke technologieën.

All rights reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technology. No part of this book may be reproduced in any form by print, internet, photoprint, microfilm or any other (digital) means without written permission from the publisher.

ISBN 978 94 934 6530 5

NUR 331

Voor mijn kleinkinderen, Felize, Felix, Sebe, Olaf, Hella,
Fedja, Warre en Aisling.

Belangrijkste personages in alfabetische volgorde

Abeelen Van, hoofdofficier van Justitie Leeuwarden
Diepen, Sjaak, Cora (Luchtenbelt) schoonmaakster, partner
Donker, rechercheur Woudenberg
Haas, Fred, Debbie echtgenote, Ludo zoontje, Jannie dochter
Hansens, notaris
Havers, rechercheur Woudenberg
Houtbrugge, Ties, Lena echtgenote, Lieneke en Adèle,
dochters
Koch, Bert, oud neuroloog, onderzoeker
Koerts, alias de Korte
Kooten, beheerder de Schans
Kranen, advocaat
Kreulder, Dinah, secretaresse Koch
Lakmoes, rechercheur Groningen
Lammers, Andrea, schoonmaakster, Kees echtgenoot
Liebermann, Nora, vriendin Koerts, Saskia dochter
Nagels, alias de Lange
Schalken, Frans, Trees echtgenote, Harrie, Frits en Karel zoons
Ter Steeg, Chris, Carla echtgenote, Teun zoon
Ulkes, hoofdinspecteur Utrecht
Vermeij, Titia, rechercheur Utrecht
Zand, Emiel, rechercheur Leeuwarden

Citaten

Het is een voorrecht getalenteerde vrienden te hebben.
– Bert Koch

Succes is een nevenproduct van geluk
– Nelle Lamarr in De Logé

Elk contact leidt tot een spoor
– Locard principe, Edward Locard, Frans criminoloog

Als ik iets niet weet, is het niet gebeurd
– Informant

Proloog 2015

De nacht ging over in de dag. Nog even en het duister was verdwenen.

De grote villa stond zwijgend in de laatste restjes van de nacht te wachten.

De twee gingen doelbewust te werk. Ze kenden de weg. Hadden zich goed voorbereid.

Geruisloos openden ze de zijdeur. Ze liepen naar de keuken.

Plotseling gebaarde de een naar de ander en wees naar een glazen deur die op de grote ruime hal uitkwam. Er kwam iemand aan.

De deur ging open en de indringers stonden oog in oog met een vrouw. Door de hevige schrik struikelde zij en viel tegen de keukentafel. Voordat ze verder iets had kunnen uitbrengen trok een van de indringers een pistool en schoot haar zonder aarzelen door het hoofd. Door de geluidsdemper was het schot niet meer dan een doffe plof. In haar val trok zij een stoel mee die met veel lawaai op de marmeren vloer terechtkwam.

Even was het stil, tot ze iemand hoorden die van boven naar beneden de trap afrende. Het was de man die zijn vrouw riep. De andere indringer liep de hal in. Opnieuw een doffe plof. De man viel dodelijk getroffen in de hal op de grond. Het bloed liep uit de zijkant van zijn hoofd.

Twee kinderen kwamen op de overloop naar de trap gerend. Een meisje voorop. Ze zag haar vader op de vloer in de hal liggen en sloeg haar handen voor haar mond. Dat was het laatste wat ze deed. Halverwege de trap trof de kogel haar in de borst. Ze viel voorover, rolde naar beneden en kwam onder aan de trap tot stilstand.

Het jongetje was bovenaan de trap blijven staan. Hij wilde wat roepen. De kogel trof hem midden in het gezicht. Met zijn de beentjes vooruit viel hij halverwege de trap naar beneden.

Toen was alles stil. De twee mannen keken om zich heen, verwijderden vervolgens al hun sporen en verlieten het huis via dezelfde weg als ze gekomen waren.

Voorspel

Woudenberg, 31 december 2014

Woudenberg. Gereformeerd. Een saai dorp in de provincie Utrecht. Veertienduizend inwoners. Er gebeurde niet veel. Druk met naar de kerk gaan. De Woudenbergers hadden het niet slecht. Ze waren ingetogen. Introvert.

Een keer per jaar was dat anders. Op oudejaarsavond kwamen de bewoners bijeen in het dorpscentrum, in de Schans, het ontmoetingscentrum. Niet zomaar. Dan kwam iedereen die een oudejaars Staatslot had gekocht. Er werd veel gedronken. Het was het hoogtepunt van het jaar. De volgende dag hadden ze spijt, maar dat was over als ze de kerk hadden bezocht.

De laatste week van het jaar ging het gesprek over niets anders dan de Staatsloten. Er was nog nooit een prijs van enige betekenis gewonnen, maar dat mocht de pret niet drukken.

De Staatsloten konden worden gekocht bij een zestal zaken in Woudenberg. Daar gingen de gesprekken ook over niets anders. Het halve dorp deed eraan mee. De andere helft verfoeide het. Loten waren het werk van de satan. Tenminste dat zeiden ze. Als je zag hoeveel Woudenbergers er op oudejaarsavond in de Schans te vinden waren dan was satans invloed matig. De hoofdprijs was dit jaar meer dan dertig miljoen euro. Zou het dit jaar gaan gebeuren? Het geloof was dan wel sterk, ijzersterk, maar de realiteit was anders.

Hoe dan ook, het was gezellig in het dorpscentrum. De Schans was afgeladen.

Om zeven uur arriveerden de eerste gasten. Vanaf dat moment werd er stevig gedronken. Om half acht zou de Oudejaarsestrekking beginnen. Om half twaalf begon het hoogtepunt. De hoofdprijs als allerlaatste. Daarna werd het drinken stevig opgevoerd.

Hele families gingen ieder jaar op Oudejaarsavond naar de Schans.

Zoals de familie Ter Steeg. De familie was er zoals ieder jaar, maar hadden nooit een grote prijs gewonnen. Zou ook nu weer niet gebeuren. Als het maar gezellig was. Echte Woudenbergers. Zeer gelovig. Eén zoon, achtentwintig jaar, Teun. Woonde nog thuis. Iedere zondag met papa Chris en mama Carla naar de kerk. Teun liep stage bij een loodgietersbedrijf in Utrecht. Een van de bedrijven van vader Ter Steeg. Vader Ter Steeg deed het rustig aan. Hoefde niet meer te werken. Had last van versleten knieën en heupen. De Woudenbergers vroegen zich af waar hij die van gekregen had. Het zitten in de ongemakkelijke banken in de kerk was iedere zondag een marteling. Van hem hoefde de kerkgang niet, maar moeder Carla en zoon Teun waren onverbiddelijk. Zolang Chris bier kon drinken kon hij ook naar de kerk. Hoogtepunt van het jaar was voor de familie Ter Steeg de oudejaarsestrekking in de Schans.

Teun had de loten gekocht. Tien stuks. Honderdvijfenzeventig euro geofferd aan satan, maar altijd weer spannend. Drie jaar geleden hadden ze een klein prijsje gewonnen. Vijftien euro. Het leek wel de hoofdprijs. Een paar biertjes en weg was de prijs.

Dan de familie Houtbrugge. Vader Ties, moeder Lena en twee dochters, Lieneke en Adèle. Ze waren zoals ieder jaar met oud en nieuw naar de Schans getogen.

Ties Houtbrugge had in de zomer van dat jaar, in juli, voorgesteld om dit jaar eens niet met oud en nieuw naar de Schans te gaan maar naar Zwitserland. Naar de wintersport.

Maar Lena Houtbrugge wilde dat niet. 'Wij gaan op oudejaarsdag, zoals ieder jaar, naar de Schans en niet anders.'

De twee dochters Lieneke en Adèle, die ook niets liever wilden dan met oud en nieuw naar Zwitserland gaan, wisten al wat de uitkomst was. Ze gingen niet naar Zwitserland. Lena Houtbrugge was de baas. Lena bepaalde wat er gebeurde. Ze waren zoals gebruikelijk met de zomervakantie naar Zwitserland geweest, telkens in hetzelfde hotel. Wandelen, vaak bloedheet. Ties en de twee dochters hadden een bloedhekel aan wandelen. Maar Lena wilde in juli naar Zwitserland en dan gingen ze naar Zwitserland. Met oud en nieuw waren ze thuis en met Oudjaar naar de Schans met een lading Staatsloten. Ties zag er als een berg tegenop. Het was ieder jaar hetzelfde. Een volkomen beschenken echtgenote die door hem naar huis werd gesleept. Maar dat viel niemand op. Iedereen was beschenken. Geen schande. Dit was Woudenberg.

Lena had de Staatsloten gekocht. Dertig stuks. Er moest toch een keer een flinke prijs op vallen.

Een andere familie, Schalken, werd in de Schans met de nek aangekeken. Ze hoorden er niet. Niet in Woudenberg en al helemaal niet in de Schans. Vader Frans, moeder Trees en de zoons Harrie, Frits en Karel woonden niet eens in Woudenberg, maar in Utrecht. In een achterstandswijk. In Ondiep. Het was min volk, vonden de Woudenbergers. En zo werden ze behandeld. Ze trokken zich er echter niets van aan. Ze waren die avond als een van de eersten in de Schans. Ooit hadden ze gehoord dat het er zo gezellig was. Jaren geleden alweer. Sindsdien kwamen ze ieder jaar. Met z'n vijven.

Ook deze avond waren ze weer aanwezig. En meteen tien flesjes bier op tafel. Voor ieder twee. Moeder Schalken was er als eerste doorheen en pakte een flesje van zoon Frits. Een slome, maar niet zo sloom dat hij niet begon te vloeken en het flesje uit haar handen rukte. 'Haal godverdomme je eigen bier, trut'.

Trees begon te schelden en te vloeken en zei tegen Harrie dat -ie zijn broer op zijn bek moest slaan zodat hij zijn mond hield. Karel, de andere broer, suste de boel en zei tegen Harrie dat hij nog tien flesjes moest halen. De rust keerde terug.

‘Wie heeft de loten?’ vroeg Karel. Ze keken elkaar aan.

‘Jij zou ze meenemen Trees. Jij gaat over de loten,’ roept Frits. Trees graaide in haar tas en zakken. Geen loten. Dan graait ze in haar bh en haalt de loten eruit. Honderd loten. Een kapitaal, maar een keer per jaar moet dat kunnen.

‘Zo, had ik jullie mooi tuk. Hier valt de hoofdprijs op jongens. Reken maar. Kan niet anders.’

Het groepje werd door de omstanders met afgrijzen bekeken. Ieder jaar hetzelfde. Tegen het einde van de avond waren ze straal-bezopen en kwamen de kinderen van een van de broers ze ophalen. Terug naar Ondiep.

Kooten, de uitbater van de Schans, zag het allemaal met gemengde gevoelens aan. Veel drinken betekende wel veel verdienen maar ook veel gedonder. Zijn vrouw en kinderen hadden ervoor bedankt om dat zootje ongeregeld te bedienen. Daarom moest hij het doen met ingehuurd personeel. Ook wilden ze de troep niet opruimen die de meute achterliet als het festijn voorbij was. Daar had Kooten zijn vaste schoonmaakploeg voor. De familie Haas. Die kwam de volgende ochtend de Schans netjes schoonmaken, als iedereen nog op één oor lag. Omdat Kooten altijd achteraf betaalde wist hij zeker dat ze kwamen. De familie Haas wilde geen contract. Alleen geld. Twee dagen voor oud en nieuw hadden ze alles nog eens doorgenomen. Welke ruimtes ze zouden schoonmaken, behalve de grote zaal met name ook de toiletten en de hal, de tijd die ze eraan zouden besteden en uiteraard de financiën. Het werk werd gedaan door Haas, zijn vrouw en twee andere vrouwen, vriendinnen van mevrouw Haas. Kooten wist dat het daags na het festijn een enorme bende was.

Toen de Schalkens aan hun zoveelste biertje begonnen was de Schans al aardig volgelopen.

Om tien uur kon je over de hoofden lopen. Buiten werd massaal vuurwerk afgestoken. De sfeer was prima. Om vijf minuten voor twaalf begon iedereen koortsachtig de loten tevoorschijn te

toveren en voor zich op tafel te leggen. Om twaalf uur precies was het uur U. Bijna iedereen vloog elkaar om de hals met gelukkig nieuwjaarswensen, waarna de nummers werden gecontroleerd die op het grote scherm waren geprojecteerd. Velen keken op hun iPhone om de nummers te controleren. Hier en daar klonken kreten als er een prijs was gevallen, maar helaas geen dikke prijzen. Het mocht de pret niet drukken. De waardeloze loten werden in de afvalbakken gegooid en iedereen ging verder met het vieren van het nieuwe jaar. Nog meer drank. Eindelijk verlieten na drieën de laatste gasten het pand en sloot Kooten af. Morgen weer verder.

Woudenberg, de Schans, 1 januari 2015

Al bij het openen van de deur, sloeg de walm van verschaald bier en sigaretten hen in het gezicht. Ook hier en daar verzuurde viezigheid. Braaksel.

De chaos was enorm, maar ze waren niet anders gewend. Het was hun werk. Opruimen, schoonmaken als er een feest geweest was. Met z'n vieren, het echtpaar Haas en de dames Diepen en Lammers, een ijzersterk kwartet, al jaren. Meestal in de provincie Utrecht. Woudenberg op nieuwjaarsdag was een topper. Goede verdiensten. De beheerder Kooten moest de Schans diezelfde avond alweer verhuren. Nieuwjaarsbal. Dat was een keurig feest. Geen drankfestijn. Welopgevoed volk dat zich netjes gedroeg. Het moest er allemaal tiptop uitzien. Daar ging het kwartet voor zorgen. Fred Haas met zijn vrouw Debbie en haar twee vriendinnen Cora en Andrea. Haas gaf de aanwijzingen en ze gingen aan de slag. Kooten kwam even kijken en zag dat de vier stevig aan het werk waren. Haas verzamelde alle afvalbakken en ging ermee naar een hok achter het feestlokaal. Wat hij precies in dit hok deed hoefde niemand te zien. Hij gooide de afvalbakken een voor een leeg op een stuk zeil dat hij er speciaal van tevoren voor neergelegd had. Met zijn rubberhandschoenen aan vond hij waar hij naar zocht. Heel veel weggegooid loten.

Loten waar geen prijs op was gevallen. Waardeloze stukjes papier. Haas wist beter. Die lui waren al zo beschonken dat ze niet altijd meer goed keken. Niet dat hij klappers had gemaakt in het verleden, maar soms was het de moeite waard. Een klein prijsje was dan een extra bonus op het smerige werk dat hij deed. Iedere afvalbak bevatte wel tientallen weggegooide loten. Hij verzamelde ze allemaal, veegde ze schoon en stopte ze in zijn zak. Sommige loten waren kletsnat en dropen van het bier maar dat deed er niet toe. Een lot was een lot.

Hij was ingespannen en gestrest bezig toen hij plotseling zag dat de deur van het hok op een kier stond. Er stond iemand. Hij kon niet zien wie. Hij schrok, aarzelde eerst en liep er zachtjes heen. Toen hij er bijna was, werd de deur werd met een klap dichtgegooid. Haas ruimde de rest snel op. Toen hij alle loten had verzameld en het afval weer in de plastic afvalzakken had gestopt ging hij terug naar de feestzaal.

‘Zo, jij hebt lang werk gehad daarbinnen,’ merkte Debbie op.

‘Ja, wat wil je als ze glaswerk in de zakken gooien en die gaan scheuren. Dan kan Fred Haas de boel opruimen.’

Hij keek ongemerkt naar de dames en ook naar Kooten die nu aanwezig was. Er leek niets bijzonders aan de hand. Niets opvallends.

Ze waren al aardig opgeschoten. Nog twee uurtjes. In het begin van de middag waren ze klaar. Het kwartet nam de enveloppen met contant geld in ontvangst en vertrok. Tot de volgende keer. Dat was al de volgende morgen, na het Nieuwjaarsbal. Dat was een fluitje van een cent, maar financieel weer mooi meegenomen.

De vier namen afscheid van elkaar. Cora Diepen en Andrea Lammers gingen naar hun luie nietsnutten. Mannen waar ze ooit mee waren getrouwd. Dat gold tenminste voor Andrea, die was getrouwd met Kees Lammers. Cora was nooit aan een huwelijk begonnen met haar Sjaak. Maar ze zaten vast aan die kerels, vonden ze. Ze woonden in Utrecht, Overvecht. Slechter kon bijna niet. Fred Haas ging naar zijn huis in Ondiep, ook in de mindere wijk.

Debbie, zijn vrouw, ging bij haar moeder op bezoek. Die woonde ook in Utrecht, in de wijk Zuilen. Evenmin top.

Zodra Fred haas thuis was telde hij hoeveel loten hij had opgedoken. Honderdzeseventig. Viel wat tegen. De afgelopen jaren waren het meer dan tweehonderd. Hij ging achter de computer zitten en checkte ieder lot. Sommige waren verkreukeld, andere half doorgescheurd. Enkele, die nat waren geweest van het bier, stonken nog. Op andere loten zat braaksel. Smerig. Na honderd loten stopte hij. Even wat eten. Niet te lang, want hij wilde niet dat Debbie zag wat hij deed. Loten uit afvalbakken halen.

Debbie had het hoog in de bol en betreurde het nog iedere dag dat ze met Fred was getrouwd. Fredje Haas, de praatjesmaker en fantast. Had haar van alles voorgespiegeld maar hij was gewoon een kleine rommelaar. Toen ze hem leerde kennen had hij net een grote klapper gemaakt. Onduidelijk waarmee. Dure auto, dure kleren. Gul. Alles kon. Dure hotels. Ze was gevallen voor zijn geld en praatjes. Eigen schuld. Zijn vriendjes waren een probleem. Nog gladder dan Fredje.

Debbie zag er leuk uit. Die vriendjes van hem kleedden haar continu met hun ogen uit. Viespeuken. Gelukkig bleef het daarbij. Toen het geld van de klapper op was en ze uit het huis moesten dat niet van hem was, zoals hij had gezegd, waren ze in een huisje in Ondiep getrokken. Samen met haar vriendinnen Cora en Andrea was ze gaan schoonmaken. Cora en Andrea deden dat al langer. Debbie had Fred meegesleurd. Jij werkt mee of je kunt oprotten, had ze gezegd. Fred deed mee.

Stiekem loten uit afvalbakken rapen was voor hem toch een manier om iets extra's te doen. Niet verboden, wel smerig. Hij maakte zich zorgen of iemand had gezien wat hij aan het doen was. Debbie, Cora, Andrea of Kooten? Misschien maakte hij zich zorgen om niets.

Met een kop koffie ging hij verder. Lot voor lot. Nog een paar loten en dan had hij ze gehad. Niets. De volgende. De laatste. Hij

merkte dat dat niet een lot was, maar twee die aan elkaar geplakt zaten. Ze roken naar verschaald bier. Voorzichtig trok hij ze van elkaar los. Ze moesten wel leesbaar blijven. Nummer honderdzesenzeventig, niets. Nummer honderdzevenenzeventig, het lot dat erachter geplakt zat was licht beschadigd, een scheur, maar leesbaar. Hij typte net als alle vorige keren de twee letters en de vier cijfers in. AG 1368. Het duurde even maar toen verscheen er op het beeldscherm:

U hebt de jackpot gewonnen!! Van harte gefeliciteerd!! Dertig miljoen euro.

Daarna een heel verhaal dat hij niet las.

Hij typte de twee letters en de vier cijfers nog eens in. AG 1368.

U hebt de jackpot gewonnen!! Van harte gefeliciteerd!! Dertig miljoen euro.

Het stond er echt! Het begon hem te duizelen. Buiten adem keek hij nog eens goed. Het stond er echt. De jackpot, dertig miljoen! Nu niet gek worden. Rustig ademen. Gemakkelijker gezegd dan gedaan.

Hij hoorde gemorrel aan de buitendeur. Debbie. Snel veegde hij de loten bij elkaar, stopte ze weg, sloot de laptop, liep naar de bank en pakte de krant. Het duizelde hem nog steeds. Een waas voor zijn ogen.

‘Hé, kun je niet wat zeggen? Zo uitgeput van het schoonmaken, Fredje Haas? Heb je al wat gegeten? Of moet ik dat weer klaarmaken?’

Ze had het hoogste woord. Als altijd. Hij mompelde wat en ging verder met de krant. Hij las niets, maar probeerde bij zinnen te komen. Dat was moeilijk.

Ze ging naar de keuken. Ging wat eten maken. Hij had geen trek. Wist niet of hij het zou vertellen.

Het lot was van iemand anders. Van wie? Hij wist niet wat -ie moest doen. Hij probeerde dat op internet uit te vinden. De volgende dag kon hij bellen. Na tien uur. Hij deed die nacht geen oog dicht.

Woudenberg, 2 januari 2015

Fred en Debbie Haas gingen weer op pad naar Woudenberg. Met de auto was het een halfuurtje. Cora en Andrea waren er al. Dit keer waren ze snel klaar. Het Nieuwjaarsbal was geslaagd geweest, vertelde Kooten. Klachten had hij niet gehoord. Ook niet over oudejaarsavond.

Of er gisteravond nog prijzen waren gevallen, vroeg Fred tussen neus en lippen door.

Niet dat Kooten wist. Ja, een klein prijsje hier en daar. Maar niets bijzonders. In ieder geval was de jackpot niet in Woudenberg gevallen.

Fred ging na het schoonmaken naar huis. Debbie ging met haar vriendinnen Cora en Andrea mee. Ze kwam later.

Fred was blij dat hij de tijd had om na te denken. Eerst met de Staatsloterij te bellen. Vragen wat hij moest doen. Wat er werd verwacht. Hij was zenuwachtig. Wist eigenlijk niet wat hij moest doen. Vertellen hoe het zat? Gewoon doen of hij het lot had, maar nu pas durfde te bellen? Het duizelde Fred Haas. Doodzenuwachtig was ie. Hij ging bellen met de Staatsloterij.

Hij kreeg een menu dat hij moest afwerken. Hij moest vermelden om welke loterij het ging. Eindelijk kreeg hij iemand aan wie hij zijn verhaal kwijt kon.

‘Met Haas in Utrecht. Ik bel omdat ik lotnummer AG 1368 heb. Dat is de jackpot.’

Het was even stil aan de andere kant van de lijn alsof diegene het niet kon geloven.

‘Van harte gefeliciteerd, meneer Haas. Fantastisch.’ Toen ineens zakelijk: ‘Mag ik een paar gegevens van u noteren?’

Daar had Haas geen bezwaar tegen. Nadat een en ander was vastgelegd, kwam de medewerkster met de mededeling dat de Staatsloterij graag een afspraak met de heer Haas wilde maken. Haas dacht koortsachtig na. Hij wilde alleen gaan. Debbie hoorde het nog wel. Eerst alleen. Twee dagen later naar Rijswijk. Afgesproken.

Rijswijk, twee dagen later

Debbie wilde mee. Rijswijk, Den Haag. Fred had eigenlijk geen goede smoes toen Debbie vroeg wat hij eigenlijk in Rijswijk te zoeken had. Het ging om iets met de auto, zei Fred. Gelukkig had Debbie geen verstand van auto's. Haar moeder wilde ook mee, dus ze gingen met Fred mee. Kon hij ze in de binnenstad van Den Haag afzetten, zijn ding doen en hen weer ophalen.

Nadat hij de dames had afgezet, reed Fred naar de Laan van Hoornwijck in Rijswijk waar de Nederlandse Loterij was gehuisvest.

Hij werd allerhartelijkst ontvangen. Kreeg koffie aangeboden en werd gefeliciteerd. Ze wilden het lot uiteraard zien. Bewijs aan toonder. Het lot ging in de kluis en hij kreeg een kopie en een bewijs van ontvangst. Verder een bos bloemen die eigenlijk voor zijn vrouw was bedoeld.

Of ze foto's mochten nemen van de gelukkige jackpotwinnaar. Nee, dat mochten ze niet. Fred Haas wilde anoniem blijven. Of Fred gehuwd was. Ja, dat was hij, maar dit deed hij allemaal zelf. Of Fred in gemeenschap van goederen was getrouwd of op huwelijksvoorwaarden. In gemeenschap van goederen. Waar hij het lot gekocht had. Fred begon het warm te krijgen. Op al die vragen had hij niet gerekend.

'Het lot is door mijn vrouw gekocht. Ik weet niet precies waar.'

Op welke bank ze het geld moesten storten. Daar had hij over nagedacht. Hij ging een apart bankrekeningnummer openen. Hij zou dat nog laten weten.

'Weet uw vrouw dat u de jackpot hebt gewonnen?' De man van de Staatsloterij vond blijkbaar dat de vraag gesteld moest worden.

'Nog niet maar dat ga ik nu doen. Eerst wilde ik dat alles in kanalen en kruiken was.'

'Wij raden u aan een financieel adviseur in de arm te nemen. In het begin zullen wij u begeleiden. Dertig miljoen is niet niets. Ik neem aan dat u daar geen bezwaar tegen hebt?' Dat had Fred niet.

'Goed, dan wordt u gebeld voor een afspraak. Hebt u nog vragen?'

Fred keek op zijn horloge. 'Nee, ik moet nu naar mijn vrouw, die is met mijn schoonmoeder in de stad.'

'Prima als u nog vragen hebt, dan kunt u altijd bellen.' De man gaf Fred een kaartje waar zijn gegevens opstonden. Ook van de financieel adviseur.

'We wensen u veel geluk met uw prijs en zullen nog wel contact met elkaar hebben.'

Toen Fred in de auto zat en hij Debbie belde dat hij eraan kwam, vroeg hij zich af wat ie met de bloemen moest doen. Zonde om ze weg te gooien. Hij besloot ze te houden en weer een smoes te bedenken over de auto. Op de weg terug van Den Haag naar Utrecht vertelde hij dat de tweedehands Audi dealer had gedacht dat hij een auto zou kopen. Vandaar de bloemen.

'Heb je me niets van verteld.'

'Nee. Was een verrassing. Maar ik heb hem niet gekocht. Was een occasion, niets bijzonders.'

Zijn telefoon ging. Nederlandse Loterij stond op het scherm. Hij nam niet op.

'Waarom neem je niet op?' vroeg zijn schoonmoeder.

'Omdat jij in de auto zit en ik geen zin heb dat je meeluistert met mijn zaken. Daarom.'

'Doe nou niet zo onaardig, Fred. Moeder zegt niets raars.'

'Nee. Dat moest er nog bijkomen.' Hij was blij dat ze in Utrecht waren en hij zijn schoonmoeder kon afzetten. Hij mocht zijn

schoonmoeder niet. Bovendien was ze een kletstante. Hoorde een half woord en maakte er een groot kletsverhaal van.

Zodra ze uit de auto was, belde hij met de Nederlandse Loterij. Het ging over de financieel adviseur om een afspraak te maken. 'Ik bel terug.' Hij keek Debbie aan. 'Ik vertel je thuis wel wat er aan de hand is.'

Zodra ze thuis waren ging Debbie ervoor zitten. 'Vertel.'

Hij vertelde wat er gebeurd was. Ze keek hem verbijsterd aan. 'Wij hebben dertig miljoen euro gewonnen? Dertig miljoen? Hoe kan dat? We hebben nooit loten gekocht. Nu niet en vroeger ook niet. Hoe kan dat Fred?'

'Ik heb dat lot gevonden in een afvalbak op nieuwjaarsdag toen we daar de boel schoonmaakten.'

'Maar dan is dat lot toch niet van ons? Dat is van iemand anders.'

'Ja, dat is van iemand anders, maar van wie?'

Debbie keek Fred verbijsterd aan. 'Fred, dat lot is niet van ons. Van wie het wel is, weten we niet, maar in ieder geval niet van ons. Je moet dat aan de Staatsloterij vertellen.'

'Die weten ook niet van wie dat lot is.'

'Dit lot is met heel veel andere loten door de mensen op oudejaarsavond weggegooid. Dus dit lot is van een van die mensen.'

'Klopt, maar Debbie, van wie? Er waren meer dan honderd mensen. Ze bekijken die loten onzorgvuldig. Denken dat het niets is en gooien ze dan weg. Ook dit lot.'

'Dus ze hebben niet goed gekeken?'

'Nee. Ze hebben niet goed gekeken.'

Hij vertelde niet dat het winnende lot achter een ander lot geplakt zat. Aan elkaar geplakt door het bier. Maakte ook niets uit. Het was weggegooid. Hij had het gevonden. De eigenaar is degene die het heeft. Aan toonder, had Fred gelezen.

Hij vertelde ook niet van de deur die op een kier had gestaan.

'Misschien moeten we het naar de politie brengen. Gevonden voorwerpen,' ging Fred verder. 'Als er dan mensen komen die dat

lot claimen, moeten ze bewijzen dat het hun lot was. Als ze dat in de winkel gekocht hebben, kunnen ze dat niet en al helemaal niet als ze contant hebben betaald. Het is wat anders met mensen die een abonnement hebben of digitaal gekochte loten. Die weten de nummers. We wachten af.'

'Wat ga je nu doen?'

'De Staatsloterij stelt een financieel adviseur aan. Iemand die ons gaat begeleiden.'

Was dat het telefoontje dat je in de auto kreeg?'

'Ja. Ik ga hem bellen en vraag of hij een van de komende dagen hier komt.'

Fred belde en maakte een afspraak voor twee dagen later. Twee dagen de tijd om met elkaar te overleggen wat ze gingen doen. Debbie en hij moesten wel op een lijn zitten. Dat was hij zich zo langzamerhand wel gaan realiseren.

Als het winnende lot door iemand was gekocht en het stond geregistreerd, zou het snel genoeg bekend worden gemaakt. Er werd niets bekendgemaakt.

'Fred, ik zou blij moeten zijn, maar ik vind het doodgrijselijk, juist door de manier waarop we aan dit lot zijn gekomen.'

'Ik ook.'

Utrecht, Ondiep, februari 2015

De jackpot was door niemand anders opgeëist. Voor de Staatsloterij was de familie Haas de winnaar van de jackpot van dertig miljoen.

In de wijk Ondiep zat de familie Schalken bijeen. Zoon Harrie kwam met het nieuws: 'Die schoonmakers, die lui van Haas, gaan verhuizen.'

'Haas? Waarheen dan?'

'Naar Woudenberg.'

'Woudenberg?'

'Hebben ze daar huizen die die lui kunnen betalen? Huren zeker, net als hier in een of ander rijtjeshuis.'

‘Ze hebben een villa gekocht in die peperdure wijk in Woudenberg, aan de Maarsbergseweg. Gigantische villa.’

‘Wat vertel je me nou? Hoe kan dat?’ Vader Frans Schalken was ineens wakker.

‘Ze schijnen een dikke prijs in de Staatsloterij te hebben gewonnen. De jackpot notabene.’

‘Dat meen je niet. Hoe weet je dat?’

‘Dat mocht natuurlijk niemand weten maar de makelaar heeft dat verklapt. Praatte zijn mond voorbij. Toen Haas dat hoorde heeft -ie hem er meteen uit geschopt. Woedend was Haas. Nu weet iedereen het.’

‘Jezus, Fredje en Debbie Haas.’ Frans Schalken wist niet of hij moest vloeken of blij moest zijn voor die verdomde familie Haas. De jackpot!

‘Die lui hebben volgens mij nooit een lot gekocht!’ riep Trees Schalken.

‘Hoe weet jij dat nou?’

‘Nou, toen ik voor de kerst in de supermarkt stond met een paar andere vrouwen, was zij daar ook. Dat weet ik nog heel goed. Ik kocht Staatsloten en een van die andere vrouwen ook. Die vroeg toen aan Debbie of zij ook geen lot moest kopen. Nee. Daar deden ze niet aan. Weggegooid geld, zei ze. Dat weet ik nog verdomd goed. En nu hebben ze de hoofdprijs!’

‘Geen gewone hoofdprijs Trees, ze hebben de jackpot!’

‘Hoeveel is dat?’

‘Dertig miljoen.’

Trees begon te hyperventileren, ‘Dertig miljoen? Dat meen je niet!’

‘Ja, dat meen ik wel, dertig miljoen en nu gaan ze in Woudenburg een landgoed met een kapitale villa kopen. En dan houden ze nog heel veel over. Krijgen ze nooit op. Fredje zal wel niet meer gaan werken en die kinderen zitten ook gebakken.’

Trees Schalken zakte in de stoel. Tjezus. Dertig miljoen. En zij hadden met hun honderd loten een paar prijsjes. Ja, met zoveel

loten wilde dat wel, maar grote prijzen weer eens niet. Zoals ieder jaar. Ze deden niet aan straten of straatjes, of hoe dat ook heten mocht. Gewoon losse loten. Honderd stuks. Drieduizend euro. De prijsjes hadden ze opgehaald. De waardeloze loten meteen in de afvalbakken gekieperd. Zoals ieder jaar. Net als iedereen. En die van Haas, die nooit loten zeiden te kopen hadden de jackpot. Het was om gek van te worden.

‘Wie weten dat nu?’

‘Iedereen, dat zei ik al. Ze worden belaagd door de pers en door goudzoekers en door wie al niet. Ga maar kijken bij hun huis.’

Trees stond op en ging kijken. Haas woonde een straat verderop in Ondiep. Vlakbij. Ze zag het. Inderdaad een grote toeloop. De deur en de gordijnen waren dicht. Ze gaven geen sjoerge. Gelijk hadden ze. Trees ging weer naar huis.

Toch raar. Zeggen dat je geen loten koopt en dan de hoofdprijs.

Trees Schalken liep naar de kast en haalde er twee vellen papier uit. Zoals ieder jaar schreef ze de nummers op van de loten die ze gekocht had. Een gewoonte. Meestal gooide ze de blaadjes weg waar de nummers op stonden. Deze keer niet. Ze wist niet waarom.

Ze liep de nummers langs. Op een paar nummers waren prijzen gevallen. Kleine prijzen die ze al opgehaald had.

Opeens stokte ze. AG 1368. Ze kende het nummer uit haar hoofd. De jackpot. Daar stond het. Het duizelde haar. Zij hadden de jackpot! Maar waar was dat lot?

Ze had geen loten meer. Wat was er gebeurd? Rustig blijven. Niets tegen Frans zeggen. Die zou gek worden. Haas had dat lot gevonden. Zo zat het. Ze ging de Nederlandse Loterij bellen.

Rijswijk, Nederlandse Loterij

De directeur van de Nederlandse loterij had, zoals gebruikelijk, zijn medewerker Frans en op zijn kantoor laten komen om hem verslag uit te laten brengen van de kennismaking met de winnaar van een grote prijs.

‘Ga zitten Fransen, hoe verliep het bezoek aan de familie Haas in Utrecht?’

‘Oh, prima. Aardige mensen. Meneer en mevrouw Haas en twee kinderen. Eenvoudige mensen. Schoonmakers. Beiden. Ze wonen in Utrecht, in de wijk Ondiep. Typische achterstandswijk, maar dat terzijde. Er waren wel een paar merkwaardige zaken.’

‘Zoals?’

‘Ik vroeg waar ze het lot gekocht hadden, zonder enige bedoeling. De heer Haas zei toen dat zijn vrouw dat had gedaan, in Woudenberg.’

‘In Woudenberg?’

‘Ja, daar werken ze vaak als schoonmakers in de grotere huizen en in de Schans, het feestcentrum.’

‘Wat is daar zo merkwaardig aan?’

‘Dat lot is niet in Woudenberg gekocht maar in Utrecht. Dus dat is raar. Toen ik vroeg of ze het zeker wist dat het Woudenberg was en niet Utrecht, zei mevrouw Haas dat het ook Utrecht geweest kon zijn. Daar had ze ook loten gekocht. Ik ben er verder niet op ingegaan. Ik heb het rekeningnummer waar het geld op gestort kan worden. De bank is op de hoogte. Ze wisten nog niet wat ze met het geld gingen doen. Behalve dat ze stopten met schoonmaken.’

‘Ze hebben kinderen, zei je?’

‘Ja, twee kinderen, een meisje en een jongen. De grootmoeder past altijd op ze als ze aan het werk zijn. Die kwam ook nog binnenzeilen. Ze wisten niet hoe snel ze mij de deur uit moesten krijgen. De moeder van moederskant wist kennelijk nog van niets. Ik ben benieuwd hoelang nog.’

‘Goed Fransen. Kijk bij welke winkel het winnende lot is gekocht. Dan hebben we dat vastgelegd. Jij en de man van de bank zullen ze verder begeleiden. Bedankt.’

‘Er is nog wel iets anders. Ik werd gebeld door ene mevrouw Schalken. Ze zegt dat ze honderd loten had gekocht, waaronder het lot waarop de jackpot was gevallen. De loten waren contant betaald. Bewijs had ze niet.’

De directeur zuchtte. Het was niet de eerste keer dat iemand beweerde de jackpot te hebben gewonnen. De meest idiote smoezen werden opgevoerd.

‘Wat heb je gezegd?’

‘Dat we niets kunnen doen, zolang ze geen bewijs had dat het winnende lot van haar was.’

‘Heel goed. Dat is het?’

‘Bijna. Ze vertelde het lot gekocht te hebben in de supermarkt in Utrecht, waar het winnende lot ook gekocht blijkt te zijn. Ze had de nummers van alle honderd loten opgeschreven. Ik zei dat wel meer mensen dat deden maar dat dat helaas geen bewijs was.’

‘Mooi. Vergeet het.’

Het lot was inderdaad in een supermarkt in Utrecht verkocht. Er kon verder geen uitsluitel worden gegeven. Er werden veel loten met contant geld betaald. Er werd niet vastgelegd wie welk lot had gekocht.

Woudenberg

Houtbrugge wandelde net langs de Schans toen Kooten, de uitbater die hij goed kende, naar buiten kwam. ‘Ik neem aan dat de dorpsroddel jou ook bereikt heeft, Kooten?’

‘Welke roddel deze keer?’

‘Een roddel die geen roddel is. De familie die de jackpot in de Staatsloterij heeft gewonnen in de oudejaarslotekking, heeft de villa naast ons gekocht.’

‘Wat vertel je me nou? Het landgoed Woudenberg met de witte villa, naast jou? Dat huis van Laarhoven bedoel je? Dat stond toch niet te koop?’

‘Niet dat ik wist in ieder geval. Laarhoven, de buurman, heeft nooit verteld dat hij zijn huis wilde verkopen. Nu krijgen we ineens een paar nieuwe burens zonder dat we op de hoogte gebracht zijn. Wel erg slordig. Als je het mij vraagt, moet hij wel een heel hoog bedrag voor zijn huis hebben gekregen.’

‘Heb je hem al benaderd?’

‘Laarhoven? Ja, dat heb ik geprobeerd. Ik ben naar zijn huis gegaan, maar hij doet niet open. Ik weet ook niet waarom.’

‘Wat een gedoe. Wanneer komen ze?’

‘Ze gaan over twee maanden verhuizen, hoorde ik.’

‘Van wie hoorde je dat?’

‘Van de makelaar die eruit geschopt is.’

‘Wat is het voor een familie? Trouwens, ik dacht dat winnaars altijd anoniem bleven als ze dit zelf wilden?’

‘Klopt, maar de makelaar die voor ze op zoek was naar een nieuw huis, klapte uit de school en is daarom door de koper op straat gezet. Krijgt geen cent van ze, hoorde ik.’

‘Nou dat zal dan ook wel weer een vervolg hebben. Maar vertel eens, wat zijn het voor mensen?’

‘Het zijn schoonmakers. Hij en zij, samen met twee andere vrouwen, runnen een soort schoonmaakploegje. Tenminste nu. Hij vertelde dat hij vroeger een scharrelaar was, maar nadat hij een tik van justitie op zijn neus had gekregen, een harde werker is geworden. Ik weet niet waarom die tik. Ze heten Haas. Hebben twee kinderen’.

Kooten stond Houtbrugge met de mond vol tanden aan te kijken.

‘De familie Haas? Dat waren mijn schoonmakers! Dus daarom zijn ze ermee gestopt! Allemensen nog aan toe. Wat een verhaal! Die familie Haas, dat zijn keurige mensen. Niets op aan te merken. Ze maken al jaren de boel bij ons schoon als er een evenement geweest is. Geen klagen. Ja, ik baalde, omdat ze ermee gestopt zijn. Ik hoor nu alles via de twee vriendinnen van haar die ook in dat schoonmaakploegje zaten. Zij maken nog steeds schoon. Maar vertelden niets over een jackpot.’

‘Nou beste Kooten, ben je weer helemaal op de hoogte.’

‘Nee wacht, nog niet helemaal. Wat hebben ze betaald?’

‘Weet ik niet, maar die loslippige makelaar gaf aan dat het te veel was. Laarhoven wilde aanvankelijk helemaal niet verkopen,

maar kon dit niet laten liggen. Als je dertig miljoen hebt, maakt een paar ton meer of minder ook niet uit.’

Ties Houtbrugge vervolgde zijn weg. Een schoonmaker als buurman. Dat zou de buurt geen goed doen. Ging de WOZ vast van naar beneden. Maar daarom was hij hier niet komen wonen.

Ter Steeg had het na de kerkdienst gehoord. De winnaars van de oudejaarsjackpot hadden een huis in Woudenberg gekocht. Het was het gesprek van de dag. Een familie van schoonmakers. Maakten meerdere huizen in Woudenberg schoon en de Schans. Dertig miljoen. Ongelooflijk, en ze waren niet eens gelovig. Dat was erg, maar ja, dat was vandaag de dag steeds vaker het geval.

Zijn zoon Teun wist dat ze uit Utrecht kwamen. Ze woonden vlakbij zijn loodgietersbedrijf waar hij stage liep. De familie Haas stond ineens in de belangstelling in de buurt. Gingen over de tong. Logisch. Als je dan hoorde dat ze nooit een lot gekocht hadden en nu ineens de jackpot. Het was niet eerlijk. Teun was boos, heel boos. Die lui waren niet eens gelovig en dan ineens schatrijk. Hij zou naar de wekelijkse gezelligheidsavond gaan in de Schans. Daar kwamen hij en zijn ouders anders nooit, maar nu wilde hij wel eens horen wat de anderen van deze oneerlijkheid vonden.

Dat gingen de Schalkens ook doen. Ze wisten van de woensdagavond in de Schans. Altijd lekker kletsen met die lui uit Woudenberg. Niet dat die Woudenbergers hen zagen staan, maar dat konden Frans en Trees Schalken niets schelen. Zodra ze een paar biertjes op hadden, vergaten die lui uit Woudenberg dat zij uit Ondiep kwamen. In Ondiep zelf hoefden ze niet meer in een café te komen. Werden ze onmiddellijk uitgegooid. Te vaak gedonder. Dan maar naar Woudenberg met de zoons. Frans zelf was zijn rijbewijs kwijt. Twee keer gepakt met een borrel teveel op. Hij reed nog wel, maar niet meer op de woensdagavond. Mocht niet van Trees. Meestal reed een van de zoons, Karel, want Frits was zijn rijbewijs ook al kwijt.

In de Schans was het druk en gezellig. De meesten hadden alweer het nodige op. De Schalkens werden joviaal begroet. Dat was meestal niet het geval, maar nu wel. Al gauw bleek waarom. Ze hadden zich collectief zitten opwinden over de jackpot die naar de schoonmakers was gegaan. Kooten had voortdurend geprobeerd de gemoederen te sussen maar dat was hem niet gelukt. Ze wisten allemaal dat de Schalkens heel veel loten hadden gekocht en bijna niets hadden gewonnen.

Tot zijn grote verbazing had Kooten ook de familie Houtbrugge zien zitten. Die zagen ze anders nooit door het jaar heen. Houtbrugge had zo zijn eigen clubjes en zeker niet in de Schans. Hij was een chique meneer. Woonde aan de Maarsbergseweg. Maar dit keer was het anders. De jackpotwinnaars kwamen naast hem wonen. De mensen hier kenden de schoonmakers. Dat gold in elk geval voor Kooten. Al gauw hoorde hij dat de Schalkens hen ook kenden. Nou ja, kenden. Ze wisten dat het schoonmakers waren en harde werkers, iets wat Kooten voortdurend riep. Van de anderen hoorde hij dat dat wel zo mocht zijn, maar dat ze nooit loten hadden gekocht. En dan meteen de jackpot! Het was Teun ter Steeg die niet tegen drank kon en het hoogste woord voerde: 'En dan hebben ze het lef om met hun zak vol geld in ons dorp te komen wonen!'

'Nou ja, jullie mogen al lang blij zijn dat ze niet naast jullie komen wonen.' Houtbrugge nam nog een biertje.

Kooten overzag het geheel en vroeg zich af wat de familie Haas allemaal nog te wachten stond als ze eenmaal naar Woudenberg was verhuisd.

Utrecht, Ondiep

Fred en Debbie Haas waren meteen gestopt met hun schoonmaakactiviteiten en hadden dat Kooten laten weten.

Cora Diepen en Andrea Lammers gingen wel door. Die moesten wel. Geen jackpot voor hen.

Al heel gauw merkten en voelden Fred en Debbie de jaloezie van de mensen uit de buurt. Die makelaar die zijn mond voorbij had gepraat en interessant wilde doen. Fred Haas had hem meteen de laan uitgestuurd. Hij had geprotesteerd en gewezen op het contract dat ze getekend hadden. De opdracht was dat hij op zoek zou gaan naar een huis in de omgeving van Utrecht of Woudenberg. Fred Haas maakte hem duidelijk dat hij zich niet aan het contract had gehouden waarin ze geheimhouding expliciet hadden laten opnemen. Hij mocht blij zijn dat Haas het hierbij liet. Als hij hen nog een keer lastigviel, kon hij een klacht verwachten die ze bij de makelaarsorganisatie zouden indienen. De organisatie waar de makelaar zo hoog van had opgegeven. De makelaar was met de staart tussen de benen afgedropen.

Via de overkoepelende makelaarsorganisatie hadden ze een andere betrouwbare makelaardij in de arm genomen. Die was snel aan het werk gegaan. De familie Haas kon ruim boven de geschatte waarde bieden op welk huis dan ook. De makelaar wist van een villa die weliswaar niet te koop stond maar waarvan de eigenaar, die hij kende, wel in was voor een interessant bod. Zo geschiedde. De betreffende villa stond in Woudenberg. Ar locatie. Prachtige omgeving. De koop was snel beklonken.

Debbie had de grootste moeite om zich alle nieuwsgierige mensen uit de straat van het lijf te houden. Wat ze met het geld gingen doen? Of ze al iets gekocht hadden? Waar ze iets gingen kopen? Hadden ze al een nieuwe auto? Of ze met vakantie gingen? In de supermarkt werd ze door Jan en alleman aangesproken. Ze werd er gek van. Toen de koop van de villa in Woudenberg zo snel was geregeld, was ze blij. Fred ook. Die ging meteen aan de slag om het huis te laten schilderen en te renoveren. De tuin, de oprijlaan, en de kamers voor de kinderen. Hij was in zijn element. De kleintjes, behalve de oudste misschien, hadden nog niet helemaal door wat er allemaal aan de hand was, maar ze voelden aan dat het goed was.

Toen alles klaar was werd er verhuisd en namen ze hun intrek. Het genieten kon beginnen.

Woudenberg

De tweede dag na hun intrek vond Debbie een afgescheurd briefje in de brievenbus. Anoniem.

Jullie horen hier niet. Ga terug naar Ondiep.

Ze liet het aan Fred zien.

Die haalde zijn schouders op. 'Er zijn dus niet alleen jaloerse mensen in Utrecht. Laat ze. Niets van aantrekken. Het is hun probleem, niet het onze.'

Een week later geen briefje, maar hondenpoep voor de voordeur.

Met Cora Diepen en Andrea Lammers hadden ze afgesproken dat zij met z'n tweeën twee keer per week de villa kwamen schoonmaken. Het was in wezen te vaak en te veel, maar Debbie en Fred vonden dat Cora en Andrea ook moesten profiteren van hun geluk. Nou ja, geluk. Debbie zat nog steeds met het gevoel dat ze in de fout waren gegaan. Hoewel er niemand had gereclameerd. Ook de Staatsloterij niet, maar ze had er geen goed gevoel over. Fred kon het allemaal niet zoveel schelen, hij had het lot eerlijk gevonden.

Toen Cora met de hondenpoep, gewikkeld in kranten, de keuken kwam inlopen, barstte Fred in vloeken uit: 'Dat moet nu toch ophouden, dat gedoe. Ik doe aangifte en ga naar die bijeenkomsten in de Schans waar Kooten het wel eens over gehad heeft.'

Fred ging naar de politie om te kijken wat hij van hen kon verwachten. Niet veel, zo bleek.

'Jullie hoeven die poep niet op te ruimen, maar misschien kunnen jullie eens je oor te luisteren leggen om erachter te komen wie die smerigheid uithaalt. Dat zou wel het minste zijn wat jullie kunnen doen.'

'Het is anders met jullie komst wel gedaan met de rust in dit dorp,' sneerde de agent achter de balie. Hij was op de hoogte van het feit dat de familie Haas uit een achterbuurt uit Utrecht kwam

en had er kennelijk, net als meer Woudenbergers, moeite mee, dat ze in een prachtige villa in hun dorp kwamen wonen.

'En dat is natuurlijk wat je het liefste hebt. Rust. De hele dag op je achterste zitten en niets uitvoeren. Dan wordt het hoog tijd dat jullie eens aan het werk gaan.'

De agent wilde gaan staan en wat zeggen, maar Fred Haas was al weggelopen.

Diezelfde avond ging hij met Debbie naar de Schans. Hij had Cora en Andrea ook ingelicht en die waren er ook. Kooten zag hen al komen en voorzag een hoop gedoe. Hij belde alvast het politiebureau: 'Er kon hier vanavond wel eens gedonder komen. De familie Haas met de schoonmaakploeg is gearriveerd, dus maken jullie je borst maar nat.'

Niet veel later druppelden de Woudenbergers binnen en zagen al snel de nieuwe bewoners van de villa. Sommigen wisten zich geen houding te geven en gingen ver weg in een hoekje zitten. Een enkeling die binnenkwam overzag het geheel en maakte zich schielijk uit de voeten. Zo niet Teun ter Steeg, die met zijn ouders was meegekomen. Ze kwamen hier bijna nooit, maar nu broeide er wat in het dorp en daar wilde Teun bij zijn.

Ook Ties Houtbrugge kwam binnen met zijn vrouw Lena. Ze knikten vriendelijk naar hun nieuwe burens, waar ze overigens nog geen kennis mee gemaakt hadden. Ze gingen aan de bar zitten. Fred Haas stond op en liep naar Houtbrugge.

'Meneer Houtbrugge, fijn dat ik u hier tref. Ik ben uw nieuwe buurman. Dit is mijn vrouw Debbie.' Ze gaven elkaar een hand.

Op dat moment kwam met veel lawaai de familie Schalken de Schans binnen. Behalve Frans en Trees waren hun drie zonen Harrie, Frits en Karel er ook bij.

Toen ze de familie Haas in het oog kregen liepen ze op hen af en begonnen te schreeuwen. 'Hebben jullie nog niet genoeg stront gemaakt en gekregen?' Ze barstten in lachen uit.

Fred Haas bleef de rust zelve, wat blijkbaar als een rode vlag op een stier werkte.

‘Zo, stonk het niet genoeg? Moeten we er volgende keer nog wat pis bij doen?’ En weer barstte de familie Schalken in koor in lachen uit.

‘Het is fijn dat u zo open en eerlijk toegeeft dat u de uitwerpselen hij ons in de brievenbus hebt gestopt, meneer Schalken. Er is vandaag al aangifte gedaan en nu hoeft de politie niet meer op zoek naar de daders. Hartelijk dank.’

Op dat moment wilde Schalken Haas aanvliegen en hem een klap geven.

‘Jullie hebben aangifte gedaan? Meteen naar de politie lopen! Stelletje achterbakse verraders.’

Schalken kwam dichterbij Fred Haas, die was blijven staan. Kooten kwam tussenbeide. Te laat. Met een geroutineerd gebaar gooide Schalken het bier dat in het glas zat op de grond, sloeg het glas stuk op de rand van een tafel en duwde dat in de richting van het gezicht van Haas. Deze sloeg in een reflex de arm van Schalken weg, waardoor het glas zijn gezicht net miste, maar vol in het gelaat van Trees Schalken terecht kwam. Ze gilte het uit. Haar gezicht werd in een fractie van een seconde één grote bloedende wond, waarna Schalken het glas op de grond gooide. Er ontstond paniek. Kooten duwde Schalken opzij en brulde tegen hem dat hij geen gedonder meer wilde.

‘U gaat nu weg!’

Kooten wendde zich tot Haas: ‘Het is misschien beter, meneer Haas, dat u ook vertrekt voordat er nog grotere ongelukken gebeuren.’

‘Ik denk dat het enkel de heer Schalken is die hier de boel verziekt met zijn knokploeg en niet Debbie en ik. U kent ons als redelijke mensen. Toch willen we u niet in de problemen brengen meneer Kooten, dus wij vertrekken.’

Ondertussen hadden de broers zich over hun moeder Trees ontfemd, toen een van broers begon te schreeuwen: ‘Dat glas heeft haar oog geraakt! Ze moet naar het ziekenhuis!’

Harrie drukte een zakdoek op het gezicht van zijn moeder om het bloeden te stoppen.

Fred Haas keek Schalken aan die hem wilde aanvallen: ‘Ik zou me om uw vrouw bekommeren als ik u was.’

Fred pakte zijn vrouw bij de arm. ‘Kom Debbie, wij gaan.’

‘Wij gaan ook,’ mengde Houtbrugge zich in het geheel. ‘Wat een ordinaire bedoening. Kooten, zet de drankjes van de familie Haas maar op mijn rekening. Mijn welkomstcadeautje.’

Het bloeden van de vrouw van Schalken was gestopt, maar ze klaagde dat ze met haar linkeroog niets zag. De broers vertrokken met haar naar de eerste hulp van het ziekenhuis in Amersfoort.

Teun ter Steeg zag met een zuinig mondje dat hij alleen over zou blijven met Schalken en wilde ook vertrekken, toen Schalken ineens een arm om hem heen sloeg. ‘Nou dominee, dan nemen wij er nog een. Kooten schenk nog eens in voor de familie Ter Steeg en voor mij.’

De families Haas en Houtbrugge vertrokken, terwijl Kooten bier liet aanrukken voor de Ter Steeges en Schalken.

Buiten liepen de families Haas en Houtbrugge naar hun auto's. Wat ongemakkelijk namen ze afscheid.

Woudenberg, een dag later

Ze hadden net hun jassen aangedaan om naar buiten te gaan toen er werd aangebeld. Trees Haas deed de deur open en zag twee mannen staan.

‘Goedemorgen mevrouw Haas, wij zijn van de politie hier uit Woudenberg en zouden graag met u en uw man willen praten. Ze legitimeerden zich. Rechercheurs Havers en Donker.

‘Waarover wilt u ons spreken?’ Hoewel Debbie Haas wel kon raden waarover het ging, wilde ze het horen.

‘Over gisteravond. Maar dat zullen we binnen duidelijk maken.’

Intussen was Fred Haas in de deuropening verschenen. Hij had het gehoord.

‘Komt u binnen.’ Hij ging ze voor naar de woonkamer. Gaat u zitten. We stonden op het punt naar het bureau te gaan om aangifte te doen, dus dat scheelt een rit.’

‘Misschien is dat zo. Maar om te beginnen, meneer Haas, er is aangifte tegen u gedaan van mishandeling van mevrouw Schalken. Kunt u ons vertellen wat er volgens u gisteravond precies gebeurd is in de Schans?’

Fred Haas keek de twee vol ongeloof aan: ‘Aangifte gedaan tegen mij? Zijn die lui dan helemaal gek geworden? Wat hebben ze u verteld en wanneer is die aangifte gedaan?’

‘Meneer Haas, dat wilden we nu juist graag van u horen. De aangifte is gisteravond gedaan. We werden gebeld door de heer Kooten van de Schans die erop stond dat wij kwamen om te horen wat er gebeurd was. Dat willen wij nu graag van u horen.’

Debbie kwam tussenbeide. ‘Ik zal het u vertellen. Ik stond erbij en zag het allemaal gebeuren.’

‘Nee, u bent zo aan de beurt. Eerst uw man graag. Meneer Haas?’

Debbie wilde protesteren, maar Fred hield haar tegen. ‘Neemt u dit op?’

‘Nee, dat doen we op het bureau als u daar een officiële verklaring gaat afgeven. Nu graag uw visie van het gebeuren.’ Donker was duidelijk.

‘Debbie en ik waren naar de Schans gegaan omdat we begrepen hadden dat een aantal mensen uit Woudenberg daar op woensdagavond bijeenkwam. Wij kennen de Schans natuurlijk goed, maar niet als bezoeker. Toen we binnenkwamen was er al een aantal mensen. Even na ons kwam onze nieuwe buurman Houtbrugge ook binnen.’

‘Hoe was de sfeer toen?’

‘Rustig. Niets bijzonders. Hoewel, ik moet zeggen dat de heer Kooten wat zenuwachtig was. Toen kwam de familie Schalken binnen, met vijf man tegelijk en meteen werd er tegen ons geschreeuwd.’

‘Wat riepen ze dan?’

‘Letterlijk? Ik heb een goed geheugen.’

‘Ja graag.’

‘Of wij nog niet genoeg stront hadden gekregen.’

‘Hoe reageerde u?’

‘Ik reageerde niet.’

‘En toen?’

‘Toen vroegen ze of ze er de volgende keer pis bij moesten doen.’

‘Waarbij?’

‘Twee dagen geleden vonden we hondenpoep voor de voordeur, gewikkeld in kranten. Ik ben ermee naar het politiebureau gegaan om aangifte te doen, waar ik door de agent achter de balie werd afgesnauwd. Ik moest me niet aanstellen. Ik vroeg of ze moeite wilden doen te achterhalen waar die viezigheid vandaan kwam.’

De rechercheurs zeiden niets.

‘Enkele dagen ervoor hadden we al een briefje in onze brievenbus gevonden dat we hebben laten lezen aan de agent achter de balie. Omdat deze geen aanstalten maakte er iets mee te doen, hebben we het weer mee teruggenomen.’

Debbie had het papiertje ondertussen gepakt en gaf het aan de rechercheur. Het zat in een plastic zakje en was goed leesbaar:

Jullie horen hier niet. Ga terug naar Ondiep.

‘Mogen we dit van u hebben?’

‘Jazeker. We hebben een kopie en als u het goed vindt maakt Debbie een foto dat ik u het zakje overhandig. Wees er voorzichtig mee. Er zitten misschien vingerafdrukken op.’

De twee rechercheurs realiseerden zich dat Fred en Debbie Haas geen doetjes waren.

‘Goed, wat gebeurde er daarna in de Schans?’

‘Ik zei dat ik aangifte had gedaan van de viezigheid en dat het mooi was dat ze nu met hun uitspraken hadden toegegeven dat zij het hadden gedaan en dat de politie daar vast blij mee zou zijn. Toen kwam Schalken dreigend op mij af. De heer Kooten probeerde nog tussenbeide te komen, maar was te laat. Schalken sloeg een bierglas kapot op de tafel en duwde dat in de richting van mijn gezicht. In een reflex kon ik zijn hand met het glas wegslaan. Het

glas raakte zijn vrouw. Kooten riep dat Schalken moest vertrekken, die stond te schreeuwen dat hij aangifte ging doen. Daarna zijn wij direct vertrokken, samen met de familie Houtbrugge. Die kunt u het allemaal vragen. Dat is het verhaal.'

'Dus u hebt dat glas niet gepakt, kapotgeslagen en geprobeerd het in het gezicht van de heer Schalken te duwen?'

'Beweert hij dat? Een grove leugen. Er stonden getuigen genoeg omheen om te verklaren wat ik u nu net verteld heb.'

'Dat is nu het punt meneer Haas. De getuigen die wij gesproken hebben gisteravond, beweren dat u degene bent geweest die het glas heeft gepakt, kapotgeslagen en in het gezicht van de heer Schalken wilde duwen.'

Debbie en Fred vielen stil.

'Dat kan niet. Kooten stond er bovenop. En zoveel anderen. Die hebben gezien wat er is gebeurd.' Haas was een tijd stil. 'Als ze wat anders beweren, liegen ze. Zijn ze onder druk gezet om wat anders te zeggen dan wat ze gezien hebben? Wie hebt u gesproken?'

'We hebben enkele mensen direct gesproken en de namen van een aantal anderen genoteerd.'

'Wie hebt u gesproken?'

'De heer Schalken uiteraard, de anderen waren met de moeder naar het ziekenhuis.' De rechercheur keek in zijn boekje, 'De familie Ter Steeg en de heer Kooten. Van anderen hebben we, zoals gezegd, slechts de namen genoteerd.'

'Hebt u het glas veiliggesteld?'

'Het glas, hoe bedoelt u?'

'Meneer de rechercheur. Op het glas staan de vingerafdrukken van degene die ermee geduwd heeft. De vingerafdrukken van de heer Schalken. Ik heb dat glas niet aangeraakt.'

'Ook niet toen u het volgens u wegduwde in het gezicht van mevrouw Schalken?'

'Nee, ik heb de arm van Schalken weggeduwd en niet, zoals u het formuleert, in het gezicht van mevrouw Schalken. Hebt u dat glas nu of niet?'

De mannen keken elkaar vragend aan.

'U wilt me toch niet vertellen dat het belangrijkste bewijsstuk niet in uw bezit is?' Onnozeler konden de twee niet kijken.

'Nou, dat zal dan gevolgen hebben voor de politie hier. Ik hoop dat u wel in staat bent om drie aangiftes op te nemen.'

'Drie? Dat kunt u op het bureau doen.'

'Ja, dat weet ik. Maar ik wil ze hier alvast noemen.'

'Als eerste de aangifte tegen Schalken. Poging tot ernstige mishandeling met een kapotgeslagen bierglas. Als tweede tegen Schalken wegens het doen van een valse aangifte tegen mij en als derde tegen iedereen die de politie gisteravond gesproken heeft voor valse getuigenissen betreffende de aanval op mij met het bierglas. Ik wil dat de getuigenissen die gelogen zijn, worden vastgelegd zodat die bij herhaling in aanmerking komen voor meined. Dat kunt u de betrokkenen laten weten. Kijken of ze dan nog steeds bij hun leugenachtige verklaringen blijven. Merkwaardig trouwens dat Kooten de aangifte van Schalken steunt. Zo ken ik hem niet.'

'Nou, de heer Kooten hield de gang van zaken in het midden.'

'U zei net dat hij de aangifte van Schalken ondersteunde.'

'Eh, niet helemaal.'

Haas keek de twee hoofdschuddend aan. 'En wie is Ter Steeg? Die ken ik niet.'

'Die was bang,' zei de rechercheur. Hij kreeg een schop tegen zijn enkel van z'n collega.

Haas zag het. 'Ik weet niet wat uw houding betekent maar dat het niet veel goeds belooft, weet ik wel. Ik hoef u er trouwens, naar ik aanneem, niet op te wijzen dat het misschien verstandig is met de heer Houtbrugge te gaan praten?'

'De heer Houtbrugge?'

'Ja, rechercheur, ik noemde zijn naam al. Wij zijn direct met de familie Houtbrugge na het gebeuren vertrokken. De familie woont hiernaast.'

'Hebt u na het gebeuren nog met hen gepraat?'

‘Nee. We liepen wel met ons vieren de deur uit maar zijn rechtstreeks naar onze auto’s gelopen. Geen contact meer gehad.’

De twee rechercheurs stonden op. ‘Dan gaan we nu naar de Schans om te kijken of we het glas nog kunnen vinden.’

‘Voordat u gaat, hoe laat verwacht u ons op het bureau om de aangiftes te doen en de verklaringen af te leggen?’

De twee keken elkaar aan. ‘U hoort van ons.’

‘Nee, zo gaat dat niet. Wij verschijnen vanmiddag op het bureau. U zorgt maar dat u er bent.’

Debbie zag dat haar Fred niet onder de indruk was van de Woudenbergse rechercheurs. Hij kende het klappen van de zweep als Utrechtse achterbuurtjongen, dus ze hoefden hem niets meer wijs te maken.

Ze namen afscheid.

Woudenberg, politiebureau

De twee rechercheurs Havers en Donker hadden op hun kop gekregen van hun baas, de hoofdcommissaris. ‘Dus jullie hebben je laten ringeloren door die parvenu’s? Door de familie Haas? En nu komen ze hier vanmiddag om ons lastig te vallen om officiële verklaringen af te leggen? Jullie knappen dat dan ook maar zelf op. Ik heb geen tijd voor die onzin. Rechercheur Vermeij uit Utrecht zal jullie trouwens helpen mocht het allemaal te ingewikkeld zijn.’

‘Wat u onzin noemt, kon nog wel eens een vervelend staartje krijgen als we de zaak niet netjes aanpakken.’ Havers was niet bang voor zijn baas. Met Vermeij was hij blij. Titia Vermeij, de nieuwe ster aan het firmament in Utrecht. De collega’s vroegen zich af of dat door haar uiterlijk of door haar prestaties kwam. Ze was mooi. Donkerbruin halfang haar, hoge jukbeenderen. Volle lippen. Perfect figuur dat ze niet verborg. Liep op halfhoge hakken. De collega’s waren altijd een beetje van hun apropos als ze binnengewam. Maar ze wisten ook dat ze geen opmerkingen over haar

uiterlijk moesten maken. Ze was scherp gebekt. Dan werd je voor gek gezet door haar venijnige, laatdunkende reactie.

Als ze iets gedaan wilde krijgen, gebruikte ze haar vrouwelijke charme. Ze palmde je in. Als ze had gekregen wat ze wilde, was alles een minuut later vergeten. Eigenlijk waren ze bang voor haar.

Havers en Donker wisten wat ze aan haar hadden. Donker kon zijn ogen nooit van haar afhouden en werd ook nu door Havers tot de orde geroepen. Hij was weer bij de les.

‘Hoezo een staartje krijgen?’ De hoofdcommissaris was niet onder de indruk en wilde meer weten.

‘We denken zo langzamerhand dat wat daar gisteren is gebeurd anders is gegaan dan wat de getuigen ons verteld hebben. Als we daar niet achteraangaan, kon ons dat nog wel eens opbreken. Bovendien zijn er ernstige fouten gemaakt.’

‘Wat voor fouten?’

‘Waar is bijvoorbeeld het glas waarmee de mishandeling is gepleegd?’

‘Is dat dan niet bekend?’

‘Nee, dat glas is er niet. Een blunder van jewelste. Wij verwachten nu ieder moment de heer Kooten en wat later de families Schalken, Ter Steeg en Houtbrugge. We nemen de verklaringen op. Daarna nemen we de verklaring van de familie Haas op. We hadden graag dat u de technische recherche naar de Schans stuurt om vooral naar dat kapotte glas te kijken en sporen veilig te stellen.’

Ze kregen een seintje dat Kooten was gearriveerd.

Ze haalden hem op en namen de formaliteiten door. ‘Meneer Kooten, we nemen dit gesprek op. Hebt u daar bezwaar tegen?’

‘Nee hoor. Prima.’

‘Goed, wilt u ons dan precies beschrijven wat er gisteravond gebeurd is vanaf de binnenkomst van de eerste bezoekers?’

‘Vanaf de allereerste bezoeker?’

‘Ja graag.’

Kooten had een goed geheugen en vertelde hoe het begin was verlopen totdat de familie Schalken was binnengekomen.

‘Toen waren de families Haas, Ter Steeg en Houtbrugge al binnen. Zodra de familie Schalken binnenkwam was het hommeles.’

‘Hoezo?’

‘Nou ja, er werd gescholden.’

‘Door wie?’

‘Door de families Schalken en misschien ook Haas.’

‘Meneer Kooten, nu niet zo vaag. Gisteren hebt u tegen de agenten gezegd dat het de familie Haas was die de problemen had veroorzaakt en geweld had gebruikt. Hoe zit het nu?’ Kooten keek zenuwachtig van de een naar de ander.

‘Nou ja, dat moesten we vertellen van Schalken anders wist hij mij te vinden.’

‘Dus u moest iets anders verklaren dan wat u gezien had?’

Kooten was even stil. ‘Ja.’

‘Vertelt u nu dan maar wat u wél precies gezien hebt. Realiseert u zich dat we dit opnemen en dat liegen u zwaar komt te staan?’

Kooten vertelde zijn verhaal, dat nu overeenkwam met dat van de familie Haas.

‘Het was de familie Schalken die binnenkwam en meteen begon te schelden.’

Haas had rustig gereageerd.

‘Zijn de anderen ook onder druk gezet?’

‘Dat weet ik niet. Alleen van de familie Ter Steeg weet ik het.’

‘Meneer Kooten, de technische recherche is nu in de Schans bezig om het glas te zoeken waarmee mevrouw Schalken is geraakt. Hebt u dat glas nog gezien?’

Kooten keek beide rechercheurs aan. ‘Dat glas zullen ze niet vinden.’

‘Waarom niet?’

Voordat de politie kwam, heeft een van de broers dat glas in een afvalbak gegooid en de afvalzak die erin zat weggegooid.’

‘Waar weggegooid?’

‘Achter de Schans.’

‘Ligt die zak er nog?’

‘Waarschijnlijk wel.’

‘Welke broer?’

‘De jongste, Karel. Die was eerst met zijn moeder en de andere broers naar het ziekenhuis gegaan maar kwam daarna terug.’

Donker belde onmiddellijk met de technische recherche en vertelde hun de afvalzakken te onderzoeken op een gebroken bierglas. Dat hadden ze al gedaan. Er was één gebroken bierglas wat zo op het eerste gezicht slordig leek te zijn schoongeveegd, maar waar ze nog wel het een ander op zouden kunnen vinden. Ze lieten zo snel mogelijk van zich horen.

‘Meneer Kooten, u kunt gaan. We zullen u de verklaring laten lezen.’

Het verhoor van de familie Houtbrugge was kort en zakelijk. De antwoorden sloten naadloos aan bij wat Kooten had verteld.

Havers probeerde wat meer te weten te komen over de relatie met de familie Haas maar Houtbrugge kapte dat af. Daarvoor waren ze niet naar het bureau gekomen.

De volgende getuigen waren vader en zoon Ter Steeg. Ze werden afzonderlijk verhoord. Nadat de formaliteiten vervuld waren, begon de vader al te praten zonder dat de rechercheurs iets hoefden te vragen.

‘Wat ik gisteren gezegd heb was onder druk. Klopte niets van.’

‘Wat klopt dan wel?’

Vervolgens kwam het hele verhaal eruit. Het verhaal van Haas en Kooten. Het verhaal van de zoon was een kopie. Hij ging nog wat door. Ze kwamen nooit in de Schans. Een plek van de duivel. Dat was nu wel gebleken. Maar ja, ze hadden het idee dat ze zelf moesten zien wat die nieuwe bewoners allemaal teweegbrachten in Woudenberg. Het was een godvrezend dorp en dat moest zo blijven.

Wat dat dan betekende, vroeg Vermeij die ondertussen was aangeschoven, een dorp met godvrezende mensen? Mensen die tegen de politie liegen als hun dat wordt gevraagd?

Zoon Teun ter Steeg boog zijn hoofd en zei dat dat heel slecht was geweest. Ze gingen de komende tijd wat vaker naar de kerk en dan kwam het weer goed.

‘Juist, dat is mooi,’ sloot Vermeij af. Op dat moment werd ze gebeld. ‘Een momentje.’ Even later kwam ze terug. Ze zei tegen haar collega, en daarbij keek ze ook naar Ter Steeg: ‘U mag het wel horen, want het zal gauw genoeg bekend zijn. Mevrouw Schalken heeft haar linkeroog verloren. Dat was niet meer te redden. Er is nu dus sprake van een ernstig geweldsmisdrijf. U weet zeker dat u de volledige waarheid hebt verteld? Niets hebt verzwegen?’

Teun ter Steeg schudde vertwijfeld zijn hoofd. ‘Nee, ik heb precies alles verteld zoals het gegaan is.’

‘Net op tijd dus. U mag gaan.’

Ter Steeg wist niet hoe snel hij de ruimte moest verlaten.

‘De heer Frans Schalken is in het ziekenhuis bij zijn vrouw. Zij is gisteren meteen opgenomen en is daar nog. Die kan hier dus niet heen komen. We zullen wachten op de zonen.’

Die kwamen. Harrie, Frits en Karel. Vertrokken gezichten. Met een advocaat. Ze wilden alle drie samen verhoord worden, maar dat gebeurde niet.

Toen de oudste, Harrie Schalken, met de advocaat in de verhoorkamer zat, stak de advocaat meteen van wal nog voordat de beide rechercheurs, Vermeij en Havers, iets gezegd hadden.

‘Het is schandalig dat deze mensen hier moeten komen terwijl hun moeder zwaargewond in het ziekenhuis ligt. Hebt u die crimineel al opgepakt of loopt die nog vrij rond?’

‘Welke crimineel bedoelt u?’

‘Haas natuurlijk, die vent die er verantwoordelijk voor is dat de moeder van mijn cliënt haar oog heeft verloren’.

‘Daarom zitten we hier meneer Kranen, om dat vast te stellen.’

‘Om wat vast te stellen?’

‘Wie er verantwoordelijk is voor het geweld en daarmee voor het verlies van het oog van mevrouw Schalken. Maar voordat we beginnen, dit verhoor wordt opgenomen, het is maar dat u het weet. Meneer Schalken, vertelt u ons eens wat er volgens u gisteren precies is gebeurd?’

‘Dat heeft...,’ begon de advocaat.

‘Meneer Kranen. Ik wil het horen uit de mond van de heer Schalken. Ja, meneer Schalken?’

‘Nou eh, die Haas kwam met een gebroken glas aanlopen en douwde dat in het gezicht van mijn moeder. Keihard. Ze gilte het uit. Hij draaide nog een keer met dat glas en smeerde hem toen met dat wijf van hem.’

‘Iets minder kan ook wel meneer Schalken. Dus hij kwam aanlopen met dat glas, was dat glas toen nog heel?’

‘Weet ik veel. Dat heb ik niet gezien. Ik had al een slok op. Wij allemaal trouwens. De drank in die tent is veel te duur dus we drinken ons thuis stevig in, makkelijk zat.’ Hij keek grijnzend om zich heen.

‘Dus u hebt het eigenlijk niet zo goed gezien, meneer Schalken?’

Kranen wilde antwoorden maar Schalken brulde: ‘Luister nu eens. Haas douwde dat glas in het gezicht van mijn moeder en verder weet ik het niet meer. Zo is het gegaan. Makkelijk zat.’

Glazig keek de man de rechercheur aan.

‘Hebt u nu gedronken meneer Schalken?’

‘Ha, ha, ha, wij drinken altijd. Makkelijk zat.’

Kranen stond op. ‘Rechercheur, ik denk dat we dit verhoor moeten stoppen.’

‘Gaat u zitten, meneer Kranen. Meneer Schalken, hebben uw broers ook gedronken?’

‘Weet ik veel, vraag het ze.’

‘Gaat u maar naar de kamer hiernaast, meneer Schalken. U moet eerst maar eens nuchter worden. Over een paar uur zullen we u nog eens spreken. Dit heeft geen zin. Meneer Kranen, u kunt met uw volgende cliënt komen.’

De oudste broer werd afgevoerd en nummer twee, Frits, kwam binnen. Die leek nuchter. Ze herinnerden hem eraan dat hij geacht werd de waarheid te spreken en dat ze alles opnamen.

Het verhaal was duidelijk volgens Frits Schalken. Haas was met een gebroken glas op zijn vader afgekomen, die had zijn arm weggeslagen, waardoor het in het gezicht van zijn moeder terecht was gekomen.

‘Kwam hij met dat glas naar uw vader of naar uw moeder?’

‘Ja luister, dat weet ik niet meer precies.’

‘Hebt u gezien dat hij het glas van tevoren brak?’

‘Nee.’

‘Nu hebben we getuigen die zeggen dat uw vader een glas brak en dat in het gezicht van de heer Haas wilde duwen. De heer Haas duwde het in een reflex weg waardoor het in het gezicht van uw moeder terechtkwam. Wat hebt u daarop te zeggen?’

‘Niets, behalve dat ze liegen.’

Ze kwamen niet verder.

Het verhoor van broer nummer drie, Karel, leverde niets op. Hij kon zich niets meer herinneren. Nee, hij had niet gedronken, nee, hij wist niets van een glas.

Ze besloten Schalken zelf en zijn vrouw pas de volgende dag te ondervragen. Broer Harrie mocht ook naar huis met de afspraak de volgende dag terug te komen.

De volgende dag kwam Schalken op het afgesproken tijdstip op het politiebureau. Zijn vrouw was niet in staat om te komen. Ze was volkomen van slag. Een oog verloren. Afschuwelijk. Hij kon die Haas wel vermoorden.

‘Meneer Schalken, gaat u zitten. We nemen dit gesprek op.’ Donker wachtte totdat Schalken zat. ‘Uw vrouw is er niet goed aan toe heb ik begrepen?’

‘Dat hebt u goed begrepen. Wat had u gedacht, zo heb je twee ogen en dan komt ineens zo’n crimineel als Haas en die vermoordt je vrouw bijna.’

Havers nam het over. ‘Meneer Schalken, waar is uw advocaat, de heer Kranen?’

‘Die hoeft ik hier niet bij te hebben. Volgens mijn zoons is dat een lapzwan waar we niets aan hebben en alleen maar geld kost. Wanneer pakt u die Haas op?’

Havers negeerde zijn vraag. ‘Meneer Schalken, vertelt u eens precies wat er gebeurd is.’

‘Dat weet u zo langzamerhand wel zou ik zeggen. Mijn zoons hebben dat haarfijn uit de doeken gedaan. Dus wat wilt u nog meer weten?’

‘Vertelt u het gebeuren vanaf het begin graag.’

‘Ineens kwam die Haas met een glas in zijn vuist en liep op Trees af en drukte dat glas in haar gezicht. Oh ja, hij draaide het ook nog een keer rond, de smeerlap.’

‘Was dat glas al gebroken?’

‘Weet ik veel. Dat heb ik niet gezien. Alleen het resultaat.’

‘Weet u zeker dat het klopt, wat u nu vertelt? Er zijn getuigen die iets heel anders vertellen.’

‘Die liegen dan dat ze barsten. Het is gegaan zoals ik vertel. Ik weet dat nog precies.’

‘Dat precieze valt nogal tegen als u niet eens weet of dat glas al gebroken was of niet.’

Schalken leek even uit het veld geslagen. ‘Nou ja, ik weet niet alles meer. Maar het is gegaan zoals ik vertel.’

‘Gisteren heeft een van uw zoons verklaard dat de heer Haas met het glas op u afkwam. U zegt dat hij op uw vrouw afkwam. Wat is het nu?’

‘Ja luister, dat weet ik niet meer precies. We hadden wat gedronken. Dus...’

‘Was het niet zo dat ú met uw glas op de heer Haas afkwam, het glas kapotsloeg en dat in zijn gezicht probeerde te duwen?’

‘Nou, en wat dan nog,’ liet Schalken zich ontvallen, zich te laat realiserend dat dat niet zo slim was.

‘Uw vrouw heeft haar oog verloren, omdat Haas uw arm

wegduwde waardoor het glas in het gezicht van uw vrouw terecht kwam!’

‘Onzin. Leugens. Wie beweert dat?’

‘De mensen die er omheen stonden.’

Schalken was stil.

‘We willen uw vingerafdrukken hebben. Ik neem aan dat u daar geen bezwaar tegen heeft.’

Schalken wist dat hij in een lastig parket zat. ‘Ik wil daar eerst met mijn advocaat over overleggen.’

‘Dat is goed. Belt u hem maar met de vraag of hij hierheen kan komen. Maar die vingerafdrukken zult u moeten afgeven. Advocaat of niet.’

‘Nou, doe dan maar meteen.’

Zodra dat gebeurd was, mocht Schalken gaan.

‘We zullen uw vrouw laten weten dat ze hier op korte termijn wordt verwacht. Als u uw verklaring wilt bijstellen, dan horen we dat graag. Het is trouwens goed voor u om te weten dat het gebroken glas is gevonden waarmee uw vrouw is belaagd.’

Een uur later meldde Harrie Schalken zich op het bureau. Hij wist zich ineens helemaal niets meer te herinneren. Hij was straalbezopen geweest. Sorry. Sorry. Makkelijk zat.

‘Meneer Schalken, hoort u eens. U zit hier te liegen, te draaien en te doen alsof het allemaal een grote grap is. Realiseert u zich dat u we nog niet klaar zijn met u en uw familie. U kunt gaan.’

Vermeij was het zat. Kon die leugenachtige types niet meer zien.

Twee dagen later kwam mevrouw Schalken op het bureau. Ze gaf aan dat ze niet gezien had wat er allemaal gebeurde voordat ze het glas in haar gezicht kreeg.

Toen Vermeij haar vertelde dat enkel de vingerafdrukken van Kooten en haar man op het glas waren aangetroffen, zweeg ze een paar seconden. ‘Oh, het was dus een ongeluk. Maar ik doe geen aangifte tegen mijn man als u dat soms graag zou willen. Gewoon een stom ongeluk. En vergeet die aangifte tegen die lui van Haas.

Maar er is wel wat anders wat ik kwijt wil.’

Vermeij keek haar aan. ‘Iets anders?’

‘Ja, heel iets anders. Van dat lot, daar klopt helemaal niets van. Die lui van Haas hebben hun hele leven nog nooit een lot gekocht, dat heeft ze me zelf verteld in de supermarkt en nu ineens de jackpot. Hoe kan dat?’

Vermeij keek haar wat meewarig aan. ‘Ik begrijp dat het allemaal niet meevalt, maar het lot is nu niet aan de orde. Vertelt u maar wat u verder op uw lever hebt.’

‘We hebben het al eerder gezegd. Toen ik in de supermarkt onze loten kocht, was daar de vrouw van Haas toevallig ook. Er waren meerdere vrouwen. De namen zijn bekend. Toen wij vroegen of Haas geen loten moest kopen, zei ze dat ze dat nooit gedaan hadden en ook nu zeker niet van plan waren. Alsof ze al geld genoeg hadden en zo’n prijsje van de Staatsloterij niet nodig hadden. Dat is toch raar?’

‘Ze zal wel van mening veranderd zijn. Hoe dan ook. Als iemand een winnend lot heeft van enige omvang, moeten ze ermee naar de Staatsloterij en die controleren dat. Wij hebben niets bijzonders gehoord dus ik ga ervan uit dat het allemaal wel klopt, mevrouw Schalken. U trekt dus de aangifte tegen de familie Haas in. Ik no-teer dat.’

Trees Schalken mopperde nog wat na en vertrok. Ze realiseerde zich dat ze geen schijn van kans had als ze begon over het lot. Zoals die man zei van de Nederlandse Loterij: ‘Iedereen kan wel het nummer van het winnende lot op een papiertje schrijven.’

Door Haas werden drie aangiftes gedaan zoals hij had aangekondigd. Daarna leek de rust teruggekeerd.

Leek.

Utrecht, wijk Ondiep, huis familie Schalken

Woedend waren ze. ‘Ik hoor ze het al zeggen die lui van Haas: koekje van eigen deeg. Verdomme, ze zijn nog niet met ons klaar, dat kan ik ze verzekeren.’

Frans Schalken zat met Trees en de drie zoons Harrie, Frits en Karel stoom af te blazen na de verhoren.

‘De politie doet niets, dat is duidelijk.’

‘De politie doet niets. Laten we onszelf nou niet voor de gek houden.’

Ze keken Karel aan.

‘Wat bedoel je, dat we onszelf niet voor de gek moeten houden?’

Frans keek zijn jongste zoon geërgerd aan.

Karel schudde zijn hoofd. ‘Zijn jullie nou helemaal zo doorgedraaid dat je hebt weggestopt dat pa met het glas aan kwam lopen, het stuk sloeg op de tafel met de bedoeling dat in het gezicht van Haas te duwen? Deze ellende, beste pa, hebben we aan jou te danken. Dat oog van ma heeft ze aan jou te danken. Verdomme nog aan toe, kom bij jullie verstand. Die getuigen hebben allemaal verteld wat er echt is gebeurd. Je kunt erop rekenen dat Haas een klacht gaat indienen, als ie dat niet al gedaan heeft, en dan heeft -ie getuigen zat.’

Ze waren stil. Wisten dat Karel gelijk had.

‘Kan allemaal wel zo zijn Karel, jij bent altijd al de slimste van ons geweest, maar we kunnen dit niet over onze kant laten gaan.’ Harrie gromde wat na. Karel was de enige die geleerd had. Boekhouder was bij een groot bouwbedrijf. Netjes. Hij wist dat zijn ouders en broers wat rauwer in hun doen en laten waren. Maar hij hield van ze. Ze waren eerlijk, tenminste meestal.

Harrie, die een slopersbedrijf had net als Frits, stond op. ‘Ze krijgen van mij de volle laag.’

‘Wat bedoel je?’ vroeg Trees.

‘Zullen ze wel zien.’ Harrie sloopte gebouwen, Frits auto’s. Beiden waren succesvol. Beide sloopbedrijven waren van vader Frans geweest. Frans was een sloper in hart en nieren. Zijn probleem was dat hij alles wilde slopen. Een alles-sloper. Gebouwen, huizen en auto’s. Dat werd te veel. Hij ging het rustiger aandoen. Harrie nam de huizen en gebouwen, Frits de auto’s. Karel zat liever aan het bureau, achter zijn laptop.

Woudenberg

Midden in de nacht werden Fred en Debbie Haas, die lagen te slapen, opgeschrikt door een donderend geraas. Ze keken elkaar verschrikt aan.

‘Wat is dat?’

Het was drie uur in de nacht.

Fred rende naar het raam. In de verte zag hij aan het begin van de lange oprijlaan, buiten het hek, vaag een vrachtwagen staan.

Hij kleedde zich snel aan en rende naar buiten. De vrachtwagen reed weg, zonder lichten. Was niet meer te onderscheiden. Buiten het hek was een enorme berg puin verschenen, puin dat hij zeker niet besteld had. Het blokkeerde de uitrit volkomen en voor een groot gedeelte de weg. Verder was het stil.

Zijn buurman Houtbrugge kwam aanlopen, die blijkbaar door het lawaai was gealarmeerd.

‘Wat heb je nu bedacht buurman? Puin bestellen midden in de nacht?’

‘Ik heb die rotzooi niet besteld. Een cadeautje, lijkt me, van de slopersfamilie Schalken.’

‘Allemensen, dat is toch niet te geloven. Heb je de vrachtwagen gezien?’

‘Ja, gezien dat het een vrachtwagen was. Meer niet. Toen ik buiten kwam, was de vogel gevlogen. Ik bel de politie.’

Degene die de telefoon opnam en het verhaal aanhoorde was van mening dat het puin er de volgende dag ook nog wel zou liggen, dus het leek hem niet nodig dat er nu meteen agenten langskwamen.

‘Dat zou ik wel doen als ik u was, meneer de agent, jullie hebben nu genoeg blunders en traagheid tentoongespreid, dus komen, nu.’

‘Ho, ho, meneertje Haas...’

‘Nu, meneer de balieagent. De weg is geblokkeerd en het is gevaarlijk.’

Blijkbaar had de wachtagent eieren voor zijn geld gekozen en een patrouille naar de villa van Haas gestuurd. Twee agenten, een

oudere en een jonkie. Toen ze uit de auto stapten, klauterde Haas om het puin heen en liep op ze af. Houtbrugge was ondertussen weer vertrokken.

‘Heren, ik zou die grijns maar van jullie gezicht halen, want zo leuk is dit allemaal niet of vinden jullie van wel?’

De twee realiseerden zich dat ze moesten oppassen met Haas. ‘Wat is er gebeurd, meneer Haas?’

‘Nou, dat kunt u zelf zien. Om duidelijk te zijn, ik heb dat puin niet besteld. Ik raad u het volgende aan. U gaat nu onmiddellijk naar het sloopbedrijf van de firma Schalken in Utrecht en onderzoekt daar of een van de vrachtwagens daar er net een rit op heeft zitten met sporen van dit puin. Zo moeilijk is dat niet. Voor dit puin kunnen jullie morgen terugkomen om foto’s te maken en bewijsmateriaal te verzamelen. Dus nu snel naar Schalken Bouwsloopwerken en daar kijken wat je kunt doen.’

‘U kunt ons niet vertellen wat wij moeten doen. Daar zullen rechercheurs heen moeten en die moeten daar opdracht voor krijgen.’

‘Ja, ik weet dat jullie bekend staan om jullie fantastische traagheid, onkunde en knoeiwerk, maar ik zou toch maar even gaan kijken. Ondertussen neem ik zelf wel contact op met de recherche en zeggen dat jullie verdwaald zijn op weg naar een kopje koffie. Trouwens, ik zou ook de verkeerspolitie waarschuwen, want misschien was het jullie opgevallen dat de weg praktisch geblokkeerd is door het puin.’ Haas draaide zich om en wilde naar zijn huis lopen. ‘Oh ja, ik heb deze conversatie opgenomen, mochten jullie aan geheugenverlies lijden.’

Hij wist dat hij geen vrienden maakte bij de plaatselijke politie maar dat kon hem nu niet meer schelen. Hij was laaiend. De lauwe reacties van de politie op de briefjes en de hondenpoep waren genoeg geweest.

Blijkbaar hadden de laatzinkende opmerkingen van Haas doel getroffen want niet veel later kwamen er twee rechercheurs poolshoogte nemen. Bekenden. Havers en Donker. Het was on-

dertussen lichter geworden. De technische recherche kwam om foto’s te nemen. De rechercheurs spraken met Haas. Die vertelde nog eens wat hij wist. Direct daarna kwam er een shovel die de weg voor het verkeer weer vrijmaakte en ook voor Haas, zodat hij met de auto de weg op kon. Een van de rechercheurs vroeg of Haas tijd had om met hem te praten.

‘U denkt dat het puin door de firma Schalken hier is gestort?’

‘Denken ja, weten niet, maar onlogisch lijkt het me niet.’

‘Ik hoor net van de twee agenten die naar het sloopbedrijf van Schalken zijn gegaan dat ze geen aanwijzingen hebben gevonden dat het een van hun vrachtwagens is geweest die die rommel hier heeft gestort.’

‘Ik neem aan dat u aan de hand van het soort puin kunt nagaan waar het vandaan komt en dan moet het niet zo moeilijk zijn te achterhalen wie de storter is. Een beetje inventief graag.’

‘We doen ons best. U hoort van ons.’

‘Wanneer wordt alles hier verwijderd?’

De rechercheur keek moeilijk. ‘Tja lastig. Dat moet ik overleggen met mijn baas.’

‘Doet u dat.’

Op dat moment kwam buurman Houtbrugge aanlopen. ‘Ah, ik zie dat de Hermadad aanwezig is.’ Hij stelde zich voor. ‘Ik neem aan dat jullie deze puinzooi ze snel mogelijk laten weghalen.’ De rechercheur maakte dat hij wegkwam om het weghalen in gang te zetten.

‘Nou buurman, ik hoop dat jouw vrienden het hierbij laten. Sterkte.’

Binnen zat Debbie met de kinderen aan het ontbijt. Onverstoorbaar. ‘Wat een volk, die lui van Schalken. Weet je al iets meer?’

‘Ze zijn bij het sloopbedrijf geweest. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat het van hen komt. Afwachten maar.’ Terwijl hij dit zei, zagen ze in de verte een vrachtwagen met een shovel nog steeds het puin opruimen. ‘Dat is in ieder geval snel. Die lui van

Schalken zullen wel balen dat de hele rotzooi binnen een halve dag weer weg is. Bovendien krijgen ze vast bezoek van de politie. Zullen ze het in het vervolg wel laten.'

Dat was dus niet zo.

Woudenberg, politiebureau

Fred Haas kwam op het afgesproken tijdstip om aangifte te doen van de puinstort. De zoveelste aangifte. De aangiftes over de ontlasting en de aanval met het bierglas waren nog in behandeling. En nu het puinstorten. De dader was dit keer niet bekend. Wel een verdachte. En dan was er ook nog de korte dreigbrief.

'Gaat u zitten, meneer Haas.'

Havers nam de aangifte op. Nadat dat gebeurd was, vroeg Haas of ze wat waren opgeschoten met de puinstort.

Nee, dat waren ze niet. Het was onduidelijk waar het puin vandaan kwam. Ook de sloper was onbekend. Schalken wist van niets. Ze waren er nog mee bezig. Haas zou op de hoogte worden gehouden.

Toen Haas was vertrokken, kwamen de betrokken rechercheurs bij elkaar.

'Als we niet snel met iets komen, kunnen we ervanuit gaan dat Utrecht het van ons overneemt,' voorspelde Donker. 'Reken maar dat Haas, maar nog meer Houtbrugge, stampij gaat maken. Dat heeft hij onze baas al laten weten.'

Ze wisten dat Houtbrugge een bekende Woudenberger was met de nodige connecties. Hij was al helemaal niet blij dat Haas zijn buurman werd, maar als diezelfde buurman ook nog eens het doelwit werd van louche figuren als Schalken, dan konden ze in Woudenberg hun borst natmaken. 'Dus aan het werk.'

'Het moet toch mogelijk zijn om te achterhalen waar dat puin vandaan komt,' merkte Havers op.

'Dat zou je inderdaad zeggen, maar we moeten ons meer afvragen waarom Schalken dat gedaan zou hebben,' zei Donker. 'Uit

frustratie dat Haas de jackpot met dertig miljoen heeft gewonnen en hij niet, of wraak vanwege het ongeluk met het oog van zijn vrouw, of zit er nog meer achter?'

'Wat zou er meer achter kunnen zitten?'

'Geen flauw idee. Misschien willen ze geld zien?'

Ze kwamen er niet uit.

'Ik ben bang voor nog meer ellende.'

Die kwam.

Drie nachten later hoorden Fred en Debbie Haas, die sinds het puinstorten nauwelijks konden slapen, weer het geluid van een vrachtwagen. Fred sprong uit bed en zag nog net hoe een vrachtwagen achteruit dwars door het hek reed, de laadbak omhoog liet gaan en met donderend geraas een enorme hoeveelheid schroot en oud ijzer op de oprijlaan stortte en wegreed. Hij rende naar buiten, kon nauwelijks langs de hoeveelheid afval komen en kon nog net zien dan het een gele vrachtwagen was. Verder zag hij niets. Hij kon er niet achteraan, want de uitgang was geblokkeerd.

Haas had zijn mobiel meegenomen en belde onmiddellijk de politie. Deze keer werd er snel gereageerd. Binnen tien minuten kwamen er twee politieauto's aangereden. Ondertussen had Haas de tijd gehad om te zien wat er op zijn oprijlaan was gestort. Afval van een autosloperij. In korte tijd waren er nog eens twee politieauto's ter plaatse.

Van Haas werden de aangesnelde rechercheurs niet veel wijzer. Ze reden daarom meteen naar de autosloperij van Frits Schalken. Frits Schalken werd van zijn bed gelicht. Hij wist van niets. Het was zijn afval niet. Hij had geen flauw idee.

De volgende dag was er koortsachtig overleg op het bureau van Woudenberg.

Utrecht verweet Woudenberg dat ze er een potje van maakten. Alsof Woudenberg dit had kunnen voorkomen. Het liep volledig uit de hand.

De conclusie was dat het onderzoek, met de zegen van Den Haag, werd overgenomen door Utrecht. De berg autoafval werd opgeruimd en de Utrechtse politie ging aan de slag.

Het verhoor van Frits Schalken leverde niets op. Het was niet zijn afval, het was niet zijn vrachtauto, hij had geen gele vrachtwagens en al helemaal geen kiepwagens of dumpers. Hij had geen idee waar ze te vinden waren. In zijn handel gebruikte hij die niet. Misschien wist zijn broer wel wie die had. Zijn naam was Haas, liet hij de rechercheurs met een stalen gezicht ongevraagd weten.

Die hadden het gevoel dat ze volledig voor gek werden gezet.

Harrie Schalken wist de recherche te vertellen dat er heel veel gele kiepwagens waren maar dat hij er geen had. Hij huurde ze soms. Toen ze bij de verhuurbedrijven in de omgeving navraag deden, bleken die enkel rode kiepwagens te hebben.

Woudenberg, de Schans

Het was nu een maand geleden dat het in de Schans volledig uit de hand was gelopen. De afgelopen weken waren er nauwelijks mensen geweest en Kooten begon zich al zorgen te maken.

Gelukkig kwamen er nu toch weer wat mensen binnendrupelen. Rustige mensen. Geen ruziezoekers. Natuurlijk waren de stortingen van het puin en het autosloopafval het gesprek van de avond. Iedereen was ervan overtuigd dat het door de familie Schalken was gedaan. Kon niet anders. Ze hadden echter ook gehoord dat de politie niets had kunnen vinden. Er waren geen bewijzen. Het puin kwam niet van het bedrijf van Schalken, evenmin als het autosloopafval. De vrachtwagens waren onvindbaar. Het vertrouwen in de politie, dat toch al niet zo groot was, daalde tot een dieptepunt. Het wachten was op de volgende calamiteit. Die zou komen, daar was iedereen van overtuigd. Wat die Schalkens ermee dachten te bereiken was iedereen een raadsel. Zo langzamerhand zouden ze toch wel aan het idee gewend zijn geraakt dat de familie Haas schatrijk was, een schitterende villa bewoonde en

dat zij in Ondiep woonden, in een opgeknapte achterbuurt? Of speelden er andere motieven?

Utrecht, hoofdbureau politie

Op last van Den Haag had Utrecht de zaak overgenomen van Woudenberg. Die vonden dat, zij het met tegenzin, al lang best.

De hoofdinspecteur van politie van Utrecht had de rechercheurs, die zich bezighielden met de gebeurtenissen in Woudenberg, bijeengeroepen. Ook Havers was van de partij.

‘Rechercheur Havers, u bent al vanaf het begin bij deze zaak betrokken vanuit Woudenberg. Fijn dat u ons kunt vertellen wat er zich heeft afgespeeld zodat we op de hoogte zijn. Laat maar eens horen.’

‘Een aantal weken geleden ontstond er een ordinaire caféruzie waarbij een kapotgeslagen glas in het gezicht van een vrouw werd gedrukt, wat haar een oog kostte. Daarna...’

‘Is dat alles wat je er over kunt vertellen?’ vroeg Vermeij. ‘Ik dacht dat er meer aan de hand was en dat er het een en ander aan vooraf gegaan was. Graag het hele verhaal en geen brokjes.’

Havers zuchtte.

‘Oké, wat in Woudenberg speelt is het volgende. Ieder jaar wordt er op oudejaarsavond een feest georganiseerd waar Woudenbergers en enkele families uit Utrecht komen voor de trekking van de Staatsloterij. Uit Utrecht onder andere de familie Schalken, waar ik op terugkom. De trekking wordt er uitbundig gevierd. Natuurlijk helemaal als er prijzen vallen. Dat was dit jaar niet het geval, behalve wat kleine prijsjes. Enkele dagen later bleek dat een inwoner van Ondiep, ene meneer Haas, de jackpot had gewonnen. Diezelfde Haas is met zijn vrouw en twee dames, ook uit Utrecht, de vaste schoonmaker van de Schans, waar dat oudejaarsfeest had plaatsgevonden.

Vervolgens wordt een makelaar door Haas op pad gestuurd om in Woudenberg op zoek te gaan naar een huis voor zijn gezin. Die

makelaar praatte zijn mond voorbij zodat het al snel algemeen bekend werd van de jackpot en dat Haas op zoek was naar een huis. Volgens mensen uit Ondiep kon Haas nooit de jackpot hebben gewonnen want de familie zou volgens hen überhaupt nooit loten kopen. De Staatsloterij heeft echter gedegen onderzoek gedaan of het allemaal klopte en dat was het geval. De familie Haas had dus dertig miljoen gewonnen, tot ongeloof van velen. Enkele dagen later waren de families Schalken en Haas in de Schans en liep het uit op een ruzie met het genoemde gevolg. Een gebroken glas kwam in het gezicht van mevrouw Schalken terecht waarbij ze een oog verloor. De familie Schalken beschuldigde Haas ervan dat hij doelbewust een glas in het gezicht van mevrouw Schalken had geduwd. Dit bleek niet het geval. Het was Schalken zelf die ervoor verantwoordelijk was. Haas diende een klacht in en het ziet ernaar uit dat Schalken schuldig wordt bevonden. Die zaak loopt nog. Ook was er al een klacht ingediend door Haas omdat er ontlasting door de brievenbus was gegooid. Volgens Haas door Schalken. Ook dat loopt nog. Dan is er tenslotte ook nog een aanklacht wegens een dreigbrief, een paar dagen nadat de familie Haas naar de villa Woudenberg was verhuisd.'

Havers stopte even en nam een slok water.

'Weer enige tijd later, en nu wordt het pittiger, wordt een vracht puin voor de villa van Haas gedumpt. Tot op heden geen spoor van de daders. En weer een paar dagen later hetzelfde, maar nu met autosloopafval. Toevallig hebben de twee oudste broers Schalken een sloopbedrijf, de een voor gebouwen en de ander voor auto's. We hebben alles nagezocht, in heel Nederland en België, maar we hebben niets kunnen vinden wat wijst naar deze twee broers. Dit zijn de feiten. Details staan in de rapporten.' Havers leunde achterover. 'Genoeg zo of moeten de details ook nog worden vermeld?'

'Welke details bijvoorbeeld?' vroeg Vermeij. Zelf had ze alle informatie al, maar vroeg dit voor de overige rechercheurs.

Havers zuchtte. 'Dat diverse dames mevrouw Haas hadden horen zeggen dat ze nooit loten kochten of gingen kopen. Dat

de troep voor de villa van Haas eerst bleef liggen maar in een oogwenk was verwijderd toen de buurman Houtbrugge zich er tegenaan bemoeide.'

'Havers,' zei Vermeij boos, 'je komt nogal ongeïnteresseerd over. Hoe weten de 'diverse dames' dat mevrouw Haas nooit loten kocht en wat is het belang van de bemoeienis van de heer Houtbrugge?'

Havers realiseerde zich dat hij zich liet beïnvloeden door de stemming in het dorp.

'De betreffende dames waren in december in een supermarkt in Utrecht waar zij loten kochten. Mevrouw Haas was daar ook toevallig. Ze hadden haar gevraagd of zij ook loten kocht waarna deze had geantwoord dat ze die nooit kocht. Zij niet en haar man ook niet.'

'Geen onbelangrijke uitspraken, vind je niet? Heb je mevrouw Haas hiermee geconfronteerd?'

Ja, dat had Havers. Ze had later toch een paar loten gekocht. In de supermarkt. Op een van die loten was de hoofdprijs gevallen.

'En wat is je conclusie?'

'Dat er alleen verdenkingen zijn, geen enkel hard bewijs dat er iets mis is met die loten of dat Schalken iets te maken heeft met de afvalstortingen. En ook, dat is volgens mij het belangrijkste, dat we kunnen wachten op een volgend incident. Trouwens dat van Houtbrugge doet er niet toe.'

Vermeij nam het over. 'Heeft iemand hier iets aan toe te voegen?'

'Het eerste wat we moeten doen is zoeken naar een motief. Wraak lijkt me vergezocht.' Het was Donker die het zei. 'Wat schiet Schalken ermee op? Hij krijgt alleen van alles over zich heen. Die dreigbrief kan ik niet plaatsen.'

Vermeij, die als rechercheur uit Utrecht de leiding had gekregen, gaf opdracht het onderzoek naar de afvalstortingen uit te breiden richting Duitsland.

'Het lijken vooralsnog pesterijen. Ik ben alleen bang dat het echte werk nog gaat beginnen.'

Dat zou snel genoeg gebeuren.

Amersfoort, School voortgezet onderwijs

Het viel Debbie op dat Jannie, haar dochter, de laatste tijd stiller was dan ooit. Ze was al nooit een echte kletstante, eerder ingetogen en stillerjes, maar nu was het meer dan anders.

Ze zaten in de keuken thee te drinken. Ludo, haar zoon, praatte honderduit.

Jannie en Ludo fietsten meestal elke dag samen naar school. Ze zaten tegenwoordig op het Van Lodensteincollege in Amersfoort. In Woudenberg was geen middelbare school. De kinderen uit Woudenberg gingen naar allerlei scholen in de omgeving. De meesten naar het Van Lodensteincollege, de dichtstbijzijnde middelbare school. Ruim een halfuur op de fiets. Tien kilometer. De overgang van hun school in Utrecht naar het Van Lodenstein was voor de twee in het begin moeilijk geweest, maar Debbie en Fred hadden het idee dat het steeds beter ging. Tot nu.

‘Is er wat meisje? Je bent zo stil. Zijn er problemen op school?’

Jannie zei niets en schudde haar hoofd. ‘Ik ga naar boven.’ Snel liep ze de trap op naar haar slaapkamer.

Debbie keek Ludo aan. Hij was een flapuit. Ook nu: ‘Ze pesten haar. Sinds dat gedoe met die ruzie in de Schans en dat puin, pesten ze haar.’

‘Wie doen dat en wat doen ze dan?’

‘Die meiden uit haar klas. Ze zeggen dat ze weer terug moet gaan naar waar ze vandaan komt. Ondiep. Dat ze daar thuis hoort. Dat we hier niet thuishoren.’

‘We, wat bedoel je. Heb jij er ook mee te maken?’

Ludo beet op zijn tong. Hij had Jannie beloofd er niets over te vertellen.

‘Ludo vertel, wat is er aan de hand?’

‘Toen ik laatst Jannie ophaalde om samen terug te fietsen, stonden een paar van die meiden haar uit te schelden en uit te lachen. Ik liep erheen waarna die meiden tegen mij begonnen.’

‘En toen?’

‘Jannie wilde weggaan maar ik laat me niet door een paar meiden uitlachen, dus ik liep op ze af en deed alsof ik een van die meiden een dreun in het gezicht wilde geven. Toen sprongen ze op hun fietsen en gingen er vandoor.’

Debbie keek naar haar zoon Ludo. Hij was groot en sterk voor zijn leeftijd. Ze was trots op hem dat hij zijn zus verdedigde maar ze was ook bang dat het van kwaad tot erger zou gaan.

‘Zijn er veel kinderen uit Woudenberg op het Van Lodenstein?’

‘Een paar honderd.’

‘Jongen, heel goed dat je Jannie verdedigt, maar laat je niet gaan.’

‘Het zijn rotmeiden. Jannie zal nu wel boos op me zijn want ik mocht niets vertellen.’

‘Hoeveel meiden zijn dat die Jannie pesten?’

‘Oh, altijd dezelfde. Komen uit Woudenberg. Jannie zal het wel weten.’

‘Hebben ze jou al lastiggevallen?’

‘Nee nooit.’ Hij vertelde niet dat hij wist dat er op de Lodenstein ook kinderen uit Utrecht zaten. Misschien wel uit Ondiep. Hij vertelde het liefst zo weinig mogelijk over de school aan zijn moeder. Die ging zich dan met van alles bemoeien.

Debbie ging naar boven, naar Jannie. Ze kreeg er geen woord uit. Wel hoorde ze later de ruzie tussen haar en Ludo. Ze zou het er met Fred over hebben. Fred haalde die avond zijn schouders op. ‘Dat doen kinderen nu eenmaal.’

Naar de schoolleiding gaan? Hielp nooit. Maakte het vaak alleen erger. ‘Volwassenen storten afval voor je huis, kinderen pesten.’

‘Ja, dat doen kinderen en wij kijken ernaar?’

‘Wat wil je dan dat we doen?’

Debbie had geen idee. Fred zei tegen Jannie en Ludo dat ze in ieder geval samen naar school en naar huis moesten gaan.

Utrecht, Ondiep

De verbittering bij Frans Schalken was groot. De puinstortingen waren breed in de media uitgemeten. Hoewel er geen bewijs was dat hij er iets mee te maken had, werd hij er op aangekeken. De haat van Frans Schalken richting Fred Haas was groot. Die van de broers nog groter. De politie leek dichterbij de bron te komen van het afval.

Natuurlijk hadden Harrie en Frits geen puin en sloopafval van hun eigen bedrijven gebruikt. De vrachtwagens kwamen van ver. Ze hadden niets verteld. Ook niet aan hun vader en moeder. Niemand zou erachter komen. Bewijzen konden niet gevonden worden. Het puin kwam uit het oosten van Duitsland, het sloopafval uit Frankrijk. Niet te traceren. Dachten ze. De Utrechtse rechercheurs kwamen steeds dichterbij. Die waren vernederd omdat de hoofdcommissaris had bedreigd hulp van buiten te halen als ze nog niet eens in staat waren om grote hoeveelheden puin en sloopafval te traceren en dito grote vrachtwagens. De twee broers voelden het en wilden hun frustratie afreageren, voordat de politie met bewijzen op de stoep stond.

Een week na de stortingen van het sloopafval brak 's nachts een vrachtwagen met geweld door het al geteisterde hek. Vlak voor de voordeur stopte die en rolden twee gemaskerde mannen een groot vat tegen de voordeur. Terwijl de een alweer in de vrachtwagen stapte, gooide de ander een brandende fakkel in het vat dat olie bevatte.

Voordat Fred en Debbie Haas zich realiseerden wat er aan de hand was, was de vrachtwagen alweer verdwenen. Fred Haas opende de voordeur en zag het brandende vat. Met gevaar voor ernstige brandwonden schopte hij tegen het brandende vat aan dat weggrolde. Hierbij vatte zijn broek vlam, die hij met moeite uit kon trekken.

Het brandende vat was geen gevaar meer voor het huis. Debbie belde de politie. Binnen tien minuten waren ze ter plaatse. Voor

de zoveelste keer in korte tijd konden ze het verhaal vertellen, dit keer een levensgevaarlijke aanval. Door wie? Waarom? Iedereen wist het. Tenminste, iedereen dacht het te weten.

Onmiddellijk werden politieauto's naar het huis van Schalken gedirigeerd. Daar was het doodstil. Frans Schalken werd van zijn bed gelicht evenals de broers Harrie, Frits en Karel. Eindeloos werden ze ondervraagd. Weer werd er geen spoor van bewijs gevonden. De aangifte die de familie Haas deed, leverde weer niets op. De frustratie liep aan alle kanten hoog op. De politie moest nu echt ergens mee komen.

Het wachten was op de volgende aanslag.

Utrecht, hoofdbureau van politie

De commissaris had de meest betrokken rechercheurs bijeengeroepen. Havers en Donker uit Woudenberg en Vermeij uit Utrecht.

'We komen geen stap verder. We zijn de risee van politieeel Nederland. Utrecht zou het wel even klaren sinds Woudenberg een trits aan misdaden voorbij had zien trekken, zonder enig uitzicht op arrestaties van daders en nu als klap op de vuurpijl ook nog brandstichting. Het enige dat bewezen kan worden tegen de vermoedelijke daders is een gebroken bierglas in een gezicht omdat er een vol café met mensen omheen stond en het droppen van ontlasting door de brievenbus.

Het is dus nog steeds niet gelukt om de bron op te sporen van het puin en autosloopafval, en nu een brandend vat met olie tegen het huis van de familie Haas. Dit had tot levensgevaarlijke toestanden kunnen leiden. Dit moet ophouden!'

'Wat wilt u dan dat wij doen?' vroeg Havers vertwijfeld. 'We hebben de collega's in België, Frankrijk en Duitsland ingelicht over het afval. De vrachtwagens lijken van de aardbodem verdwenen en de herkomst van het puin is nog onduidelijk, maar we komen verder. Die familie Schalken heeft veel invloed en je komt er maar moeizaam doorheen. Ze weten niets, of erger, we worden uitgela-

chen als we navraag doen. Het is een schimmige gesloten wereld, de wereld van de slopers.'

De commissaris keek rond. 'Wie heeft er ideeën?'

Vermeij stak haar hand op. 'Ik durf het bijna niet te zeggen maar we herinneren ons Irene Lakmoes nog wel. Rechercheur Irene Lakmoes hier uit Utrecht.'

'Ja natuurlijk herinneren we ons die nog wel,' zei Havers. 'Je bedoelt de Irene Lakmoes die Utrecht verliet omdat ze meer uit de verf zou kunnen komen in het Noorden, in Groningen?'

Het kwam er schamper uit.

'Ja, die bedoel ik. Dat ze weg is gegaan is niet zo gek. Waar ze nu zit heeft ze meer zaken opgelost in haar eentje dan hier de hele club bij elkaar.'

Iedereen was doodstil. Het was een publiek geheim dat de leiding van de Utrechtse politie jaren geleden, toen er een seriemoordenaar in Utrecht actief was, de ene steek na de andere had laten vallen. De zaak was bekend geworden als de Zoutzuurzaak. Lakmoes had met hulp van buiten de zaak opgelost, de toenmalige verantwoordelijk politie-inspecteur aan de schandpaal genageld en was vertrokken naar een korps dat in ieder geval, zoals ze het noemde, gezond was. Utrecht was vernederd en er had een grondige schoonmaak plaatsgevonden. Iedereen deed nu zijn best, maar de resultaten waren nog steeds mager. Het ontbrak aan ervaring, aan expertise.

'Waarom kom je daar nu mee?'

De hoofdcommissaris keek Vermeij aan.

'Ik denk dat we ons niet te groot moeten voelen om Lakmoes te vragen of zij eens haar licht wil laten schijnen over deze zaak. Baat het niet dan schaadt het niet.'

'Nou dat laatste weet ik zo net nog niet. Als eenmaal bekend wordt dat wij Groningen om hulp hebben gevraagd dan worden we net als Woudenberg het lachertje van Nederland.'

De andere knikten instemmend.

'Oh, en dat vinden jullie belangrijker dan dat er een zaak wordt opgelost? Een zaak die misschien nog niet aan haar einde is wat

slachtoffers betreft? Het is juist deze houding waardoor jullie altijd een stelletje minkukels zullen blijven. Als jullie zo kortzichtig zijn, dan staat het mij vrij om op persoonlijke titel contact met Lakmoes op te nemen en te vragen wat zij van de zaak vindt. Jullie horen dan wel van mij. Ook ga ik nog eens met de familie Haas praten. Ik kan me zo voorstellen dat zij zich afvragen wat wij hier aan het doen zijn. Ik neem aan dat deze meeting geëindigd is of worden er nog besluiten genomen waar ik van moet weten?'

Niemand zei iets waarna iedereen vertrok.

Woudenberg, villa familie Haas

De schrik zat er goed in. Gelukkig vielen de brandwonden van Fred Haas mee.

'We zijn niet meer veilig. Niet in Woudenberg, niet in ons eigen huis.'

Debbie Haas had moeite niet in huilen uit te barsten. Ze hield zich groot. Met Ludo en Jannie zaten ze in de grote kamer. Prachtig uitzicht waar ze niet van konden genieten.

Fred Haas was woedend. 'De ene aangifte na de andere, de ene aanslag na de andere en de politie die niets, zogenaamd niets, kan vinden. In ieder geval niet genoeg haar best doet. De aanwijzingen liggen metershoog opgestapeld. Maar nee, ze kunnen de vrachtwagens niet vinden waarmee het afval is gestort, ze kunnen de plaatsen niet vinden waar het vandaan komt en ze kunnen ook de plek niet vinden waar die ton met olie vandaan komt. Prutsers zijn het, grote prutsers.' Hij sloeg met zijn vuist op tafel tot hij zich realiseerde dat Jannie en Ludo erbij zaten.

'Rustig nou maar Fred. Ik ben gebeld door een rechercheur Vermeij. Ze vroeg of ze langs mocht komen om nog eens met ons te praten.'

Fred Haas bromde wat en gaf aan dat hij dat prima vond. Als hij er maar niet bij hoefde te zijn. Hij zou zich alleen maar kwaad maken.

Jannie vroeg of Ludo en zij de volgende dag naar school gebracht konden worden.

‘Gaan jullie dan niet met de fiets?’

Jannie zei niets.

Ludo antwoordde: ‘Het is helemaal niet leuk om naar school te fietsen. De andere kinderen doen net of ze ons van het fietspad af willen rijden. En roepen allemaal stomme dingen.’

‘Wat roepen ze dan?’

‘Waarom we niet in Ondiep zijn blijven wonen, waar we thuis horen. Dat soort dingen.’ Fred Haas liep rood aan. Debbie gebaarde dat hij zich moest inhouden. ‘Ik ga morgen naar de school en praten met de directeur. Het moet nou maar eens ophouden met dat gedoe.’

‘Mama, doe dat nou niet. Dan wordt het alleen maar erger.’

‘Ik ga wel. Het is al erg genoeg. Verdorie, we laten ons niet weggagen door een stelletje onbenullen. Jaloerse lieden. Kleingeestige onderkruipers.’

Ludo moest lachen toen hij zijn moeder zo tekeer hoorde gaan.

De volgende ochtend bracht Debbie de kinderen naar school en liep naar het kantoor van de schooldirecteur. De deur werd geopend door een vrouw die zich voorstelde als de secretaresse van de directeur.

‘Ik wil de directeur spreken.’

‘U bent?’

‘Mevrouw Haas. Twee van onze kinderen zitten op deze school. Het is dringend.’

‘Ik zal voor u informeren. Een momentje graag.’

Ze sloot de deur waarna Debbie op de gang achterbleef en tegen een dichte deur aan stond te kijken. Dat duurde lang. Erg lang. Ze werd kwaad, opende de deur en zag de vrouw praten met een man die kennelijk de directeur was.

‘Wilt u even buiten wachten mevrouw? Het komt nu niet goed uit. Maakt u maar een afspraak voor deze week.’

De man wendde zich tot de secretaresse. ‘Maak maar een afspraak.’ Vervolgens pakte hij de telefoon.

Voor Debbie was dit de druppel die de emmer deed overlopen. Ze liep naar het bureau, greep de telefoon uit de handen van de directeur, legde die neer en zei op zachte, maar woedende toon: ‘Nou moet u eens goed luisteren, meneer de directeur. Stuur deze dame de kamer uit en gedraagt u zich alstublieft tegenover een ouder die zich ernstige zorgen maakt over haar kinderen.’

De toon was blijkbaar dermate imponerend dat de man eieren voor zijn geld koos en de secretaresse een knik gaf. Die verdween schielijk door de deur.

Debbie verloor geen seconde. ‘Luister. Mijn kinderen Ludo en Jannie Haas worden gepest en bedreigd door andere kinderen. Kinderen die ‘s morgens van Woudenburg hierheen fietsen. U weet welke kinderen die route fietsen. Zonder namen te noemen, zorgt u ervoor dat die kinderen zich van nu af aan gedragen en het niet in hun hoofd halen mijn kinderen te bedreigen.’

De directeur bleef rustig. ‘Hoe worden ze bedreigd?’

‘Op weg hierheen worden ze bijna van de weg gereden, toegeschreeuwd en geduwd. Gevaarlijk. Dus voordat er ongelukken gebeuren, neemt u uw maatregelen.’

Debbie wachtte het antwoord niet af en verliet de kamer, de directeur in opperste verbazing achterlatend.

Er werd een bevel uitgevaardigd die door de betreffende kinderen en hun ouders werd begrepen. Het probleem leek uit de wereld.

Utrecht, huize Schalken

‘Ze komen er nooit achter dat het van ons komt.’ Harrie keek trots rond. ‘We hebben ze mooi een poets gebakken. En ik hoorde dat schoolkinderen het hun kinderen ook nog eens lastig maken.’

Voor Trees Schalken was de maat vol. ‘Maar wat willen jullie nu eigenlijk bereiken met die idiote acties? Zijn jullie helemaal gek geworden? Puin storten is tot daaraan toe. Maar een vat met olie voor hun huis rollen en in brand steken, dat is misdadig! Is

het verlies van mijn oog nog niet genoeg? Jullie houden ermee op. Frans, zeg dat tegen die zoons van je. Het loopt verschrikkelijk uit de hand.'

'Ho, ho,' Karel stond op. 'Ik heb met die levensgevaarlijke idiotie van Harrie en Frits niets te maken.'

'Ja, jij drukt je snor, als altijd. Lafbek.' Frits mocht Karel niet.

Maar Karel was niet bang voor zijn broers. 'Nou moeten jullie eens goed naar mij luisteren, broertjes. Ondanks alles heb ik mijn mond gehouden toen ik stevig werd ondervraagd. De politie voelt ook heus wel dat ik niets te maken wil hebben met dat gedoe van jullie. Maar ik waarschuw jullie. Nog een keer zoiets en ik zal de politie volledig uit de doeken doen wat jullie allemaal geflikt hebben.'

'Karel, dat doe je niet.' Schalken keek zijn jongste zoon woedend aan. 'Je verraadt je broers niet. Nooit.'

'Oh, nee? Als die twee doorgaan met hun criminele activiteiten, dan stap ik naar de politie. Dus nog één keer zoiets en ik weet wat me te doen staat. Niemand houdt me tegen.'

'En mij ook niet.' Trees viel haar zoon Karel bij. 'Ik ga mee naar de politie. Het moet afgelopen zijn.'

Schalken wist niet of hij Karel of zijn vrouw een oplawaai moest verkopen, maar Karel ging voor hem staan. 'Wat wil je nu eigenlijk bereiken met dit gedoe, behalve dat je in de bak verzeild kunt raken? Probeer maar te leven met jullie frustraties.'

'Die lui moeten verdwijnen. Verhuizen, helemaal weg uit deze omgeving, zodat we die rotkoppen niet meer hoeven te zien. Je ziet toch ook wel dat ze ons zitten te sarren door ineens in de Schans te komen waar ze vroeger nooit kwamen?' Harrie spuwde zijn gal.

'Wij hebben ook niets in de Schans te zoeken. Blijf in Utrecht.' Karel had het even helemaal gehad met zijn familie en ging weg. Dit liep nog eens helemaal verkeerd af. En waarom? Om niets.

Kooten was blij dat de aanloop in zijn café terug was. De mensen hadden nogal wat te bespreken na de gebeurtenissen bij de villa van Haas.

Minder leuk was dat de hoofdrolspelers ook hadden bedacht dat ze hun licht in de Schans moesten komen opsteken.

Houtbrugge vond het kennelijk ook gemakkelijk, evenals Christer Steeg. Dat Houtbrugge zich nu ineens liet zien, kon Kooten niet verklaren. Buren van de familie Haas waar ze niet bepaald blij mee waren. Het deed de buurt geen goed en wat werd gevreesd was werkelijkheid geworden. De prijzen van de villa's in de directe omgeving van het landgoed Woudenberg daalden. Niet veel, maar opmerkelijk als je zag dat overal elders in Woudenberg de prijzen stegen.

Tot Kootens verbazing zag hij ook Andrea Lammers en Cora Diepen af en toe komen. Die twee, die samen met Fred en Debbie Haas in het verleden de Schans schoonmaakten. Nu waren ze de huishoudelijke hulpen in de villa van Haas. Dat beviel, leek het. Heel af en toe deed hij nog een beroep op ze maar ze hoefden niet meer zo nodig. Het betaalde blijkbaar goed bij de familie Haas.

Andrea en Cora begonnen te wennen aan de nieuwe situatie. Niet meer de werknemer van Haas in de schoonmaakkploeg maar de huishoudelijke hulp van Haas. Debbie Haas was er open over en vertelde hoe het met de familie ging. Dat het duidelijk was dat die aanvallen bedoeld waren om hen weg te krijgen. Maar dat ze dat niet plan waren. Het feit dat de politie geen steek opschoot, baarde de familie Haas zorgen. Andrea en Cora begrepen dat wel. Eigenlijk waren zij de enige mensen waarmee de familie Haas omging. Ze kwamen er bijna iedere dag. De villa zag er dan ook uit om door een ringetje te halen. Iedere ochtend kwamen ze met de auto vanuit Utrecht naar Woudenberg. Hoewel het maar zo'n vijftientwintig kilometer was, deden ze er ruim een halfuur over. Altijd druk. Vooral in de spits als zij kwamen en gingen.

Op een ochtend, toen Fred Haas alleen thuis was, werd hij gebeld.

‘Meneer Haas met Cora Diepen.’ Hij wist meteen waarover het ging. ‘Ik weet dat het winnende lot niet van u is. Het heeft geen zin daarover in discussie te gaan. Ik heb gezien wat u deed. U weet dat ook.’

Dus zij was het geweest. Hij voelde de zenuwen naar boven naar komen, maar vroeg meteen zakelijk: ‘Wat wil je?’

Cora diepen had zich ingelezen in de materie: ‘U zet Andrea Lammers en mij in het testament. We krijgen een legaat en een bepaling dat iedere langstlevende die in het testament genoemd heeft recht op de erfenis.’

‘En anders?’

‘Dat wilt u niet weten,’ klonk het kil aan de andere kant van de lijn.

‘Hoe groot moet het legaat zijn?’

‘Tienduizend voor Lammers en tienduizend voor mij.’

‘Weet mevrouw Lammers dit?’

‘Nee, alleen u en ik weten van dit gesprek.’

Het gesprek werd verbroken.

Dus het was Cora Diepen die achter de deur had gestaan en had gezien wat hij deed... Hij hoefde er niet lang over na te denken. Twintigduizend was een schijntje.

Woudenberg, villa familie Haas

Het pesten was minder geworden. Debbie en Fred hadden ook nog een leuke verrassing voor Ludo en Jannie. Ze hadden er al zo lang om gevraagd. Fred hield er niet van, maar Debbie vond dat ze nu moesten komen. Twee lieve poesjes. Zo uit het nest. De twee kinderen waren er dolblij mee. Ze vergaten alle ellende op school.

Fred Haas had er nooit zo bij nagedacht, maar de gebeurtenissen en het telefoontje van Cora Diepen hadden hem aan het denken gezet. Stel dat het een keer fout ging en hij er niet meer was of

Debbie en hij allebei niet meer? Hij moest het er met Debbie over hebben. Als Jannie en Ludo, door wat voor omstandigheden dan ook, alleen kwamen te staan, moest alles goed geregeld zijn. Vooral nu, met het vermogen dat ze bezaten.

Aankankelijk wilde Debbie er niet over horen maar Fred hield aan. Voor alle situaties moest een goede regeling op papier worden gezet. Een testament, waarin alle scenario's waren vastgelegd. Fred liet er geen gras over groeien. Dezelfde week had hij met de notaris een afspraak gemaakt en twee uur lang over een testament gepraat. Dat verbaasde Debbie. ‘Zo ingewikkeld is dat toch niet?’

‘Dat is het ook niet. Je hebt gelijk. Maar hij komt volgende week naar ons huis met zijn assistent en dan neemt hij met ons het testament door. Oh ja, Andrea en Cora zal ik vragen erbij te zijn.’

‘Andrea en Cora? Wat hebben die met ons testament te maken?’ Debbie kon het uitstekend vinden met de twee vrouwen, maar ze begreep niet wat die nu met hun testament te maken hadden.

‘Eigenlijk niets, maar dat kan de notaris beter uitleggen,’ had Fred geantwoord.

De week erop kwam de notaris met zijn assistent op de afgesproken tijd bij de familie Haas op bezoek. De kinderen waren naar school.

Notaris Hansens stelde zichzelf en zijn assistent voor. ‘Ik zal met u het hele testament doornemen. Als u vragen hebt, dan hoor ik het graag van u.’

‘Kunt u ons vertellen waarom mevrouw Diepen en ik hierbij moeten zijn?’ vroeg Andrea.

‘Dat zal u duidelijk worden.’

Dat werd het. Hansens nam het testament zorgvuldig door. Bijna op het einde werd duidelijk waarom de twee huishoudelijke hulpen gevraagd waren aanwezig te zijn.

‘Bij het overlijden van de heer en mevrouw Haas gaat de volledige nalatenschap naar de kinderen Jannie en Ludo. Uiteindelijk gaat de nalatenschap naar de langstlevende. Mevrouw Diepen en

mevrouw Lammers krijgen ieder een bedrag van tienduizend euro uit de erfenis, een legaat.'

Hansens stopte even. Fred en Debbie zagen de verraste gezichten van de twee huishoudelijke hulpen, vooral van Andrea Lammers. Ze vond het een heel bedrag.

'Let wel dames, u moet hier wel belasting over betalen.'

Dat maakte de vreugde niet minder groot.

'U weet dat er behalve de twee kinderen verder geen erfgenamen in de familie zijn. Ook niet tot in de zesde graad. Dat betekent dat in het uitzonderlijke geval bij het overlijden van de volledige familie een clause is opgenomen dat in dat geval, wanneer er dus geen erfgenamen zijn, de nalatenschap naar de langstlevende gaat die in het testament wordt genoemd. Dit om te voorkomen dat het geld verdwijnt in de staatskas.'

Hansens keek de kring rond. 'Zijn er nog vragen?'

Die waren er niet. De vraag was natuurlijk of iedereen alles had begrepen.

'Als er geen vragen zijn en alles duidelijk is, zullen we nu de handtekeningen onder het testament zetten.'

Nadat dat gebeurd was, werd een glas champagne gedronken waarna de notaris met zijn assistent vertrok.

Fred en Debbie vertelden het aan de kinderen die het allemaal niet zo interessant vonden. Cora en Andrea hadden thuis wat te vertellen aan hun lapzwansen van echtgenoten. Die waren zeer geïnteresseerd. Tienduizend euro was niet niks.

De notaris wist dat hij weliswaar alles had verteld, maar het was duidelijk dat de consequenties niet voor iedereen helemaal duidelijk waren. De consequentie was dat wanneer er niemand meer van de familie over was, de totale erfenis naar de langstlevenden ging, in dit geval Cora en Andrea. Hij vond dat dat op dit moment ook niet aan de orde was. Hij wilde niet dat de nadruk op dit pijnlijke aspect kwam te liggen.

Dat dat toch gebeurde zou echter gauw genoeg blijken.

Utrecht, hoofdbureau politie

De hoofdcommissaris vroeg of er nog nieuwe feiten waren te vermelden. Die waren er niet en dat wist de hoofdcommissaris maar al te goed. Ze waren namelijk geen spat verder gekomen. Toen rechercheur Vermeij bij hem kwam met het voorstel, voorbijgaand aan haar directe meerdere hoofdinspecteur Ulkes omdat die alles tegenhield, om rechercheur Lakmoes uit Groningen bij het onderzoek te betrekken, had de hoofdcommissaris, destijds na haar vlammende betoog, toegestemd. Lakmoes was blij verrast geweest toen ze werd gebeld door Vermeij, die ze nog kende uit haar Utrechtse tijd en voelde er wel voor naar Utrecht te komen en te helpen. Ze was direct naar haar baas in Groningen, hoofdcommissaris Kuitert gegaan. Die had geen bezwaar, nadat hij eerst met de hoofdcommissaris in Utrecht had gebeld. Je moest oppassen om niemand te passeren. Kuitert maakte meteen duidelijk dat het tijdelijk was want Lakmoes was van de buitencategorie. Utrecht vond het prima.

Nu zaten ze hier. De rechercheurs Havers, Donker, Lakmoes en Vermeij om te horen wat de laatste te vertellen had. Ze stelde eerst Lakmoes voor. Donker herinnerde zich Lakmoes nog wel. Herinnerde zich de zaak waarna ze was vertrokken.

Maar nu de zaak Woudenberg, zoals die mondjesmaat in de landelijke pers was verschenen.

Vermeij gaf een beknopte samenvatting van de gebeurtenissen. De jackpot van de Staatsloterij. De villa in Woudenberg. Het glas in het gezicht van een bewoner uit Utrecht wat haar een oog kostte. De afvaldumpingen, bedreigingen, kinderen van de bewoners van de villa die lastig werden gevallen. Als klap op de vuurpijl poging tot brandstichting.

'Het enige dat is bewezen, is de mishandeling met het glas. De dader is een inwoner uit Utrecht, Schalken, die ook wordt verdacht van de andere feiten zoals de afvaldumpingen, en de poging tot brandstichting. Daarvoor is geen bewijs en deze zaken worden nog steeds onderzocht.'

‘Ja,’ kwam Havers tussendoor, ‘en nu heeft de recherche uit Utrecht u, rechercheur Lakmoes, opgeroepen om de zaken op te lossen. Volgens collega Vermeij zijn wij daartoe niet in staat.’ Havers begon te grijnzen toen hij de laatste zinnen uitsprak. ‘Hebt u al een plan om ons licht in de duisternis te zijn?’

Lakmoes keek Havers onbewogen aan.

‘Om met het vat met olie te beginnen. Ik neem aan dat jullie hebben onderzocht wat voor olie het is, er zijn vele soorten en je kunt vaak de afkomst herleiden. Datzelfde geldt voor het vat waarin de olie zat.’

‘Nee, daar zijn we nog niet aan toegekomen.’

‘Juist, het is ook nog maar pas drie weken geleden dat de poging tot brandstichting werd gedaan.’ Het sarcasme ontging Havers en Donkers. ‘Wordt het niet eens tijd om dat uit te zoeken?’ deed Lakmoes nog een poging.

‘We denken dat het geen haast heeft. De familie die waarschijnlijk verantwoordelijk is voor dit alles zal nu wel verder oppassen om nog meer stommititeiten uit te halen. Dus we nemen de tijd om gedegen onderzoek te doen. De frustratie zal nu wel verdwenen zijn. Het is nu drie weken rustig. Het was leuk met je kennis te maken.’

Havers stond op en vertrok. Donker haalde zijn schouders op en verdween eveneens.

‘Nou, Vermeij,’ zei Lakmoes, ‘ik kan me voorstellen dat jullie geen spat verder komen met het onderzoek. Wat een labbekakken zijn dat. Wat zit daar nu achter? Ik kan me niet voorstellen dat zij het normaal vinden dat de familie Haas wordt geterroriseerd door een andere familie.’

Vermeij schudde haar hoofd. ‘Klopt. We gaan naar de hoofdcommissaris om duidelijk te maken dat er wat moet gebeuren, voordat er nog meer ongelukken gebeuren.’

Ze konden direct terecht bij de hoofdcommissaris. Alsof hij op hen had zitten wachten. ‘Zo dames, ga zitten. Jullie collega’s Havers en Donker waren hier net ook al. Het is goed dat jullie er nu zijn. Ik zal maar meteen vertellen wat we gaan doen.’

‘En wat is dat hoofdcommissaris?’

‘Niets. Helemaal niets. We sluiten het onderzoek af.’

‘Wat zegt u? U sluit het onderzoek af? En waarvoor is collega Lakmoes dan naar Utrecht gekomen? Wat is dat voor iets belachelijks?’

‘Rechercheur Vermeij, u hebt me gehoord. De zaak wordt gesloten. Er is lang genoeg gezocht naar bewijzen. Die zijn niet gevonden. Het is al drie weken rustig. Mevrouw Lakmoes kan weer terug naar Groningen en u, mevrouw Vermeij, u gaat gewoon weer aan de slag in Utrecht. Excuses rechercheur Lakmoes voor de verloren tijd en dat u voor niets hiernaartoe bent gekomen. Ik zal uw baas informeren. Eindelijk is er weer rust. En kunnen we ons wijden aan zaken die hier in Utrecht spelen. De collega’s Havers en Donker zijn op de hoogte. Nu de rust is weergekeerd kunnen zij zich ook richten op de belangrijkste zaken.’

Het liep anders.

Woudenberg

Fred Haas had zijn oude beroep weer opgepakt. Stilzitten was niets voor hem. Niet dat hij zelf weer aan de slag was gegaan als schoonmaker, maar hij had een eigen schoonmaakbedrijf opgezet. Weliswaar waren zijn activiteiten altijd kleinschalig geweest, maar door zijn jarenlange ervaring kende hij de ins en outs van de branche. Samen met Debbie, die de administratieve kant van de zaak beheerde en zijn twee oudste werkneemsters Cora Diepen en Andrea Lammers, was het bedrijf na driekwart jaar uitgebouwd tot een schoonmaakbedrijf met dertig werknemers. Diepen en Lammers hadden twee functies. Twee keer per week maakten ze de villa van Haas schoon. Daarnaast controleerden ze de gang van zaken op de locaties waar het bedrijf actief was.

De pesterijen tegen Ludo en Jannie waren afgelopen. De twee poesjes die de kinderen hadden gekregen zorgden voor afleiding. Toch bleef er een sfeer van dreiging uitgaan van de dorpelingen. Prettig was het niet.

Op een ochtend kwam Jannie 's morgens als eerste naar beneden en liep meteen naar de twee poesjes in de keuken. Meestal waren die met elkaar aan het spelen. Die ochtend niet.

Ze lagen in hun mand te slapen. Reageerden niet toen hun baasje de keuken inkwam. Jannie liep naar de mand en raakte ze aan. Ze bewogen niet. Raar. Ze waren stijf. Ze begon te gillen, waarna Debbie kwam aangerend. Jannie wees naar de mand en Debbie zag onmiddellijk dat het foute boel was. Ze liep erheen en pakte een van de poesjes. Het riempje om de nek waarop de naam van het diertje stond, was strak aangetrokken. Het dier was gewurgd. Net als het andere poesje. Ze pakte Jannie bij de hand en hield Ludo tegen, die aankwam gerend. Fred liep de keuken in en zag wat er aan de hand was. Hij belde onmiddellijk de politie.

'Ja, er is haast bij. Moet ik dat nu nog aan jullie uitleggen? Kom verdomme en kom snel!' Hij drukte het gesprek weg en vloekte. 'Stelletje nietsnutten. Het is niet te geloven. Wat een zootje hier in dit dorp.'

Een kwartier later kwam er een politieauto met hoge snelheid door het hek gereden dat Fred had geopend.

'Twee doden?'

'Ja, meneer de agent. Twee doden. Nu nog twee poesjes, straks mensen, dat komt vanzelf als jullie niet serieus iets gaan doen aan deze bedreigingen.'

De agenten liepen het huis in en zagen de dieren liggen. 'Zijn ze dood?' vroeg de een.

'Nee, ze zijn springlevend, dat zie je toch.' Haas schudde zijn hoofd en liep de keuken uit. De andere agent belde naar het bureau en kreeg een rechercheur aan de lijn. 'Wat moet ik doen?' Zelfstandig handelen was blijkbaar niet het sterkste punt van de agenten in Woudenberg.

'Daar blijven, niets aanraken. Het is een plaats delict.'

Twintig minuten later kwam rechercheur Donker met technisch rechercheur Loof. Ze deden wat ze moesten doen.

'We nemen de dieren mee voor onderzoek. Wilt u ze terug?' vroeg hij aan Debbie Haas.

'Nee, alstublieft niet. Het is zo al erg genoeg.'

Debbie had ondertussen de post uit de brievenbus gehaald. Behalve de gebruikelijke post zat er een envelop bij zonder adres of afzender. Ze vertrouwde het niet en gaf de brief aan Fred. Die voelde en realiseerde zich toen dat hij misschien handschoenen moest aantrekken. Toch maakte hij de envelop open en haalde er een A4 uit.

Die twee katten zijn nog maar het begin. Verdwijnt. Laat de politie erbuiten. Als jullie niet doen wat wij zeggen, zijn de kinderen aan de beurt.

Fred en Debbie liepen naar buiten om met elkaar te praten zonder dat de rechercheurs hen konden horen.

Haas beet op zijn lippen. 'Als we de politie erbuiten laten, leveren we ons uit aan criminelen die er blijkbaar geen been in zien om ook kinderen wat aan te doen.'

'Fred, we moeten onze kinderen in veiligheid brengen. De politie moet weten wat hier allemaal gebeurt. Ik ben doodsbang. Hadden we die stomme prijs maar nooit gewonnen.'

'Die hebben we ook niet gewonnen, Deb.'

'Zouden die lui van die brief dat weten?'

'Ik weet het niet. Maar het is niet logisch dat de Schalkens hierachter zitten. Dit is anders, dreigender.'

'Maar wie dan wel? Wat willen ze?'

'Dat we hier weggaan, zeggen ze. Misschien toch geld. Eerst wachten ze misschien af of we naar de politie gaan. Doen we niets dan komt de volgende brief. Let maar op.'

'En als we wel naar de politie gaan met de brief?'

'Dan lopen de kinderen gevaar.'

De dagen erna werden Fred en Debbie Haas uitvoerig onder-
vraagd. Evenals de twee hulpen Cora Diepen en Andrea Lammers.
Ze zeiden niets over de dreigbrief.

Ze vertelden dat ze de avond tevoren op de normale tijd naar
bed waren gegaan, om elf uur. De hele nacht geslapen. Fred Haas
was er een keer uit geweest om naar het toilet te gaan. Nee, hij
was geen echte liefhebber van poezen maar hij tolereerde de dier-
tjes. De kinderen waren er dolgelukkig mee. En dat telde. Debbie
stond er neutraal in. Nee, ze had niets gehoord die nacht. Volgens
technisch rechercheur Loof waren de twee dieren ongeveer vier
uur dood, dus het moest gebeurd zijn om een uur of drie 's nachts.

Cora Diepen en Andrea Lammers vertelden tijdens de onder-
vraging dat ze de sleutels van de villa hadden. Van de voordeur
en de zijdeur die via de bijkeuken toegang gaf tot de keuken. Wie
hadden er nog meer sleutels? Volgens Haas alleen hij, Debbie, de
kinderen en Diepen en Lammers. Er waren geen sporen van braak.
Waar Diepen en Lammers de afgelopen nacht geweest waren?
Gewoon thuis. Dat konden hun echtgenoten bevestigen. Dat
zou de politie nagaan. Eventuele sporen leverden niets op. Geen
vreemde vingerafdrukken behalve die van alle huisgenoten en die
van de hulpen.

Opnieuw hadden ze geen enkel aanknopingspunt. Om gek van
te worden.

Dat was nu twee maanden geleden.

Woudenberg, villa familie Haas

Cora Diepen kwam, zoals gebruikelijk, 's morgens vroeg om aan
de slag te gaan in de villa van de familie Haas.

Het hek stond open. Dat hoorde niet. Haar collega Andrea was
vast weer vergeten het hek te sluiten. Ze reed naar de garage om
haar auto weg te zetten. De auto van Andrea stond er alleen niet.
Dat was gek, meestal was Andrea als eerste aanwezig. Toen hoorde
ze haar aankomen. Gehaast.

'Sorry, heb me wat verslapen.'

'Het hek stond open. Heb jij een idee hoe dat komt?'

Andrea schudde haar hoofd.

Samen gingen ze via de zijingang van de villa naar binnen. Ze
kenden de weg.

Toen ze deur openden, bleven ze staan. In de keuken lag me-
vrouw Haas op de grond. Om haar hoofd bloed. Gestold bloed.
Ze lag op de rug, in een rare, verwrongen houding. Een stoel lag
omgevallen naast haar, alsof ze nog aan het vechten was. Maar ze
lag stil. De ogen open. Vol angst. Uit de mond een slietje bloed.
Een gat in haar voorhoofd. Laag, bijna tussen de ogen. Andrea
en Cora schrokken hevig en sloegen de handen voor hun mond.

Trillend liep Andrea langzaam de hal in. Cora kon haar ogen
niet van mevrouw Haas afhouden. Even was het stil, waarna Cora
Andrea hoorde roepen.

'Oh, nee, oh nee!' Cora rende naar de hal.

Daar lag meneer Haas. Op zijn zij. Op zijn gezicht verbazing.
Geen angst. Een en al vraag. Opzij, bij de slaap een bloederig gat.
Verschrikkelijk.

Het kon nog erger.

Andrea wees naar de trap.

Onderaan de trap lag het meisje. Hoofd naar beneden. Armen
vooruitgestoken alsof ze de grond niet wilde raken. Dood.

Andrea keek omhoog, bovenaan de trap lag het jongetje. Cora
zag het ook. Halverwege op het tussenplateau. Ze zag alleen zijn
beentjes. Het was doodstil. Cora rende naar boven en knielde naast
Ludo. Andrea belde 112 en vertelde met een verstikte stem wat er
was gebeurd. Vier doden.

Vader, moeder, zoon en dochter. Het hele gezin vermoord.

Ze wist niet wat ze moest zeggen. De politie kwam onmiddellijk.

Cora en Andrea mochten niets aanraken. Ze lieten zich op
de twee stoelen in de hal zakken. Ze zeiden geen woord. In de
verte hoorden ze de sirenes. Het gaf een merkwaardig rustge-
vend gevoel.

Even later stopte een auto met gillende remmen en kwamen twee politieagenten de grote deur binnenrennen die Andrea had geopend. Ze keken onthutst.

‘In de keuken ligt mevrouw Haas,’ wist Cora uit te brengen. Ze wees naar de kinderen. ‘Dat zijn Ludo en Jannie.’ Toen zweeg ze.

‘En wie bent u?’

‘Ik ben Cora Diepen. Hulp.’

‘En u?’

‘Ik ben Andrea Lammers, ook hulp.’

Op dat moment hoorden ze meer auto's en kwamen er agenten in burger binnenlopen. Een van de mannen riep: ‘Allemaal naar buiten! Voorzichtig.’ Tot de twee vrouwen: ‘U hebt gebeld?’

Toen ze knikten, wendde hij zich tot een vrouwelijke agent. ‘Zet deze twee dames bij jou in de bus. Ik kom er zo aan.’

Terwijl de agente Cora en Andrea voorzichtig naar de politiebus begeleidde, keek rechercheur Donker naar het lichaam van de dode man. Hij liep naar de keuken en zag daar het verwrongen lichaam van de echtgenote. Veel bloed. Toen liep hij naar de trap waar hij met moeite kon voorkomen dat hij moest overgeven. Een meisje van circa veertien jaar in het hoofd geschoten. Onschuldige uitdrukking op haar gezicht. Een paar treden omhoog naar het jongetje. Hooguit twaalf jaar. Een heel leven voor zich. Vermoord. Wat was hier gebeurd?

De technische recherche kwam binnen. Loof overzag het geheel. Tegen een van de agenten zei hij: ‘Om het huis en bij het hek afzettingslinten aanbrengen. Voorzichtig naar buiten graag, en niet meer terugkomen zonder mijn toestemming. Donker, jij zorgt ervoor dat niemand door dat hek komt. Waar blijft Havers?’

Dat had Donker zich ook al afgevraagd. Deze moorden waren wel wat anders dan een paar dode katjes.

Op dat moment kwam Havers binnenlopen. ‘Havers, je kunt meteen aan het werk.’ Donker lichtte hem kort in.

In het politiebusje zat de agente met Cora en Andrea. De laatste twee zaten te trillen van emotie. De agente noteerde de belangrijkste gegevens en was net klaar toen Havers binnenkwam.

‘Wie moeten we waarschuwen?’ zei Havers.

De twee vrouwen keken elkaar aan maar zeiden niets.

‘Kom dames, help ons even.’

Geen antwoord.

Havers keek ze aan. ‘Goed.’ Hij wendde zich tot de agente. ‘Breng ze naar het bureau. Dan gaan we daar praten. Het wordt hier toch al te druk.’

Cora begon te protesteren, maar Havers was het busje al uitgestapt. ‘Rijden,’ was het enige wat hij nog zei.

De provinciale weg stond in binnen de kortste keren boordevol auto's. De weg was door de politie afgesloten. Er was een provisoorsche omleidingsroute geregeld. Achter het hek van de villa liepen opgewonden politiemensen door elkaar heen. Buiten het hek een grote groep mensen. Vooral pers. Voor het hek stond de pers te schreeuwen en te roepen.

Er was iets vreselijks gebeurd. De geruchten gingen dat in de villa, de hele familie, vader, moeder en twee kinderen was uitgemeord. Binnen waren de rechercheurs en de technische recherche geconcentreerd bezig.

Havers had al moeite gehad niet over te geven bij de aanblik van het tafereel. Hij voelde zich nog een beetje misselijk. Vanochtend vroeg was hij gebeld door de dienstdoende agent van de helpdesk of hij onmiddellijk naar de villa van de familie Haas wilde gaan. De agent wist niet waarom, maar Havers had geen verdere uitleg nodig. Hij kende het adres, was in de auto gesprongen en zag dat hij niet de eerste was. Rechercheur Donker was er al. Die woonde dicht in de buurt.

Met Donker liep hij voorzichtig door het huis, zonder iets aan te raken. De lichamen van de ouders lagen in de keuken en in de hal, die van de kinderen op de trap. Verder waren er geen bijzonderheden in de slaapkamer van de ouders en van de kinderen. In de badkamers ook niet. Logeerkamers en de andere kamers ook geen bijzonderheden. Netjes. Opgeruimd.

‘Ga jij naar de zolder, ik ga naar de kelder.’ Havers had de leiding genomen. Een halfuur later stonden ze beneden. Geen bijzonderheden.

‘Kom, we gaan naar het bureau.’

Het politiebureau van Woudenberg was in het gemeentehuis gevestigd.

Ze liepen de ruimte in waar de agente met de twee dames Cora en Andrea zat.

De twee vrouwen keken hen met behuilde en vlekkerige gezichten aan. De schrik had plaatsgemaakt voor droefheid.

Donker begon. ‘Dames,’ hij wendde zich tot Andrea, ‘we willen graag meer over u weten. Kunt u ons vertellen wie u precies bent? Hoe lang u de familie Haas kent? Graag alles wat van belang zou kunnen zijn.’

Ze waren werknemers bij de familie. Bij het Haas Schoonmaakbedrijf. Iedere dag kwamen ze. Twee keer in de week maakten ze met z’n tweeën de villa schoon, de andere dagen werkten ze op de locaties waar Haas Schoonmaakbedrijf actief was.

‘Dus u werkt met z’n tweeën twee dagen in de week in de villa Woudenberg.’

‘Ja, het is een groot huis en meneer en mevrouw Haas zijn, eh waren, erg kritisch. Het moest er altijd tiptop uitzien. Voordat ze de villa kochten werkten we ook al met hen samen.’

‘Kunt u ons vertellen wie we moeten waarschuwen? Kent u de familie van het gezin Haas?’

Geen antwoord.

Havers zag dat ze nog van slag waren.

‘We beginnen van vooraf aan.’

‘Hebt u naar het bureau gebeld om te vertellen wat u zag?’

Ze knikten.

‘Vertel nog eens precies wat u zag.’

‘Wij kwamen vanochtend aan om aan onze werkdag te beginnen. En toen zagen we het.’ Andrea begroef haar gezicht in haar handen en ze wendde haar gezicht af. ‘Op de vloer in de keuken lag mevrouw op haar rug, ogen open, bloed dat uit de mond liep. Gebogen benen. De handen in een rare kramptoestand. Dood. Vijf meter verderop lag meneer Haas in de hal op zijn buik. Hij was

ook dood. Ik wilde naar boven lopen naar de kinderen.’ De vrouw begon te huilen. Ze kon niet meer uit haar woorden komen. De agente legde haar arm op haar schouders.

‘De kinderen waren ook dood. Lagen op de trap.’ Cora begon te huilen.

‘Het jongetje had alleen verbazing op zijn gezicht. Het meisje angst.’

De vrouwen bedaarden enigszins.

‘U bent dus twee keer in de week in de villa om te helpen?’

‘Wij maken schoon en koken die twee dagen voor het gezin. Wij eten dan mee. Na het eten ruimen we op en gaan we naar huis.’

‘Hebt u de afgelopen tijd nog iets bijzonders gemerkt?’

‘Nee.’

‘Waar woont u?’

Het bleek dat beide dames in Utrecht woonden.

‘Hoe gaat u naar uw werk?’

Ze kwamen ieder met hun auto.

Tijdens het gesprek met de twee op het politiebureau kwam de commissaris de verhoorkamer binnen en liep op Havers af. ‘Wat kan ik de pers vertellen?’

‘Commissaris, nu nog even niet. We zijn nog met deze dames bezig.’

‘Ik laat de pers op het eind van de middag naar het bureau komen, dan vertel ik ze wat.’

‘Maar... commissaris, we kunnen nog niets vertellen omdat we eerst de familie nog moeten inlichten.’

De commissaris knikte. Nu had hij eens een keer de kans om wat interessants te vertellen en moest hij weer zijn mond houden.

Havers was nog niet klaar met de twee vrouwen als direct en meest betrokkenen.

‘U werkt beiden al vijf jaar voor de familie Haas, zegt u. U kent ze dus goed, mag ik aannemen. Wie van de familie moeten we waarschuwen? Waar kunnen we de familie bereiken?’

Er was geen familie.

Woudenberg, Utrecht

Woudenberg was in shock.

Een viervoudige moord. Een heel gezin. Twee volwassenen en twee kinderen. De rechercheurs zaten als verdoofd op het politiebureau. Direct na de afschuwelijke gebeurtenis was alles gericht op denken en handelen, nu kwam het besef, het gevoel.

De hele familie Schalken was opgepakt als verdachten. Ze werden in isolatie gehouden. Karel had het hardste geprotesteerd. De twee hulpen van de familie Haas werden tot in het oneindige verhoord. De burens, met name de families Houtbrugge en Ter Steeg werden ook verhoord. Hoewel er geen enkel bewijs was, was de familie Schalken voor iedereen de schuldige. Kon bijna niet anders gezien de voorgeschiedenis.

De rechercheurs waren aan het uitrusten van de verhoren toen de hoofdcommissaris de ruimte kwam binnenlopen.

‘Ik heb van hogerhand de mededeling gekregen dat wij in deze ellendige zaak geholpen gaan worden door rechercheurs van buiten. Dat wil zeggen, van buiten Woudenberg.’

‘Door wie dan wel?’ Havers vroeg het agressief. Hij begreep ook wel dat deze zaak hen boven het hoofd groeide, maar met hem als oudste rechercheur werd niets overlegd. ‘Doen we iets fout?’

‘Havers, nu moet je je mond houden. Voor dit gedoe hebben we nu geen tijd. Een viervoudige moord op een gezin is niet niets, dus werk allemaal mee.’

Den Haag heeft aangegeven dat ik contact moest opnemen met Utrecht om tot afspraken te komen. Ik ga dat nu doen. Dan weten jullie hoe de zaken ervoor staan. Jullie horen van me.’

De hoofdcommissaris nam, na overleg met zijn collega in Utrecht, contact op met rechercheur Vermeij uit Utrecht die al eerder betrokken was geweest bij de pesterijen in Woudenberg. Utrecht had aangegeven contact op te nemen met hoofdinspecteur Ulkes. Toen Vermeij dat hoorde, viel ze bijkans van haar stoel.

‘Dat meent u niet. Rick Ulkes, de grootste onbenul die de po-

litie van Utrecht ooit gekend heeft. Ik dacht dat die ondertussen op een zijspoor was gezet.’ De hoofdcommissaris in Utrecht zal wel blij zijn dat ze een tijd geen last meer van hem zullen hebben als hij zich hiermee bezig gaat houden.’

Vermeij zuchtte. ‘We moeten Ulkes duidelijk maken dat hij zich verre van deze zaak moet houden.’

‘Maar wat stel je dan voor, Vermeij? Er moet nu wel snel gehandeld worden.’

‘Klopt. Laat mij maar. Maar hoofdcommissaris, eerst dit: ik neem nu opnieuw contact op met rechercheur Lakmoes. Zij heeft destijds, toen ze nog in Utrecht zat, uitgebreid met Ulkes te maken gehad. Een ernstig conflict was het gevolg. Daar weet u alles van, dacht ik.’

De hoofdcommissaris begreep dat hij rechercheur Vermeij het beste haar gang kon laten gaan. Eén miskleun was genoeg.

‘Ja, dat zal niet weer gebeuren. Mijn woord hebt u.’

Vermeij vervolgde. ‘Ik ga met Ulkes praten.’ Vermeij kende de weg in Utrecht. Haar ervaringen met Ulkes waren minder goed. Maar daar zou ze hem niet aan herinneren als ze wat wilde bereiken.

Het probleem was natuurlijk dat zij, Vermeij, lager in rang was dan Ulkes. Ze kon hem moeilijk afpoeieren. Lakmoes daarentegen, was ondertussen inspecteur geworden, hoewel nog geen hoofdinspecteur zoals Ulkes. Maar wat belangrijker was, Lakmoes wist alles van het geblunder van Ulkes. Ulkes was bang voor Lakmoes. Tenminste, dat zou hij moeten zijn.

Irene Lakmoes zat net op haar kamer in het hoofdbureau van politie in Groningen toen haar telefoon ging. ‘Met Lakmoes.’

‘Dag Irene, met Titia Vermeij. Utrecht.’

‘Hé, dag Titia, goed van je te horen. Hoe gaat het daar nu met jou, na mijn korte uitstapje naar Woudenberg, en natuurlijk met die ellendige zaak daar bij jullie? Is Utrecht daar nu ook bij betrokken?’

‘Daarvoor bel ik je, als je even hebt.’

‘Natuurlijk, ga je gang.’

‘Het gaat hier niet goed. Het gaat zelfs zo slecht dat ze in Den Haag hebben besloten dat Utrecht de zaak moet overnemen. Natuurlijk zou dit goed nieuws moeten zijn voor Utrecht, maar nu komt het. Utrecht heeft besloten dat dat maar moet gebeuren onder leiding van Ulkes.’

‘Wat zeg je daar, Ulkes? Dat meen je niet!’

‘Ja, dat meen ik wel degelijk.’

‘Nou ja, Dan kun je de zaak beter meteen in de prullenbak gooien.’

‘Juist. Daar zijn we het dan over eens. Mijn vraag is dan ook of jij niet opnieuw hier naartoe wilt komen, dit keer om Ulkes uit het hoofd te praten dat hij deze zaak moet gaan leiden?’

Lakmoes was altijd al van de snelle besluiten geweest. ‘Wanneer heb je die afspraak met Ulkes?’

‘Morgenvroeg.’

‘Goh, valt mee dat het niet gisteren was. Luister. Ik ga onmiddellijk naar Kuitert. Je hoort van me.’

Twee uur later belde Lakmoes terug. ‘Ik ben er morgenochtend. Kuitert vindt het prima. Ben je er zelf bij, bij het gesprek met Ulkes?’

‘Hij verwacht mij, jij bent de verrassing.’

‘Er is nog iets Irene, wat het misschien gemakkelijker maakt. Den Haag heeft laten doorschemeren dat ze er geen bezwaar tegen hebben als Groningen meer betrokken raakt.’

Utrecht

Ulkes ontving Vermeij en Lakmoes de volgende ochtend met een brede glimlach. ‘Zo Irene, een verrassing, ik had alleen rechercheur Vermeij verwacht, maar evengoed welkom. Je bent niet veranderd.’

‘Nee, natuurlijk niet, zo lang is het nu ook weer niet geleden dat ik de ellende hier achter mij heb kunnen laten.’

Ulkes negeerde de sneer. ‘Je bent inspecteur geworden, heb ik begrepen. Hoe bevalt het in Groningen?’

‘Meer dan goed. Maar ter zake Ulkes. Den Haag heeft gevraagd of Utrecht, met Woudenberg, deze zaak ter hand wil nemen. En eventueel met Groningen. Ik wil graag horen wat jij daarvan vindt nu jij belast zou worden met de leiding.’

‘Ik neem de leiding op me. Groningen en Woudenberg mogen met ons meedoen.’

‘Kijk Ulkes, daar was ik dus al bang voor. We moeten maar man en paard noemen. Jij mag je dan een grote jongen voelen, maar je weet net zo goed als ik, dat je dat niet bent. Integendeel, je bent een slechte rechercheur, laat staan een leider van zo’n ingewikkeld onderzoek.’

Ulkes negeerde de laetdunkende opmerkingen van Lakmoes. Hij had zo langzamerhand een olifantshuid gekregen. ‘Ingewikkeld? Hoe kom je daar nu bij? Het is toch allemaal klip en klaar. Die Schalkens hebben die rotzooi voor de villa van Haas gedumpt, hebben geprobeerd de villa in brand te steken, poezen vermoord en hebben het hele gezin uitgemoord. We toveren de bewijzen boven tafel en klaar is Kees.’

Lakmoes zuchtte. Ulkes was niet meer dezelfde sukkel als een paar jaar geleden, het was alleen nog maar erger geworden. Hoe ze deze oen tot onderzoeksleider hadden kunnen maken was haar een raadsel.

Ze wist wat ze moest gaan doen. ‘Dus je wilt samenwerken met Woudenberg en Groningen?’

‘Ja hoor. We gaan dit samen doen.’

‘Goed, ik zal ze dat in Groningen vertellen en kijken hoe ze daar tegen de zaak aankijken. Je hoort dan van ons.’

Vermeij had het allemaal met stijgende verbazing aangehoord. Het leek haar verstandig haar mond te houden.

‘Waarom ga jij naar Groningen, Lakmoes?’ vroeg Ulkes. ‘Laat Groningen maar een paar rechercheurs hierheen sturen, dan maken we hier een plan.’

‘Nee Ulkes, zo doen we dat dus niet. Het is nog maar zeer de vraag of Groningen überhaupt mee wil doen, zeker als ze van mij horen dat jij de boel gaat leiden. Ga jij nou maar door met het onderzoek. Ik ga nu naar Groningen en je hoort van me.’

Zonder antwoord af te wachten stond Lakmoes op en vertrok samen met Vermeij, Ulkes wist dat -ie niet tegen haar in moest gaan omdat hij zou verliezen.

‘Ja Irene, zo moet Ulkes inderdaad aangepakt worden, maar je begrijpt dat ik dat niet kon doen.’ merkte Vermeij op.

‘Natuurlijk begrijp ik dat, logisch. We gaan dit varkentje samen wassen.’

Lakmoes overdacht alles op weg terug naar Groningen. Er zat haar iets dwars. Ze wist donders goed dat de Zoutzuur-zaak die destijds in Utrecht speelde, was opgelost door één man. Hoewel de man geen politiemann was, werd hij wel telkens gevraagd om te helpen als ze vastliepen.

Die man was Koch. Koch was een buitenbeentje. Neuroloog en geneesmiddelen-onderzoeker. Was. Het ging niet goed met Koch. Hoewel het zoveel mogelijk onder de pet werd gehouden, was wel zoveel duidelijk dat Koch was afgeleden. Alcoholist geworden en stevig ook. Aanvankelijk alleen port, veel port, maar daarna alles waar alcohol in zat. Zijn vriendin en grote liefde, Lydia Verhoef, waar hij jarenlang na de dood van zijn vrouw en twee van zijn kinderen een stabiele relatie mee had gehad, had hem verlaten en was weer in Leeuwarden gaan wonen. Daarna was het er niet beter op geworden. Het was ondenkbaar dat ze nu nog een beroep op Koch kon doen.

Haren, huize Koch

Kreunend werd hij wakker. De volgende ochtend had hij altijd spijt. Vervloekte hij zichzelf. Gisteravond weer van alles gedronken. Hij wist niet eens meer wat. Zou hij zo wel zien als hij

beneden kwam en de flessen zag die her en der door de kamer verspreid lagen. Hij herinnerde zich vaag dat hij Daan aan de lijn had gehad. Zijn zoon. Hij wist bij God niet meer waarover. Die zou wel terugbellen.

Gelukkig was het weekend en kon hij proberen langzaam-aan weer nuchter te worden. Maar hij wist dat het opnieuw fout zou gaan. De port lonkte. Hij was gewoon verslaafd. Hij was al bij de AA geweest maar dat was op niets uitgelopen. Zijn collega neurologen hadden hem aangeraden zich te laten opnemen in een ontwenningssklinik, maar daar had hij geen zin in. Hij kon het zelf. Dacht hij. Erger was dat hij zijn grote liefde, zijn steun en toeverlaat, Lydia Verhoef van zich had vervreemd. Lydia, advocaat-generaal bij het gerechtshof in Leeuwarden. Lydia was een verloren zaak. Ze had hem keer op keer gewaarschuwd dat hij zich onder controle moest houden. Hij had geschreeuwd dat hij zich al zijn hele leven onder controle had gehouden en dat hij daar nu geen zin meer in had.

‘Dan kun je mij blijkbaar ook missen als kiespijn,’ had ze gezegd.

‘Ja, jazeke. Donder toch op,’ had hij met zijn dronken kop geroepen. De volgende dag had hij weer spijt gehad en zich afgevraagd wat er in hem was gevaren. Hij had haar gebeld. Ze was koel.

‘Bel me maar weer als je van de drank af bent. Niet eerder. Ik ga verder met mijn leven. Succes ermee en sterkte.’

Ze had het gesprek afgebroken. Dat was nu een jaar geleden.

Waar had Daan nu gisteren over gebeld? Hij besloot zijn zoon meteen terug te bellen.

‘Met Daan Koch.’

‘Met je vader.’

‘Oh, weer nuchter?’

‘Sorry jongen, het spijt me.’

‘Ja, ja, is al goed.’

‘Waarom belde je gisteren?’

‘Het was stil aan de andere kant van de lijn.’

‘Dat weet je niet meer?’

‘Nee, was het belangrijk?’

‘Nee pa, onbelangrijk. Je wordt opa.’

De telefoon werd er opgegooid.

Het was alsof hij een stomp in zijn maag kreeg. Hij werd opa en had niet gereageerd. Niet als een aanstaande opa. Als een dronkenlap. Koch haatte zichzelf.

Op dat moment belde Popma.

Groningen

Lakmoes liet er na haar bezoek aan Ulkes geen gras over groeien. Ze was diezelfde dag terug naar Groningen gegaan waar ze een afspraak had gemaakt met de voor haar vertrouwde mensen.

Hoofdcommissaris Kuitert, hoofdinspecteur Philipine Noest, hoofdofficier van justitie Van Abeelen en rechercheur Lenie Tak. De laatste twee kwamen uit Leeuwarden.

Toen ze laat in de middag aankwam op het hoofdkantoor van de politie in Groningen, zat iedereen klaar.

Van Abeelen was Lakmoes’ steun en toeverlaat. Daar voelde ze zich veilig bij.

Ze vertelde hen over de stand van zaken in Woudenberg. Een afschuwelijke viervoudige moord, maar alles wat eraan vooraf was gegaan.

‘Behalve wat het bierglasincident betreft zijn er geen bewijzen en ligt alles open. Natuurlijk zijn er wel verdenkingen en legio aanwijzingen.’

‘En je denkt dat de zaken die je noemt met elkaar samenhangen?’

Voordat ze kon antwoorden ging de deur open en kwamen tot haar stomme verbazing twee mannen binnenlopen die ze maar al te goed kende. Oud hoofdinspecteur Popma en privédetective, of hoe hij zich ook maar noemde, Koch.

De twee werden met verbaasde gezichten ontvangen. Kuitert nam het woord: ‘Ja, jullie zullen verbaasd zijn de heren Popma en Koch te zien. Ik heb ze uitgenodigd. Ik wilde niet wachten tot wij er zelf niet uitkwamen en ze dan alsnog te vragen. De tijd dringt.’

Lakmoes reageerde meteen. ‘Natuurlijk, fantastisch. Ik denk dat we alle expertise goed kunnen gebruiken. Zeker als je bedenkt dat we eigenlijk helemaal nergens zijn gekomen.’

Koch kuchte en iedereen keek naar hem. ‘Ik begrijp dat jullie verbaasd zijn mij hier te zien. Eerlijk gezegd ikzelf ook. Het doet mij goed jullie te zien. Maar toch, voordat ik in dit wespennest stap, is het in Utrecht en Woudenberg duidelijk dat Groningen dit onderzoek gaat doen?’ Lakmoes knikte aarzelend.

‘Is het Woudenberg en Utrecht ook duidelijk dat de groep hier de absolute leiding heeft en dat hier het beleid wordt bepaald?’

‘Ho, ho, ho.’ Van Abeelen greep in. ‘Koch, je hebt natuurlijk gelijk. We hebben nu zo langzamerhand zoveel ervaring met dit soort constructies dat we weten dat het absoluut nodig is om alles over het onderzoeksteam dicht te timmeren. Maar nu even rustig aan. Graag je mond houden en luisteren. Jij helemaal.’

Van Abeelen, hoofdofficier van justitie uit Leeuwarden, stond bekend als *crimefighter* en was de levenspartner van oud-hoofdinspecteur Popma. Ze kende Koch als geen ander.

Koch was een internationaal vermaard geneesmiddelenonderzoeker, maar vond het veel leuker dat de politie regelmatig een beroep op hem deed als ze dreigden vast te lopen. Zoals nu. Zijn partner in onderzoekszaken en tevens mentor was Popma die in Leeuwarden zijn sporen had verdiend.

Toen Kuitert het verzoek kreeg een team samen te stellen wist hij dat hij met deze mensen het beste team had dat je je maar kon wensen. Hij had direct contact opgenomen met Van Abeelen, een betrouwbare partner in locatie overstijgende zaken. Van Abeelen had het gezag om de leiding op zich te nemen.

Groningen, enkele dagen eerder

Van Abeelen had Popma verteld van het verzoek van Kuitert.

‘Moet je doen, Lucia. Ze kunnen zich geen beter team wensen. Eeuwig zonde trouwens dat Koch zo is afgeleden. Zou typisch iets voor hem zijn. Hoe gaat het overigens met Koch?’

‘Het laatste wat ik gehoord heb was van zijn ex-vriendin Lydia. Het gaat slecht. Je weet dat Lydia uit Groningen is vertrokken en terug is in Leeuwarden. Ze wil niets meer met hem te maken hebben. Hij schijnt nauwelijks nog te werken en is een aan lagerwal geraakte alcoholist die ooit nog wel uit zijn huis geschopt zal worden.’

‘Waarom?’

‘Hij verwaarloost niet alleen zichzelf maar ook zijn huis, zijn alles. Zijn maten uit de maatschap hebben hem voor de keus geplaatst: of hij gaat in therapie in een ontwenningsskliniek of ze smijten hem uit de maatschap. Het is nog een wonder dat het zo lang geduurd heeft totdat ze hem uit die maatschap schopten. Ze houden hem al langer dan een jaar de hand boven het hoofd.’

‘Hoe gaat het met die geneesmiddelenresearch?’

‘Zelfde verhaal. Slecht. Daar weet ik niet alles van. Lydia had laatst Daan aan de lijn, zijn zoon. Die stond het huilen nader dan het lachen. Zijn vader had geen idee, zei Daan, dat zijn schoondochter eendaags ging bevallen, hoewel hij het al vaak verteld had. Een trieste zaak.’ Popma had zitten luisteren, terwijl zijn partner Lucia van Abeelen met Kuitert aan de telefoon zat. Hij onderbrak haar gesprek met Kuitert.

‘Lucia, je weet dat ik Koch eerder heb meegemaakt toen hij volledig de weg kwijt was?’

‘Zeker, dat weet ik nog heel goed. Dat was ook niet zo gek als je bedenkt dat hij toen zijn vrouw en twee van zijn kinderen, meisjes, had verloren door een moordaanslag, door brandstichting.’

Popma herinnerde zich die ellendige zaak nog heel goed. Het was de zaak waar hij en Koch elkaar voor het eerst hadden ontmoet. Koch die achter een dubieus, groot en machtig farma-

ceutisch concern aan zat. Een multinational, die een sensationeel geneesmiddel tegen multiple sclerose op de markt wilde brengen. Het geneesmiddel had echter afschuwelijke bijwerkingen die geheim werden gehouden. Koch kwam daarachter en bracht de schuldigen voor de rechter. De prijs was hoog. Te hoog. Sindsdien hadden Popma en Koch een hechte band.

Popma realiseerde zich dat Koch altijd al graag port had gedronken. Aanvankelijk met mate. Nu was het volledig uit de hand gelopen. En erger dan dat. Koch leek verloren. Lydia had hem verlaten en Koch ging razendsnel de afgrond in. Dit was erger dan destijds met het verlies van zijn vrouw en kinderen. Dit had betrekking op hemzelf. Hij had zichzelf niet meer onder controle.

‘Lucia, ik heb een idee. Heeft te maken met Koch. Als ik nu eens samen met hem in dat team van jou stap? Ik ben erbij om hem in de gaten te houden. We kunnen profiteren van zijn expertise. Laten we hem het voordeel van de twijfel geven. Misschien is het zijn laatste kans om er weer bovenop te komen.’

Van Abeelen keek Popma aan. ‘Nou Geert, je vraagt nogal wat. Als ik dit aan Lydia zou vertellen, verklaart ze me voor gek.’

‘Ik verklaar mezelf ook voor gek,’ zei Popma, ‘maar Koch is het waard. Laten we het proberen. Het zal al moeite genoeg kosten om hem zover te krijgen.’

‘Goed, probeer het maar. Mijn zegen heb je. Maar luister, jij bent verantwoordelijk en alleen jij bemoeit je met hem. Als hij in de fout gaat, vliegt Koch er onmiddellijk uit.’

‘Prima. Ik bel hem.’

Toen Popma hem het voorstel deed om in het team te participeren, op voorwaarde dat hij stopte met de alcohol, wist Koch dat het zijn laatste kans was. Een kans die hij moest grijpen. Voor zichzelf, maar nog meer voor de familie, voor Daan, diens gezin en voor zijn vriendschap met Popma. Hij had toegestemd.

Kuitert nam weer het woord. ‘Van Abeelen gaat als onderzoeksleider fungeren.

Het team gaat zich vestigen in Woudenberg. Dichtbij de plaatsen delict. Als er extra hulp nodig is, kan Van Abeelen contact opnemen met de leiding in Utrecht en Woudenberg. Die hebben hun volle medewerking toegezegd.

Dan laat ik jullie verder alleen en kan van Abeelen de vragen beantwoorden die jullie nog hebben.' Kuitert was al weg voordat iemand het in de gaten had.

Van Abeelen ging de kring rond. 'Geen vragen? Nou, dan kunnen we aan het werk. We beginnen bij het eind. De viervoudige moord. De rest komt daarna vanzelf. We verhuizen tijdelijk naar Woudenberg en nemen onze intrek in Hotel Schimmel. Een drie sterren hotel. Bescheiden maar wel met alles erop en eraan. Het politiebureau van Woudenberg is ons hoofdkwartier. Dat politiebureau is gevestigd in het gemeentehuis. De rechercheurs Havers en Donker zijn vanuit Woudenberg aan ons team toegevoegd. Vanuit Utrecht rechercheur Vermeij.

We beginnen met een gezamenlijke bespreking over de ontstane situatie. De misdrijven die tot nu zijn gepleegd en wat de mogelijke verbanden zijn. Wat de eventuele motieven zijn. Welke verdachten er zijn. Wat het resultaat is van de onderzoeken tot nu. Als we dat allemaal in beeld hebben, stellen we ons plan op.

Let wel. Het is uitzonderlijk dat ze een team van buiten halen om zaken op te lossen. Een team van rechercheurs die in wezen niets te maken hebben met wat in Woudenberg is gebeurd. De mensen ter plekke zijn gepasseerd. Die vinden dat op zijn zachtst gezegd niet prettig en zullen dat laten merken.

Lakmoes, jij kent de mensen daar en hebt met ze gesproken. Kun je ons alvast wat vertellen?'

'Ik heb gesproken met Ulkes, hoofdinspecteur in Utrecht die aanvankelijk als hoofdonderzoeker was aangesteld. Dat is teruggedraaid.' Ze vertelde niet dat zij daar de hand in had gehad. 'Verder ken ik Vermeij, rechercheur uit Utrecht. Goeie kracht. Havers en Donker ken ik niet. Komen uit Woudenberg.'

'Goed, morgen zie ik jullie in Woudenberg. Eerst een kennis-

making en briefing met het hele team morgenvroeg om tien uur op het politiebureau. Daarna het plan van aanpak van de verhoren van de verdachten en de getuigen. Dat zijn de familie Schalken, de heer Kooten, exploitant van de Schans, de dames Diepen en Lammers. Dat zijn acht verhoren om te beginnen. Jullie hebben allemaal het dossier van deze mensen. Bestudeer het alvast. Dan kunnen we morgen meteen aan de slag.'

Woudenberg, politiebureau

De volgende ochtend zaten ze allemaal gespannen in de fraaie ruimte van het politiebureau. Havers en Donker waren er al toen de noorderlingen binnenkwamen. De noordelingen hadden geslapen in Hotel Schimmel in Woudenberg wat hun goed was bevallen. Titia Vermeij was er ook. Donker bekeek haar onopgemerkt, tenminste dat dacht hij. Koch zag de prachtige opvallende vrouw en ook dat Donker zijn ogen niet van haar af kon houden.

Iedereen maakte kennis met elkaar waarna Van Abeelen het voortouw nam.

'Ik heb alles gezien wat er tot nu bekend is over deze zaak, eigenlijk een aantal zaken. Er lijken een aantal dingen niet te kloppen.

De grote vraag is wat het motief is achter al de gebeurtenissen. Hangen ze met elkaar samen? De familie Haas was heel rijk. Wat is de reden om afval voor hun huis te storten en het huis in brand te willen steken? Het fijne weten we er nog niet van. Volgens mevrouw Schalken waren het haar zoons. Hadden ze opdracht dat te doen? Deden ze het op eigen initiatief? Wie schiet daar wat mee op? Niemand, zo lijkt het.

De vraag blijft dan wat het motief is. Geld? Daar is tot nu toe niets van gebleken. Geen afpersingsbrieven. Wel een briefje dat ze niets te zoeken hadden in Woudenberg. Daar passen ook de pesterijen bij die de kinderen van Haas op hun school moesten ondergaan. En niet te vergeten de hondenpoep voor de voordeur. Jaloezie? Wraak? Frustratie? Waarom?

Er is natuurlijk wel een voorval geweest in de Schans met de familie Schalken, maar dat verklaart de moorden nog niet. Toch jaloezie? Dat zou kunnen passen bij de voorvallen, maar niet bij de moorden. Met andere woorden, de vraag blijft of de reeks pesterijen en de moorden los van elkaar staan. Het motief achter het wurgen van katten is eveneens onduidelijk. Of heeft alles maar één doel, namelijk dat de familie Haas moest verdwijnen en toen ze dat niet uit zichzelf deden ze dan maar vermoorden?

Er zijn veel scenario's te bedenken. We moeten ze zien te ont-rafelen. Daarvoor zijn we hier. Er ligt dan ook een hoop werk te wachten. We beginnen met de meest voor de hand liggende verdachten te ondervragen. Dit keer beginnen we van vooraf aan. De pesterijen.

Hier is het schema. We zien elkaar daarna weer. Of zijn er nog vragen? Niet direct? Oké dan tot later.'

Iedereen kreeg een schema en ging aan de slag.

Koch en Popma begonnen met Frans Schalken. Zijn advocaat Kranen zat naast hem.

Van de bravoure van Schalken was niets meer over. Ineengedoken zat hij tegenover Koch en Popma die zich netjes hadden voorgesteld. Popma begon. 'Dag meneer Schalken, u weet waarom u hier bent?'

'Ja, dat weet ik, dat hebben ze me verteld, maar ik begrijp niet wat ik hier doe want ik heb niets gedaan.'

'Helemaal niets gedaan?'

'Nou ja, wel wat, een paar van die pesterijtjes, maar met die doden, daar heb ik niets mee te maken, helemaal niets.'

Schalken wist dat Trees naar de politie was gegaan en alles had verteld wat ze wist. Dat Harrie en Frits het afval hadden gestort en de brandende ton hadden neergezet. Ze wilde schoon schip maken, had ze gezegd. Maar haar man en zoons waren geen moordenaars. Dat oog van haar was een ongeluk en dat pesten van de kinderen Haas vond ze heel erg. Van die poezen wist ze niets. Dat

hadden Frans en haar jongens niet gedaan. Of ze dat zeker wist, hadden de rechercheurs gevraagd. Ja, dat wist ze zeker. Harrie en Frits hadden immers zelf dieren, dus nee.

'Meneer Schalken, waar was u in de nacht van de zesde april, de nacht van de viervoudige moord?'

'Thuis.'

'Kan iemand dat bevestigen?'

'Ja, dat kan Trees bevestigen.'

'En toen de twee poezen werden gewurgd?'

'Ook thuis. Ik ben bijna altijd thuis.'

'U wist van de stortingen en de brandstichting?'

Ineens een heel ander onderwerp.

Schalken aarzelde even. Toen realiseerde hij zich opnieuw dat zijn vrouw alles verteld had.

'Ja, dat wist ik. Achteraf.'

'Hebt u toestemming gegeven?'

'Nee.'

'Hebben ze u niet ingelicht van tevoren?'

'Nee.'

'Wat hebt u wel gedaan?'

'Niets.'

Koch nam het over. 'Meneer Schalken. U zit te liegen.'

Kranen, de advocaat van Schalken, had tot nu toe zijn mond had gehouden, maar protesteerde nu. 'Dat kunt u niet zeggen. U kunt mijn cliënt niet zomaar van leugens betichten.'

Koch negeerde de advocaat. 'Meneer Schalken, uw zoons hebben beide sloopbedrijven van u overgenomen, klopt toch?'

'Ja, dat klopt.'

'Toen ze het overnamen waren ze onbekend in de wereld van het sloopwerk. U had de connecties, niet?'

Schalken keek naar zijn advocaat, die knikte. 'Ja, ik had de connecties.'

'Hoe kwamen uw zoons terecht bij de sloopbedrijven buiten Nederland?'

‘Dat moet u aan mijn zoons vragen.’

‘Nee meneer Schalken dat vraag ik aan u. Via wie zijn ze bij die bedrijven terechtgekomen? Het heeft weinig zin te blijven liegen omdat alles wat u beweert dan als ongeloofwaardig wordt beschouwd. Ook wat de moorden betreft. Dus graag de waarheid. Voor uw eigen bestwil, meneer Schalken.’

Koch keek Schalken strak aan. De advocaat wilde wat zeggen, maar Schalken hield hem tegen. Hij realiseerde zich dat hij zich wel eens flink in de nesten kon werken als hij bleef liegen. Puinstorten en brandstichten is tot daaraan toe. Mensen vermoorden is heel wat anders.

Popma zag het gebeuren. Zijn pupil Koch had het vak onder de knie.

‘Harrie en Frits hebben mij gevraagd waar ze het beste heen konden om ongezien afval te halen met vrachtwagens, die daarna spoorloos konden verdwijnen.’

‘Namen en details graag.’

‘Dat moet u hun vragen.’

‘Nee Schalken, ik wil het van jou horen.’ De advocaat haalde zijn schouders op. Schalken had immers al toegegeven dat hij op de hoogte was geweest. Sterker nog, dat hij Harrie en Frits had geholpen.

Schalken gaf de namen.

‘En de rest graag. Schalken, kom op, adressen, telefoonnummers en details. Alles.’

Koch en Popma wisten dat het uiteindelijk ging om de moorden, maar even belangrijk als het opsporen van de moordenaars was het uitsluiten van verdachten die er niets mee te maken hadden.

Popma stond op en wenkte Koch om mee te gaan. ‘We komen zo terug.’ Ze liepen de ruimte uit. ‘Wat denk je, Koch, dat hij iets met de moorden te maken heeft?’

‘Nee. Zo slim is hij niet, als hij denkt dat verdere verdenkingen verdwijnen door die stortingen en brandstichting toe te geven.’

‘Ik denk dat je gelijk hebt. Wat we nu gaan doen is naar details van die stortingen vragen. Was het eigen initiatief of was er een opdrachtgever? De vraag is of hij dat weet. Daarna gaan we Harrie en Frits aan de tand voelen en kijken of de details kloppen. Hoewel ze er vast van overtuigd waren dat hun vader niet zou doorslaan, hebben ze de details mogelijk nooit doorgesproken, maar die zijn er wel. Die gaan we bij de twee zoons blootleggen.’

‘Heel goed. We houden Harrie en Frits gescheiden, in ieder geval voorlopig. Nog even wat de katjes betreft. Ik denk niet dat zij daar iets mee te maken hebben. Dat is iets van een andere orde. Iets anders dan puin en poep deponeren.’ Popma was daarvan overtuigd.

‘Mee eens.’

Ze gingen terug naar Schalken en legden hem de verdere gang van zaken uit. De verklaring zou worden opgemaakt waarna hij kon ondertekenen. Hij vertelde de details. De vrachtwagens waren onmiddellijk na het storten van het puin naar Duitsland gereden. Het puin was van een klein bouwvallig huis waar niets meer van te zien was. Niet meer te traceren. Voorlopig bleef Schalken op het bureau.

De volgende die werd ondervraagd was Harrie Schalken. Dezelfde advocaat wilde Harrie van tevoren onder vier ogen spreken. Hij zou hem natuurlijk vertellen wat zijn vader had gezegd. Dat was prima.

Hij zou worden ondervraagd door Vermeij en Lakmoes. De laatsten werden op de hoogte gesteld van het verhoor van Frans Schalken. Ze wisten genoeg.

Wat te verwachten viel, gebeurde. Toen het tot Harrie Schalken doordrong dat zijn vader alles had toegegeven wat de stortingen en de brandstichting betrof, inclusief details, vertelde hij op zijn beurt wat hij kwijt wilde. Tot zijn ergernis waren Vermeij en Lakmoes daar allesbehalve tevreden mee. Keer op keer herhaalden ze vragen als ze vermoedden dat Schalken de zaken mooier wilde voordoen dan ze waren. Uiteindelijk, na uren te zijn doorgezaagd, kwamen

ook de details overeen. Vermeij en Lakmoes waren echter nog niet klaar. Integendeel.

De viervoudige moord kwam uitvoerig aan bod. Zijn alibi was echter waterdicht. Bevestigd door zijn gezinsleden en door de buurman die ze hadden gesproken. Na nog eens uren maakten Vermeij en Lakmoes er een eind aan. Ze vertelden Popma en Koch dat ze ervan uitgingen dat Harrie niets met de moorden te maken had.

‘Oké, dan blijven moeder Schalken en Frits over.’

Dat mochten Havers en Donker doen. De avond was nog lang.

Havers en Donker begonnen met Frits Schalken, na te zijn bijgepraat over de eerdere verhoren.

Toen Frits Schalken werd geconfronteerd met de wetenschap dat zijn ondervragers alles wisten, was zijn verhaal in principe hetzelfde. Nuances waren er altijd. Ook zijn alibi klopte.

Als laatste van de familie was mevrouw Schalken aan de beurt. Die had haar verhaal al eerder gedaan. Er waren geen nieuwe elementen. Ze had een kloppend alibi.

Ze realiseerden zich dat de alibi's weliswaar klopten maar tegelijkertijd zwak waren omdat ze elkaar dekten. Het was niet anders.

Het team sprak af de volgende morgen een briefing te hebben en daarna de twee hulpen te ondervragen.

Popma en Koch zouden naar de villa gaan om de plaats delict te onderzoeken. Er waren nog te veel onbeantwoorde vragen. Hoe waren de moordenaars binnengekomen? Inbraaksporen? Kende Haas de moordenaars? Hadden de moordenaars een sleutel? De belangrijkste vraag bleef natuurlijk: Wat was het motief? Had het wurgen van de katjes te maken met de moorden?

Woudenberg, villa familie Haas

Popma en Koch waren al vroeg naar de villa gegaan. Er moesten toch sporen te vinden zijn, hoewel de technische recherche

niets gevonden had. De nacht tevoren had Koch zijn eerste onthoudingsverschijnselen gekregen. Van zijn huisarts, die hij op de hoogte had gesteld van de situatie, had hij pillen gekregen die hij bij problemen kon innemen. Ze hadden nauwelijks geholpen. Hij had niet geslapen. Alleen maar liggen malen. Doorbijten. Hij wist dat het erger zou worden. Leuk vooruitzicht.

Koch ging in de villa naar de ouderslaapkamer. Hij ging op het bed zitten en keek rond.

Het leek er allemaal gewoon uit te zien, geen bijzonderheden. Toch bleef hij met het gevoel zitten dat er ergens in dit huis aanwijzingen moesten zijn die naar de dader of daders wees. Moordenaars die koelbloedig mensen vermoorden, katten wurgen, die moesten ergens een spoor nalaten. En toch zag hij niets.

Hij trok nog eens een la open van het bureau dat waarschijnlijk van mevrouw Haas was. De laden waren al vaak doorzocht. Niets gevonden. In de tweede la lag een pak A4'tjes voor de printer. De printer zelf hadden ze al grondig bekeken. Niets. Hij pakte het stapeltje A4'tjes en bladerde er doorheen. Niets.

Waar zou Fred Haas wat verstoppertje als zelfs zijn vrouw het niet mocht weten? Een plek waar niemand aan dacht of dat juist voor de hand liggend was? Koch ging met Popma naar zolder. Daar stond niet veel. Het huis was dermate groot dat er geen spullen waren die op zolder moesten worden gezet. Naar beneden dan maar weer. Nog even in de kamers van de kinderen kijken. Samen stroopten ze de kamer van het meisje af. Blanco. De kamer van Ludo liet meer zien. Ze liepen weg totdat Koch nog eens naar de kasten keek, die hoog aan de wand vastzaten. Hij pakte een stoel en schoof een van de kasten open. Er lag niets in. Toen de andere kast. Allemaal blanco witte en gekleurde A4'tjes en kleurpotloden. Net als de vorige keer. Nu viel hem iets op dat hem de vorige keer was ontgaan. Een paar velletjes die eruit staken. Hij pakte ze. Er waren er twee. Twee geprinte velletjes. A4'tjes.

Die twee katten zijn nog maar het begin. Verdwij. Laat de politie erbuiten. Als jullie niet doen wat wij zeggen, zijn de kinderen aan de beurt.

De tweede luidde:

Tien miljoen. Zie dat je het in huis haalt. Geen Politie!

Dus toch geld. Afpersing. Uiteraard geen datum. Maar dit was heel wat anders dan het storten van puin en brandstichting.

Het waren dreigbrieven die naar Haas gestuurd waren. Die had de A4tjes verstopt, waarschijnlijk verborgen gehouden voor zijn vrouw.

‘Dus Haas heeft zijn schouders opgehaald en bij zichzelf gedacht dat het zo’n vaart niet zou lopen,’ merkte Popma op. ‘Of mevrouw Haas heeft ze wel gezien, of misschien waren ze beiden op de hoogte.’

Voor de zekerheid belde Koch de bank waarvan hij wist dat de familie Haas daar haar geld had ondergebracht. Het kostte een hoop moeite om duidelijk te maken wie hij was en waarom hij de informatie wilde hebben. Eindelijk na veel soebatten en tussenkomst van Van Abeelen kreeg hij de informatie.

Het geld stond er nog steeds.

Haas was niet naar de politie gegaan.

Een fatale onderschatting.

Woudenberg

De briefing was kort.

Van Abeelen concludeerde dat ze de stortingen en de brandstichting hadden opgelost. Harrie en Frits Schalken hadden bekend. Vader Schalken wist ervan. Wat de moorden betrof, tastten ze nog in het duister.

Het OM bereidde een rechtszaak voor.

Omdat ze met de moorden geen steek dichterbij een oplossing waren gekomen, werden nieuwe ondervragingen afgesproken. Dit keer met de twee dames, Diepen en Lammers, die met de familie Haas een schoonmaakbedrijf hadden. Vermeij en Lakmoes gingen hen ondervragen.

De twee waren extra interessant, omdat ze buiten de familie de enigen waren die beschikten over de sleutels en de villa goed kenden.

Maar ook voor hen gold, wat zou het motief zijn? Ze waren hierdoor goede vrienden kwijt en hun werk. De verhoren zouden niets opleveren, maar het was bitterhard nodig om iets van een aanwijzing te vinden.

‘Leg ze het vuur na aan de schenen. Let wel. Als er al mensen zijn die onbeperkt toegang hadden tot de villa dan waren zij het.’ Van Abeelen drukte het de chercheurs extra op het hart.

Koch en Popma gingen nog eens opnieuw naar de villa van de familie Haas.

De plaats delict waar alle ellende had plaatsgevonden. Gericht tegen mensen die niemand kwaad hadden berokkend. Wat had deze familie dat hen aantrekkelijk maakte voor criminelen? Was het dan toch geld?

Tien miljoen wilden ze hebben. Hadden ze, omdat ze dat niet hadden gekregen, de hele familie uitgemoord? Wat had dat voor gevolgen? De moordenaars kregen evengoed niets. Het geld stond op de bank en degenen die erbij konden komen waren dood. Was het dan wel geld wat het motief was?

Het team kwam er niet uit.

Utrecht, Overvecht

‘We hebben het goed verkloot. Verdomme, vier doden.’

‘En twee katten.’

‘Hou op over die stomme katten. Waag het niet daarover ooit iets tegen Liebermann te zeggen. Die is gek op katten. We zouden

die lui alleen bedreigen. Bang maken. Niet meer. En wat doe jij? Je schiet die vrouw overhoop!

'En daarna jij die vent.'

'Natuurlijk, die had me gezien, omdat ik van schrik m'n bivakmuts had afgetrokken.'

'Toen hadden we er vandoor moeten gaan. Weg van die ellendige plek. En toen stond ineens dat meisje te kijken. Ik had geen keus. En nog erger werd het, toen het jongetje ook nog verscheen. Bang. Ook dood. Wat een ellende.'

Hij had wel meer lui overhoop geschoten. Het was hun werk. Maar nooit kleine kinderen. Verschrikkelijk. Maar het kon niet anders.

'We moeten ons voorlopig gedeisd houden.'

'Ja, jij hebt mooi praten. We zijn daar nu voor niets geweest. Een opdracht die we verknoeid hebben. Bang maken moesten we ze, meer niet. Wat nu?'

'Dat zullen we wel van hem horen.'

'Je weet dat ze een stelletje rechercheurs uit het Noorden hierheen hebben gehaald?'

'Hoe weet jij dat nou weer?'

'Ik hoor nog wel eens wat. Ze zijn hier niet heen gehaald maar ze zijn hierheen gestuurd. Om ons werk in de villa te onderzoeken. Het zijn, naar ik hoorde, toprechercheurs uit het Noorden die al aardig wat zaken hebben opgelost. Ze hebben blijkbaar weinig vertrouwen in de politie van hier.'

'Moeten we ons zorgen maken?'

'Nee, natuurlijk niet.'

'Ik hoorde ook dat ze de familie Schalken door de mangel hebben gehaald.'

'En?'

'Ze zijn geen spat verder gekomen. Logisch. Die weten ook niets. Ze hebben hun frustraties afgereageerd en hebben verder niets.'

'Maar denk je niet dat ze uiteindelijk toch bij ons terechtkomen?'

'Beste man, dat weet ik niet. Zoals gezegd, we houden ons gedeisd en wachten af. Hij zal snel genoeg contact met ons opnemen.'
Dat gebeurde sneller dan ze gedacht hadden.

Utrecht, Kanaleneiland

Vermeij en Lakmoes gingen Andrea Lammers en Cora Diepen ondervragen.

Ze hadden besloten dat bij de vrouwen thuis te doen. Beiden woonden in Kanaleneiland, een van de achterstandswijken van Utrecht.

Lammers had aangegeven dat ze graag samen ondervraagd wilden worden, maar dat ging niet door. Als er onderlinge verschillen waren kwam dat bij een apart verhoor sneller naar voren. Lammers woonde in een rijtjeshuis. Diepen trouwens ook. Dezelfde straat. Een paar nummers verderop.

Lammers deed de deur open, nadat Lakmoes had aangebeld.

'Komt u binnen.'

De flat was klein. Opgeruimd. Sober ingericht. Tikje ouderwets.

'Kan ik u koffie aanbieden?'

'Graag.'

Lammers ging naar de keuken en Vermeij en Lakmoes keken rond.

'Uw man is er niet?' vroeg Lakmoes toen Lammers met de koffie binnenkwam.

'Nee, die heeft weer eens een klusje. Vraag me niet wat. Hij moest eigenlijk een schoonmaakklus doen in het bedrijf dat Cora en ik hebben overgenomen van Haas en zijn vrouw.' Haar gezicht vertrok even. *'Maar meneer had iets anders. De man van Cora doet het nu. Daar hebben we meer aan. Maar ja, je bent er mee getrouwd hè.'* Ze ging zitten en keek de twee rechercheurs vragend aan.

Vermeij begon. *'Mevrouw Lammers, had u buiten het werk veel contact met de familie Haas?'*

‘Ja, eigenlijk wel. We waren natuurlijk veel bij hen thuis sinds ze in Woudenberg woonden en dan zie je elkaar vrij veel.’

‘Hou zou u de relatie willen beschrijven?’

‘Er was altijd wel een afstand. Zij waren de werkgevers en wij de werknemers. Ook nadat Cora en ik samen met de familie Haas het schoonmaakbedrijf runden.’

‘Werd het nooit persoonlijker?’

‘Nee, niet echt. Hoewel, kort voor die ellendige dag vertelden ze aan Cora en mij dat ze ons hadden opgenomen in hun testament. Dat was een enorme verrassing.’

‘Wat betekende dat, dat jullie in het testament stonden?’

‘Dat wij tienduizend euro kregen bij hun overlijden. Een le-gaat, heette dat.’

‘En verder?’

‘Verder niets. Ja, alles ging uiteraard naar de twee kinderen.’

‘Geen beperkingen?’

‘Nee.’

‘Hebt u dat testament hier?’

‘Nee, dat ligt bij de notaris. We zullen eerdaags wel een uitgenodigd worden om te horen hoe het gaat met dat legaat. In wezen is het afschuwelijk. Dat geld is wel mooi, maar als je bedenkt waarom we het krijgen, is de lol er gauw af.’

‘Weet u al wat u met dat geld gaat doen?’ Lakmoes schrok zelf van haar vraag. ‘Sorry vergeet die vraag. Dat gaat ons niet aan.’ Ze zag Vermeij haar verwijtend aankijken.

‘Oh, dat mag u best weten. We willen het in het bedrijf steken. Materialen aanschaffen, een bus, en werknemers aantrekken. Dat zou meneer Haas ook hebben gedaan. Dat voelt voor ons beter. Behalve voor Kees, die man van mij.’ Dat laatste zei ze half binnensmonds. ‘Die wil liever iets leuks doen met dat geld. Maar ik weet wat dat betekent. Dus dat doen we niet.’ Ze liet zich er niet verder over uit. Het leek Lakmoes en Vermeij niet verstandig er dieper op in te gaan.

‘Zijn er verder nog mensen die de familie Haas goed kenden?’

‘Eigenlijk niet. Ze waren erg op zichzelf. Opnieuw viel het de beide rechercheurs op dat praten over de familie Haas, Lammers emotioneel raakte.

‘Mevrouw Lammers, gaat het?’

Lammers knikte en keek Lakmoes aan.

‘U weet dat er mensen zijn die het vreemd vonden dat de familie Haas überhaupt loten had. Was u daarvan op de hoogte?’

Lammers knikte.

‘Hebt u nooit iets bijzonders gemerkt toen u de dag na de trekking ging schoonmaken in de Schans? Hebt u zich nooit afgevraagd wat de heer Haas aan het doen was?’

‘Wat zou ik mij moeten afvragen?’

‘Dat vraag ik u nu juist, mevrouw Lammers.’

‘Ik zou niet weten waar u op doelt.’

‘U hebt het er ook nooit over gehad met mevrouw Diepen?’

‘Nee nooit. We maakten schoon. Meneer Haas bracht de volle containers afval naar achteren. Verder niets.’

‘Dus nooit iets opgevallen?’

Lammers schudde haar hoofd.

Ze maakten een eind aan de ondervraging. ‘U wordt heel hartelijk bedankt.’

‘U gaat nu naar Cora Diepen?’

‘Ja, Inderdaad, dat klopt.’

Ze liet de twee rechercheurs uit.

Ze gingen naar de flat van Cora Diepen.

Ook daar werden ze hartelijk onthaald. De ondervraging liep gemoedelijk en leverde geen nieuwe gezichtspunten op. Wel was duidelijk dat Sjaak, de man van Cora Diepen zijn vrouw volledig ondersteunde in hun plannen voor het schoonmaakbedrijf. Op het laatst vroeg Lakmoes of haar nooit iets was opgevallen. Cora had verbaasd en ontkennend geantwoord. Nee, er was haar ooit niets opgevallen. De rechercheurs stonden op het punt naar buiten te gaan toen Cora Diepen ze terugriep.

‘Nu u het zegt, is er misschien toch iets.’

Lakmoes en Vermeij keken haar vragend aan.

‘Als we op nieuwjaarsdag de Schans schoonmaakten, hadden we allemaal onze eigen taken. Meneer Haas verzamelde het afval in de containers en bracht die naar achteren.’

‘Ja, en?’ vroeg Vermeij.

‘Nou, het duurde wel erg lang voordat hij terugkwam.’

‘Wat is lang?’

‘Nou, zeker twintig minuten.’

‘Hoeveel containers waren het?’

‘Zes containers. Maar die hoefde hij alleen maar achterin neer te zetten. Twee minuten hooguit. Nu u het vraagt, vraag ik me af wat hij in die twintig minuten deed. We hadden hem wel eens nodig en dan riep -ie dat hij er aankwam. Soms ging hij dan weer terug, herinner ik me. Gek eigenlijk dat ik me dat nooit gerealiseerd heb.’ Ze haalde haar schouders op. ‘Zal vast niets te betekenen hebben gehad.’

‘Hebt u het er wel eens met mevrouw Lammers over gehad?’

‘Nee nooit. Was nooit een reden voor.’

Ze namen afscheid.

Buiten keken Vermeij en Lakmoes elkaar aan.

‘Interessant. Haas doorzocht dus waarschijnlijk die containers. Ieder jaar weer. En nu? Zonder loten te kopen de jackpot winnen?’

Vermeij schudde haar hoofd. ‘Als dat waar mocht zijn, heeft -ie er maar kort wat aan gehad. Maar wat moeten we met deze informatie? Interessant om het onze gewaardeerde teamgenoten voor te leggen, maar ik denk niet dat we er veel aan hebben, als je het mij vraagt.’

Woudenberg

Koch en Popma waren opnieuw naar de villa van Haas gegaan.

Een duidelijk doel hadden ze niet. De vorige keer waren ze er al grondig doorheen gegaan. Toch had Popma het idee dat er misschien nog iets was dat zou kunnen helpen.

De rode linten waren nog steeds aanwezig. Het was nog steeds een plaats delict.

Ze deden plastic hoezen om hun schoenen en trokken latex handschoenen aan. Binnen in de villa werden ze opnieuw getroffen door het bloed in de keuken, hal en op de trap. Popma en Koch bleven er even stil naar kijken.

‘We zullen die moordenaars vinden,’ zei Koch verbeten.

Popma kreeg een harde trek op zijn gezicht. Hij had vele moorden gezien. Maar dit, een jong gezin, vader, moeder en twee jonge kinderen was wel een van de ergste. Hij herinnerde zich ineens, terwijl hij naar Koch keek, de brandstichting waarbij de vrouw van Koch was omgekomen en hun twee meisjes. Nu alweer tien jaar geleden. Koch draaide zich om naar Popma en wist waar die aan dacht.

‘Als jij hier beneden aan de gang gaat, ga ik naar boven.’

Koch liep de trap op, waarbij hij de bloedvlekken zorgvuldig vermeed.

Minutieus doorzocht hij opnieuw kamer voor kamer. Niets.

Beneden keek Popma eens rustig om zich heen. Hij wist dat alles in wezen al was bekeken. Hij bladerde door de tijdschriften die op een tafeltje lagen, naast de bank. Vrouwenbladen. Hij legde ze weer neer. In de boekenkast, waarvan hij wist dat die ook uitvoerig was onderzocht, zag hij nog een paar tijdschriften liggen. Uit een van de tijdschriften stak een A4. Hij pakte het tijdschrift, zakelijk, over onroerend goed, en bladerde naar de A4. Hij glimlachte. Het was een fotokopie van een Staatslot. Zeer waarschijnlijk het lot waar de jackpot op was gevallen. Een noodlot, schoot het door hem heen. Hij wilde het weer terugleggen, toen hij zich bedacht. Op dat moment kwam Koch de kamer inlopen en zag Popma met de A4 in zijn hand staan.

‘Iets bijzonders?’

‘Waarschijnlijk het winnende lot.’ Popma gaf het aan Koch die er nog eens goed naar keek.

‘Begrijpelijk dat hij er een kopie van heeft gemaakt.’ Koch keek er nog eens goed naar.

Hoewel het een kopie was, viel hem iets op. Het lot was verkreukeld geweest en er zat een grote donkere vlek op.

‘Zie jij dat ook?’ Hij gaf het lot weer aan Popma. Deze keek nog eens goed.

‘Je bedoelt dat het lot vies en verkreukeld is?’

‘Ja, dat bedoel ik. Niet dat het wat te betekenen hoeft te hebben, maar het is wel apart. Weet je wat we doen? We gaan naar Rijswijk en vragen of we het originele lot kunnen bekijken.’

Popma belde met het hoofdkantoor en na de nodige moeite lukte het om een afspraak te maken. Dat kon de dag daarop.

Woudenberg, politiebureau

De briefing was kort maar heftig. Vermeij en Lakmoes vertelden over hun bevindingen, met name wat Cora Diepen verteld had. Dat Haas de containers op nieuwjaarsdag naar achteren bracht en daar dan lange tijd verbleef. Onduidelijk wat hij daar deed.

Popma keek Koch aan. ‘Ik denk dat wij weten wat hij daar deed.’ Hij haalde uit een koffer de fotokopie van het lot van de oudejaars Staatsloterij. Hij had het in een plastic map gedaan.

‘Als jullie goed kijken, dan zie je een kopie van een Staatslot dat erg verkreukeld en vies is. Waarschijnlijk iets van een donker drankje of van een saus of iets dergelijks. Het kan een verband hebben met jullie bevinding dat Haas tijdenlang achter in de Schans is geweest. Waarschijnlijk met het doorzoeken van de containers. Hij wist dat daar weggegooid loten in zaten. Loten van de mensen die dachten niets gewonnen te hebben. Op zich kan en mag dat. Maar we gaan dat nog precies uitzoeken. Koch en ik gaan naar Rijswijk om met de mensen daar te praten. In principe is het zo dat de toonder van het lot de prijs krijgt. Tenzij kan worden aangetoond dat hij er onrechtmatig aan is gekomen. Door diefstal, bedreiging, of erger, maar als een lot gevonden wordt, is het zeer de vraag wat dat betekent. Tenzij iemand anders kan aantonen dat het lot van hem of haar is. Soms kan dat, maar lang niet altijd. We gaan het zien.’

Tijdens de briefing viel het Vermeij op dat Donker steeds stiekem naar haar zat te kijken, maar dat Koch dat ook deed, alleen openlijk. Toen hun blikken elkaar ontmoetten, glimlachten ze beiden. Geschrokken trokken ze onmiddellijk hun gezichten weer in de plooi.

Rijswijk, de Nederlandse Staatsloterij

Ze werden in een ruime kamer ontvangen door de heer Fransen, die was belast met de zorg voor winnaars van grote prijzen.

Fransen kwam gehaast binnenlopen. ‘Sorry dat u moest wachten, maar er kwam wat tussen. Ik zie dat u al koffie hebt gekregen. Vreselijk wat die mensen Haas is overkomen.’ Hij keek de twee bezoekers aan. ‘Waarmee kan ik u helpen?’

‘U bent bij de familie Haas op bezoek geweest hebben wij begrepen,’ begon Popma.

‘Ja, in Utrecht, waar ze toen nog woonden.’

‘Was er iets vreemds aan de hand, aan de hele situatie met de familie Haas, los van de betreurenswaardige afloop?’

‘Wat bedoelt u?’

‘Ik bedoel, toen bleek dat mevrouw Haas niet meer wist waar ze het lot precies gekocht had. Ze noemde een supermarkt in Woudenberg maar later bleek dat het lot in Utrecht was gekocht.’

‘Ja, dat klopt. Ze had zich vergist, zei ze. Nou ja, niet zo gek natuurlijk, dat je wat in verwarring bent als je zo’n prijs wint.’

‘Vindt u dat? Ik zou zeggen dat als je een dergelijke prijs wint, je heel precies weet waar je het lot gekocht hebt, en hoe, op welke dag en hoe laat, in welke winkel, wie de caissière was, enzovoort.’

‘Meestal is dat ook wel zo maar lang niet altijd. Mensen zijn verschillend. Ik heb er in ieder geval geen aandacht aan geschonken.’

‘Viel u verder nog wat op?’

‘Ja, eigenlijk wel. Het was geen schoon lot. Ik heb het meegenomen om het u te laten zien. Ik ging er al vanuit dat u er wel om zou vragen.’ Hij liet een plastic map zien waarin het lot zat.

‘Wij hebben het ook gezien. Dat wil zeggen, een fotokopie die de heer Haas zelf had gemaakt.’ Koch pakte de fotokopie en legde hem naast het origineel.

Identiek.

Fransen ging verder. ‘Het is natuurlijk vreemd dat het zo verkreukeld is en dat er een grote vieze vlek op zit, maar dat maakt het lot niet minder waard.’

‘Hebt u nog gevraagd hoe het kwam van die kreukels en van die vlek?’

‘Nee, eerlijk gezegd niet. Hoewel, we hebben erom gelachen geloof ik. Ik was nogal gefocust op het feit dat ze het niet in Woudenberg maar in Utrecht hadden gekocht. Trouwens, als u goed kijkt ziet u dat het lot beschadigd is, er zit een scheurtje in. Bovendien rook het naar verschaald bier. Misschien nog steeds wel.’

‘Wat maakt u daaruit op?’

‘Dit lot zat waarschijnlijk vastgeplakt aan iets anders, een ander lot of wat dan ook. In wezen doet dat er niet meer toe. Het lot is geldig.’

‘Wat anders.’ Koch had zijn aantekenboekje erbij gehaald. ‘Is er niemand geweest die het lot geclaimd heeft?’

‘Nee, niemand.’

‘Stel nu dat dat wel het geval geweest zou zijn. Wat is dan de gang van zaken?’

‘Niets. Tenzij die persoon kan bewijzen dat hij of zij het lot gekocht heeft.’

‘Terug naar dit lot. Het is gekreukeld, beschadigd en vies. Kan het zijn dat het in een afvalbak is beland en er later is uitgehaald? Wat dan?’

‘Dan ook niets. Degene die het lot heeft, toont het hier en is daarmee eigenaar van het lot. Nogmaals, tenzij anders bewezen.’

‘Dus de familie Haas is de rechtmatige eigenaar?’

‘Voor ons wel.’

Popma en Koch keken elkaar aan.

‘Is er nog iets wat u wilt vragen?’

Nee, ze waren klaar.

Toen ze buiten stonden bleven ze voor het gebouw van de Staatsloterij staan.

Koch schudde zijn hoofd. ‘Toch is het raar, maar het verandert niets aan de zaak. Dat lot was van Haas. Waarschijnlijk gevonden, hij heeft het geïnd. Uit de container gehaald, maakt niets uit. Hij krijgt de dertig miljoen, koopt een villa en wordt met zijn hele gezin, na allerlei pesterijen vermoord.

Weet je Popma, er is iets gek. De familie is dood. Haas heeft een legaat in zijn testament laten opnemen van tienduizend euro voor de dames Diepen en Lammers. Dat krijgen ze nu. Haas heeft verder geen erfgenamen, zodat de erfenis over twintig jaar naar de Nederlandse staat gaat. Wat heeft de moordenaar daaraan? Of de moordenaars? Helemaal niets.’

‘Wat wil je daarmee zeggen?’

‘Dat ik denk dat die moorden geen opzet waren. Ze vonden plaats omdat daar die nacht iets gebeurde wat niet de bedoeling was. De moordenaar heeft de hele familie uitgeroeid en daarmee tegelijk zijn eigen kansen om iets van die dertig miljoen te krijgen.’

‘Maar waarom zijn ze dan vermoord? Paniek?’

‘Misschien een reflex?’

‘Zou kunnen, maar viermaal een reflex, dat lijkt me wat veel.’

‘Het zou kunnen dat ze herkend werden. Misschien was de moordenaar een bekende van de familie Haas.’

‘We weten niet of ze gezicht bedekkende mutsen op hadden.’

‘Denk je dat ze hen onder druk wilden zetten? Bedreigen en dat het uit de hand liep? Tot een gesprek is het niet gekomen, gezien de plaatsen waar ze lagen.

Dus Popma, of het was een paniecreactie waarbij ze in *no time* alle mogelijkheden om zeep hielpen om geld los te krijgen van de familie, of het was weloverwogen.’

‘Ja, en wat betekent dat laatste dan?’

‘Dat betekent dat er iets is wat wij niet weten.’

‘Waar denk je dat te weten te komen?’

‘We maken een afspraak met de notaris.’

‘Notaris?’

‘Ja, de notaris.’

Popma schudde zijn hoofd. Typisch Koch. Onnavolgbaar.

Trouwens Koch hield zich goed. Geen druppel meer gedronken.

Utrecht

‘Heb je al iets gehoord, Korte?’

‘Ja. Hij belde. Was woedend. Een simpele opdracht en die hadden we verknoeid. Het resultaat was volgens hem dat we de politie hadden wakker geschud. Die zou niet rusten voordat ze erachter waren wat er gebeurd was. Mocht dat ooit het geval zijn, dan waren wij de klos. Ik heb gezegd dat we niet gek zijn. Dat we erop uit zijn gestuurd om die familie te bedreigen. Dat we onze nek hebben uitgestoken. Dat liep even fout af, maar dat er betaald moest worden. Tot de laatste euro. Hij verbrak daarna de verbinding.’

De Korte en de Lange wisten precies met wie ze te maken hadden. Ze zouden wel weer van hem horen. Hij had trouwens nog meer gehoord wat interessant was.

De vrouwen van Lammers en Diepen kregen ieder een legaat van tienduizend euro. Dat het een legaat heette, had Lammers hem verteld. Stond in het testament.

Hij, Lammers, had er fijntjes aan toegevoegd dat hij wel met Andrea was getrouwd en Sjaak niet met zijn Cora.

‘Wat maakt dat uit?’

‘Dat maakt alles uit. Wat van die vrouw van Lammers is, is ook van hem. Want ze zijn getrouwd, zegt ie. En Diepen is niet getrouwd dus die tienduizend euro is van die vrouw, niet van hem.’

‘Je hebt je er wel in verdiept, Korte.’

‘Natuurlijk heb ik dat. Maar dit is pas het begin. Het gaat niet om die tienduizend euro maar om die dertig miljoen. En die dertig miljoen gaan naar niemand, want er zijn geen erfgenamen. En in dat geval gaat die dertig miljoen over twintig jaar naar moedertje Staat.

‘Van wie heb jij dit allemaal gehoord?’

‘Dat zou jij wel willen weten, Lange.’

‘Kom op. Ik dacht dat wij geen geheimen voor elkaar hadden, Korte.’

‘Ik ben bij de notaris in Woudenberg geweest. Een afspraak gemaakt voor wat inlichtingen. Zogenaamd voor mezelf. Valse naam. Heel algemeen. Om te vragen hoe het zat met erfenissen en met legaten. Natuurlijk had ik het niet over de familie Haas. Toen ik verder vroeg, zei hij dat wanneer er geen erfgenamen waren, de erfenis na twintig jaar naar de staat ging. Dus ook die dertig miljoen van de familie Haas? vroeg ik toen. Hij keek me toen heel raar aan en vroeg wat ik daarmee te maken had. Ik zei dat ik er niets mee te maken had, maar dat ik ook kranten las en dat iedereen wist dat die familie dertig miljoen had gewonnen.

En toen klapte hij ineens uit de school. Dat de twee hulpen van de familie Haas een legaat kregen van ieder tienduizend euro. Dat was geen geheim, zei hij. Toen ik vroeg of dat testament dan openbaar was, bleek dat niet zo te zijn. Hij had dus al te veel gezegd. Ook die twee dames kregen alleen het gedeelte te zien dat betrekking had op hen. Niet het hele testament. Dus die dertig miljoen verdwijnt gewoon in de plomp, zei ik toen. Toen zei die notaris iets wat mij aan het denken heeft gezet.’

‘Wat zei hij dan?’

‘Ik ben de enige die het hele testament kent. Niemand anders op de wereld.’

Ik vroeg hem wat hij daarmee wilde zeggen. Hij wuifde het weg alsof hij het niet gezegd had. Ik denk dat hij zijn mond voorbij had gepraat.’

‘Wat zou dat kunnen betekenen denk je?’

Ik weet het niet maar misschien staat er iets in dat testament dat op de een of andere wijze interessant is. We moeten nog maar eens een woordje wisselen met Lammers en Diepen.'

Woudenberg, notariskantoor Hansens

Koch en Popma werden hartelijk ontvangen door de assistente.

'De heer Hansens komt zo bij u. Hij is even aan de telefoon.'

Het was niet gemakkelijk geweest om een afspraak te maken. Toen de assistente Koch vroeg waarover het ging en Koch aangaf dat dat niet van belang was, kregen ze de notaris, de heer Hansens zelf, aan de telefoon. Met de vraag waarom ze niet wilden zeggen waarover het ging.

Toen hij hoorde dat ze van de politie waren, bond hij in. Van harte ging het niet.

Toch werden ze vriendelijk ontvangen. Even later kwam Hansens de bezoekerskamer binnen en stelde zich voor. 'Sorry dat het wat telefoongesprek ongemakkelijk was maar de assistente moet van mij altijd vragen wat de reden voor een afspraak is.'

Popma wuifde het weg. 'Natuurlijk, logisch.'

'Waarover wilt u het hebben heren?' hervatte Hansens zijn inleiding.

'Over de erfenis van de familie Haas.'

'Tja, daar kan en mag ik helaas niets over zeggen, tenzij u een belang hebt en dan alleen met een bevel van de officier van justitie.'

'Hebt u een reden om zo moeilijk te doen, meneer Hansens?'

'Ja, die reden heb ik zeker. In het testament gaat het om een grote erfenis en de erfgenamen zijn overleden, zoals u weet. Daarom wordt van mij uiterste terughoudendheid verwacht. Dat moet u kunnen begrijpen.'

'We komen terug met de officier van justitie. Uiteraard heeft de politie een belang. U ziet ons op kort termijn terug. Alleen dan op het politiebureau. Wij zullen u laten weten welke documenten u dan moet meenemen.'

Ze vertrokken. Popma was geïrriteerd. 'Die kwast. Van enige medewerking is geen sprake. Vreemd als je bedenkt dat het een ernstige misdaad betreft en je juist de volledige medewerking van een notaris mag verwachten.'

Koch en Popma waren nog niet vertrokken of Hansens gaf de assistente opdracht hem voorlopig niet te storen.

Hij haalde een map uit de tweede la rechts en sloeg die open. Testament familie Haas. Hij kende het testament zo langzamerhand uit zijn hoofd. Het was beknopt. De erfgenamen waren de gezinsleden. Verder waren er geen familieleden. Hij had het teruggezocht. Nul. Niemand. Dan waren er twee legaten. Een voor mevrouw Andrea Lammers en een voor mevrouw Cora Diepen of Luchtenbelt zoals ze eigenlijk heette. Ieder tienduizend euro.

En dan een merkwaardige zin die erin moest van de heer Haas. Indien er geen erfgenamen waren bij zijn overlijden gaat de nalatenschap naar degene of degenen die bij naam en toenaam in het testament genoemd werden. Dat waren de dames Luchtenbelt en Lammers. Hij had de heer Haas duidelijk proberen te maken dat dat betekende dat de dames Lammers en Luchtenbelt in wezen niet alleen legatarissen waren, maar ook erfgenamen. Weliswaar pas in het onwaarschijnlijke geval als de gehele familie er niet meer was, maar toch.

Hij had ingeprent op de heer Haas maar die wilde het zo. Ook toen zijn vrouw Debbie erbij was en die haar bedenkingen had, ging hij niet overstag. Waarom al dat geld naar de staat als je er ook een paar mensen blij mee kon maken. Bovendien was het hypothetisch.

Zo geschiedde. Niemand die dit wist. Hij had de dames dan ook niets verteld. Ook al was hij dat wel verplicht, hij verzweeg het, met tegenzin. Wel van de legaten. Hij had onderzoek laten doen naar de dames en hun partners. Lammers getrouwd, Diepen niet. Die twee partners waren nietsnutten. Profiteurs. Lieten de twee vrouwen werken en sjoemelden zelf wat aan. Het was onduidelijk wat ze precies deden. Hij was benieuwd wat ze met die tienduizend euro zouden gaan doen.

Woudenberg, politiebureau

Bij de briefing die middag vertelden Koch en Popma over hun ontmoeting met notaris Hansens.

‘Wat denk je te ontdekken in dat testament, Koch?’ vroeg Van Abeelen.

‘Ik weet het niet. Kan zijn dat het een hersenspinsel is, maar op de een of andere manier heb ik het idee dat er iets met dat testament aan de hand is. En het feit dat die notaris zo moeilijk doet, versterkt dat alleen maar.’

Van Abeelen voelde het al aankomen. ‘Jullie willen een bevel tot inbeslagname hebben?’

‘Inderdaad.’

‘Goed, ik neem contact op met de officier en ga met jullie mee naar Hansens’ kantoor.’

‘Dat hoeft niet, want we hebben gezegd dat hij naar het politiebureau moet komen.’

‘Ook goed. Spreek dan maar met hem af op het politiebureau.’

Hansens kon de volgende dag al komen. Het verbaasde Koch dat hij zo snel kon. Toen hij de eerste afspraak maakte, kreeg hij al het idee dat het met de klandizie van de notaris niet zo’n vaart liep.

De volgende middag was Hansens er. Van Abeelen had hem laten weten dat er een bevel van de hoofdofficier van justitie lag en dat hij het testament moest meebrengen.

Hansens vroeg inzage in het bevel. Snel las hij het door.

‘Duidelijk.’ Hansens legde de map op tafel.

‘U mag het inzien. Niet kopiëren. Dat staat in het bevel niet expliciet genoemd.’

Van Abeelen reageerde niet en begon te lezen. Toen ze klaar was, gaf ze het aan Popma, waarna Koch het las.

‘Wat valt jullie op?’ vroeg Van Abeelen terwijl ze Popma en Koch aankeek.

Koch glimlachte. ‘Lammers en Diepen krijgen niet alleen een legaat van tienduizend euro, maar zijn nu ook erfgenamen van

de dertig miljoen euro nu er in de familie geen erfgenamen zijn. Dit om te voorkomen dat het uiteindelijk zou verdwijnen in de Staatskas.’

‘Meneer Hansens, waarom mochten wij dit niet weten?’

‘Omdat dat geheim is. Wettelijk bepaald.’

‘Weten mevrouw Lammers en mevrouw Diepen het zelf?’

‘Nee.’

‘Waarom niet, ze hebben het testament toch gelezen en meegekregen, neem ik aan?’

‘Alleen het deel dat over de legaten gaat.’

‘Waarom alleen dat deel?’

‘Ik vond dat de opwindingsmoest verdwijnen, voordat ik bekendmaakte dat ze niet alleen ieder tienduizend euro hadden gekregen maar dat ze ook nog eens dertig miljoen hadden geërfd.’

Van Abeelen keek hem bevreemd aan. ‘En waarom staat het zo weggemoffeld in de tekst? Als je er snel overheen leest, valt het niet eens op.’

‘Dat wilde de heer Haas zo.’

‘U begrijpt dat de twee erfgenamen nu recht hebben op de volledige erfenis?’

‘Jazeker. Ik heb het er zelf in moeten zetten. Ik zal de dames Lammers en Diepen daarom ook uitnodigen en het hun uitleggen.’

‘U zegt het alsof u het met tegenzin in het testament hebt gezet.’

‘Klopt. Het is ook uitermate ongebruikelijk.’

‘Wat is er ongebruikelijk aan?’

‘Dat twee mensen die geen enkele familieband hebben met de overledene, nu recht hebben op dertig miljoen euro.’

‘Denkt u dat de twee erfgenamen de hand gehad hebben in de dood van het gezin?’

‘Dat weet ik niet, maar je hebt zo je gedachten. Het is wel de kat op het spek binden.’

‘Maar u zei net dat de twee nog niet eens weten dat ze als erfgenamen in het testament genoemd worden. Dan zijn die gedachten van u toch volstreekte nonsens?’

Hansens haal zijn schouders op. 'U zult wel gelijk hebben.'

'Ja Hansens, wij hebben zeker gelijk.' Van Abeelen was kwaad geworden.

'Trouwens, Waar is het geld nu?'

'Dat staat op een rekening van de heer Haas bij de bank. Geen dertig miljoen meer, want er is het een en ander afgegaan voor de koop van de villa en de gebruikelijke kosten.'

'Wat gaat er mee gebeuren?' ging van Abeelen door.

'Het gaat eerst naar een derdenrekening van mijn kantoor. Daarna gaat het naar de erfgenamen als alle formaliteiten zijn voldaan.'

'Dan zijn we klaar. Overigens, u had het bevel nauwkeuriger moeten lezen. We houden het testament hier. We maken geen kopie maar houden het origineel. Het is een bevel tot inbeslagname. U kunt gaan.'

Van Abeelen wilde Hansens zo snel mogelijk weg hebben. Ze vond hem een rare snoeshaan. Zodra hij buiten stond, wendde ze zich tot Koch. 'We laten beslag leggen op dat geld. Voorlopig gaat het nergens heen. Ik neem onmiddellijk contact op met de rechtbank.'

Dat deed ze. Ze had weinig moeite om via de rechter beslag te laten leggen op de erfenis. In ieder geval voorlopig. Het ging niet naar de derdenrekening van notaris Hansens.

Utrecht, huize Diepen

De twee zouden langskomen. Sjaak Diepen had laten weten dat het niet goed uitkwam. Hij wist dat Cora een gloeiende hekel had aan die twee. Maar, had ze eraan toegevoegd: 'Jijzelf bent geen haar beter dan die twee. Ik weet niet eens hoe ze heten. Interesseert me trouwens ook niet. Wat doen ze eigenlijk voor de kost?'

'Dat heb je nu al ik weet niet hoe vaak gevraagd, mens, ik weet het niet. In ieder geval hebben ze altijd geld genoeg om biertjes te bestellen.'

'Wil je zeggen dat jij je laat fêteren door die lui?'

'Niks fêteren, gewoon gezellig samen een biertje drinken. Trouwens, ze komen vanmiddag hier.'

'Wie komen er vanmiddag hier?'

'Lammers en die twee.'

'Wat? Komen die hier? Wat komen ze hier doen?'

'Dat weet ik niet, maar ze stonden erop om langs te komen, ook al zei ik dat het niet goed uitkwam.'

'Ja, ja, dat zul jij gezegd hebben. Jij bent nog te schijterig om een peuter van drie jaar tegen te spreken. Ik ben in ieder geval weg. En waag het niet onze biervoorraad op te drinken.'

Cora trok haar jas aan ging weg.

'Waar ga je heen?' riep Sjaak haar achterna.

'Gaat je niets aan,' riep ze en weg was ze.

Diepen haalde zijn schouders op. Zo ging het altijd. Niet lang daarna kwam Kees Lammers achterom binnen. Flesje bier in de ene hand en een plastic tasje in de andere.

'Hier heb je alvast een paar flesjes. Ik kwam Cora tegen buiten, die keek knap chagrijnig.' 'Ja natuurlijk, omdat jullie hier kwamen.'

'Ze zal wel naar die meid van mij zijn. Hebben ze lekker wat te roddelen. Weet jij waarover?'

'Geen idee, hoewel...' Verder kwam hij niet want er werd hard op de voordeur gebonsd.

'Hé, doe eens open Diepen, we hebben niet de hele middag de tijd.'

Ze stonden pal voor de deur te grijnzen toen Sjaak de deur opende. De Lange en de Korte zoals ze genoemd werden. Onaangename types.

'Leuk dat je ons hebt uitgenodigd. Ik zie dat jullie al aan het bier zijn. Komt goed uit. We zijn daar ook wel aan toe.' De Lange keek achterom en zag dat de ander met een uitdrukkeloos gezicht achter hem stond. Ze liepen naar binnen.

'Wat willen jullie?' vroeg Sjaak, toen de twee ongevraagd waren gaan zitten. 'Jullie zouden vanmiddag pas komen. En trouwens,

ik heb niet graag moordenaars in mijn huis en al helemaal geen kindermoordenaars.'

Degene, die als kindermoordenaar was aangesproken, de Korte, bevroor.

'Wil jij het woord kindermoordenaar nooit meer uitspreken? Nog een keer en je gaat die kinderen achterna. Je zegt het maar.'

De stemming, die toch al niet best was, verkilde nog meer. De Lange probeerde er wat aan te doen. 'Hé, zou je ons niet eerst eens een biertje aanbieden?'

'Jullie krijgen één biertje en niet meer. Kijk maar in de plastic tas. Cadeautje van Lammers.'

De ene kindermoordenaar pakte de tas, haalde er twee biertjes uit, gaf een flesje aan de andere, verwijderde met een handige beweging de dop en begon op zijn dooie gemak te drinken.

Lammers, die tot dan zijn mond had gehouden, had er genoeg van. 'Nou, vertel maar eens waarom jullie zo nodig met ons moesten komen praten.'

De ene keek hem aan.

'Dat weet jij wel, Lammers. Hou je nu maar niet van de domme.'

'Ik heb geen flauw idee waar je op doelt. Hou op met dat gedoe, vertel op.'

'Is het niet zo dat jullie ons nog wat pegels schuldig zijn?' Hij stopte en liet een gemeen lachje zien.

'Oh ja? Jullie hadden een opdracht die je verknald hebt. Gruwelijk verknald. En nu denken jullie, omdat jullie je geld daar niet voor krijgen, dat wij ineens op moeten komen draven voor een oude schuld? Mooi niet. Kom bij ons niet aan met het verhaal dat wij jullie nu ineens ook maar een euro schuldig zijn.'

Lammers wist natuurlijk van die oude schuld, maar daar was al jaren niet over gesproken. Bijna vergeten.

'Oh nee vriend.' De Korte had het overgenomen. 'Die oude schuld die jullie aan ons hebben, staat nog steeds. Ook nu wij deze opdracht niet naar behoren hebben kunnen uitvoeren. En dat gaat jullie ook niets aan.'

'Niet naar behoren hebben kunnen uitvoeren? Wat is dat voor een idiote omschrijving van vier zinloze moorden. Wees blij dat we jullie niet aangeven, stelletje hufters!'

'Een beetje rustig aan. Wij hebben ons werk niet kunnen afmaken zoals we dat gewend zijn, maar dat terzijde. Overigens, ben je vergeten dat jullie betrokken zijn? Maar ter zake. De omstandigheden zijn veranderd. Drastisch veranderd.'

'Hoezo veranderd?'

'Wij hebben gehoord dat jullie een hoop geld gaan krijgen. Daarmee kun je de schuld aan ons bijna helemaal terugbetalen. Er blijft dan nog steeds een schuld over, maar die rest vergeten we dan. Dus twintigduizend handje contantje en we zijn klaar. Dan komen jullie er heel mooi mee weg. En hou op over aangeven bij de politie. Jullie weten net zo goed als wij dat jullie er dan ook gloeiend bij zijn. Erger nog. Wij verklaren keihard dat jullie de opdrachtgevers zijn en die zijn meestal nog meer het haasje. Dus ik zou me maar gedeisd houden.'

Lammers en Diepen keken de twee onbewogen aan.

'Vergeet het maar. Dat geld is niet van ons,' zei Diepen. 'Dat is van onze vrouwen. Die geven ons daar nog geen euro van, dus dat kunnen we vergeten. We hebben een afspraak met jullie over die schuld en daar houden we ons aan.'

'Oh nee,' zei de Korte, die net het laatste restje bier had opgedronken. 'Daar houden we ons helemaal niet aan. Wat van jullie vrouwen is, is van jullie. Kom me niet aan met verhaaltjes.'

'Ik zal het je duidelijk maken,' begon Lammers. 'Sjaak is niet eens getrouwd met zijn Cora en heeft dus al helemaal niets over haar geld te vertellen en Andrea, mijn vrouw, ziet me al komen. Vergeet het maar.'

De Korte deed net of hij niets gehoord had. 'En hoe zit dat met die dertig miljoen die in de lucht hangt. Wat gaat daarmee gebeuren?'

'Vraag dat maar aan de notaris. Die kan jullie dat haarfijn uitleggen. En nu opgedonderd. Mijn huis uit, wegwezen!' Sjaak Diepen

stond op om aan te geven dat het klaar was.

Degene die als eerste met kindermoordenaar was aangesproken, de Korte, stond op. 'Ik mag dan volgens jou een kindermoordenaar zijn, met volwassenen weet ik nog veel beter raad.' Hij draaide zich om en liep weg. De ander grinnikte.

Toen ze weg waren, bleef er een nare unheimische sfeer hangen.

Woudenburg, politiebureau

'Wat hebben we?'

Van Abeelen had ze bij elkaar geroepen. Koch, Popma, Lakmoes, Vermeij, Havers en Donker.

'Vermeij, wil jij beginnen?'

'We zijn bij de dames Lammers en Diepen geweest. Geen nieuws.'

'Koch?'

'Zoals jullie weten is de notaris hier op het bureau geweest. Het was de tweede keer dat Popma en ik met hem hebben gesproken. We weten nu het volgende. In het testament staat dat wanneer er geen erfgenamen zijn in de familie, de erfenis gaat naar degenen die met naam en toenaam in het testament genoemd worden. Dat zijn de dames Diepen en Lammers.'

'Dus behalve het legaat van tienduizend euro krijgen ze nu ook die miljoenen?' vroeg Lakmoes.

'Inderdaad, zo staat het er.'

'En weten ze dat?' vroeg Vermeij. 'Daar hebben ze ons niets van verteld.'

'Nee, dat weten ze niet. Nog niet. Hansens heeft dat tot nu toe stil gehouden. Aanvankelijk was hij de enige die op de hoogte was, tenminste dat denken we. We hebben hem moeten dwingen ons het testament te laten lezen. Op zich al bizar, maar goed. Oké, hij mag weigeren maar het blijft vervelend dat hij dat ook doet.'

'Wat betekent dat voor hen als verdachten?' vroeg Van Abeelen. 'Het feit dat ze hiervan niet op de hoogte waren, maakt hen weliswaar minder verdacht, maar ze blijven verdachten.'

'Wat betekent het voor de andere betrokkenen, zoals hun partners?' vroeg Vermeij.

'In wezen hetzelfde als voor de dames zelf,' was de mening van Van Abeelen.

'Weten we zeker dat behalve de notaris, niemand op de hoogte was van deze bepaling?' vroeg Lakmoes.

'Volgens Hansens was, behalve zichzelf, niemand op de hoogte. Nu we dit weten zullen we de hoofdrolspelers opnieuw moeten verhoren. Dus de twee stellen Lammers en Diepen, die zullen we nog eens aan de tand voelen.'

'En de andere mensen die we op het oog hadden. De families Ter Steeg, Houtbrugge en de uitbater van de Schans, Kooten, vallen die verdachten hiermee af?' vroeg Havers.

'Op grond van hun alibi's zijn ze geen topverdachten meer, maar meer getuigen. Ik geef toe dat dat bij deze zaak wat door elkaar loopt,' antwoordde Popma.

'We gaan de notaris, Diepen en Lammers met hun vrouwen, maar ook de families Ter Steeg en Houtbrugge en Kooten opnieuw verhoren. Ik zal een schema maken. Zijn er nog vragen?' Van Abeelen keek rond.

'Zeker.' Donker stak zijn hand op. 'We gaan er zonder meer vanuit dat het motief hier geld is. Natuurlijk is het veel geld, maar er kunnen ook andere motieven zijn.'

'Waar denk je dan aan?' vroeg Popma.

'Nou, jullie kennen ze, jaloezie, wraak, of een motief dat we niet eens kennen maar dat er misschien wel is.'

'Donker heeft absoluut gelijk,' reageerde Koch. 'We zijn erg gefocust op het geld, niet onlogisch maar het leidt tot tunnelvisie. We moeten nog eens opnieuw de hele situatie in ogenschouw nemen. Motieven op een rij zetten en kijken hoe de mensen die eventueel in aanmerking komen bij die motieven passen. Maar er is meer.'

Laten we de twee afpersingsmails die zijn gestuurd niet vergeten. Tien miljoen moest betaald worden. Toen leefde de familie nog. De motivatie leek geld. Maar was dat ook zo?’

‘Toen dat geld er niet kwam, werden ze vermoord,’ stelde Vermeij zakelijk vast.

‘Dus komen er weer meer mensen in aanmerking. Veel meer mensen. Misschien mensen die wij niet eens kennen,’ concludeerde Lakmoes.

Popma brak in. ‘Kom, laten we nu niet alles weer opengooien. Dan komen we geen spat verder.’

‘Nee, we komen geen spat verder omdat we blijkbaar niet in staat zijn breder te kijken. *Out of the box* te denken.’ De laatste opmerking kwam van Koch.

Van Abeelen maakte een eind aan de discussie. ‘Koch, dan stel ik voor dat jij samen met Donker en Lakmoes breder gaat kijken. Dit hoeft niet lang te duren. We komen vanmiddag om vier uur weer samen. Kom Geert Popma, dan gaan we even naar ons hotel. Ik wil even wat met je bespreken.’ Van Abeelen zei niet wat.

Op hun kamer keek Popma zijn partner nieuwsgierig aan. ‘Nou, wat wil je bespreken wat de anderen niet mogen horen?’

‘Dat kun je wel raden. Hoe doet Koch het tot nu toe?’

‘Hij heeft het er moeilijk mee. Zegt hij zelf ook. Hij klaagt niet en is vastberaden om van die ellendige verslaving af te komen. Hij realiseert zich heel goed dat alleen rigoureuus stoppen met dat verraderlijke Portugese drankje hem kan redden. Niet wat minder, maar volledig stoppen.’

‘En, lukt dat?’

‘Nee, nog niet. Hij probeert het wel, maar de drang is nog te machtig. Toch is er een enorm verschil met voorheen. Tot voor enkele dagen wilde hij er niet eens mee stoppen. Toen was de port zijn beste maat. Verlangde hij ernaar.’

‘En nu?’

‘Nu haat hij het. Wil hij ervan af.’

‘Denk je dat het hem gaat lukken?’

‘Dat weet ik niet, maar het zou me niet verbazen. Natuurlijk speelt het verlies van Lydia een rol. Maar dat heeft hij aan zichzelf te danken. Dat weet -ie.’

‘Heeft hij je nog nodig als oppasser?’

‘Nee, ik denk dat het goed is dat hij een volgende fase ingaat. Dat hij het zelf doet zonder iemand die hem voortdurend in de gaten houdt. Hij drinkt in ieder geval al een stuk minder.’

‘Oké, dat klinkt goed, in ieder geval voorlopig.’

‘Dat denk ik ook. Ik ga daarom morgen terug naar het noorden, voorlopig kunnen jullie het wel zonder mij af wat de zaak betreft. Wat Koch betreft moeten we afwachten. Ik denk dat hij het als een blijk van vertrouwen zal zien als ik terugga. Hij heeft dondersgoed in de gaten dat ik hier vanwege hem ben, niet vanwege de zaak.’

‘Prima, ik denk toch wel dat we snel tot een doorbraak moeten komen, anders loopt het vast en hebben wij hier ook niets meer te zoeken. Dan het volgende Geert. Is jou iets opgevallen aan onze rechercheurs?’

‘Nou, als je je ogen niet in de zak hebt dan is het duidelijk dat Koch en Vermeij elkaar graag mogen, hoewel ze dat zoveel mogelijk verborgen proberen te houden, wat dus niet lukt.’

‘Oh, ik dacht dat ik het alleen had gezien. Is het zo duidelijk?’

‘Dat weet ik niet, maar vergeet niet dat ik Koch sowieso in de gaten moest houden dus dat doe ik dan ook. Ja, en dan valt het op. Trouwens, ik kan het me levendig voorstellen want Vermeij is wel een erg aantrekkelijke dame.’

‘Ja Popma, zo kan ie wel weer.’ Ze moest lachen om het enthousiasme dat er ineens bij Popma opstak. ‘Zou Koch het zelf ook doorhebben?’

‘Ik denk het wel. Tenminste, het zou me niets verbazen maar ik weet niet of hij aan Lydia denkt als hij naar Verweij kijkt.’

Van Abeelen moest lachen toen ze de man, die nou niet direct bekend stond om zijn menselijk inzicht, over dit soort zaken hoorde praten.

‘Als we Koch en Verweij nu eens vragen om vanavond met ons te gaan eten? Jij vertrekt morgen, dus dat lijkt me een goede aanleiding. Irene Lakmoes gaat naar een kennis uit haar Utrechtse tijd dus past dat precies. Tenminste, als Verweij kan en wil. Koch wil het vast wel denk ik.’

‘Prima Lucia, lijkt me precies iets voor jou om dat aan haar te vragen. Ik zal het Koch vragen.’

Om vier uur kwamen ze weer samen en hoorden ze wat het brainstormen van Koch, Vermeij, Lakmoes en Donker had opgeleverd.

Koch deed verslag. Hij was in zijn element.

Schoonmaker wint dertig miljoen. Twijfels over hoe hij aan zijn lot komt. Hij koopt een landgoed met een enorme villa in Woudenberg. Pesterijen, dreigbrieven, vuilstorringen, brandstichting, poezen die gewurgd worden. Motief? Geld? Wil iemand hem daar weghebben? Incident in de Schans. De schuldige van het incident is degene die Haas haat, Schalken, die later bekend verantwoordelijk te zijn voor de pesterijen. Waarom? Hij zegt jaloezie. Dan krijgt Haas een afpersingsmail die hij voor zich houdt. Hij licht de politie niet in. Motief is dan geld.

Er gebeurt een tijd niets. Dan volgt de viervoudige moord. Afgezien van de afschuwelijke daad is er iets merkwaardigs aan de hand. Degene die afgeperst werd, de heer Haas, is er niet meer en kan niet meer afgeperst worden. Er klopt iets niet. De vraag blijft wat het motief is.

Dan duikt er een testament op. De twee dames waarmee Haas zijn schoonmaakbedrijf runde, krijgen als legaat ieder tienduizend euro. Er is echter meer. Omdat er verder geen verwanten en dus geen erfgenamen zijn, gaat volgens de wet uiteindelijk alles naar de staat.

Dan blijkt echter bij nadere bestudering een bepaling in het testament te staan, dat zoals het geformuleerd is, bij ontstentenis van erfgenamen, de totale erfenis toekomt aan degenen die in het testament genoemd worden. Dat zijn de dames van het schoon-

maakbedrijf. Er zijn dan twee problemen. Niemand, behalve de notaris, was op de hoogte van deze bepaling. Het alibi van de dames is bevestigd. Ook dat van de partners, zij het dat dat over en weer is gebeurd en daarmee zwak.

Op de erfenis is, hangende het onderzoek, beslag gelegd.

‘Concluderend, er blijft twijfel over het motief. Jaloezie? Geld? Zo niet, wat is het dan?’

‘Wat denk je zelf, Koch?’ vroeg Lakmoes.

‘Je kent het gezegde, follow the money. In negen van de tien gevallen kom je daarbij uit, zeker als het om zo’n gigantisch bedrag gaat als hier.’

‘Maar je hebt blijkbaar je twijfels,’ merkte Popma op.

‘Ja, we moeten het breder zien.’

‘Wat wil je dan gaan doen?’ vroeg Vermeij.

‘Opnieuw degenen onder de loep nemen die bij dit hele gebeuren zijn betrokken. Dus iedereen, ook de Schalkens de Ter Steeges, de Houtbrugges, Kooten, de dames Lammers, Diepen met hun partners en ook de notaris.’

‘Zo, dat zijn er nogal wat,’ reageerde Donker droog.

‘Inderdaad. Ik weet dat het saai en vervelend is, maar volgens mij zit hier de dader bij.’

‘Ik stel een schema op,’ gaf Van Abeelen aan. ‘Morgenvroeg om tien uur zijn we hier weer. Trouwens, Popma gaat terug naar Groningen. Hij is van mening dat we het prima zonder hem afkunnen.’

Het werd ter kennisgeving aangenomen. De enige die verbaasd was, maar ook weer niet helemaal, was Koch. Ze braken op.

Van Abeelen liep naar Vermeij die met Donker stond te praten en gaf aan dat ze haar even wilde spreken. ‘Natuurlijk, ik kom eraan.’ Ze liep met Van Abeelen naar de hoek van de vergaderruimte.

‘Titia, ik heb een vraag aan je. Je hoorde al dat Popma teruggaat naar Groningen. Het leek ons leuk om, als jou dat uitkomt, vanavond samen met jou te gaan eten. We hebben Koch ook uitgenodigd.’

Vermeij was verrast maar sloeg toen haar hand voor haar mond. 'Hartelijk dank voor de uitnodiging, maar ik ben helaas verhinderd. Ik heb al een eetafspraak voor vanavond. Ik had het anders graag gedaan.'

'Ja natuurlijk. Ik kom er ook vrij laat mee.'

'Ik wens jullie een gezellige avond en doet u de groeten aan de heer Popma. Jammer dat hij weggaat. Het is een aardige en bewame man. U boft maar.'

Ze namen afscheid. Van Abeelen had de indruk dat Vermeij het betreurde dat ze al een afspraak had. Maar zeker wist ze dat niet.

Diezelfde avond hadden Popma, Van Abeelen en Koch afgesproken in het hotel waar ze verbleven. Ze hadden al ervaren dat de keuken uitstekend was. Nu geen zakelijk etentje, maar gewoon gezellig.

Toen ze het restaurant binnenkwamen, bleef Koch staan. Hij keek naar het raam, waar Vermeij en Donker aan een tafeltje zaten. Ze waren geanimeerd met elkaar in gesprek. Ze zagen hem niet. Op de een of andere manier deed het hem pijn. Idioot natuurlijk. Hij haalde een keer diep adem en liep naar de tafel waar Popma en Van Abeelen waren gaan zitten.

'Waar bleef je nu?' vroeg Van Abeelen.

Koch knikte met zijn hoofd in de richting van het raam. Toen zag Van Abeelen het ook.

'Hebben die twee wat?' vroeg Popma.

'Geen flauw idee,' antwoordde Van Abeelen.

Ze wendde zich tot Koch. 'Heb je onlangs nog contact gehad met Lydia?'

'Nee, dat is alweer een tijd geleden. Heeft ook geen zin. De laatste keer dat we elkaar spraken is alweer twee maanden geleden en toen was ik weer eens niet helemaal fris zullen we maar zeggen. Sindsdien is er geen contact meer geweest.'

Hij was eroverheen. Dacht hij.

'Hoe gaat het nu met Lydia?'

Lucia van Abeelen kende Lydia Verhoef goed. 'Het gaat redelijk. Ze praat niet over de problemen met jou. Maar ik weet dat ze de oude Bert Koch mist.'

'Ophouden nu, jullie beiden.' Popma onderbrak hun onderonsje. 'We zijn hier om een gezellig avondje te hebben en niet om weg te kwijnen in het verleden.'

'Gelijk heb je, Popma.'

Koch en de twee anderen hieven hun glas. Koch zijn glas gevuld met alcoholvrije wijn. Was niet te drinken, maar alles went, was zijn credo.

Het etentje verliep uiterst prettig. Er werd niet over de zaak gesproken, dat kwam morgen weer.

'Goedenavond jullie.' Ze keken alle drie op en zagen ineens Donker en Vermeij staan. 'Wij zagen jullie net. Leuk met u kennis te maken, meneer Popma. Jammer dat u weggaat. Een gezellige avond nog met elkaar.'

Koch kreeg een apart gevoel toen hij naar Vermeij keek. Ze keek kort naar hem en knikte toen naar Popma en Van Abeelen. Donker knikte ook. Ze vertrokken.

Lucia had gezien hoe Vermeij naar Koch keek. Popma had niets in de gaten. Ze bleven nog even tot na het dessert en de koffie en gingen toen naar hun kamers. Koch realiseerde zich eens te meer dat hij van die verdomde port af moest blijven. Die drank maakte veel kapot. Vooral als je ervan hield.

Utrecht

'Nu moeten we verdomme alwéér opdraven. Wat is dat voor een idioterie. Hebben die lui niets anders te doen!'

Sjaak Diepen had net zijn tweede biertje uit de koelkast gehaald.

'Ik weet niet wat ik van die Koch moet denken. Dat is geen gewone smeris. Hij wil maar één ding en dat is koste wat kost de dader te pakken krijgen, daar waar de politiemensen hier in Utrecht de zaak al lang op zijn beloop hadden gelaten. Dat is dan

ook meteen de reden dat de politie er hier weinig van bakt. Onze vrouwen moeten ook weer op rapport. Die Koch kan er maar niet genoeg van krijgen. Wanneer gaan die twee vrouwen trouwens naar de notaris?' Diepen vroeg het.

'Heeft Cora jou dat niet verteld? Ze gaan er morgen heen.'

'Morgen? Verdomme Lammers, waarom weet ik daar niets van?' Diepen was geïrriteerd.

'Ze wil je zeker verrassen. Ben benieuwd waar ze mee thuis komen. Zal ik je eens wat vertellen? Het zit me al helemaal niet lekker. Ze horen straks van die notaris wat zij krijgen uit die erfenis, die tienduizend euro dus. Het is bloedgeld. Niet meer en niet minder. Straks komen die twee moordenaars weer bij ons om hun deel op te eisen. Zal ik je eens wat zeggen Diepen, ik heb gewoon zin om dat geld dat wij krijgen aan die moordenaars te geven. Dan zijn wij ervan af.'

'Ik denk niet, Lammers dat onze dames dat goedvinden. Die weten immers van niets. Die weten niet dat wij boter op ons hoofd hebben. Denk je dat ze geld weggeven omdat jij in gewetensnood zit?' Hij keek Lammers aan.

'Wat wil jij dan? Vier mensen vermoord. Om geld. En wij zijn ook schuldig. We hebben ze de sleutel van de villa gegeven en we houden onze mond dicht terwijl we weten wie die moorden hebben gepleegd.' Lammers had het al vaak verzucht.

'Moet je luisteren Lammers, rustig nou. Wij, jij en ik en die moordenaars zijn de enigen die weten wat er gebeurd is.

Morgen horen die dames wat er verder gaat gebeuren en dan beslissen we wat we gaan doen.'

'Nee Diepen, dan beslis jij wat jij gaat doen. En wat je gaat doen moet je helemaal zelf weten. Ik heb er steeds minder zin in om hierbij betrokken te blijven. Het is een smerige zaak.'

'Daar zijn wij anders wel bij betrokken. Of je dat nu wilt of niet.'

'Ja, dat is zo en zonder dat we weten wie uiteindelijk die opdracht heeft gegeven.' Diepen schudde zijn hoofd. 'Stom, stom, stom.'

'Dat is nu te laat Diepen. Het is gebeurd.'

'Ho, wacht even Lammers. Wij hebben nooit geweten dat er doden konden vallen. Bang maken mag. Dat was de opdracht, vertelden we ze, niet meer niet minder. Niet vier doden met twee kleine kinderen. God wat een ellende.'

'Ja, ja, berouw komt na de zonde, vriend. Te laat dus. Laten we nu maar eerst eens afwachten wat onze dames morgen van de notaris te horen krijgen.

Nog wat anders Lammers. Ik vroeg laatst aan die rechercheur Donker of onze dames misschien voor bescherming in aanmerking kwamen. Hij keek me aan of ik niet goed bij mijn hoofd was.'

Lammers reageerde niet. Hij zat met zichzelf in de knoop. Diepen en hij zaten met handen en voeten geboden aan de moordenaars.

Woudenberg, notariskantoor Hansens

De dames Lammers en Diepen waren keurig op tijd.

Hansens kon ze meteen ontvangen. 'Gaaf u zitten dames. Wilt u koffie?'

Nee, daar hadden ze geen behoefte aan. Ze waren nerveus. Begrepen niet goed wat de reden was dat ze naar het kantoor van de notaris moesten komen. Gingen die legaten wel door? Was er iets niet in orde?

'Dat zal ik u vertellen. Ik heb een goed en een minder goed bericht voor u.'

'We dachten dat u de vorige keer alles had verteld wat we moesten weten.'

'Nee, niet helemaal. Ik heb u verteld van de legaten.'

'Is daar iets mee?' vroeg Cora Diepen ongerust. 'Gaaf het wel door, nu met al die problemen?'

'Nee, daar is niets mee. Er is wel iets anders. Eerst het goede bericht. In het testament staat ook, maar een beetje weggestopt om het zo maar te zeggen, dat in geval er geen erfgenamen zijn,

de erfenis gaat naar degenen die elders in het testament genoemd worden.'

Hansens stopte. De twee vrouwen lieten het tot zich doordringen, maar begrepen niet helemaal wat hij gezegd had.

'De erfenis gaat toch over twintig jaar naar de staat als er verder geen familieleden worden gevonden? Of bedoelt u...' Ineens drong het tot Andrea Lammers door wat Hansens gezegd had. 'Bedoelt u dat dan de hele erfenis gaat naar degenen die in het testament genoemd worden? Naar ons?'

Hansens keek de twee aan, wachtte even en zei toen: 'Ja dames, dat betekent dat de hele erfenis naar u tweeën gaat. Dat geldt ook voor de bezittingen. Dus het Landgoed Woudenberg met de villa hier in Woudenberg.'

De twee vrouwen snakten naar adem. Maar dat kon toch niet waar zijn? Ze keken elkaar verbijsterd aan.

'Ja dames, zo staat het in het testament. Daarmee kan ik u feliciteren. Maar u hebt al begrepen dat er ook een minder goed bericht is.'

De twee konden zich niet voorstellen dat er ook maar één bericht kon zijn wat deze geweldige mededeling minder mooi kon maken.

Hansens ging verder. 'Het Openbaar Ministerie heeft beslag laten leggen op de totale erfenis. Ze hebben dat gedaan omdat ze eerst willen uitzoeken wie er verantwoordelijk is voor de dood van de familie Haas.'

'Wat betekent dat precies?' vroeg Cora Diepen die als eerste was hersteld van zowel de vreugde als de negatieve mededeling die daarna volgde.

'Dat betekent dat zolang het beslag geldt, er niet aan de erfenis kan worden gekomen. Ook niet aan de legaten om duidelijk te zijn.'

Toen ook Andrea Lammers van de schok was hersteld vroeg ze hoelang dit allemaal zou gaan duren.

'Daar kan ik niets over zeggen. Dat weet ik niet. Ik begrijp dat

alle betrokkenen bij deze hele situatie op korte termijn worden opgeroepen om door de politie opnieuw te worden ondervraagd. Dan kunt u deze vraag uiteraard stellen.'

'Wie gaat daarover?'

'Mevrouw Van Abeelen, de hoofdofficier van justitie, daar hebt u al kennis mee gemaakt.'

'Krijgen we nu het hele testament te zien?' wilde Lammers weten.

'Ik zie geen reden om dat niet te doen. Hier hebt u beiden een exemplaar. Wees er zuinig op.'

Ze namen afscheid.

De dames verlieten half verdoofd het notariskantoor. Ze hadden thuis wat te vertellen.

Woudenberg, politiebureau

Van Abeelen had een schema gemaakt om de betrokkenen opnieuw te gaan ondervragen. Nu er dertig miljoen op het spel stond was dat geen overbodige luxe. Ze had vaste teams geformeerd. Gemengde teams. Lakmoes en Donker, Havers en zichzelf, Koch en Vermeij. Ieder team kreeg de namen van degenen die ze moesten ondervragen. Dat waren er al met al zestien. Echte verdachten, getuigen en mensen die daarna konden worden weggestreept.

De familie Schalken, vijf personen, de dames Lammers en Diepen met partners, vier personen, verschillende inwoners van Woudenberg met partners inclusief eigenaar van de Schans, zes personen, en tenslotte de notaris die nog wat uit te leggen had. De ondervragingen zouden plaatsvinden in het politiebureau in Woudenberg. Er zou ruimschoots de tijd voor genomen worden.

De ondervragers keken nieuwsgierig naar de lijst die ze hadden gekregen. Alleen Donker keek met een chagrijnig gezicht naar de lijst van mensen die hij met Lakmoes moest ondervragen, tot zijn ergernis niet met Vermeij. Lakmoes zag het.

‘Hé Donker, een beetje vrolijker mag wel. Ik vreet je niet op. Kom op, we gaan de mensen oproepen.’

Koch zag dat de families Lammers, Diepen en Houtbrugge op zijn lijst stonden.

Verweij liep de lijst na en vroeg zich af waarom Houtbrugge op hun lijstje stond. Het liefst zou de degenen ondervragen die echt verdacht waren. Jammer van de tijd.

‘Had je liever de Schalkens gehad of de notaris?’ vroeg Koch.

‘Nee,’ glimlachte ze. ‘Is prima, de twee dames en hun partners. Ik denk dat we die laatsten maar eens goed aan de tand moeten voelen. Als laatste praten we dan nog even met Houtbrugge en zijn vrouw.’

Van Abeelen zag de verwonderde gezichten. ‘Ik begrijp dat niet iedereen even blij is met de personen die ze moeten ondervragen. De meesten zijn al eens aan de beurt geweest. Maar maak er geen herhaling van zetten van. Ga niet uit van één of een voor de hand liggend motief. Geld is belangrijk, maar er kan ook iets anders meespelen. Vraag me niet wat. Het is aan jullie om dat uit te zoeken.’ Ze ging zelf met Havers en Kooten de familie Schalken ondervragen.

Koch vond het zeker niet erg om met Vermeij een koppel te vormen. Hij vroeg zich af of Van Abeelen het met opzet had gedaan.

De afspraak was dat ze eerst met Andrea Lammers gingen praten. Ze zat al klaar.

Zowel Andrea Lammers als Cora Diepen hadden hun mannen al verteld wat ze bij de notaris gehoord hadden. Die waren bijna gestikt in hun eigen verwondering. Dertig miljoen voor hen. Dat was mega. Ongelooflijk. Dat kon niet waar zijn. De pret was er niet minder om toen ze hoorden dat ze voorlopig niets zouden krijgen omdat er beslag op was gelegd. De politie wilde eerst de moorden oplossen. Ze haalden een krat bier en begonnen aan het ledigen daarvan.

Lammers wist niet goed waar hij met zijn gevoel heen moest. De twijfel bleef door zijn hoofd spoken. Bier was een goede remedie.

Diepen stond er anders in. Het oplossen van de moorden kon wel even duren, maar zij waren nu miljonair en hij niet.

‘Dag mevrouw Lammers, wij kennen elkaar al.’

‘Ik vroeg me af wat ik hier nu weer moet doen. Ik heb u alles verteld wat u wilde weten.’

‘Er zijn ondertussen nieuwe feiten aan het licht gekomen, dat weet u. U bent samen met mevrouw Diepen erfgenaam van het vermogen van de familie Haas.’

‘Ja dat hebben we net gehoord. Ongelooflijk maar waar. Wie had dat kunnen denken?’

‘Had u er al een beetje op gehoopt dat dat het geval zou zijn?’ vroeg Koch.

Andrea Lammers keek de twee aan. ‘Nee natuurlijk niet. Hoe komt u daar nu bij? Denkt u soms dat we er rekening mee hadden gehouden dat de familie iets zou overkomen?’

‘Nee, en dat zeg ik ook niet,’ zei Koch. ‘Het had echter heel goed gekund dat de heer en mevrouw Haas u hadden laten weten dat ze u ook als erfgenamen beschouwden. Los van de legaten.’

‘Nee, daar is nooit iets over gezegd. Nooit.’

Vermeij nam het over. ‘Hebt u de laatste tijd nog iets bij uw man gemerkt? Dat hij anders is gaan doen? Andere belangstelling voor zaken waar hij voorheen nooit belangstelling voor had?’

‘Nee dat heb ik niet gemerkt.’

‘Is hij evenveel thuis als altijd? Ontmoet hij andere mensen?’

Andrea Lammers was stil. ‘Ja, nu u het zegt. Hij is de laatste tijd wel veel meer weg. Hij is dan bij zijn vrienden. Met name bij Sjaak Diepen. Die andere kerels ken ik niet.’

‘Waar ontmoeten ze elkaar?’

‘Meestal in een café in Utrecht, waar ze hun hele leven al komen.’

‘Hoe heet dat café?’

‘Sluikzicht, in Utrecht, Ondiep.’

Het verhoor ging nog een tijd door zonder dat het iets nieuws opleverde.

‘Hebt u nog vragen aan ons?’

‘Nee, ik hoop alleen dat dit de laatste keer is dat ik moet opdraven.’

‘Ik dacht dat u misschien geïnteresseerd was wie de moordenaar van de familie Haas is geweest. Als we u weer nodig hebben zullen we dat laten weten.’ Vermeij stoorde zich aan de ongeïnteresseerde houding van Lammers.

Ze beëindigden het gesprek.

De volgende was mevrouw Diepen.

Het verhoor van mevrouw Diepen leverde niets bijzonders op. Ze was overdonderd geweest door de mededeling van de notaris dat ze vijftien miljoen had geërfd. Ook zij had gemerkt dat Sjaak vaker weg was en bevestigde het veranderde uitgaanspatroon van haar partner.

De volgende was Sjaak Diepen zelf. Hij was nerveus. Vermeij vroeg of er wat was.

‘Nee hoor, helemaal niets.’

‘Nou, u lijkt zich niet op uw gemak te voelen of heb ik dat mis?’

‘Ja, dat hebt u helemaal mis. Hoe zou u zich voelen als u net te horen hebt gekregen dat je vrouw een paar miljoen heeft gekregen?’

‘Oh, dus u bent blij begrijp ik?’ reageerde Vermeij.

‘Ja, dat mag u wel zeggen. We hebben er ook een paar stevige biertjes op gedronken.’

‘Wie zijn we?’

‘Kees Lammers en een paar vrienden van ons.’

‘In café Sluikzicht bedoelt u?’

Diepen schrok op. ‘Hoe weet u dat?’

‘Doet er niet toe. Wie waren er van uw vrienden, behalve de heer Lammers?’

‘Het waren meer kennissen.’

‘Wie waren die kennissen? Namen graag.’

Diepen begon te transpireren. ‘Nou ja, ik ken ze niet allemaal bij naam, maar een paar wel.’

‘Zijn dat altijd dezelfde mensen?’

‘Ja.’

‘Koch gaf hem een A4 en vroeg hem de namen op te schrijven. Dat gebeurde.’

‘Meneer Diepen, wat gaat u met al die miljoenen doen die u gaat erven?’

‘Ik erf niets. Het is van mijn vrouw en die heeft me duidelijk gemaakt dat het geld van haar is en niet van mij en ook niet zal worden.’ Dat laatste kwam er wat verbitterd uit.

‘Hoezo? U bent toch een stel?’

‘Ja, maar we zijn niet getrouwd.’

Koch realiseerde zich dat ze dezelfde vraag niet aan de vrouwen hadden gesteld.

‘Weet u wat de familie Lammers met het geld gaat doen?’

‘Nee, dat moet u ze zelf vragen. Zijn we klaar?’

Vermeij en Koch keken elkaar aan. Ze waren klaar.

Als laatste lieten ze de heer Lammers binnen.

‘Gefeliciteerd met uw erfenis.’

‘Ja, dat was een mooi bericht.’

‘Hebt u het ook gevierd in het café?’

‘Ja, hoe weet u dat? Oh natuurlijk, van Sjaak. Ja, er waren heel wat lieden die allemaal gehoord hadden dat Sjaak en ik de hoofdprijs hadden gewonnen. Onze vrouwen dan.’

‘Bent u getrouwd, meneer Lammers?’ vroeg Vermeij.

‘Ja, hoezo?’

‘We hoorden net dat uw vriend, de heer Diepen, dat hij dat niet is, vandaar.’

Koch gaf hem een blanco papier. Wilt u hier de namen opschrijven van de mensen die samen met u gedronken hebben op de erfenis?’

Lammers keek hem bevreemdend aan. ‘Moet dat?’

‘Ja, dat moet. Graag leesbaar schrijven.’ vulde Vermeij aan.

‘Een laatste vraag meneer Lammers,’ Vermeij vouwde de A4 op, toen de namen, waar het haar om te doen was, waren opgeschreven, ‘weet u al wat u met het geld gaat doen?’

‘Ik niet, maar Diepen wel.’

Vermeij keek hem aan.

‘Hij wil de villa Woudenberg kopen. De helft van de erfenis is van ons en hij is van plan ons uit te kopen. De vrouwen hebben het er onderling overgehad. Maar de vrouw van Diepen wil er voor geen goud meer naar binnen. We laten het taxeren en dan zien we wel.’

‘Hebt u nog vragen? Als u nog iets te binnen mocht schieten dan horen we dat graag van u. U kunt ons altijd bellen.’

‘Dat was het dan voor vandaag. Nog even een verslag en dan hebben we het wel weer gehad, dacht ik.’ Vermeij deed de A4 met namen in haar tas.

‘Ik denk het niet collega.’

‘Nee?’

Vermeij keek Koch vragend aan.

‘Nee, we gaan nu meteen naar dat café waar Lammers en Diepen het over hadden. Jij hebt de lijstjes van de twee. Kijk er maar eens op terwijl we naar dat café in Utrecht gaan. Weet jij waar het is?’

‘Nee, maar ik zoek het wel even op. Wat denk je daar trouwens te vinden?’

‘Geen idee. Gewoon een gevoel. Die twee heren zijn heel erg dicht bij het gigantische bedrag sinds de moord op dat gezin.’

‘Denk je dat ze er de hand in hebben gehad?’

‘Dat is nu juist de vraag. We moeten meer over die twee te weten zien te komen.’

‘Oké. Als jij rijdt dan zoek ik het café op Google en bekijk de lijstjes.’

‘Het is in Ondiep. Kunnen we nog de familie Schalken tegenkomen.’ Vermeij had de twee lijstjes bekeken en vouwde ze op.

‘Meestal dezelfde namen, een stuk of acht. We zullen eens zien wat de man van Sluikzicht te vertellen heeft.’ Vermeij ging ontspannen zitten in de auto. Het was een halfuurtje naar Sluikzicht.

‘Was het gezellig gisteren met Donker?’ ontglipte het Koch voordat hij er erg in had.

Vermeij draaide naar links en keek hem lachend aan. ‘Ja hoor, wel gezellig maar ik denk dat jullie het zeker zo gezellig hadden met z’n drieën. Was er graag bij geweest. Maar ja, Van Abeelen was te laat. Donker had me al uitgenodigd.’

‘Had Lucia jou gevraagd om met ons te komen eten?’

‘Ja, heeft ze dat niet gezegd?’

‘Niet dat ze jou gevraagd had. Het was een afscheidsetentje omdat Popma terugging naar het Noorden. Kunnen we dat nog inhalen?’

‘Je bedoelt dat wij nog eens gaan eten met Van Abeelen?’

‘Nou ik dacht meer jij en ik.’

Vermeij kreeg een warme gloed over haar gezicht.

‘Ja hoor Bert, als ik je zo mag noemen? Lijkt me heel leuk. Morgenavond?’

‘Prima, dan gaan we naar Utrecht. Daar zijn vast leuke restaurants en staan we niet zo te kijk voor het hele team. Titia, mag he? Dat doen we.’

‘Kan ik eindelijk eens echt kennismaken met de beroemde speurder Koch.’

Utrecht, Ondiep, café Sluikzicht

Het was een typisch buurtcafé. Bruin, propvol met prullaria aan de wanden. Afgeragde stoelen en tafeltjes. Wel schoon. Toen ze binnenkwamen was het borreltijd. Druk. Aan de bar waren nog twee krukken vrij waar ze gingen zitten.

De barkeeper deed alsof hij de twee niet zag. Koch riep hem. ‘Is het gebruikelijk om gasten minutenlang te negeren en te doen alsof ze er niet zijn?’

De barkeeper, een kolossale man van ruim een meter negentig en meer dan honderdtwintig kilo keek de twee spottend aan. 'En wie mogen jullie dan wel niet zijn, dat ik op stel en sprong voor jullie in de houding moet springen? Ik zag jullie niet dus graag rustig op je beurt wachten. Trouwens, jullie zitten op de krukken van twee van mijn stamgasten.'

'Er staat nergens dat deze gereserveerd zijn. Die stamgasten van u zijn te laat.'

Koch baalde, want dit was natuurlijk een foute start. Vermeij lachte naar de barkeeper. 'Hij is gauw aangebrand maar verder een goeie vent. Wij willen graag een biertje. En als u een leuk plekje voor ons weet, gaan we daar graag zitten.'

De barkeeper ontdooide. 'Twee bier?'

Koch knikte. 'Voor mij nul punt nul graag.'

Toen de man de biertjes voor hen neerzette, haalde Vermeij haar politiepas tevoorschijn. 'We zijn hier niet voor de gezelligheid, maar we willen het wel gezellig houden.'

De man was niet onder de indruk. 'Wat willen jullie?'

Koch haalde zijn iPhone tevoorschijn en liet hem de foto van Diepen zien.

'Komt deze man u bekend voor?'

De barkeeper wilde de iPhone van Koch pakken maar Koch hield hem vast en hield hem vlak voor zijn gezicht. 'Kent u hem?'

'Ja, hij komt hier regelmatig.'

'En hem?' Koch liet hem Lammers zien.

'Ja, die ook. Ze zijn hier regelmatig. Pasgeleden nog. Toen ze wat te vieren hadden. Hun vrouwen hadden een dik bedrag geërd. De bar zat vol en er werd flink gedronken.'

'Waren het allemaal bekenden van de beide heren?'

'Vrienden en goede bekenden. Maar dat zijn er nogal wat. Vooral die avond.'

'Deze mensen?' Koch gaf hem de lijsten die Lammers en Diepen hadden gemaakt.

'Wacht even.'

De barkeeper riep naar achteren en er kwam een jonge vrouw aan. 'Kun jij het overnemen? Ik ben even met deze mensen bezig.' Hij keek nauwkeurig naar de lijst. 'Ja, dit zijn wel de meesten, als ik dit zo zie.' Hij gaf de lijst terug.

'Vallen u verder geen bijzonderheden op?'

De man keek nog eens. 'Nee. Allemaal bekende namen.' Toen aarzelde hij. 'Het is niet zozeer bijzonder wie er opstaan, maar juist wie er niet opstaan.'

'Wat bedoelt u?' vroeg Vermeij.

'Nou, tijdens die partij, want zo mag ik het wel noemen, kwamen er twee onbekenden binnen. Niemand kende ze. Ik ook niet. Maar blijkbaar Lammers en Diepen wel. Ze liepen beiden onmiddellijk naar de twee toe.'

'Wat gebeurde er toen?'

'Die onbekenden sloegen Lammers en Diepen joviaal op de schouders. Ze waren blijkbaar op de hoogte van de erfenis. Lammers bestelde twee biertjes voor ze en ik had het idee dat ze daarna door Diepen werden verzocht weer te verdwijnen. Dat deden ze.'

'Heb je nog aan Diepen of Lammers gevraagd wie dat waren?'

'Ja, het waren oude kennissen die even langskwamen maar niet konden blijven. Volgens mij vonden Diepen en Lammers dat niet erg.'

'Kunt u de twee beschrijven, hun uiterlijk?'

'De een was erg lang en de ander erg kort. Beiden donker haar en wat mij betreft boeventronies.'

'Daar komen we niet verder mee. Boeventronies. Hoe zien die eruit?' vroeg Koch.

'De een loenste en was ongeschoren. Dat was die lange. Rauw en onbeholpen. Werkmanskleding. De ander een gladjakker. Haar vol brillantine en plat achterovergekamd. Hing vol met goud. Je kent ze wel.'

'Tatoeages?'

'Ja die korte. Op zijn handen. De rest was bedekt. Bij die lange heb ik niets gezien.'

Vermeij noteerde het.

Ze dronken hun biertjes op. Koch wilde betalen maar de barman schudde zijn hoofd. 'Van de zaak.'

'Nee,' zei Koch, 'heel aardig, maar ik betaal.'

Vlak voor ze de deur uitliepen riep de barman hen terug. 'Er was nog iets. Die Diepen had aardig wat gedronken. Hij begon te roepen dat hij een villa in Woudenberg ging kopen. Geld zat immers, riep -ie. Lammers zei dat hij zijn stomme kop moest dichthouden, maar Diepen was niet te stuiten. 'Ja, jij baalt,' riep -ie 'want jouw vrouw wil voor geen goud in die moordvilla wonen. Nou, daar hebben wij geen last van.' Toen vertrokken ze.'

Koch en Vermeij lieten het laatste op zich inwerken. Ze vertrokken.

'Zet me maar thuis af als je wilt,' zei Vermeij. Je ziet me morgen wel weer verschijnen op het bureau.'

'En je auto dan? Die staat nog bij het bureau.'

'Maak je geen zorgen, tot morgen!'

Terug in het hotel bestelde Koch een sandwich in het restaurant. Meer dan genoeg voor die dag. Terwijl hij naar zijn kamer liep, werd hij gebeld door Van Abeelen. Het liep tegen negenen.

'Waar heb jij gezeten na de verhoren?'

'Dat wilde ik je morgen vertellen, maar als je nieuwsgierig bent dan kan ik dat nu ook doen.'

'Waar ben je?'

'In het restaurant in het hotel, ik wilde net naar mijn kamer gaan.'

'Ik kom naar beneden.'

Ze gingen op een rustig plekje in de hal van het hotel zitten.

'Zo, vertel eens. Hoe ging het allemaal vandaag?'

Koch vertelde over de verhoren van de stellen Lammers en Diepen.

'We hoorden van henzelf dat ze de bloemetjes hadden buiten gezet in een café in Utrecht. Het leek mij goed om daar direct

heen te gaan om te praten met de caféeigenaar om te achterhalen wie er allemaal waren. Vermeij en ik hadden Lammers en Diepen gevraagd lijstjes te maken van hun gasten. Die lieten we zien aan de barman en die bevestigde dat die mensen er allemaal waren geweest. Interessanter was dat er twee gasten waren geweest die niet op de lijstjes stonden. Dat viel de barman op toen hij de namen doornam. Niemand kende die twee gasten, behalve Lammers en Diepen. Tenminste dat leek zo. Nadat ze een biertje hadden gedronken en heel even met elkaar gepraat hadden gingen de twee weer weg. Beetje apart. Vond de barman ook. We moeten ze daarover nog eens aan de tand voelen. Trouwens er was nog iets. Diepen was dronken en had daar staan roepen dat hij een villa in Woudenberg ging kopen. Lammers had gezegd dat hij zijn stomme kop moest houden, was kwaad geworden en was vertrokken. We gaan nog eens bij de heren langs. Ze worden steeds interessanter. Hoe was jouw dag?' vroeg Koch.

'Havers kan goed ondervragen. We hebben gepraat met de familie Schalken. Die waren kwaad dat ze alweer moesten komen opdaven. Kort gezegd, geen nieuws. Morgen gaan we met Kooten praten. Ben benieuwd of Lakmoes en Donker nog iets nieuws gehoord hebben. Die hebben met de familie Ter Steeg en de notaris gepraat.'

'Oké. Morgenvroeg gaan Vermeij en ik met Houtbrugge praten. Hoe laat verwacht je ons?'

'Morgenmiddag twee uur op het bureau. Ik stuur nog even een berichtje rond.'

Woudenberg, huize Houtbrugge

Ties en Lena Houtbrugge zaten al op hen te wachten. Nu ze zo naast elkaar zaten viel het leeftijdsverschil op. Houtbrugge was aanzienlijk ouder. Ze waren ontspannen. Vermeij vroeg hoe het in Woudenberg beviel.

'Heel goed,' antwoordde Houtbrugge.

‘Ties, nu moet je eindelijk eens zeggen wat je er echt van vindt,’ zei zijn vrouw.

‘Lena, niet doen. De politie zit niet te wachten op de futiliteiten waar jij op doelt.’

‘Oké, dan houd ik verder mijn mond.’ Even was de situatie gespannen. Houtbrugge begreep dat hij Koch en Vermeij op zijn minst een verklaring schuldig was.

‘Mijn vrouw bedoelt dat ik niet stond te juichen toen ik hoorde dat er een schoonmaker, die de hoofdprijs in de Staatsloterij had gewonnen, naast ons kwam wonen. Dat was het.’

‘Dus u vond het eigenlijk helemaal niet erg dat Schalken die incidenten veroorzaakte met die stortingen en wat er verder gebeurde?’ merkte Vermeij op. Ze provokeerde Houtbrugge om te zien hoe hij reageerde

‘Dat vonden we wel erg. Heel erg. Ik vond het sneu voor de familie.’ Houtbrugge keek zijn vrouw aan die niet reageerde. ‘In ieder geval hadden we er niets mee te maken.’

‘Het was ook sneu,’ viel zijn vrouw hem bij. ‘Die mensen gedroegen zich keurig. Die lui uit Utrecht, die Schalkens, hadden hier niets te zoeken met hun vuilstortingen. Enfin ze zullen er wel voor gestraft worden en terecht.’

Op dat moment ging de telefoon van Houtbrugge. Hij keek op de display. ‘Sorry, deze moet ik even aannemen.’ Hij liep naar de kamer ernaast en deed de deur dicht. Ze hoorden door de deur wat gepraat, waarna Houtbrugge terugkwam met een rood hoofd.

‘Wat is er Ties? Wie was dat?’

‘Een makelaar.’

‘Een makelaar?’

‘Ja, je weet wel, de makelaar die er door Haas uit gegoooid werd. De Geus.’ Het was duidelijk dat Houtbrugge twijfelde of hij nu moest zeggen wat hij eigenlijk heel graag aan zijn vrouw wilde vertellen, maar niet met de twee politiemensen erbij. Toch kon hij het niet voor zich houden: ‘Hij zei dat hij had gehoord dat een van de schoonmakers van Haas de ander wil uitkopen en de villa hiernaast wil kopen.’

‘Die schoonmakers? Je bedoelt die de erfenis van Haas hebben gekregen?’

‘Ja, die.’

‘Waarom belt die man jou?’

‘Geen flauw idee. Vindt zeker dat hij mij op de hoogte moet houden.’

‘Wie van die schoonmakers?’

‘Diepen. Hij zei dat die andere familie geen interesse had.’

Koch en Vermeij hadden stilzwijgend geluisterd en zagen dat de familie Houtbrugge meer dan genoeg had om onderling te bespreken. Voor hen was het geen nieuws.

Ze vertrokken en gingen lunchen in het hotel om daarna naar het politiebureau te gaan waar de anderen al zaten te wachten.

Woudenberg, politiebureau

Van Abeelen zag dat iedereen er was en begon.

‘Goed dat jullie er zijn. Lakmoes en Donker, jullie hebben de Schalkens nog eens op het hakblok gelegd, vertel.’

Donker nam het woord. ‘Ja, ze waren er bepaald niet blij mee. Ik ook niet trouwens, maar dat terzijde.’

‘Wacht even Donker. Wat bedoel je? Waar was je niet blij mee?’

‘Dat we opnieuw moesten gaan praten met mensen waarvan we al hadden vastgesteld dat ze de moordenaars niet konden zijn.’

‘Donker, dat hebben we niet vastgesteld. We hebben vastgesteld dat ze de rommel voor de deur van de familie hebben gestort, dat ze brand hebben gesticht en dat het inderdaad niet in de lijn ligt dat ze de moorden hebben begaan. Dat is iets van een heel andere orde. Maar we hebben zeker niet vastgesteld dat ze absoluut onschuldig zijn. Bovendien praten we niet alleen met potentiële verdachten maar ook met getuigen. Mag ik je vragen hoe de gesprekken verlopen zijn?’

Donker was op zijn nummer gezet. Hij begon verslag te doen. De conclusie was dat het onwaarschijnlijk was dat ze bij de moor-

den betrokken waren. Dat gold ook voor het wurgen van de katten. Lakmoes bevestigde het verslag van Donker. 'Ik vond wel dat we nog eens dieper moesten ingaan op de motieven van de mogelijke daders. Dat hebben we gedaan bij de familie Schalken. Dat leverde echter niets op.'

'Goed bedankt.'

'Dan nu jullie bezoek aan de notaris.'

Lakmoes deed het woord. 'Die was helemaal over de rooie. Hij vond het schandalig dat we zijn dure tijd in beslag namen. Alsof hij betrokken zou zijn bij de moord op het echtpaar Haas en de kinderen. Zijn alibi voor de betreffende nacht werd bevestigd door zijn vrouw. Hij vond het onjuist dat er beslag op de erfenis was gelegd. De dames Lammers en Diepen hadden er gewoon recht op. Het geld moest worden vrijgegeven, op zijn minst gestort worden op zijn derdenrekening. Ik vroeg of hij daar financieel zelf wat mee opschoot. Daar kregen we een vaag antwoord op. Hij zal wel een soort bewaarloon krijgen, of zoiets, wat hij nu misloopt.'

'Dank jullie.' Niemand had vragen.

'Havers, vertel wat ons bezoek aan Kooten heeft opgeleverd.'

'Niets bijzonders. Er zijn ook geen motieven gevonden. Kooten is wat ons betreft schoon.'

'Goed, dan nu als laatste Vermeij en Koch. Wie van jullie?'

Vermeij. Ze schraapte haar keel.

'Lammers en Diepen zijn volgens ons niet schoon. Ze hebben natuurlijk het meest in het oog springende motief, de erfenis, maar gisteren zijn Koch en ik naar het café geweest waar de twee heren de erfenis gevierd hebben. Iets anders was, dat we hoorden dat er twee kennissen of vrienden waren geweest die ze graag weer zagen vertrekken. Niemand kende hen, ook de horecaman niet. Lammers en Diepen deden er nogal vaag over. Daar zijn we nog niet uit.'

Verder had Diepen, die stomdronken was geweest, staan lallen dat hij de villa van Haas ging kopen. Daar had niemand aandacht aan geschonken.

We hebben ook van Houtbrugge gehoord, waar we vanochtend geweest zijn, dat Diepen de villa van Haas wil kopen. Houtbrugge had dat weer van een makelaar gehoord. Dezelfde makelaar die er door Haas uitgeschopt is.'

'Nu is het interessante,' zei Koch, 'dat de erfenis naar mevrouw Cora Diepen gaat en niet naar Sjaak Diepen. Die twee zijn niet getrouwd. Zij noemt zich weliswaar Diepen, maar officieel heet ze Luchtenbelt, haar meisjesnaam. Ik vroeg me af of Hansens jullie dat verteld heeft?' Koch keek Donker en Lakmoes aan.

Lakmoes, antwoordde: 'Nee, verdorie, dat had hij ook wel eens duidelijk mogen vertellen. Wat is dat toch een rare vent om dat soort essentiële informatie niet te vertellen, terwijl het gewoon openbaar is.'

'Misschien ging hij ervan uit dat we dat wel wisten,' bracht Donker in.

'Maar goed, wat heeft dat dan nu te betekenen?' vroeg Van Abeelen.

'Dat is onduidelijk. Wel heeft diezelfde makelaar, blijkbaar een kletsmajoor, dus rondgestrooid dat Sjaak Diepen die villa wil kopen, terwijl het geld van zijn partner is en het de vraag is of die dat wel wil. Wat hij wel wist, is dat het echtpaar Lammers geen belangstelling had.'

'Wat ons te doen staat is erachter zien te komen wie die onbekende heren zijn die in dat café kwamen toen Diepen de erfenis van zijn partner aan het vieren was.'

Utrecht

Koch en Vermeij gingen uit eten en hadden afgesproken in een restaurant dat Vermeij had uitgekozen. Zij kende de stad. Restaurant Maeve lag in het centrum. Na de briefing in Woudenberg waren ze uit elkaar gegaan. Koch had het restaurant gegoogeld en gezien dat het een Michelinster had. Een dame met smaak. Het verbaasde hem dat Vermeij op zo'n korte

termijn had kunnen reserveren. Koch was naar zijn hotelkamer gegaan om zich om te kleden. Gelukkig had hij passende kleding bij zich.

Vermeij was naar haar huis gegaan. Koch haalde haar op.

Toen ze het restaurant binnenkwamen, viel meteen de goede sfeer op. Vermeij had zich speciaal aangekleed. Haren opgestoken en een fraaie nauwsluitende jurk, met een diep décolleté dat haar figuur mooi deed uitkomen. Ze had zich licht opge maakt. Meer was ook niet nodig. Hoge hakken, maar nog steeds kleiner dan Koch. Ze zag er prachtig uit. Ze had niets van een rechercheur, maar Koch wist beter. Misleiding in optima forma.

Ze werden naar een tafel geleid waar ze ongestoord met elkaar konden praten. Voor het aperitief bestelde ze een witte Vermouth. Koch tot haar verrassing een Crodino. 'We werken niet hoor, dus je mag best alcohol drinken.'

'Weet ik Titia, maar ik drink geen alcohol meer.'

Toen de drankjes gebracht waren, toosten ze op elkaar. Hij vertelde van de ellende die de port bij hem teweeggebracht had en dat hij er rigoureuus mee gestopt was.

'Wil je me ook vertellen van je laatste liefde? Ik hoorde zo iets van Irene.'

'Ja, dat begrijp ik. Irene Lakmoes kent mijn vorige vriendin. Vrij goed zelfs. Ook Van Abeelen kent haar. Lydia Verhoef, zo heet ze. Ze zijn zelfs heel goede vriendinnen van elkaar. Onze relatie is stuk gegaan omdat ik niet van de alcohol af kon blijven, het oude verhaal. Maar niet minder waar.'

'Denk je nog veel aan haar?'

'Soms. Niet veel. Het is een afgesloten hoofdstuk. Ze heeft het heel lang met me uitgehouden terwijl ik onuitstaanbaar was. Toen ze vertrok uit Haren, waar we samenwoonden, heeft het nog twee jaar geduurd voordat ze er definitief een einde aan maakte. Ze had groot gelijk. Ik heb er nu vrede mee. Ook zij moest door met haar leven.'

'Heeft zij een nieuwe relatie?'

'Ik heb van Lucia begrepen dat ze iemand ziet. Bijzonderheden ken ik niet. Wil ik ook niet weten. Genoeg over mij. In ieder geval voorlopig. Hoe zit het met jou?'

'Ik denk dat ik te veeleisend ben. Geen enkele man voldoet aan mijn verwachtingen.'

'Zijn die zo hoog gespannen dan?'

'Nogal. Als ik daar onverminderd aan vast blijf houden zonder concessies te doen, dan wordt het niets, heb ik gemerkt.'

'Titia, geen concessies doen.'

Ondertussen had de gerant de menukaart gebracht en de bijzonderheden van die dag genoemd. Klonk allemaal heerlijk. Ze waren beiden visliefhebbers dus zowel het voor- als hoofdgerecht werd vis. Vonden ze een beetje saai maar toch heerlijk. Tot zijn plezier had het restaurant alcoholvrije wijnen.

'Bert, het zou toch te gek zijn als ze in een sterrenrestaurant geen alcoholvrije wijn zouden hebben.'

'Nou, ik kan je verzekeren dat lang niet alle gerenommeerde restaurants daarover beschikken. Daarvoor ben ik te vaak op de koffie gekomen. Niet dat ik regelmatig in sterrenrestaurants kom, maar alcoholvrije wijn is nog steeds niet algemeen gangbaar.'

Het voorgerecht was verrukkelijk. Vermeij vroeg zich af wat Koch van haar vond. Ze vond hem leuk. Al direct van af de eerste kennismaking. Ze kende zijn voorgeschiedenis, tenminste zijn recente voorgeschiedenis en dat hij weer single was.

'Waar denk je aan Titia?'

Ze keek hem glimlachend aan. 'Aan jou.'

'Zoiets voelde ik al.'

Ze werd onderbroken doordat het hoofdgerecht werd geserveerd. Het hoofdgerecht was zo mogelijk nog heerlijker dan het voorgerecht.

'Ben je nu in je hoofd echt helemaal vrij wat de liefde betreft, Bert?'

Hij aarzelde. 'Ja dat ben ik. Lydia betekende veel voor me. Maar het is verleden tijd. Zoals er meer gebeurtenissen verleden tijd zijn,

zoals mijn overleden vrouw en twee kinderen. Gelukkig is mijn zoon Daan er nog. Maar daar vertel ik je graag meer over bij een volgende gelegenheid. Eerst jij.'

Op dat moment ging de telefoon van Vermeij. Ze nam op. 'Vermeij.'

Het was even stil, ze luisterde. 'In Utrecht. Die zit tegenover mij.' Weer even stilte. 'We komen.' Ze stopte de iPhone weg. 'Dat was Van Abeelen. We moeten onmiddellijk naar het huis van de Diepens.'

'Wat is er aan de hand?'

'Dat zouden we daar wel horen. Ze vroeg waar jij was. Je reageerde niet op je telefoon.'

'Klopt, die zet ik uit als ik met een dame uit eten ga. Maar ik ben dan ook geen politieagent, dat scheelt.' Koch stond op. 'Kom, we gaan.' Hij liep naar de gerant om te zeggen dat ze helaas onmiddellijk moesten vertrekken. Had niets te maken met het restaurant maar met een zaak van de allerhoogste urgentie. De gerant had alle begrip.

Ze vertrokken. 'Wat zou er aan de hand zijn?' vroeg Vermeij zich af.

'Geen idee maar in ieder geval iets ernstigs. We gaan er zo maar heen, ook al zijn we er bepaald niet op gekleed.'

'Op zoiets ben je nooit gekleed, Bert.'

'Titia, jij bent bekend in Utrecht. Ik rij achter je aan.'

Toen ze aankwamen in de straat waar de Diepens woonden, stonden er al drie politieauto's en waren agenten bezig nieuwsgierigen op een afstand te houden. Ze parkeerden hun auto's en liepen naar de agent die hen belangstellend aankeek. 'Ik ken mevrouw Vermeij, maar deze meneer niet.'

'Dit is meneer Koch en werkt voor de recherche. Wat is er aan de hand?'

'Gaat u maar naar binnen, dan ziet u het vanzelf.'

Op dat moment kwam Van Abeelen naar buiten die blijkbaar gehoord had dat Koch en Vermeij waren gearriveerd. Ze liep op hen af.

'Cora Diepen is vermoord. Ze is ontdekt door haar partner, die blijkbaar niet thuis was.'

'Vermoord?' Vermeij hapte naar adem. 'Weer een moord? Wat is er toch allemaal aan de hand?'

Ook Koch schudde zijn hoofd. 'Wat is dit voor een krankzinnige situatie? Eerst een heel gezin en nu een van de erfgenamen!'

'Kom maar mee.' Van Abeelen liep al naar binnen.

'De technische recherche is bezig.'

Ze trokken, net als Van Abeelen, latex hoezen aan over hun schoenen en gingen voorzichtig het huis binnen. De hal was vol met politiemensen die allemaal druk doende waren. Van Abeelen liep naar de woonkamer. Daar zat half onderuitgezakt Cora Diepen in een fauteuil. Er zat een stuk staaldraad om haar hals dat diep in en door de huid was gedrongen. Een bloederig spoor. Ze zagen haar uitpuilende ogen. De doodsangst kwam op je af. Blauwe gelaatskleur. Gestikt door wurging. Het moest een afschuwelijke doodstrijd geweest zijn. Het was een naar schouwspel. Mensen van de technische recherche waren bezig voorzichtig het lichaam te bestuderen en wat onder de nagels te verwijderen voor DNA-onderzoek.

Vermeij kwam dichterbij en keek in de ogen van het slachtoffer. Veel gesprongen vaatjes. Inderdaad wurging.

Koch hoorde in de keuken ernaast Van Abeelen praten en liep erheen. Sjaak Diepen zat ontredderd, in elkaar gedoken in een stoel met verwilderde ogen. Hij schudde voortdurend met zijn hoofd. Er kwam geen woord uit zijn mond.

'Laat hem maar even. Hij is in shock.'

Koch bekeek het tafereel met enige scepsis. Hij had dat vaker gezien. Hij zou Sjaak Diepen het komende uur goed in de gaten houden. 'Moeten we hem niet meenemen naar het bureau?'

'Ja, dat gaan we zeker doen. Even overleggen met de Utrechtse collega's. Ik zal Vermeij vragen dat te doen.'

Om praktische reden werd Diepen naar het politiebureau van Woudenberg gebracht. Daar zouden ze Diepen ondervragen.

Toen ze naar buiten liepen trok Van Abeelen Koch aan zijn mouw. 'Wat was jij nou aan het doen toen ik belde?'

'Ik begrijp dat je dat graag wilt weten. Vermeij en ik zaten te eten in een restaurant in Utrecht.'

'Chic restaurant zeker, gezien jullie outfit.'

'Zeker, met iemand als Titia Vermeij doe ik het niet voor minder. Restaurant Maeve.'

'Maeve? Zo, vriend Koch, toe maar, een sterrenrestaurant. Maar eerlijk Bert, ik ben blij dat je weer vooruitkijkt. Heel goed.'

Utrecht

'Dat was kat in het bakkie.'

'Ja, uiteindelijk wel, maar wat een venijnige kat, die Diepen. God allemachtig wat een fel mens. Bij heel wat kerels ging het gemakkelijker.'

'Heb je alle sporen verwijderd?'

'Ja natuurlijk, van ons is niets meer terug te vinden. 'Trouwens,' zei degene die ook de Korte werd genoemd, 'heb jij al in de spiegel gekeken? Je hebt hoog in je hals aan beide kanten krabplekken. Die zijn van dat mens.'

'De ander, ook wel de Lange, keek in de spiegel en zag inderdaad links en rechts in zijn nek centimeters lange krabstrepen. Ze bloedden nog net niet maar waren duidelijk te zien.'

'Luister de Lange, dat betekent twee dingen: één, heb je de nagels van dat mens gecontroleerd? Daar zit gegarandeerd DNA-materiaal van jou onder.'

'Nee, shit, dat ben ik vergeten.'

'Twee: jij kunt je voorlopig zo niet laten zien. Je moet een tijdje verdwijnen. Ga maar naar elders waar ze je niet kennen, waar het koud is zodat je met een hoge coltrui kunt lopen en de krabsporen niet te zien zijn. En dat doe je meteen morgen. Ga maar naar Heringsdorf.'

'En jij dan?'

'Ik blijf hier om de ontwikkelingen in de gaten te houden. Ik houd je op de hoogte.'

'De twee hadden in Heringsdorf, in Noord-Duitsland, in het uiterste noordoosten van de deelstaat Mecklenburg-Voor-Pommeren een huis. Pal tegen de oostgrens met Polen aan. Volkomen anoniem. Ver weg van alles. Veilig en rustig. Meestal gingen ze samen. Maar nu wilde de Korte hier blijven omdat de dood van die vrouw absoluut stof zou doen opwaaien. De moord werd natuurlijk gelinkt aan die in Woudenberg. Daar kon je gif op innemen. Zeker nu die rechercheurs uit Groningen hier waren. Het was oppassen geblazen.'

Woudenberg, politiebureau

Het was ondertussen vier uur geworden. Hartje nacht. Toch wilde Koch niet wachten met het ondervragen van Diepen omdat hij wist dat ze het meeste zouden horen als ze er snel bij waren. Ook als hij in shock zou zijn. Kwamen ze er niet uit dan konden ze altijd nog later op de dag beginnen.

Diepen was niet in shock. Integendeel. Toen ze de ondervragingsruimte binnentraden stond Diepen te tieren en schelden, wat alleen maar erger werd toen hij Koch en Van Abeelen zag.

'Dit is jullie schuld! Dit komt door jullie. Ik heb direct al geroepen dat wij beveiliging moesten hebben. Maar nee hoor. Jullie vonden dat we ons niet druk hoefden te maken. Nou, je ziet het! Mijn vrouw vermoord. Straks ben ik aan de beurt en dan Lammers. Dat laten jullie zeker ook gewoon gebeuren! Ik klaag jullie aan!'

Hij had het schuim op de mond staan en zakte toen in elkaar in de stoel. Hij begon te huilen.

'Cora dood. Waarom? Waarom?' Hij keek Koch en Van Abeelen verwilderd aan.

Koch vroeg zich af of zijn verdriet echt was maar Van Abeelen twijfelde er niet aan. Ze pakte een papieren zakdoek, gaf die aan Diepen en klopte hem op de rug.

‘Rustig nou maar.’ Ze keek naar Koch. ‘Haal Vermeij op als je wilt en ga dan in de hoek zitten. Niets zeggen.’ Van Abeelen voelde aan dat Koch als een rode lap op een stier op Diepen werkte.

Vermeij kwam binnen en zag wat er gaande was. Ze schudde haar hoofd.

Toen Diepen tot rust was gekomen, begon Van Abeelen.

‘Waar was u gisteravond?’

‘Moet dit echt? Mijn vrouw is nog geen paar uur dood en jullie beginnen alweer aan mijn kop te zeuren.’

‘Ja dat moet. Als we willen weten wie de moordenaar van uw vrouw is, dan moeten we zo snel mogelijk zoveel mogelijk gegevens hebben. Dus waar was u?’

‘Eerst thuis. In het begin van de avond ben ik naar Sluikzicht gegaan.’

‘Leefde uw vrouw toen nog?’

‘Ja, natuurlijk leefde ze toen nog. Wat een idiote vraag. Ze was springlevend. En als u het zo graag wilt weten, ja, we hadden ruzie. Laaiende ruzie. Verdomme, ik heb haar voor van alles uitgescholden en nu is ze er niet meer.’ Diepen begon weer te huilen.

‘Rustig maar.’ Van Abeelen gaf hem weer een papieren zakdoekje. ‘Waarover hadden jullie ruzie?’

‘Ik zei dat ik de villa van Haas wilde kopen. Zij niet. Het was haar geld en het bleef haar geld. Ik werd kwaad en zei dat ze dan net zo goed kon verdwijnen. Het huis waar we wonen is van mij. Dus ik dreigde haar de volgende dag op straat te gooien. Dat wilde ik natuurlijk niet echt, maar ik wilde dat ze overstag ging.’

‘En... deed ze dat?’

‘Nee, dat deed ze niet. Ze zei dat ik haar er niet uit hoefde te gooien want ze ging zelf weg. Helemaal weg. Kocht ergens een mooi huis en ik kon oprotten. Zo zei ze het.’

‘Wat deed u toen?’

‘Om te voorkomen dat ik haar wat aandeed ben ik naar Sluikzicht gegaan.’

‘Hoe laat was dat?’

‘Om een uur of zes.’

‘Hoe laat kwam u terug?’

‘Om tien uur.’

‘Is dat niet wat vroeg voor uw doen?’

‘Ja. Het zat me niet lekker. Toen ik thuiskwam zat ze daar in die stoel in de kamer. Dood. Draad om haar nek. Vreselijk.’

‘Wie waren er nog meer in het café?’

‘De gebruikelijke klik. Altijd dezelfde.’

‘Was Lammers er ook?’

‘Nee, Lammers was er niet.’

‘Was daar een reden voor. Hij is er toch ook altijd?’

‘Ja, maar zijn vrouw wilde zeker niet dat hij er heenging.’

‘Waarom niet?’

‘Omdat ze zich ergert aan het feit dat ik er geen geheim van maak de villa van Haas te willen kopen. Daar stoort ze zich aan. Lammers vertelde me dat door de telefoon.’

‘Wat vindt Lammers er zelf van?’

‘Dat moet u hem vragen.’

‘Dat zullen we doen.’

Koch en Van Abeelen gingen de ruimte uit en overlegden kort met elkaar.

‘Wat denk je?’ vroeg Van Abeelen.

‘Ik weet het niet. Afgezien van het alibi in dat café heeft hij wel als allerlaatste een motief. Hij loopt immers die miljoenen mis. We moeten naar de notaris om te informeren wat er nu met dat erfdeel gaat gebeuren.’

Van Abeelen knikte. ‘We gaan erover praten als we Lammers en zijn vrouw hebben ondervraagd. Laten we dat morgen als eerste doen. Kunnen we eerst nog een paar uurtjes slapen. We laten Diepen voorlopig hier. En we moeten zijn DNA hebben. Hij had er geen bezwaar tegen om het af te geven.’

Utrecht, huize Lammers

Koch ging de volgende morgen met Van Abeelen naar de familie Lammers. Van Abeelen vroeg zich af of ze dat al niet direct hadden moeten doen, maar Koch antwoordde dat de zaak voor hen meteen een stuk duidelijker zou worden als de familie er vandoor ging.

Toen ze aanbelden deed Andrea Lammers open. Ze keek verbaasd naar de twee die voor de deur stonden. Blijkbaar was ze nog niet op de hoogte van de laatste gebeurtenissen.

‘Mogen we binnenkomen?’

‘Ja hoor, komt u binnen.’

Binnen zat Lammers de krant te lezen. Ontspannen. Hij legde die weg en keek de twee vragend aan. Het nieuws had de krant ook nog niet bereikt.

‘Waar hebben we uw bezoek aan te danken?’

‘Wilt u koffie?’ was Andrea’s vraag voor de twee hadden kunnen reageren.

‘Nee, dank u. Gaat u maar even zitten.’

‘Is er iets ernstigs gebeurd? U kijkt zo ernstig.’

‘Ja, dat kun je wel zeggen. Mevrouw Diepen is vermoord. Gisteravond.’

‘Wat zegt u nu? Cora Diepen vermoord?’ De twee keken elkaar verbijsterd aan. ‘Is dat echt zo?’

Ze konden eerst geen woord uitbrengen. Toen, na enkele ogenblikken: ‘Hoe is dat gebeurd?’

‘Eerst willen we u een paar vragen stellen. Waar was u gisteravond?’

Lammers antwoordde. ‘Hier thuis.’

‘Is er iemand die dat kan bevestigen?’

‘We waren beiden hier. De hele avond. We zijn de deur niet uit geweest.’

‘Is er niemand anders die dat kan bevestigen?’

Weer vragende gezichten. ‘Nee. Door niemand gebeld, behalve door Diepen aan het eind van de middag.’

‘Waarom was u gisteravond niet in uw stamcafé, meneer Lammers? Uw vriend, de heer Diepen, was daar wel.’

‘Dat wilde ik niet hebben,’ antwoordde Andrea. ‘Die idioot Diepen zit maar rond te spuien dat ze miljoenen hebben gekregen en ik wilde niet dat Kees daarbij zou zijn. Sorry, Sjaak heeft zijn vrouw verloren en ik noem hem een idioot.’ Ineens realiseerde ze zich wat er gebeurd was: ‘Dus terwijl Sjaak in Sluikzicht was, is Cora vermoord.’ Ze sloeg haar handen voor haar gezicht. ‘Afschuwelijk. Heeft ze geleden?’

‘Dat weten we niet.’

‘Maar hoe is ze dan vermoord?’

Ze negeerden de vraag.

‘Wat hebt u gisteravond gedaan toen u hier was?’

‘Met elkaar gepraat. De godganse avond.’

‘Waarover?’

Kees Lammers keek naar zijn vrouw.

‘We willen hier weg. Tenminste, ik wil weg. Weg uit Utrecht. Weg bij de mensen hier die ons bekijken alsof we schuld hebben aan de dood van de familie Haas. En om duidelijk te zijn: we willen zeker niet naar Woudenberg. Voor geen geld. Laat Sjaak dat maar doen.’ Ze sloeg haar hand voor haar mond. ‘Oh jee, dat kan -ie helemaal niet meer. Ook al zou hij willen. Cora is er niet meer.’ Ze viel stil.

Lammers was onrustig en keek ongemakkelijk om zich heen.

Toen schoot Andrea nog iets te binnen. ‘Betekent dat nu dat het deel van Cora onze kant op komt?’

Koch had zich al afgevraagd hoelang het zou duren tot die vraag tot het echtpaar zou doordringen.

‘Dat zou u aan de notaris moeten vragen. Ook wij zullen dat testament nog eens goed bestuderen.’

Toen merkte Kees Lammers op: ‘U wilt suggereren dat wij daarmee een motief zouden hebben om Cora te vermoorden. Dus daarom zijn wij nu verdachten.’ Het was geen vraag maar een vaststelling.

Van Abeelen stond op. 'Iedereen is in principe een verdachte tot het tegendeel wordt vastgesteld, dus u ook. Beiden. Daarom willen we dat u meegaat naar het politiebureau voor het afleggen van een verklaring.'

Ondertussen was er een politieauto gekomen.

'Zijn wij nu gearresteerd?'

'Nee, u bent niet gearresteerd. We willen ook het DNA van u beïden als u daar geen bezwaar tegen hebt.'

Dat hadden ze niet. Ze knikten en gingen met de agenten mee die hen naar de politieauto begeleidden.

Van Abeelen keek Koch aan. 'Ik weet het niet. Een ijzersterk motief, maar het ligt er dan ook wel duimendik bovenop. Zo dom zullen ze toch niet zijn.'

'Nee. Vijftien of dertig miljoen, het is allebei meer dan ze kunnen opmaken. We gaan nu direct naar notaris Hansens. Onaangekondigd. Het zal wel weer niet uitkomen maar dat is dan maar zo.'

Woudenberg, notariskantoor Hansens

Het kwam absoluut niet uit. De secretaresse van notaris Hansens maakte Koch en Van Abeelen duidelijk dat de notaris op het punt stond in gesprek te gaan met cliënten.

'Dan zegt u hem maar dat dat moet wachten. Wij willen nu, onmiddellijk, met hem praten.' Even later kwam Hansens met een geïrriteerde trek op zijn gezicht de hal van zijn kantoor binnenlopen. 'U kunt niet zomaar hier naar binnen stormen en doen alsof u de enigen bent waar alles voor moet wijken!'

'Meneer Hansens, we begrijpen dat dit vervelend is maar het kan niet anders,' antwoordde Koch. 'Zegt u tegen uw cliënten dat ze moeten wachten.'

'Hoe lang?'

'Dat is moeilijk te zeggen. Niet langer dan noodzakelijk is. We zullen u direct uitleggen waarom we hier zijn.'

Even later zaten ze met Hansens in zijn kantoor. Koch deed het woord: 'Om maar met de deur in huis te vallen. Mevrouw Diepen,

of Luchtenbelt, is vannacht vermoord.' Koch lette op de reactie van Hansens. Die liet niets blijken. 'Wij willen nu weten wat dat voor gevolgen heeft voor het deel van de erfenis dat naar haar zou gaan.'

Hansens was toch wel geschrokken blijkbaar. Hij stotterde. 'Vermoord? Maar wat is er dan gebeurd?'

'De exacte toedracht doet er nu niet toe. Wij willen nu een antwoord op de vraag, als u die kunt geven, wat er gaat gebeuren met het erfdeel van mevrouw Diepen?'

Hansens begon nu vertraagd naar adem te happen. 'Nou, u gaat wel snel over de ellende heen.'

'Vertelt u ons nu maar wat we willen weten.'

Hansens pakte uit een la een map en sloeg die open. Het testament.

'U weet dat mevrouw Luchtenbelt en mevrouw Lammers de enige twee erfgenamen waren die nog in leven waren. In het testament staat dat in dat geval de erfenis naar deze twee dames gaat en anders naar de langstlevende.

'Dus in dit geval naar mevrouw Lammers.'

Hansens knikte.

'De erfenis is nog steeds niet uitgekeerd?'

'Nee. Zoals u weet is er een voorlopig beslag op gelegd, gezien de voorgeschiedenis. Ik vermoed dat het beslag eerdaags wordt opgeheven. In wezen zijn er geen vragen meer, hoewel je er nu anders over kunt denken.'

'Dus u verwacht dat de totale erfenis naar mevrouw Lammers gaat?'

'Inderdaad.'

'Wanneer weet u dat zeker?'

'Volgens de wet is dat zeker. Het is dus geen kwestie van of, maar van wanneer. Wanneer het beslag wordt opgeheven weet ik niet, maar dat zult u als eerste horen.' Hij keek Van Abeelen aan. Die knikte.

'Goed, dan zijn we klaar.'

Woudenberg, politiebureau

Het hele team zat klaar. Geschrokken van de jongste gebeurtenis.

Voordat iemand iets hadden kunnen zeggen, stond Donker op. Hij schudde zijn hoofd. 'Ik begrijp niet wat de moord op deze vrouw nu weer te betekenen heeft. Het is volkomen krankzinnig. Maar volgens mij is een en een twee. De ene schoonmaker vermoordt de andere en krijgt geen vijftien maar dertig miljoen. Daar hoeven we toch niet lang over na te denken? Arresteren die Lammers. Duidelijk lijkt me.' Hij ging zitten en keek triomfante-lijk om zich heen. 'Een heldere analyse, niet?'

'Donker nu moet je ophouden met dat belachelijke gedrag,' reageerde Van Abeelen geïrriteerd. 'Als je zo door blijft gaan heb ik liever dat je verdwijnt.'

Van Abeelen had gemerkt dat Donker sinds enkele dagen een vervelend gedrag vertoonde. Ze had wel zo haar vermoedens maar dat deed er niets aan af. Dit gedrag kon niet. Het zou het werk bemoeilijken.

'Nou, dat doe ik dan maar meteen.' Donker stond op. 'Ik ben weg.'

Toen hij weg was, stond Van Abeelen op. 'Ik ben zo terug, even naar de hoofdcommissaris.' Ze had maar weinig tijd nodig om de hoofdcommissaris duidelijk te maken dat ze Donker niet meer in haar team wilde hebben. Ze kwamen er zonder hem ook wel uit.

Dat was oké.

'Hoever ben je nu trouwens?'

'Als u tijd hebt, kunt u het beste nu naar de briefing komen dan bent u meteen op de hoogte.'

'Dan kom ik er nu meteen aan.'

Toen Van Abeelen terug was met de hoofdcommissaris, vroeg ze Koch naar de stand van zaken.

'De moord op mevrouw Diepen is volgens de forensisch arts gisteren tussen 18.00 uur en 23.00 uur gebeurd. Dat komt overeen met de afwezigheid van Diepen. Je vraagt je natuurlijk meteen af

wat deze moord voor consequenties heeft. Diepen heeft geen enkel motief. Integendeel. De familie Lammers heeft om dezelfde reden wel een motief. Koch en ik hebben de familie Lammers gesproken. Ze komen naar het bureau om een verklaring af te leggen. Ze zeggen niets met de moord te maken te hebben en de hele avond en nacht thuis te zijn geweest. Bevestiging van derden is er niet.'

Van Abeelen nam het over: 'Ik stel voor dat Havers en Lakmoes hen beiden gaan ondervragen als ze hun verklaring afleggen. Vergeet niet aan te geven, voordat je begint, dat ze een advocaat kunnen vragen hen bij te staan. Ze zijn niet gearresteerd. Koch en ik kunnen hun verklaring daarna vergelijken met wat ze tegen ons hebben gezegd.'

Havers en Lakmoes vertrokken naar de ondervragingsruimte waar de familie Lammers al zat.

'Ja, Vermeij?'

Vermeij had haar hand opgestoken.

'Wat doen we met Diepen?'

'Eerlijk gezegd hebben we onvoldoende om hem hier langer te houden. Die mag gaan,' antwoordde Van Abeelen.

'Dus in wezen hebben we niets,' vervolgde Vermeij. 'Donker kwam net raar uit de hoek, maar er zit natuurlijk wel wat in, in wat hij zei. Wat gaat er met die vijftien miljoen van mevrouw Diepen gebeuren. Hoe komen we verder?'

'Terechte vragen Vermeij,' zei Koch. 'Van Abeelen en ik komen net bij de notaris vandaan. De vijftien miljoen die naar Cora Diepen zou gaan, gaat nu volgens het testament naar mevrouw Lammers. Maar als we ons blindstaren op deze drie mensen, Diepen en het echtpaar Lammers, dan heb je gelijk, dan hebben we niets.' stelde Koch vast.

'Wat stel je dan voor?' vroeg Van Abeelen.

'Ik heb het eerder gezegd. We denken voortdurend dat geld het motief is. Maar steeds als we dat motief volgen, lopen we vast. Zoals nu.'

‘Maar wat wil je dan?’

‘Breder kijken. We hebben alle betrokkenen al een paar keer door de mangel gehaald, ik weet het, maar blijkbaar is dat niet genoeg.’

‘Wie of wat bedoel je dan Koch?’ De vraag kwam van de hoofdcommissaris die tot dan toe zijn mond had gehouden.

‘Ik bedoel de andere mensen uit Woudenberg en ook de familie Schalken uit Utrecht. Maar let wel, ondanks hun alibi’s vertrouw ik Diepen en Lammers ook niet. Ze verbergen iets. Diepen staat nu met lege handen. Ziet de euro’s van zijn vrouw aan zijn neus voorbijgaan. Hij heeft dus geen motief zou je denken. Nu gaat de hele erfenis van dertig miljoen naar Andrea Lammers. Zij en haar man hebben een keihard motief. Vijftien miljoen extra. Alleen ligt het er wel duimendik bovenop, dus dat maakt het ook meteen weer ongelooftwaardig. Toch hebben ze er waarschijnlijk iets mee te maken, links om of rechts om. We weten alleen niet hoe en waarom. Daar moeten we zien achter te komen.’

‘Koch, wacht even,’ zei de hoofdcommissaris, ‘ik begrijp het niet. Je zegt dat geld niet het motief hoeft te zijn, maar je praat alleen over geld, over de erfenis van miljoenen. En dan heb je het er ineens over dat het breder getrokken moet worden met de inwoners van Woudenberg. Ik begrijp het niet. Wat wil je nou precies?’

‘Dat we de inwoners van Woudenberg, die het met name betreffen, opnieuw het vuur nader aan de schenen moeten leggen.’

De hoofdcommissaris schudde zijn hoofd. ‘Daar komt dus niets van in. Er is al genoeg onrust in het dorp door die moorden. Het moet nu maar eens afgelopen zijn met dat gewoet in Woudenberg.’

‘Dus die laatste moord moeten we maar laten voor wat ie is?’ vroeg Koch.

‘Nee, natuurlijk niet. Maar die laatste moord heeft in Utrecht plaatsgevonden, niet in Woudenberg. Dus hier in Woudenberg doen we niets meer.’ Hij keek Van Abeelen aan, stond op en verdween.

Van Abeelen keek rond. Iedereen hield de adem in. Ze wisten wat er ging komen. En daar kwam het. Niet van Van Abeelen, maar van Koch. ‘Ik laat mijn handen niet binden door een dorps-

commissaris die bang is voor onrust in zijn dorp. Het kan niet zo zijn dat we de moorden niet zouden kunnen oplossen omdat het belangrijker is dat de dorpsrust bewaard blijft.’

Voordat iemand kon vragen wat hij nu precies bedoelde met die opmerking, ging de telefoon van Van Abeelen. Ze nam op en luisterde. ‘Dank u.’ Ze legde de telefoon neer. ‘Dit was de bank waar Andrea Lammers en Cora Luchtenbelt, zo heet Cora Diepen, hun rekeningen hebben. Ze hadden bericht gekregen van het OM Utrecht dat de beslaglegging is opgeheven. Per onmiddellijke ingang. Het OM heeft geprobeerd de beide dames te informeren maar dat is niet gelukt. Ze wilden weten wat ze nu moesten doen. Ze hadden de notaris ook op de hoogte gesteld.’

Het OM Utrecht had het blijkbaar niet nodig gevonden Van Abeelen op de hoogte te stellen. Ze was woedend.

‘Wat heeft de bank nu gedaan?’ vroeg Koch.

‘De bank vertelde dat ze beide dames nu een mail hebben gestuurd.’

Van Abeelen dacht even na.

‘Vermeij, ga onmiddellijk naar Lakmoes in de ondervragingsruimte en laat haar de telefoon van Lammers opvragen.’

Vermeij ging en kwam even later terug. Andrea Lammers had verbolgen gereageerd toen Vermeij binnen was gekomen en Lakmoes om haar telefoon had gevraagd. Ze had hem gekregen. Van Abeelen en Vermeij keken direct bij de e-mails en zagen het bericht. Beslaglegging opgeheven. Ook een gemist telefoongesprek van de bank.

‘Zeg nog maar even niets tegen Lammers,’ liet Van Abeelen Lakmoes weten. ‘We komen zodra ze met het verhoor klaar zijn.’

Lakmoes en Havers gingen door met het verhoor van de familie Lammers.

Ondertussen bespraken Koch, Van Abeelen en Vermeij de consequenties van de opheffing van het beslag. Die konden ze nog niet overzien.

Even later kwamen Lakmoes en Havers terug van de ondervraging. Hun verslag kwam overeen met dat wat Koch en Van Abeelen in een eerder gesprek hadden gehoord.

‘Vertel ze maar dat het beslag is opgeheven. Zullen ze wel blij mee zijn.’

‘Ga je het niet ongedaan maken in Den Haag?’ vroeg Koch aan Van Abeelen.

‘Nee waarom zou ik? Ik heb wel een vraag aan jou, Koch. Wat bedoelde je precies met je opmerking voordat ik dat telefoontje kreeg van de bank?’

‘Dat weet je heel goed en het is goed dat jullie dat allemaal weten. Ik ga niet meewerken aan een onderzoek als onze handen gebonden zijn. Rust is mooi maar niet als dat een oplossing in de weg staat. De kern van de ellende ligt in Woudenberg en hier zal de oplossing gevonden moeten worden. Als ons dat onmogelijk wordt gemaakt, dan haak ik af.’

Van Abeelen zuchtte. ‘Ik had niet anders verwacht. Het betekent dus dat je de handdoek in de ring gooit of zie ik dat verkeerd?’

‘Dat zie je verkeerd. Wat ik ga doen weet ik nog niet. Dat laat ik je gauw genoeg weten. Maar ik gooi zeker de handdoek niet in de ring. Integendeel.’

‘Dus Koch, je haakt af, maar gooit niet de handdoek in de ring. Interessant, wat ga je nu doen?’

‘Dat zien jullie wel.’

Goed, dan stoppen we nu en komen we vanmiddag hier terug.’

‘Zonder mij,’ zei Koch.

Van Abeelen schudde haar hoofd. Het was niet de eerste keer dat dit gebeurde. Ze ging naar de hoofdcommissaris om hem de ontstane situatie mee te delen.

Lakmoes verdween met Havers om nog wat bij te praten over het verhoor van de familie Lammers.

‘Wat ga je nu doen?’ vroeg Vermeij aan Koch toen ze met z’n tweeën buiten op de gang stonden.

‘Kom, we gaan het bruisende leven van Woudenberg in, om een kop koffie te drinken op een terras.’

Toen ze op het terras zaten, viel het Vermeij op dat Koch uiterst ontspannen was. ‘Je vindt het kennelijk niet erg dat het zo gelopen is.’

‘Weet je, Titia. Het zal je zijn opgevallen dat Van Abeelen niet protesteerde toen ik aangaf ermee te stoppen.’

‘Je wilt zeggen dat ze je kent.’

‘Dat niet alleen, ze heeft dit vaker meegemaakt. Adviseur bij de politie zijn betekent dat je in een keurslijf zit. Dat wil ik niet. Ik ben nu van het politiejuk verlost en dat is een opluchting.’

‘Waarom ben je er dan aan begonnen als je dit weet?’

‘De zaak is natuurlijk interessant, maar er speelde meer mee.’

‘Je bedoelt jouw alcoholprobleem?’

‘Precies. Toen Popma mij vroeg of ik mee wilde doen realiseerde ik me dat dit een kans was die ik met beide handen moest aangrijpen. Ik ben blij dat ik het gedaan heb.’

‘En nu ga je weer naar Groningen en laat hier de boel de boel? Zoals je vaker gedaan hebt, las ik in andere dossiers.’

‘Je hebt wat nageplozen, begrijp ik.’

‘Ja natuurlijk. Het is niet zo moeilijk om je bemoeienissen te vinden in de annalen van de Nederlandse politie.’

‘Je zegt het alsof je me dat erg kwalijk zou nemen als ik weer naar Groningen zou gaan.’

‘Ja eigenlijk wel. Nu het moeilijk wordt, knijp je er tussen uit. Valt me van je tegen.’

‘Dan heb je ook kunnen lezen dat ik soms weliswaar niet meer onder de paraplu van de politie werkte, maar dat dat niet betekende dat ik het hazenpad koos.’

‘Nou dat staat er dus lang niet altijd bij, tenminste niet duidelijk,’ zei Vermeij.

‘Nee klopt. Een kleine vermelding soms aan het eind. De politie vindt het niet prettig als uit de verslagen blijkt dat niet zij, maar ik, een zaak heb opgelost. Ik ben dat gewend en vind het ook niet belangrijk. Om antwoord te geven op je vraag: het betekent dat ik doorga met het speuren naar de moordenaar. Maar op mijn manier, zonder iets te maken te hebben met de politie. Hoewel dat laatste best lastig is. Samenwerken met en werken onder de paraplu van de politie heeft ook zijn voordelen. Die mis ik nu. Het is

een stuk gevaarlijker. Ik ben in wezen vogelvrij. Zodra de moorde- naar weet dat ik op eigen houtje werk, ben ik kwetsbaar. Zeker als je ziet hoe de moorden zijn gepleegd zijn. Het zijn geen amateurs.'

'Dus je mist de politie ergens toch wel? Heb je bijvoorbeeld een wapen in geval van nood? Heb je toegang tot informatie van de politie? Ik begrijp dat je best wel contacten hebt in Groningen.'

'Om te beginnen met het eerste. Ik heb een wapen, inclusief ver- gunning, maar daar heb ik tot nu toe gelukkig nooit gebruik van hoeven te maken. Wat betreft de contacten: die zijn er, maar daar maak ik in principe geen gebruik van, of in ieder geval zo weinig mogelijk. Ik kies er immers zelf voor om op eigen houtje te ope- ren en dan wil ik anderen daar niet bij betrekken. In ieder geval geen politiemensen. Natuurlijk zijn er in het verleden politiemen- sen geweest die dat toch deden, maar dan was dat geheel en al hun eigen verantwoordelijkheid en risico. Dat hebben ze ook altijd ge- weten. Tot schorsing en ontslag toe. Is dat een duidelijk antwoord?'

'Ja dat is duidelijk Bert. Ik wil je zeggen dat ik graag met jou verder wil in deze zaak, tenminste als jij dat wilt.'

'Titia, ik vind ik het geweldig dat je dit samen met mij wilt doen maar je moet het niet doen. Je kunt niet tegelijkertijd rechercheur zijn en op eigen houtje werken. Niet doen.'

'Ik doe het toch, tenzij je geen zin hebt om met me samen te werken.'

'Je weet wel beter.'

Ondertussen kwam het bericht binnen dat er geen match was van het DNA van het materiaal dat onder de nagels van Cora Diepen was gevonden met het DNA van Kees en Andrea Lammers.

Van wie was die DNA dan wel?

MIDDENSPEL

Woudenberg, politiebureau

Van Abeelen had nagedacht over de consequenties van het besluit van de hoofdcommissaris. Koch weg, wat betekende dat zij over- bleef met Havers, Vermeij en Lakmoes. Met z'n vieren werken aan een onderzoek naar een vijfvoudige moord met tegenwerking van de hoofdcommissaris terplekke. Zinloos. Zij had hier dan ook niets meer te zoeken.

Ze liep het kantoor uit, de secretaresse voorbij, klopte op de deur van de hoofdcommissaris en liep naar binnen zonder een re- actie af te wachten. Hij zat aan de telefoon. Ze bleef rustig wachten tot hij het gesprek had beëindigd. 'Komt goed uit, mevrouw Van Abeelen, ik had u al willen spreken.'

'Zo, waarover dan wel?'

'Ik had net rechercheur Donker aan de lijn. Ik heb hem gevraagd weer in het team te komen. Hij wil dat wel maar niet onder en met u. Dus er moeten keuzes worden gemaakt. Ik stel u voor zich terug te trekken en de leiding van het onderzoek in handen te geven van rechercheur Donker. Nu de heer Koch niet meer betrokken is bij het onderzoek zult u hier vast geen bezwaar tegen hebben.' De hoofdcommissaris grijnsde en keek voldaan naar Van Abeelen.

'Dat komt dan goed uit, meneer de hoofdcommissaris. Ik ver- trek en zal rechercheur Lakmoes eveneens naar Groningen laten vertrekken. Dat zal ze met plezier doen. Ik wens u veel plezier met het team Donker. Met drie onderzoekers minder en drie recher-

cheurs kan hij dat vast prima af. Vooral omdat u geen opschudding wilt in Woudenberg. Moorden worden hier gewoon in de doofpot gestopt. Als het maar rustig is, daar gaat het per slot van rekening om. Meneer de commissaris, ik wens u veel succes met het onderzoek. Oh ja, ik vergeet nog een ding. U kent Koch blijkbaar nog niet zo goed. Ik voorspel u dat u nog niet klaar bent met hem. Goedendag.' Van Abeelen draaide zich om en gaf de man niet de gelegenheid te reageren. Ze belde Koch en Lakmoes en vroeg hen naar hotel Schimmel te komen.

Woudenberg, Hotel Schimmel

Tot haar verbazing zaten niet alleen Koch en Lakmoes in het hotel op haar te wachten maar ook Vermeij.

Om de een of andere reden verbaasde het haar ook weer niet. Ze haalde schouders op.

'Ik kom net bij de hoofdcommissaris vandaan en ik ben blij jullie dit meteen te kunnen vertellen. Eerlijk gezegd had ik niet verwacht dat Vermeij hier zou zijn, maar dat is prima,' toen ze zag dat Vermeij aanstalten maakte om op te stappen. 'Nee, blijf zitten. Je zou het toch gauw genoeg gehoord hebben. Het oorspronkelijke onderzoeksteam is opgeheven. Ik ga terug naar het Noorden en jij Lakmoes, jouw taak zit er hier ook op dus je kunt ook terug naar Groningen. Koch is al uit het team. De leiding wordt overgenomen door rechercheur Donker.'

'Dus dan bestaat het team nog uit de rechercheurs Havers, Donker en mij?' vroeg Vermeij.

'Inderdaad, als er verder niets veranderd. Ik heb echter het idee dat de hoofdcommissaris dat prima vindt, want er is maar een prioriteit en dat is rust in dit dorp. Niet zozeer de oplossing van de moorden.'

Koch kon zijn lachen nauwelijks bedwingen 'Sorry hoor, het is natuurlijk te gek voor woorden, maar je hebt gelijk. Wel triest natuurlijk, gezien de ernst van de zaak. God nog aan toe, een vijf-

voudige moord, het is toch niet te geloven.'

De telefoon van Vermeij ging. Ze keek op de display en drukte het telefoontje weg. Ze keken haar aan. 'Dat was Donker. Daar heb ik nu even geen tijd voor en al helemaal geen zin in.' De telefoon ging weer.

'Neem het nu maar op en zeg dat je voorlopig geen tijd hebt. Verzin wat,' zei Koch tegen haar. Vermeij stond op, liep een eind weg zodat ze haar niet meer konden horen en nam de telefoon op.

Van Abeelen keek naar Koch. 'Hoe vat Vermeij het op dat je vertrekt?'

'Dat begrijpt ze alleszins zegt ze, maar ze kent me pas een halve week dus helemaal begrijpen doet ze het niet.'

Lakmoes hoorde het allemaal geïnteresseerd aan. Even later kwam Vermeij terug.

'Donker dus. Samen met Havers en mij gaat hij een illustratie trio vormen om de moorden op geruisloze wijze op te lossen. Om te beginnen arresteert hij de familie Lammers op verdenking van moord op Cora Diepen en hij liet doorschemeren dat Sjaak Diepen nog niet van hem af is. Of ik me over een uur wil melden op het politiebureau van Woudenberg.'

'Wat heb je geantwoord?' vroeg Koch met een glimlachje.

'Ja, lach jij maar. Ik ga overleggen met mijn meerderen in Utrecht. Hij hoort wel van mij en heb hem gezegd dat ik het niet op prijs stel als hij achter mijn rug om contact opneemt met Utrecht.'

Van Abeelen knikte naar Lakmoes. 'Je kunt met mij mee terugrijden naar Groningen als je wilt.' Ze gingen direct terug naar het Noorden.

Koch en Vermeij hadden aangegeven samen nog wat te doen te hebben. De manier waarop ze elkaar aankeken liet aan duidelijkheid niets te raden over.

Andrea kon het nog steeds niet geloven. Haar beste vriendin omgebracht. En waarom in godsnaam? Nu dacht iedereen dat zij erachter zaten, maar dat was krankzinnig.

‘Kom Kees, ik heb jou al duizendmaal gevraagd of jij toch niet iets gemerkt hebt, wat je aan het denken heeft gezet. Eerst bij de familie Haas en nu bij Cora. De dader kan gewoon niet ver weg zijn. Ik weet zeker dat alles met elkaar te maken heeft. Maar hoe? Ik begrijp er niets van. Zeg eens wat!’

Kees Lammers zat met zijn hoofd tussen zijn handen in de stoel. Hij had de woorden van zijn vrouw wel gehoord, maar ze drongen niet tot hem door. Hij wist zich er geen raad mee. In wezen zaten Diepen en hij er tot over hun oren in. Ze wisten zo goed als zeker wie de familie had vermoord. De kans dat de moord op Cora Diepen ook het werk van deze mannen was, was levensgroot. Door te zwijgen was hij medeplichtig. Diepen was dat ook. Medeplichtig aan de dood van Cora. Wat een ellende.

‘Wat is er Kees, waarom zeg je niets? Het is steeds weer hetzelfde. Alsof je je verschuilt. Of je je afsluit. Ik heb het gevoel dat je meer weet dan ik. Hoe zit dat? Je kunt je niet blijven verschuilen. En waarachter dan wel? Wat is er met je aan de hand Kees Lammers?’ Andrea werd steeds kwader. Het onbevredigende gevoel dat ze had en toenam als ze met haar man over de familie Haas praatte, begon onaangename proporties aan te nemen. Ze voelde zich steeds onbehagelijker.

Kees Lammers keek zijn vrouw aan. ‘Jij hebt ook vast gehoord dat de hoofdcommissaris in Woudenberg de zaak eigenlijk wil laten rusten. Dus waarom maak jij je nu zo druk?’

Andrea keek haar man vol walging aan. ‘Wat ben jij een vreselijke vent. Zo ken ik je niet. Er is meer aan de hand. Jij weet dat en hebt niet het lef me dat te vertellen. Ja, ik heb ook gehoord van die twee louche figuren die in dat café aan het feestje van Sjaak hebben meegedaan. Ik vertrouw jou voor geen cent meer. Donder maar op naar je vriendje Sjaak. Ik kan je niet meer zien.’

‘Wat zei je?’

Lammers was met de staart tussen de benen naar het huis van Diepen gegaan. Hij was nauwelijks gekomen van de tirade van Andrea en was net binnen of Diepen was begonnen.

‘Ik zeg het nog een keer. Jij, Kees Lammers, gaat mij de helft van de erfenis geven. In het testament staat dat de langstlevende de erfenis krijgt. Andrea dus. Jullie krijgen dertig miljoen. Ik wil de helft. Geen cent minder. Vijftien miljoen.’

‘Dat heb ik al met Andrea besproken en dat is oké. Maar je weet wat haar voorwaarde is. Je mag die villa niet kopen. Ze wil absoluut niet dat jij daar gaat wonen. Dat is volgens haar verraad aan de familie Haas.’

‘Hoe wil ze dat voorkomen? Ik mag doen met dat geld wat ik wil.’

‘Natuurlijk, maar luister goed, de villa is van Andrea. Zij bepaalt wat ermee gaat gebeuren. Niet jij, niet ik, maar zij. Dus ook al heb je straks een bom duiten, je krijgt die villa niet.’

‘Wat is dat nu voor onzin?’

‘Je hoort me. Ze houdt de villa zelf, voorlopig. Een groot verschil met jou is dat zij er niet gaat wonen. Maar ze kan wel bepalen wie er komt te wonen en dat ben jij niet. Heb je trouwens al meer gehoord van de politie over de moord op je vrouw?’

‘Ja. Je wilt over een ander onderwerp praten, maar ik niet. Ik had het over die villa.’

‘Dus je bent meer geïnteresseerd in die villa dan in wie je vrouw heeft vermoord? Niet te geloven. Je vindt dat vervloekte geld blijkbaar ook belangrijker. Maar ik begrijp het wel Diepen. Cora is vermoord door die twee. Door de Korte en de Lange. Ook aan die moord zijn wij dus medeplichtig.’

‘Nou moet je ophouden Lammers. Jij hebt ook boter op je hoofd, of erger, stront aan je schoenen. Je kunt er trouwens donder op zeggen dat die twee nog langskomen om een deel mee te

pakken van die erfenis. Zeker nu ze weten dat het beslag is opgeheven.'

'Dat is niet alleen mijn probleem, Diepen, maar ook dat van jou. Andrea is ervan overtuigd dat er meer speelt dan ze nu weet. Ze is vastbesloten erachter te komen. Ze weet dat die twee daar zijn geweest toen jij die avond de bloemetjes buitenzette in Sluikzicht. Van die lui zijn we nog lang niet af.'

Op dat moment ging de bel. Alsof de bezoekers voor de deur hadden staan wachten. Ze schrokken allebei. Diepen liep naar de deur en zag vaag twee personen staan. Hij twijfelde. Deed de deur open.

Het waren de rechercheurs Donker en Havers, niet de twee die hij vreesde. Opgelucht haalde hij adem.

'Dag, meneer Diepen. Is de heer Lammers bij u?'

'Ja, die is hier.'

Ze liepen ongevraagd langs hem heen. Lammers stond in de kamer, stomverbaasd de twee rechercheurs aankijkend.

'Meneer Lammers, u bent gearresteerd op verdenking van moord op mevrouw Diepen.' Donker vervolgde de rest van de formaliteiten terwijl Havers de polsen van Lammers achter zijn rug trok en hem de handboeien omdeed.

Lammers begon te trekken en te roepen, maar Havers duwde hem zonder pardon door de deur naar buiten en zei tegen twee agenten in uniform die buiten stonden: 'Breng hem naar het bureau. Geen contact met zijn vrouw. Let daarop.'

Lammers begon nog harder te schreeuwen, maar hij werd in het busje geduwd waarna ze wegreden. Alles had nog geen drie minuten geduurd.

Sjaak Diepen was nauwelijks van zijn verbazing bekomen toen Donker en Havers hem vroegen te gaan zitten.

'Luister Diepen, wij zijn ervan overtuigd dat je vriendje Lammers betrokken is bij de moord op je vrouw.'

Diepen keek verwilderd naar de rechercheurs. 'Dat roepen jullie nu wel maar daar geloof ik helemaal niets van! Jullie zijn volko-

men gestoord. Waar zijn Koch en Van Abeelen? Die hebben altijd gezegd dat zij de daders niet konden zijn!'

Donker ging verder. 'Vergeet Koch en Van Abeelen. Die zijn niet meer betrokken bij het onderzoek. De leiding ligt nu bij mij. Wen er maar aan.' Hij keek Diepen triomfantelijk aan. 'Je zult gauw genoeg van ons horen.' Donker liep naar buiten en stapte in de auto.

Havers was bij Diepen gebleven. Diepen zakte in de stoel. Het duizelde hem. 'Heeft Kees mijn vrouw vermoord? Dat kan ik niet geloven. Jullie zitten ernaast. Belachelijk.'

'Hoe weet jij dat zo zeker Diepen?' vroeg Havers die in de stoel tegenover hem was gaan zitten.

'Omdat... ' Diepen stopte. Hij moest zijn stomme mond houden.

'Nou, wat wilde je zeggen?'

'Omdat ik... het gewoon niet geloof,' bracht Diepen met moeite uit.

Hij zei geen woord meer.

Havers vertrok.

Donker en Havers kregen bericht dat de autopsies van het gezin Haas en daarna van Cora Diepen eindelijk gingen plaatsvinden. De reden van die vertraging was niet duidelijk maar het gebeurde nu toch. Het was niet de eerste keer dat er getouwtrek tussen de diverse instanties de oorzaak was. Vaak een competentie strijd. Ze gingen er beiden heen.

De forensisch patholoog stond al klaar. 'Ah, de recherche. Welkom in mijn domein. Eerst de familie Haas.'

Hij werkte snel. Mevrouw Haas, behalve de wond in het hoofd, geen afwijkingen, was zijn conclusie. Dezelfde conclusie bij meneer Haas en de kinderen. 'Dat betekent heren dat we hier te maken hebben met een koele ervaren moordenaar of moordenaars. De kogels zijn door de hoofden gegaan en niet gevonden. Meegenomen dus.

Iets anders is de doodsoorzaak van mevrouw Luchtenbelt, of Diepen, zoals jullie haar kennen. Ze is gewurgd met een dunne

staaldraad. Met grote kracht. De luchtpijp doorgesneden. Een nare dood. Professioneel. Verder geen bijzonderheden. Helaas ook geen sporen onder de nagels van mevrouw. Had u nog vragen heren?’

Die hadden ze niet.

Utrecht, hoofdbureau van politie

Vermeij was bij haar directe baas, hoofdinspecteur Ulkes, binnengelopen.

‘Ah, goed je weer te zien, Vermeij. Uitgerechercheerd in Woudenberg?’

‘Nee, maar er is wel wat veranderd.’

‘Nou, wat niet veranderd is, is dat jullie geen spat verder zijn gekomen.’

‘Klopt. Daarom ben ik hier.’

‘Vertel.’

‘Ik neem aan dat jij ook vindt dat de jacht op de moordenaars van de vijfvoudige moord in Woudenberg onverminderd door moet gaan.’

‘Ja natuurlijk, maar wat is je probleem?’

‘Zoals je weet zit ik nog steeds in het onderzoeksteam. Dat team is flut. Bereikt niets en zal ook niets bereiken.’

‘En wat wil je daarmee zeggen?’

‘Ik wil door met dat onderzoek maar niet met die figuren uit Woudenberg.’

‘Wat had je in gedachten?’

‘Ik weet dat je niet prettig vindt wat ik nu ga zeggen, maar als jij ook vindt dat we de moordenaars moeten pakken, dan ga je er wel mee akkoord.’

‘En wat is dat dan wel?’

‘Ik wil verder met Koch. Hij weet hier niets van en ik weet dat je hem kunt schieten, maar als je lef hebt dan vind je dat goed.’

Ulkes keek haar aan alsof ze niet goed wijs was. ‘Ten eerste, Vermeij, heeft Koch niets meer met dit onderzoek te maken en ten

tweede moet jij gewoon weer je werk gaan doen hier in Utrecht. Ben je nou helemaal gek geworden?’

‘Goed, Rick Ulkes. Dan gaat het zo. Ik weet dat jij destijds, toen je eerder met Koch gewerkt hebt aan die zaak van die moorden hier in Utrecht, afschuwelijk in de fout bent gegaan. Koch wist dat en heeft jou de hand boven het hoofd gehouden. Ook Lakmoes heeft haar mond gehouden en is toen van Utrecht naar Groningen overgeplaatst.’

Ulkes slikte. ‘Ja, en wat had je nu in gedachten?’

‘Ik heb dat dossier opgezocht en gelezen wat jij toen geflikt hebt. Je hebt gelogen en een vuil spelletje gespeeld. Koch weet hier niets van. Maar ik verzeker je dat als je niet meewerkt, ik het dossier openbaar maak. Je weet dat je dan je biezen kunt pakken, niet tijdelijk, maar voorgoed.’

‘Dit is chantage! Heeft Koch heeft jou dit ingefluisterd?’

‘Nee, ik zeg net dat Koch hier niets vanaf weet. Sterker nog, hij zal het er niet mee eens zijn. En inderdaad, het is chantage. Maar het is de enige taal die jij verstaat.’

‘Wat wil je precies?’

‘Dat ik de vrije hand krijg om verder te gaan met het onderzoek, met of zonder Koch’. Ze hield op en keek hem aan.

‘Ik zal erover nadenken.’

‘Nee jij denkt er niet over na. Ik wil nu antwoord. Ja of nee.’

‘Luister...’

‘Nee Ulkes, niks luister. Ja of nee.’ Vermeij maakte aanstalten om te vertrekken.

‘Goed. Akkoord.’

‘En dan nog iets, er is DNA afgenomen van Diepen en Lammers. Ik had graag dat je de uitslag daarvan aan mij doorstuurt.’

‘Prima.’

Het verbaasde Vermeij niets dat Ulkes zo mak als een lammetje was nu ze hem onder druk zette. Het geblunder van hem destijds in een zaak die als de Zoutzuur-zaak de media had beheerst leek hem nog steeds parten te spelen. Lakmoes en Koch waren er nauw

bij betrokken geweest en hadden uiteindelijk de zaak van de seriemoordenaar opgelost. Ulkes mocht van geluk spreken dat hij niet was ontslagen. Lakmoes besloot destijds over te stappen naar een team waar ze meer vertrouwen in had. Dat was in Groningen.

Groningen

Koch was weer op zijn neurologiepraktijk in Groningen.

‘Het was lekker rustig toen u weg was, eigenlijk te rustig zonder u. Ik ben blij dat u er weer bent.’ Dinah Kreulder, de secretaresse van Koch, zei het met een lach. Koch wist nooit of ze meende wat ze zei. Maar hij nam het maar aan.

‘Er is dus niets gebeurd in de dagen dat ik weg was?’

‘Nee. De researchprotocollen zijn verder ontwikkeld en de intake van patiënten gaat binnenkort beginnen. Alles loopt op rolletjes. Maar wel saai dus.’

Kreulder was een bijzondere secretaresse. Eigengereid en brutaal, maar hondstrouw. Onbetaalbaar. Ze had zich onder valse voorwendselen naar binnen gewerkt. Toen Koch daarachter kwam wilde hij haar eruit gooien, maar ze had hem gesmeekt haar één kans te geven.

Hij had er geen seconde spijt van gehad. Ze was niet om aan te zien, een meter vijftig en meer dan honderdvijfendertig kilo. Maar schijn bedroog. Ze was snel en een beduchte tegenstandster bij een vechtsport, die Koch zich had eigengemaakt, samen met rechercheur Tak en de vriendin van Kreulder. Iets wat hem af en toe goed uitkwam. Sterker nog, die had hem zijn leven soms gered als hij zich weer eens in een hachelijke situatie had gemanoeuvreed. Maar het meest waardevolle van Kreulder was haar duistere vriendenkring waar Koch af en toe een beroep op deed. Het waren criminele hackers. Kreulder hamerde erop dat zijzelf een legale hacker was.

Zijn telefoon ging.

‘Koch.’

‘Dag Bert, met Titia.’

‘Titia, wat leuk van je te horen. Echt leuk.’

‘Ja natuurlijk, zal vast. Kan ik je zien, morgen bijvoorbeeld?’

‘Altijd’

‘Heb je trouwens al een plan bedacht? Een plan voor wat je gaat doen?’

‘Jazeker. Zullen we het daar morgen over hebben? Was je idee om naar Groningen te komen?’

‘Ja, lijkt me leuk. Even een andere omgeving. Begint me hier te benauwen.’

‘Kan ik me voorstellen. Tot morgen dan!’

Utrecht, Overvecht

‘De dingen op een rijtje. Vijf klussen afgehandeld. Betalingen binnen.’

‘Ho, ho. Wat mij betreft een deel van de betalingen.’

‘Ja, ja, daar komen we zo op. Eerst de situatie hier. De politie heeft de zaak op een laag pitje gezet. Die lui uit Groningen zijn weer terug in hun hok. Of ze daar blijven weten we niet. Zien we wel. De lui hier in Utrecht en Woudenberg zijn uilskuikens. Die komen geen stap verder. Maar we moeten voorzichtig zijn. Het beslag is opgeheven, dus de familie Lammers krijgt het geld.’

‘En het laatste nieuws is dat ze beiden zijn opgepakt. Verdacht van de moord op de vrouw van Diepen.’

‘Geen vuiltje aan de lucht dus, zou je denken. Lammers en Diepen weten dat ze dood zijn als ze ook maar iets loslaten, maar toch zijn ze een onzekere factor.’

‘Hoe is die vrouw van Lammers? Ik begrijp dat die haar Kees niet vertrouwt.’

‘Juist en daarom moet jij nu heel goed naar mij luisteren Lange. De enigen die ons kennen en die naar de politie kunnen stappen zijn Lammers en Diepen. Ik vertrouw ze niet meer. Ze zijn een bedreiging voor ons geworden.’

‘Je bedoelt...’

‘Hou nu gewoon je mond en luister naar mij. Die twee moeten verdwijnen.’

‘Dan blijft die vrouw Lammers over. Die gaan we later, als het ons uitkomt, de stuipen op het lijf jagen.’ De Korte grijnsde. Hij hield van dit werk. ‘Zo halen we dan ons deel van die dertig miljoen binnen.’

‘Wat zal hij daarvan vinden?’

‘Dat is zijn zaak. Wij hebben voorlopig niets met hem te maken, behalve als we een nieuwe opdracht krijgen. Dus Lange, we wachten voorlopig rustig af. Vertrouw mij nu maar. Ik neem je niet te grazen. Als wij elkaar niet meer kunnen vertrouwen dan zijn we straks allebei het haasje. Morgen vertrek je. Je had allang weg moeten wezen. Wegwezen, in de luwte.’

De Lange had er de pest over in dat hij de rust en de saaiheid van Noord-Duitsland moest zoeken. In ieder geval tijdelijk.

‘Maar van het geld dat we nu al hebben ga ik, als de rust is weer-gekeerd, een wereldreis maken.’ De Lange wist het wel.

‘Dat ga jij dan maar mooi doen.’ De Korte was nog niet klaar. Eerst de Lange naar Duitsland. Daarna een goed plan in elkaar draaien. Lammers en Diepen omleggen. Dan zelf ook naar Heringsdorf. Toekijken naar de knoeiers in Nederland en dan het karwei afmaken. Dat betekende miljoenen binnen harken.

Aan zijn persoonlijke zaken kwam hij daarna wel toe.

Groningen

Vermeij was op tijd naar Groningen vertrokken. Lekker rustig op de weg. Kon ze haar gedachten de vrije loop laten.

Ze vroeg zich af of ze niet al te enthousiast was geweest. Natuurlijk, de nacht die ze samen hadden doorgebracht in Hotel Schimmel in Woudenberg, nadat het team was opgeheven, was heerlijk. Ze had in jaren niet meer zo’n goddelijke nacht gehad. Ook Bert Koch had er gelukkig bijgelegen toen ze eindelijk pro-

beerden te gaan slapen. Daar was niets van terechtgekomen. Ze hadden beiden wat in te halen. Ook van praten was niet al te veel gekomen. Hoewel, ze was wel wat te weten gekomen. Ze wist dat hij zijn vrouw en twee dochtertjes had verloren bij een brandstichting. Alleen hij en zijn zoon Daan hadden het overleefd. Daarna had hij jarenlang een relatie gehad met een kapitein bij de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, Eva ter Haar. Dat was doodgebloed. Voornamelijk omdat ze beiden vasthielden aan hun woonplaatsen. Zij Den Haag, hij Haren. Er ontbrak kennelijk iets. Dat was totaal anders met Lydia Verhoef. Waarom dat was fout gegaan was iets waarvoor Koch niet in de stemming was om daar uitgebreid op in te gaan, maar het kwam erop neer dat het zijn drankmisbruik was.

Zij had ook wat verteld. Twee keer getrouwd geweest. De eerste keer veel te jong. Na een jaar al had ze een eind aan dat huwelijk gemaakt, dat nauwelijks een huwelijk genoemd kon worden. Haar ex was spannend, grappig maar vooral een nietsnut. Zij ambitieus, studeerde criminologie, hij lag de hele dag op de bank te blowen. Officieel studeerde hij rechten maar na het eerste mislukte tentamen was het daarbij gebleven. Pa betaalde zijn studie en dacht dat zoonlief flink studeerde, net als zijn schoondochter. Ze had een eind aan het huwelijk gemaakt.

Voorlopig had ze toen de buik vol van feestende studenten. Titia studeerde af en ging bij het Ministerie van Justitie werken. Wel wat saai. Net als haar volgende vriendje, maar ze dacht dat ze dat nodig had na haar eerste ervaring. Ook nu weer dook ze met een dom hoofd een nieuw huwelijk in. En ook nu kwam ze er na een korte tijd achter dat ze opnieuw de plank had misgeslagen. Oh zeker, Guus was heel attent, adoreerde haar. Maar saai. Oh zo saai. Het appartement waar ze woonden, in een keurige buitenwijk van Den Haag, benauwde haar. Ze vond het verschrikkelijk om hem duidelijk te maken dat ze zich vergist had. Zelfs toen bleef hij lief en aardig. Begreep hij haar. Ze scheidden en ze voelde zich vrij, opgelucht. Voor haar geen vaste relatie meer.

Na deze ontboezemingen waren ze eindelijk uitgeput in slaap gevallen.

En nu reed ze naar het noorden, naar Bert Koch, die ook niet zo eenduidig was. Oud neuroloog, geneesmiddelenonderzoeker. Hobby speurder, en als hij er zin in had, op afroep adviseur van de politie in het Noorden. Hij had een paar vrienden. Hechte vrienden, dat had ze al wel begrepen. Ook toen hij geestelijk helemaal aan de grond zat, hadden ze hem niet laten vallen. Ook zijn geliefde Lydia niet, ook al had ze de relatie beëindigd. Ze schenen nu bevriend te zijn, maar hoe het echt zat wist ze niet.

Door haar gedachten zo te laten gaan was ze al halverwege in Drenthe beland, nog eventjes en ze was in Groningen. Ze moest naar de neurologiepraktijk de Hondsrug aan de Van Ketwich Verschuurlaan. Het was eenvoudig, had Bert uitgelegd. Vanaf de A28, de afslag Groningen Zuid, rechtsaf de Van Ketwich Verschuurlaan op en dan na een kilometer aan je rechterhand, een fraai hoekpand. Ze zag het. Mooie buurt. De neurologen hadden het goed voor elkaar.

Ze parkeerde haar auto achter het pand en ging naar binnen. Een baliemedewerkster knikte haar vriendelijk toe. Vermeij zei dat ze voor de heer Koch kwam.

‘Oh, dan roep ik zijn secretaresse. Niemand komt bij dokter Koch zonder dat Dinah dat heeft goedgekeurd,’ zei ze glimlachend.

Titia voelde de opgekomen ergernis meteen weer wegebben. Tot haar verrassing, en ook tot die van de baliemedewerkster, kwam niet de gevreesde Dinah de trap aflopen maar Bert Koch zelf. Hij liep met wijd gespreide armen op Titia af om haar te verwelkomen.

‘Geweldig Titia dat je er bent. Kom verder.’ Tegen de baliemedewerkster zei hij: ‘Ik heb Dinah verboden mijn gast schrik aan te jagen. Kom Titia, we gaan naar boven.’

Daar werd alles in één klap duidelijk.

Midden in de hal op de eerste verdieping stond Dinah Kreulder als een dinosaurius met haar imposante verschijning, de recher-

cheur uit Utrecht op te wachten. Titia kon niet ontkennen dat ze onder de indruk was.

Koch maakte resoluut een einde aan de voorstelling.

‘Dinah, dit is rechercheur Vermeij. Wij willen beiden graag een heerlijke kop koffie.’

‘Komt eraan, dokter Koch.’

Ze gaf Titia een hand. ‘Ik ben Dinah, de secretaresse van dokter Koch, maar dat had u al begrepen. Van harte welkom.’

Dinah verdween en Koch nam Titia mee naar zijn kantoor. Een prettige, lichte ruimte. ‘Ga zitten. Goede reis gehad?’

‘Ja hoor. Rustig. Waarschijnlijk omdat het vrijdag is en we hier in een rustig deel van Nederland zijn.’

‘Uithoek zul je bedoelen.’

‘Nee hoor, geen uithoek. Jij zegt altijd dat het hier een paradijs is en dat geloof ik graag.’

Ondertussen was Dinah binnengekomen met de koffie en tot zijn verbazing twee gebakjes. Dinah zag zijn verraste blik. ‘Ja dokter Koch, ik dacht dat als er een rechercheur helemaal uit Utrecht hierheen komt, een gebakje op zijn plaats is.’

‘Dankjewel Dinah, als ik je zo mag noemen,’ zei Vermeij.

‘Natuurlijk mevrouw Vermeij, zo noemt iedereen me hier. Geniet van de taartjes.’ En weg was ze.

‘Je hebt het getroffen met haar.’

‘Mag je wel zeggen. En niet alleen vanwege de koffie maar met nog veel meer. Als ik op pad ben, regelt ze alles wat de geneesmiddelenresearch betreft. En ook wat mijn andere activiteiten betreft is ze goud waard, maar dat zul je snel genoeg merken.’

Ze gingen zitten in de hoek van zijn kamer.

‘Vertel eens Bert, wat had je allemaal in gedachten.’

‘Nee Titia, jij wilde me spreken, dus jij eerst.’

‘Als je het goed vindt, wil ik graag eerst jouw plan horen.’ Ze keek hem aan op een manier die hem, ongebruikelijk meegaand maakte.

‘Oké, ik heb een theorie. Let wel, niet meer dan dat. Maar wel een waar we een plan aan op kunnen hangen. Het is eerder ge-

zegd. Er zijn een aantal vragen. Wat is het motief van de moorden, hangen ze met elkaar samen? Tot nu toe zijn die vragen niet beantwoord. De familie Lammers is gearresteerd. Het zou kunnen dat ze de daders zijn. Al het geld komt naar hen toe. Hun alibi is zwak. Maar het is onlogisch. Het ligt er te dik bovenop. Het klopt niet.'

'Wat is dan het motief volgens jou?'

'Dat is de vraag. Maar eerst een andere vraag. Wie zou een ander motief kunnen hebben? Daar moet ik achter zien te komen. Daar ligt de oplossing van dit dilemma. Welk motief en welke persoon verbindt deze moorden aan elkaar? En dan heb ik het over de moorden op het gezin en op mevrouw Diepen.'

'Daar heb je vast over nagedacht,' zei Vermeij toen Koch stopte. 'Ja zeker.'

'En?'

'Een motief kan jaloezie zijn. Een familie krijgt dertig miljoen in de schoot geworpen. En dat terwijl er openlijk wordt getwijfeld of ze wel eerlijk aan dat winnende lot zijn gekomen. Jaloezie mensen genoeg. De familie Schalken voorop en natuurlijk bewoners van Woudenberg. Ze zijn allemaal ondervraagd. De schoonmaaksters. Dan komen we meteen bij de vijfde moord. Wie heeft er baat bij de dood van mevrouw Diepen? Dat is de familie Lammers. Die hebben een alibi. Zwak omdat ze het elkaar geven. Net als bij de andere moorden. Maar ook dat ligt er erg dik bovenop.'

'Dus Bert, had de recherche in het Utrechtse geen ongelijk toen ze die twee arresteerden. Misschien worden ze in staat van beschuldiging gesteld en komt er een rechtszaak. Dan zien we wel.'

'Een rechtszaak zonder enig bewijs? Alleen aannames, verdenkingen. Niets concreets. Ik ben ervan overtuigd dat iedere advocaat gehakt maakt van de aanklacht als die er al komt.'

'Oké, mooi allemaal. Maar wat is jouw verdenking?'

Koch aarzelde even. Toen: 'We kennen de dader, we weten alleen niet wie het is.'

'Je bedoelt dat het een bekende is?'

'Ja. En nu jij. Waarom ben je naar Groningen gekomen? Vast

niet alleen om mij te zien. Je hebt iets bedacht.'

Beste Bert Koch, ik zal het kort houden. Ik ben hier om je te vertellen dat ik samen met jou dit varkentje wil wassen. Ik heb dat Ulkes duidelijk gemaakt. Die was er niet blij mee maar bond onmiddellijk in toen ik hem fijntjes herinnerde aan Zoutzuur. Dus hier ben ik. Ik stel voor het samen te gaan doen, met de zegen van Utrecht.'

Koch begon te lachen. 'Geweldig Titia Vermeij. Een super collega en een geliefde erbij in één klap. Dat gaan we vieren.'

Woudenberg, politiebureau

Donker en Havers hadden vrij spel gekregen van de hoofdcommissaris. Ga door tot ze breken, had hij gezegd. 'Ze hebben het gedaan.'

Donker was in zijn element. Geen lastpakken. Geen kritische lui die onmiddellijk zagen dat hij een matige rechercheur was. Hij was de onderzoeksleider.

Havers, die slimmer was dan hij, had het geaccepteerd. De hoofdcommissaris was de baas, dus deed hij wat die zei.

Donker had wat bedacht. Ze gingen de familie Lammers samen ondervragen. Kijken hoe ze op elkaar zouden reageren.

Kees en Andrea zaten in de verhoorkamer te wachten op hun ondervragers. Twee uur lang zaten ze zich daar op te winden van frustratie. 'Die Donker is helemaal gek geworden,' brieste Kees Lammers. 'Hij denkt, nu die andere lui vertrokken zijn, dat hij ons wel de duimschroeven kan aandraaien. Nou mooi dat dat niet gaat gebeuren.'

'Rustig nu maar jij, Keesje Lammers. Je moet je hoofd erbij houden voordat je domme dingen gaat zeggen.' Andrea kende haar man. Grote mond als het kon, maar een bang schoothondje onder druk. Ze was benieuwd hoe het nu zou gaan.

'Waarom zou ik domme dingen zeggen?'

'Dat weet ik niet, maar misschien hebben zij zo hun methoden.'

Op dat moment kwamen Donker en Havers de kamer binnenlopen.

‘Zo, jullie hebben zeker al met elkaar afgesproken wie de bekentenis gaat afleggen.’

Andrea Lammers schoot uit de startblokken.

‘Wat bekentenis? Hoezo bekentenis? Wie denk je wel dat je bent? Er valt hier helemaal niets te bekennen. In plaats van hier de grote malloot uit te hangen zou je achter die moordenaars moeten aangaan. Weet je nog Donker? Vijf moorden zijn er gepleegd. Vijf, en jullie zitten hier een beetje rechercheurtje te spelen. Wij zijn ook slachtoffer. Begrijp je?’

Andrea Lammers was ziedend. Of deed in ieder geval alsof.

Donker had deze tsunami niet verwacht en was even uit het veld geslagen. Voordat hij weer bij zinnen was, nam Havers het over. ‘Nou mevrouw Lammers, een beetje minder kan ook wel. Dat u niet blij bent dat u bent gearresteerd is begrijpelijk, maar geen reden om zo tekeer te gaan.’

Andrea voelde de woede weer opkomen, maar voordat ze weer los kon barsten, legde Kees zijn hand op haar arm. ‘Rustig nu maar. Kom nu met jullie vragen. Wat willen jullie weten wat jullie nog niet weten? Volgens mij hebben we jullie alles al verteld. In drievoud.’

Donker vond dat hij zich moest laten gelden.

‘Waar waren jullie in de nacht van de moord op het gezin Haas?’

Kees antwoordde: ‘Thuis.’

‘En de avond ervoor?’

‘Thuis.’

‘En toen mevrouw Diepen was vermoord?’

‘Thuis.’

‘U en ook mevrouw Lammers?’

‘Ja, thuis.’

‘Kan iemand dat bevestigen?’

‘Ja.’

‘Wie?’

‘Mijn man.’

‘Dat is wel zwak.’

‘Nou, meneer de rechercheur, als het nacht is zijn we met z’n tweeën. Vrij gebruikelijk zou ik zeggen. Althans, in ons gezin, en dan is er niemand die iets kan bevestigen. Hoe dat bij u is, weet ik niet.’

Havers en Donker kwamen niet verder.

Ze trokken zich terug. ‘Laat ze maar weer gaan,’ zuchtte Havers.

‘Geen sprake van. Laat ze maar een nachtje blijven Morgen gaan we ze weer ondervragen,’ reageerde Donker.

Havers schudde zijn hoofd.

Groningen, Utrecht

Ze waren uit eten geweest. Een restaurant aan het Paterswoldsemeer. Prachtige locatie. Buiten op het terras.

‘s Avonds naar het huis van Bert Koch in Haren.

Geen woord meer over de zaak. Alleen over en met elkaar. Toen ze de volgende morgen wakker werden, konden ze er geen genoeg van krijgen. Onverzadigbaar. Het was Vermeij die Koch eraan herinnerde dat het plan was naar Utrecht en Woudenberg te gaan. Hij stond met tegenzin op. Zij ook. Ze ontbeten in alle rust. En namen haar auto. Op weg naar het zuiden overdacht ze het gelukzalige gevoel dat ze had. Maar nu moest ze terug naar de realiteit.

‘Dus Titia, zoals gezegd, ik ben ervan overtuigd dat we de moordenaar kennen, alleen weten we niet wie het is.’

‘Maar hoe weet je dat zo zeker?’

‘Niets is zeker. We gaan ervan uit. We gaan naar Diepen. Tijdens die partij die Diepen gaf nadat zijn vrouw die erfenis had gekregen is daar iets gebeurd dat me steeds heeft geïntrigeerd.’

‘Oké, op naar Diepen. Dus ik ben, begrijp ik,’ zei Vermeij, terwijl ze hem aankeek, ‘jouw legitimatie, de politievrouw die jou de dingen laat doen die je niet mag doen?’

‘Gelukkig, eindelijk iemand die gewoon zegt hoe de vork in de

steel zit.'

'Daar gaan we dan, lieve Bert van me. Ik kan je wel opvreten.'

'Straks, nu even niet.'

Twee uur later stonden ze bij Diepen voor de deur. Koch belde aan. Het duurde even tot Sjaak Diepen in de deuropening stond. Ongewassen. Blijkbaar net uit bed.

'Wat doen jullie hier? Ik praat niet meer met de politie en al helemaal niet meer met jullie.' Hij wilde de deur dichtgooien. Koch had de reactie verwacht en had een voet tussen de deur gezet.

'Niet zo snel vriend,' zei Vermeij. 'We willen met je praten.' Ze hield, totaal overbodig, haar politielegitimatie omhoog. 'Open die deur. En geen rare dingen doen.'

'Oké, jij mag binnenkomen maar die vent wil ik er niet in hebben. Ik heb gehoord dat -ie niet eens van de politie is.'

'O nee? En wie heeft jou dat dan verteld?' vroeg Vermeij. Koch hoorde het geamuseerd aan.

'Hoofdinspecteur Donker.'

'Ik ken geen hoofdinspecteur Donker, ook geen hoofdresearcher Donker maar je zult researcher Donker bedoelen. Sorry een beetje flauw. Maar weet je Diepen,' vervolgde Vermeij met haar gezicht vlak bij zijn oor, 'ik vertrouw jou niet en ik wil ter bescherming van mezelf dat de heer Koch met mij meekomt. Als je moeilijk blijft doen, gaan we nu naar het politiebureau in Utrecht, sluiten je op en komen morgen misschien bij je kijken. Je kiest maar.' Diepen wist even niet wat hij moest doen en liet ze uiteindelijk binnen.

Vermeij was een snelle leerling. Ook wat bluffen betrof.

Ze zochten zelf een zitplaats op. Het was duidelijk dat sinds Cora Diepen er niet meer was het huis werd verwaarloosd.

Koch begon. 'Kijk Diepen, ik mag dan optreden als beschermer, maar wel een beschermer die weet dat jij en Lammers veel meer weten dan je tot nu toe hebt verteld. Jullie liegen erop los en jullie

zijn meer dan medeplichtig aan de moord op het gezin Haas. Jullie beiden. Ik verzeker jullie dat dat bekend gaat worden.'

Diepen keek naar Vermeij met een blik van 'kan dit nu allemaal zomaar?'. Vermeij gaf geen krimp. Keek hem stoïcijns aan. Ze zag hoe Koch te werk ging. Bluffen hoorde daarbij, wist ze.

'Wat is dit voor onzin. Hoe kom je erbij?'

'Diepen,' ging Koch verder, 'dat jouw vrouw ook zou worden vermoord was natuurlijk niet ingecalculeerd en het is duidelijk dat jij niet aan de touwtjes trekt. Daarvoor ben je te dom, maar dat je meer weet is zeker. Het volgende: ik wil van je weten wie die twee mannen waren die op jouw partijtje een biertje op jouw kosten kwamen drinken.'

'Die ken ik niet, dat heb ik al eerder gezegd.'

'Je liegt nu weer. Dat kun je natuurlijk blijven doen, maar je kent ze. Dat is zonneklaar.'

'En als ik zeg dat het niet zo is?'

'Dan gaan rechercheur Vermeij en ik naar Sluikzicht en sluiten het café om redenen van veiligheid. We verzinnen wel iets. Minstens een maand gaat Sluikzicht dicht met de mededeling aan de eigenaar dat hij dat aan jou te danken heeft. Zal hij op prijs stellen. Het is genoeg met dat wegduikende gedrag van jou. Die geldbeluste smoel, dat ventje dat geld belangrijker vindt dan zijn eigen vrouw. We zullen zien wat Sluikzicht doet als ze horen dat jij de sluiting van het café op je geweten hebt. Jouw dagen hier in Utrecht zijn dan geteld, dat weet je maar al te goed.'

'Dat is chantage.'

'Absoluut, geef het maar een naam. Fijn dat je het woord kent. Het zijn dan ook jouw woorden. Nou, wie waren die twee kerels in dat café die na een biertje weer snel vertrokken?'

Diepen was bleek geworden. Hij zei niets en begon te transpireren. 'Kom Diepen, we hebben niet de hele dag de tijd.'

'Die kerels zijn levensgevaarlijk. We kennen ze niet. We weten niet hoe ze heten.'

'Wie zijn we?'

‘Lammers en ik.’
 Diepen begon nog meer te transpireren.
 ‘Wie zijn ze?’
 ‘Dat weten Lammers en ik echt niet.’
 ‘Je begrijpt toch wel Diepen, dat die onbekende bekenden van jou ook je vrouw hebben omgebracht?’ snauwde Vermeij er ineens tussendoor. Diepen keek haar verbijsterd aan. ‘Kijk nou maar niet zo, want dat had je zelf allang bedacht. Lafbek.’ Vermeij zweeg.
 ‘De namen van die kerels graag.’
 ‘Dat weet ik echt niet,’ jammerde Diepen. ‘En Lammers ook niet.’
 ‘Hoe hebben jullie contact?’
 ‘Zij nemen contact met ons op.’
 ‘Hoe?’
 ‘Ze bellen. Anoniem.’
 ‘Hoe hebben jullie ze geholpen met de moord op het gezin Haas?’
 Diepen was stil. Toen: ‘Ze vermoorden ons als ik dat vertel.’
 ‘De kans is groter dat je het er niet levend vanaf brengt als je niets zegt en ze hun gang laat gaan.’
 Diepen kreunde. ‘Lammers en ik hebben de sleutel van de villa gekopieerd en aan hen gegeven zonder dat Andrea en Cora dat wisten.’
 ‘De namen.’
 ‘Ze noemen zich de Lange en de Korte.’
 ‘Werken ze voor zichzelf of voor iemand anders?’
 ‘Dat weet ik echt niet.’ Smekend keek Diepen Koch en Vermeij aan.
 ‘Hoeveel hebben jullie gekregen voor jullie medewerking?’
 Diepen zweeg.
 ‘Ja, Diepen, jullie zijn medeschuldig, medeplichtig aan moord op vier mensen!’ bitste Vermeij. Diepen schrok.
 ‘Nou vertel op.’
 ‘Tienduizend met ons tweeën. Vijfduizend de man.’

‘En dat voor het kopiëren van een sleutel?’
 Diepen knikte.
 ‘Je bent dus medeplichtig aan de moord op vier onschuldige mensen. Je hebt dit al die tijd geweten en verzwegen. Laat dat eens goed tot je doordringen. Dat moet je straks maar aan de rechter uitleggen.’ Vermeij schudde haar hoofd.
 Koch ging verder. ‘Je begrijpt Diepen, dat ze ook een deel van de dertig miljoen willen hebben. Dat hebben jullie vast al bedacht.’
 Diepen zweeg.
 ‘Ze zullen dus weer contact opnemen. Wat heb je verder met Lammers besproken?’
 ‘Ik heb gezegd dat ik de helft van de dertig miljoen wil hebben.’
 ‘En wat zei Lammers?’
 ‘Dat ik die miljoenen kreeg onder voorwaarde dat ik niet de villa van Haas zou kopen. Meteen daarna zei hij dat ze zelf de villa gingen kopen, alleen om te voorkomen dat ik er ging wonen. Hij ging er zelf niet wonen zei ie. Wat ze ermee gingen doen wisten ze nog niet.’ Diepen zweeg weer. Hij was leeg. Zakte in elkaar. Uitgeblust.
 ‘We zijn nog niet klaar Diepen.’ Koch ging door. ‘Waar wonen de Lange en de Korte?’
 ‘Geen idee.’
 ‘Hoe vaak zijn ze hier geweest?’
 ‘Twee keer.’
 ‘Drie keer dus. Twee keer plus de keer om je vrouw te vermoorden.’
 ‘Waarom zouden die twee mijn vrouw willen vermoorden?’
 ‘Goeie vraag Diepen. Denk daar maar eens goed over na. Trouwens, we horen je niet over de dood van je vrouw. Lijkt je niet veel te doen. Komt het wel goed uit?’
 ‘Wat bedoel je?’
 ‘Precies wat ik zeg. Komt het goed uit dat ze er niet meer is? Jij denkt straks de helft van dertig miljoen te krijgen: vijftien miljoen euro, waar je dan zelf over kunt beschikken. Die lastige vrouw van wie het geld eigenlijk was, is er niet meer...’

Diepen hapte naar adem.

‘Luister Diepen,’ nam Vermeij het over terwijl ze Koch verwijtend aankeek, ‘ik stuur straks een tekenaar van de politie hiernaartoe. Jij gaat die twee zo goed mogelijk beschrijven zodat hij tekeningen kan maken.’

Ze belde meteen met het politiebureau in Utrecht. ‘Bedankt.’ Ze richtte zich tot Diepen. ‘Over een uur komt de tekenaar van de politie hier. En nu wil ik graag dat je de twee zo goed mogelijk aan mij beschrijft. De signalementen graag.’

Toen ze die hadden, gingen ze naar het politiebureau in Woudenberg.

Daar kregen ze te horen dat rechercheur Donker ieder contact van de familie Lammers, met wie dan ook, had verboden. Ze waren vandaag urenlang ondervraagd en morgen zouden ze verder gaan.

Woudenberg

De volgende halte was de Schans in Woudenberg. Koch en Vermeij kwamen binnen tegen zes uur. De helft van de uitspanning was bezet. Het was een gezellige ruimte, ook overdag. Ze realiseerden zich dat het hier allemaal was begonnen.

Ze vonden een tafeltje voor vier personen. De eigenaar, Kooten, kwam eraan en herkende Vermeij. Koch kende hij nog niet persoonlijk. Vermeij stelde ze aan elkaar voor.

‘Ja, uw naam heeft hier al wel de ronde gedaan. Dat gaat gauw in zo’n dorp, dat begrijpt u.’

‘Hoe is het nu, na al die gebeurtenissen?’

‘Rustig, dat wel, maar toch een zekere onderhuidse spanning nu de daders nog steeds niet gepakt zijn. Niemand gelooft hier dat het de familie Lammers is.’

‘Kunnen wij ons ook niet voorstellen. En de andere, laten we zeggen, hoofdrolspelers?’

‘De familie Schalken bedoelt u? Die komen hier niet meer. Wel degenen die hier altijd al kwamen en nu ook, de laatste tijd de Ter

Steeges, tenminste de zoon, en de Houtbrugges. Vroeger zag ik ze nooit hier, behalve met oud en nieuw, maar tegenwoordig komen ze hier regelmatig. Net of ze voeling willen houden met het dorp. Maar ik sta hier maar te kletsen. U wilt wat gaan eten? Dan zal ik u de menukaart brengen. Wilt u eerst wat drinken?’

Ze bestelden beiden een mineraalwater. Kooten liep weg om de kaart te halen. ‘Drink je echt nooit meer, Bert?’

‘Nee, helemaal mee gestopt.’

‘Je had dat al gezegd, maar ik merk ook dat dat helemaal in je patroon zit.’

‘Klopt, uitgebannen. Maar dat hoeft niet te betekenen dat jij geen wijn zou mogen. Ik zal vragen of ze alcoholvrije wijn hebben.’

Dat had de Schans. Allebei namen ze een Chardonnay, een met en een zonder alcohol. En allebei de zalm.

‘Als je het over de duivel hebt, trap je hem op zijn staart.’ Vermeij keek om en zag drie mensen binnenkomen.

Houtbrugge met zijn vrouw en de zoon van Ter Steeg.

Kooten liep op hen af en verwelkomde ze. Ze gingen aan een tafel aan de andere kant van het restaurant zitten.

Koch en Vermeij kenden de Houtbrugges. Ze hadden hen eerder met z’n tweeën ondervraagd. Dat had niets opgeleverd.

‘Degene die met de Houtbrugges is, zal Teun Ter Steeg zijn, de zoon van Chris en Carla Ter Steeg,’ wist Koch te vertellen.

Ze waren er ook bij op oudejaarsavond en die keer dat Schalken Haas aanviel en zijn eigen vrouw verwondde. Ter Steeg werd toen ondervraagd door Lakmoes en Donker. Dat leverde toen niets op.

Op dat moment kwam Kooten met de zalm.

Koch richtte zich tot Kooten: ‘Ik zie dat de familie Houtbrugge er is en die jongen Ter Steeg.’

‘Ze komen hier de laatste tijd wat vaker. Dat zei ik al. Ze zullen wel wat te bespreken hebben.’

Het eten smaakte uitstekend.

Toen ze bijna klaar waren, onderdrukte Vermeij plotseling een lach. Ze wees naar de ingang. ‘Het wordt nog gezellig hier.’

Donker en Havers kwamen binnen en waren op weg naar een tafeltje in de hoek van het restaurant, toen ze Koch en Vermeij in het oog kregen. Donker draaide zich abrupt om en liep op hun tafel af. Vlak ervoor stopte hij.

‘Wat doen jullie hier?’ vroeg hij alsof ze werden ondervraagd.

Koch en Vermeij barsten allebei in lachen uit. ‘Zo Donker, leuk je hier te zien, heb je de zaak afgehuurd en hadden wij moeten reserveren?’ kon Koch niet nalaten op te merken.

Donker wist dat hij in de maling werd genomen. ‘Jullie hebben niets meer in Woudenberg te zoeken.’ Hij draaide zich om en beende weg, terug naar het tafeltje waar Havers al was gaan zitten.

‘Wat een clown,’ grinnikte Vermeij. ‘En dan te bedenken dat hij een oogje op mij had of heeft.’

Kooten kwam om af te ruimen en vroeg of ze koffie wilden. Dat wilden ze. ‘Een vraag, meneer Kooten,’ zei Koch, ‘hadden de rechercheurs Donker en Havers hier gereserveerd voor deze tijd?’

Kooten keek wat ongemakkelijk. ‘Moet ik dat vertellen?’

‘U moet helemaal niets maar het lijkt me nogal onschuldige informatie.’

‘Ja, de twee heren hadden gereserveerd, de familie Houtbrugge en de heer Ter Steeg trouwens ook.’ Hij kreeg een kleur en liep weg. De koffie werd door een jong meisje gebracht.

‘Bijzonder hè, wat daar gebeurt. Het lijkt wel of de collega’s in dezelfde richting als wij denken’, merkte Vermeij op. ‘Wat denk jij? We moeten de familie Houtbrugge maar snel weer eens een bezoek brengen.’

Houtbrugge had Donker en Havers ook opgemerkt. Hij stond op en liep naar de twee rechercheurs. ‘Mag ik u wat vragen heren?’ Hij praatte luid, blijkbaar met de bedoeling dat het goed hoorbaar was.

‘Jazeker, ga uw gang, meneer Houtbrugge.’

‘Het onderzoek naar de moordenaar van de familie Haas is toch door u, de politie van Woudenberg, overgenomen?’

‘Meneer Houtbrugge, u begrijpt dat we geen mededelingen doen over interne zaken. Vanwaar uw vraag?’

‘Nou, u hebt ze zelf gezien, die rechercheur uit Utrecht en die adviseur uit Groningen, Koch. Ik dacht dat die niets meer met het onderzoek van doen hadden?’

‘Ja, en?’

‘Zoals u ziet, ze zijn hier nog steeds en mijn vrouw en de heer Ter Steeg en we vroegen ons af wat die twee hier nog te zoeken hadden.’

‘Dat vragen wij ons ook af meneer Houtbrugge. Maar het klopt dat het onderzoek bij ons, hier in Woudenberg ligt.’

‘Mag ik u dan vragen hoever het daar mee staat?’

‘Dat mag u uiteraard, maar u krijgt geen antwoord. Als we meer te weten komen, zal de hoofdcommissaris vast een persconferentie geven en hoort u het vanzelf.’

‘Dank u voor de informatie.’ Houtbrugge keerde terug naar zijn tafel.

‘Nu zie je waar dat toe leidt dat die lui nog steeds hier rondlopen,’ verzuchtte Havers. ‘Volgens mij betekent dat dat ze nog steeds aan het wroeten zijn. Vooral die Koch, nu met zijn vriendinnetje Vermeij.’ Terwijl hij het zei zag hij het gezicht van Donker betrekken. ‘Sorry. Zo had ik het niet bedoeld.’ Havers wist dat Donkers een oogje had op Vermeij. Ook dat zij daar niet van gediend was. Integendeel.

Utrecht, café Sluikzicht

Koch en Vermeij waren na hun etentje in de Schans naar Utrecht gereden om daar Sluikzicht te bezoeken. Het was druk. Het café rook naar verschaald bier en het was er benauwd. De barman zag hen komen en keek niet vrolijk. ‘Zo, alweer hier? Vinden jullie het gezellig of zijn jullie op oorlogspad?’

‘Beste man, begin maar met een Heineken o.o en voor rechercheur Vermeij een gewoon biertje.’

Hiermee verdween de vijandige benadering, maar echt ontspannen was de man niet.

‘Vertel ons eens. Zijn de Lange en de Korte hier onlangs nog geweest?’

De barman schrok. ‘Wie zegt u?’

‘Kom op,’ zei Vermeij, ‘je weet donders goed wie we bedoelen. Hou op met die ontwijkende spelletjes. Geef gewoon antwoord.’

De man zette de biertjes op de bar en beet op zijn lip. ‘Ja ze zijn hier pas nog een keer geweest.’

‘Hoe lang is dat geleden?’

‘Twee dagen...’ hij stopte abrupt.

‘Wat wilde je zeggen?’

‘Ik heb eerst een vraag aan u. Van de heer Diepen heb ik begrepen dat u niets meer met het onderzoek te maken hebt. Toch komt u mij hier lastigvallen met allerlei vragen. Kan dat zomaar?’

‘Luister,’ sprak Vermeij hem aan. ‘u hoeft onze vragen niet te beantwoorden. Er zijn echter nog steeds wat losse eindjes die we aan elkaar willen knopen. Daarom zullen we nog wel meer vragen hebben, ook in de komende tijd.’

Koch rekende af waarna ze vertrokken. ‘Erg happig om ons te helpen was hij niet, zo te zien. Diepen, Lammers en die Lange en Korte zijn schakels in het geheel, maar het is niet het hele verhaal.’

Ondertussen was het laat geworden. ‘Kom Bert, we gaan naar mijn huis.’

‘Titia, een beter voorstel had je niet kunnen doen.’

Voor de tweede nacht op rij kwam er van slapen weinig terecht. Ze maalden er niet om.

Woudenberg, politiebureau

Dit keer werden ze apart ondervraagd. Eerst was Andrea Lammers aan de beurt. Ze had niets nieuws toe te voegen. Ze gaf aan dat ze het idee had dat haar man meer wist. Ze wist niet wat. Ze beëindigden het verhoor.

Donker en Havers hadden de dag ervoor hun tanden stuk gebeten op de twee. Kees Lammers wist dat hij diep in de problemen

zat. Zijn vrouw was niet half op de hoogte van wat er allemaal aan de hand was. Niet dat hij bang was voor de twee rechercheurs die tegenover hem zaten, maar ook hij had gehoord dat Verweij en Koch terug waren gekomen naar Woudenberg. Vast om verder te gaan met hun gegraaf. En die twee waren wel van een andere orde dan de twee dorpsrechercheurs Donker en Havers. Hij had het bij toeval gehoord toen de twee rechercheurs met elkaar spraken voordat ze begonnen met de ondervraging. Gisteren hadden ze Vermeij en Koch getroffen in de Schans. Houtbrugge en zijn vrouw en de jonge Ter Steeg waren daar ook geweest. Hij kon maar een ding doen en dat was de kiezen op elkaar houden. Zwijgen als het graf. Als Diepen dat nu ook maar deed.

Opeens zei Donker. ‘Meneer Lammers, zoals u weet hebben we met uw vrouw al eerder gesproken. Zij wil dat u openheid van zaken geeft. Ze is ervan overtuigd dat u meer weet. Zijzelf heeft met dit alles niets te maken. Als u blijft weigeren mee te werken, dan zullen we u hier vasthouden.’

Donkers had zich niet gerealiseerd dat de hoofdcommissaris meekeek en meeluisterde vanachter het glas. Nog geen halve minuut later werd hij naar buiten geroepen. De hoofdcommissaris stond op de gang. Woedend. ‘Stomkop. Hoe kun je dreigen met iets terwijl je helemaal geen bewijs hebt? Die vrouw gaat nu naar huis en jij maakt snel een einde aan dit belachelijke verhoor. Gisteren zijn jullie de hele dag bezig geweest met nul komma nul resultaat. Ik wil rust. Hoor je dat? Rust. Je weet wat je te doen staat.’ Hij beende weg.

Donker stond er verslagen bij en riep Havers naar buiten. ‘We moeten ermee stoppen van de baas.’

‘Ik denk dat de baas gelijk heeft,’ zei Havers. ‘Die twee hebben niets met de moord op mevrouw Diepen te maken. Regel jij het verder maar.’

Utrecht, huize Vermeij

Ze zaten aan het ontbijt. Rozig.

‘Wat gaan we vandaag doen?’ vroeg Vermeij. Haar telefoon ging. Ze nam op.

‘Dat is snel.’ Ze stopte de telefoon weg. ‘Mijn contact in Woudenberg. De familie Lammers is ontslagen van het politiebureau.’

‘Zo, dus de heren zijn vastgelopen. Hebben ze niet gehoord wat wij van Diepen hebben gehoord. Diepen zal Lammers vast snel laten weten wat hij ons verteld heeft over die twee moordenaars en de sleutel. Dus Titia, we gaan onaangekondigd bij de families Ter Steeg en Houtbrugge op bezoek en daarna bij de familie Lammers. Wat dacht je daarvan?’

‘Prima. Realiseer je je trouwens wel dat wij dat van die sleutel weten en daarmee van de medeplichtigheid van Diepen en Lammers op de hoogte zijn, zonder dat Donker en Havers dit weten?’

‘Zeker realiseer ik me dat. Dat is hun probleem, niet het onze.’

Vermeij moest nog wennen aan de werkwijze van Koch, dat was wel duidelijk.

Woudenberg

De Ter Steeges woonden fraai. Alleenstaand huis. Ruime tuin, veel bomen.

‘Het is maar de vraag of ze met ons willen praten.’

‘We wagen het er gewoon op.’

Koch belde aan. Ze hadden hun auto op de oprijlaan gezet en waren vast al gezien.

De deur werd geopend door mevrouw Ter Steeg. Ze keek verwonderd naar de twee die voor de deur stonden. ‘Ja? Wat kan ik voor u doen?’

‘Mevrouw Ter Steeg, ik ben rechercheur Vermeij en dit is politie adviseur Koch. Zouden we met u en uw man en zoon kunnen praten? Excuses dat we zo onaangekondigd voor u staan.’

‘Ja, ik weet zo langzamerhand wel wie u bent. Heel Woudenberg kent u en uw andere collega’s, dat zal u niet verbazen. Maar ik zie geen reden om niet met u te praten. Mijn man is thuis. Onze Teun is er niet. Komt u binnen.’ Ze waarschuwde haar man die achter het huis bezig was.

Ter Steeg kwam binnen met een verbaasd gezicht. ‘Goh, dat u nog steeds bezig bent. Nou ja, ook wel logisch eigenlijk, de dader van die afschuwelijke toestand is nog steeds niet gevonden.’

Mevrouw Ter Steeg wees naar een paar gemakkelijke fauteuils. ‘Gaaf u zitten, wilt u koffie?’

‘Graag.’

‘Ik wil ook wel een kopje,’ zei Ter Steeg met een lach naar zijn vrouw.

‘Komt eraan.’ Even later kwam ze terug met een dienblad met vier koppen koffie.

‘Wat kunnen wij voor u betekenen?’

‘U hebt misschien van uw zoon gehoord dat we gisteren in de Schans geweest zijn. Uw zoon was daar ook.’

‘Klopt, hij vertelde ons dat u daar de twee rechercheurs hier uit Woudenberg had gesproken. Ze vertelden dat de politie uit Utrecht niets meer met het onderzoek naar de moorden van doen had. U komt toch uit Utrecht, mevrouw Vermeij?’

‘Dat is helemaal juist meneer Ter Steeg.’

‘Als ik het mag zeggen,’ Ter Steeg keek beiden aan, ‘vind ik het maar raar dat die dorps-rechercheurs nu met dat onderzoek bezig zijn. Dat kan alleen maar betekenen dat ze er niet veel meer aan doen om de dader of daders te achterhalen. Dat zei ik ook tegen onze zoon. Maar goed wat is nu de reden dat u hier bent?’

‘De viervoudige moord hier in Woudenberg en de moord op mevrouw Diepen blijft rechercheur Vermeij en mij bezighouden. Hoewel de familie Lammers was gearresteerd, denken wij niet dat zij de daders zijn. We zijn hier om met de mensen uit Woudenberg te praten om te achterhalen of er toch aanwijzingen zijn die misschien naar de daders wijzen.’

‘Waarom denkt u dat die aanwijzingen in Woudenberg te vinden zijn?’

‘Dat is niet zeker,’ zei Vermeij, ‘maar laten we wel zijn, er ging aan die moorden nogal het een en ander vooraf.’

‘Wat bedoelt u?’

‘Dat weet u. Eerst een briefje in de brievenbus bij de familie Haas dat ze niet thuishoorden in Woudenberg, toen een enveloppe met ontlasting, daarna tweemaal vuilstorringen. Vervolgens het incident in de Schans met een vrij ernstig gewonde mevrouw Schalken. Een brandstichting. De kinderen van de familie Haas die abnormaal werden lastiggevallen tijdens hun fietstochten naar school. Twee poezen die werden gewurgd en toen als triest hoogtepunt de moorden. Dat zijn nogal wat zaken waarvan het zwaartepunt in Woudenberg ligt.’

‘Maar de daders van een aantal zaken die u noemt hebben toch al bekend?’

‘Klopt. U doelt op de familie Schalken. Maar niet van alle zaken die ik net noemde en wat belangrijker is, de familie Schalken heeft dan wel bekentenissen afgelegd maar hebben nooit helder gemaakt wat hun motief was.’

‘Dat was jaloezie zeiden ze.’

‘Ja, gelooft u dat?’ vroeg Vermeij. ‘Is dat het hele verhaal?’

Ter Steeg zweeg. Toen na een lange stilte: ‘Ik weet het niet. Maar ik heb wel mijn twijfels.’

‘Juist,’ zei Koch, ‘die hebben wij dus ook. Daarom praten we met mensen uit Woudenberg. Op de man af gevraagd,’ Koch keek daarbij mevrouw Ter Steeg aan, ‘hebt u iemand in gedachten die een motief zou kunnen hebben om achter al deze afschuwelijke gebeurtenissen te zitten?’

Mevrouw Ter Steeg schrok van de rechtstreekse vraag en keek naar haar man. ‘Nee, absoluut niet. Maar dat zullen toch geen mensen uit Woudenberg zijn?’

‘Maar het uiteindelijke motief is toch geld,’ bracht de heer Ter Steeg in.

‘Wat, meneer Ter Steeg zou dan het motief kunnen zijn als je achter geld aanzit? Ik geef toe, dertig miljoen is een hoop geld maar waarom ga je dan eerst al die andere dingen doen die net genoemd zijn? De enige harde aanwijzing is dat ze moesten opdonderen uit Woudenberg. Ze hoorden hier niet. Daar begon het mee.’

De beide Ter Steeges zwegen.

‘Wat gaat u nu doen?’ vroeg mevrouw Ter Steeg.

‘We gaan naar de familie Houtbrugge en naar de heer Kooten.’

Vermeij stond op. ‘Hartelijk dank voor uw gastvrijheid en dat u met ons wilde praten.’

Ze werden uitgeleide gedaan door de heer Ter Steeg.

Toen ze in de auto zaten moesten ze even uitpuffen.

‘Denk jij dat ze er iets mee te maken hebben?’ vroeg Vermeij.

‘Ik denk het niet. Zullen we doorpakken en meteen naar de Houtbrugges gaan?’

‘Oké.’

Het gaf een raar gevoel toen ze hun auto voor het gesloten hek van de villa van familie Houtbrugge parkeerden. Dat was vlakbij de plaats delict van de misdaden met als afschuwelijk dieptepunt de moorden. Ze stapten uit en keken nog eens naar de imposante villa van de familie Haas. Hij zag er verwaarloosd uit. Werd kennelijk niet onderhouden. De oprijlaan en de voortuin waren verwilderd, overwoekerd door onkruid. De gordijnen waren gesloten, voor zover te zien vanaf de weg.

‘Naargeestig, zal de familie Houtbrugge niet prettig vinden,’ merkte Vermeij op. ‘Laten we ze het gaan vragen.’

Ze openden het tuinhek van de Houtbrugges en liepen naar de voordeur. Koch belde aan. Het duurde enige tijd voordat de voordeur werd geopend. Mevrouw Houtbrugge stond in de deuropening en herkende Koch en Vermeij.

‘Wat komt u nu doen?’ vroeg ze verbaasd, maar vooral ontstemd. Ze maakte aanstalten om de deur te sluiten. Koch was haar voor. ‘Dat zou ik niet doen, mevrouw Houtbrugge. Dat maakt u alleen maar verdacht.’

‘Verdacht? Verdacht waarvan?’ Ze opende de deur weer en was boos.

‘Wij willen graag met u en uw man praten over alles wat zich hiernaast heeft afgespeeld.’

‘Maar u hebt toch helemaal niets meer met die zaken te maken? Dat hebben we gisteren zelf gehoord van de rechercheurs die nu met het onderzoek belast zijn.’

‘En vindt u dat een reden om niet te willen praten met degenen die tot nu toe het onderzoek uitgevoerd hebben?’

Ze twijfelde. ‘Nou vooruit, komt u dan maar binnen, maar ik vraag me af waar het toe dient. Trouwens, mijn man is er niet, maar die kan ieder moment thuiskomen.’ Ze opende de deur verder zodat Koch en Vermeij naar binnen konden gaan. Ze liepen naar de woonkamer. ‘Gaat u zitten.’ Toen, alsof het een automatisme was: ‘Wilt u koffie?’

Vermeij was Koch voor. ‘Nee dank u. We hebben net koffie gehad bij de familie Ter Steeg waar we vandaan komen.’

‘Zo, u bent ook al bij de familie Ter Steeg geweest. Dan ben ik benieuwd waarvoor u hier dan eigenlijk komt. U hebt vast alles al duizend keer gehoord. Gaat dat niet vervelen?’

Koch was getriggerd. ‘Nee, mevrouw Houtbrugge, als er vijf mensen in koelen bloede worden afgemaakt en de daders lopen vrij rond dan gaat dat niet vervelen.’

Op dat moment ging de deur naar de hal open en kwam meneer Houtbrugge de kamer in. ‘Wat doet u hier?’

Zijn vrouw liep op hem af. ‘Rustig maar. Ik heb ze binnengelaten. Ze willen met ons praten.’

‘Praten, praten, waarover?’

Vermeij antwoordde: ‘Meneer Houtbrugge, hebt u dan geen vragen na alles wat hier op een steenworp afstand is gebeurd? Vindt u het prima wat er op dit moment gebeurt, namelijk helemaal niets?’ De laatste woorden had ze scherp uitgesproken.

Houtbrugge maakte een gebaar van ‘nou kom dan maar op met jullie vragen’ en ging zitten.

‘Meneer Houtbrugge, wat toevallig dat we elkaar gisteren troffen in de Schans.’

‘Hoezo toeval?’

‘Dat weet u zelf heel goed. U, met uw vrouw, de heer Ter Steeg, de rechercheurs en dat wij daar ook waren. Allemaal mensen die op de een of andere manier te maken hebben met de gebeurtenissen hier in Woudenberg.’

‘U zit maar wat te vissen, mevrouw Vermeij. Wat mijn vrouw en mij betreft was het inderdaad puur toeval.’

‘Hoe vindt u het, dat als de heer Diepen de helft van de erfenis krijgt, hij van plan is de villa te kopen?’

Koch en Vermeij letten extra goed op de reactie van Houtbrugge. Die vertrok geen spier.

‘Als hij het voor elkaar krijgt, is dat zijn goed recht zou ik zeggen. Heel veel mensen willen hier graag wonen. Dus dat is niet zo verwonderlijk. Was dat wat u op uw lever had, meneer Koch, of had u ook nog iets te vragen rechercheur?’ Hij keek naar Vermeij.

‘Nee, dank u.’

‘Ik ook niet,’ zei Koch. Ze stonden op en vertrokken. Het korte bezoek was op een teleurstelling uitgelopen.

‘Wat had je verwacht?’ vroeg Vermeij.

‘Ik weet het niet,’ zei Koch. ‘Het is wel een koele kikker die Houtbrugge. Er is iets daar. Titia, het klopt niet.’

‘Wat klopt er niet?’

‘Geen idee.’

Utrecht, huize Lammers

Nadat de familie Lammers het politiebureau mocht verlaten, waren ze rechtstreeks naar huis gegaan. Ze waren op. Afgemat. Doorgezaagd, tot op het bot door die twee rechercheurs. Donker en Havers. Vooral Donker was ervan overtuigd dat zij betrokken waren bij de gezinsmoord. Andrea begreep er niets van. Ze hield van de familie Haas, van de kinderen. En ze had een goede rela-

tie met Fred Haas en zijn vrouw Debbie. Ze was er kapot van dat ze er niet meer waren.

Uitgeteld zaten ze beiden in hun woonkamer. Blij dat ze weer thuis waren. De bel ging. Geschrokken keken ze elkaar aan. Wie zou dat nu weer kunnen zijn? Andrea sjokte naar de voordeur. Daar stonden ze. Koch en Vermeij.

‘Wie is het?’ riep Kees Lammers vanuit de woonkamer. Andrea kreeg nauwelijks een woord over haar lippen. Ze had geen energie meer om te vragen wat de twee kwamen doen. Automatisch deed ze een stap naar achteren om de twee binnen te laten. Die deden dat onmiddellijk voordat Andrea Lammers weer bij zinnen was.

Toen ze de kamer binnenliepen, zat Lammers ze vol ongelooft aan te staren. ‘Wat doen jullie hier in godsnaam? Heb jij ze binnengelaten?’ vroeg hij zijn vrouw en keek haar beschuldigend aan.

‘Ze waren binnen voordat ik het besepte,’ zuchtte ze.

Vermeij zag dat de twee uit hun doen waren. ‘We zullen het kort houden.’

‘Ho, ho,’ Lammers was weer bij zijn positieven. ‘Wij komen net van het politiebureau in Woudenberg waar we zijn ondervraagd. Daar heeft rechercheur Donker ons duidelijk gemaakt dat hij de leiding heeft van het onderzoek naar de moorden. En hij zei ook dat u er niets meer mee te maken had. Dus wat doet u hier?’

Koch voelde dat het herwonnen zelfvertrouwen van Lammers ongedaan gemaakt moest worden. ‘Luister Lammers, rechercheur Vermeij en ik hebben naast de twee rechercheurs die u noemt, samen met de officier van justitie mevrouw Van Abeelen en met rechercheur Lakmoes het onderzoek uitgevoerd. Er moet een gedegen verslag van komen. Dat onderzoek kent nog een aantal losse einden. Die losse einden lossen wij op en dan gaan de rechercheurs Donker en Havers alleen verder met het onderzoek. We zullen er ons verder niet meer mee bemoeien. Van ons wordt echter wel verwacht dat wij ons deel van de zaak afronden en daarom zijn we hier.’

Lammers keek wantrouwig na deze uitleg, maar zijn vrouw zei, ‘nou snel dan, dan kunnen we het afronden.’ Lammers ging mokkend achterover in zijn stoel zitten.

‘Meneer Lammers’ begon Koch, hebt u al contact gehad met de heer Diepen, nadat u thuis bent gekomen?’

‘Nee. Waarom zou ik?’

‘Dat zal ik u vertellen. Eerst een andere vraag. Wie zijn de Korte en de Lange?’

‘Wie?’

‘U hebt mij gehoord. Wie zijn dat?’

‘Ik weet niet waarover u het hebt. Wat is dit voor flauwekul?’

‘Dat zal ik u vertellen. U kent de Korte en de Lange zeer goed. Om u uit de droom te helpen, Diepen heeft ons dat verteld.’

‘Diepen? Daar geloof ik niets van.’

‘Belt u hem maar. Nu.’

Lammers zakte verder in zijn stoel en zei niets meer.

‘Wie zijn die de Korte en de Lange?’ vroeg zijn vrouw.

‘Dat gaat uw man nu vertellen. Hij heeft heel veel zaken die hij voor u verborgen heeft gehouden, mevrouw Lammers. Samen met Diepen zijn dat nare zaken.’

Meneer Lammers, als u nu niet zelf met uw verhaal komt, doen wij het. Bijvoorbeeld om uw vrouw te vertellen dat zij, net als mevrouw Diepen, de volgende kan zijn die wordt vermoord omdat u uw mond houdt.’

Lammers bleef zwijgen.

‘Verdorie Kees, zeg eens wat. Wat bedoelen deze twee?’ zei mevrouw Lammers.

‘Die twee roepen maar wat. Ze beweren van alles maar bewijzen kunnen ze niets, helemaal niets. Net zomin als die twee daar op het politiebureau.’

‘En het kan je niets schelen dat ik gevaar loop?’ Tot Koch en Vermeij zei ze: ‘Kunt u bewijzen dat er hier dingen gebeuren die fout zijn?’

‘Ja,’ zei Koch, ‘als wij de afschriften van de bank mogen inzien

van dit jaar, dan kunnen we dat bewijzen.'

Lammers werd wakker. 'Bankafschriften? Dat doen we niet. Zijn jullie gek geworden?'

Andrea Lammers was opgestaan en naar de secretaire gelopen. Ze haalde er een bankboekje uit. 'We hebben één bank en nog steeds papieren afschriften. Hier zijn ze. Bekijkt u ze maar.'

Lammers stond op om het bankboekje uit haar handen te pakken.

'Jij gaat weer zitten Kees. Blijkbaar heb je wat te verbergen.'

'Ik niet. Er staat niets in wat bijzonder is.'

Koch pakte het bankboekje aan, haalde de helft eruit, gaf die aan Vermeij waarna ze er snel doorheen keken. Ieder bekeek zo'n vier maanden. Het was snel gebeurd. Ze legden de afschriften op tafel.

Kees en Andrea Lammers zaten ongeduldig te kijken.

'Nou, jullie hebben niets gevonden hè?' zei Lammers met een grijns.

Vermeij had Koch even aangekeken en antwoordde toen: 'Nee, inderdaad, we hebben geen dingen gevonden die op het eerste gezicht opvallen.'

'Nou dan, wat zitten jullie dan te zeuren?' Lammers zakte opgelucht nog verder terug in zijn stoel.

'Er valt echter wel wat anders op,' vervolgde Vermeij met een uitdruktingsloos gezicht. 'Het valt namelijk op dat in de afschriften geen dagelijkse uitgaven staan. Geen boodschappen, geen gebruikelijke huishoudelijke uitgaven, niets van dat alles. Er staan enkel bedragen in die de vaste lasten betreffen. Waar doet u uw boodschappen?'

'Meteen hier om de hoek, bij de super,' antwoordde Andrea.

'Hoe betaalt u daar?'

Andrea zweeg, keek naar haar man. Deze wond zich op. 'Hoezo, hoe betalen we daar? Gewoon. We leven niet op de pof!'

'Er is niet één afschrift van die supermarkt te vinden. Dus nogmaals, hoe betaalt u daar?' Ze zwegen beiden. Andrea kreeg een rode kleur. 'Contant.'

'Juist, en dat geld krijgt u van uw man en de vraag aan u is meneer Lammers, hoe komt u aan al dat geld om van te leven, nu al dit hele jaar? Mag ik de afschriften van vorig jaar ook zien? Wedden dat daar de bedragen voor de super wel in staan?'

Lammers boog het hoofd. Andrea begon te schreeuwen. 'Verdomme Kees. Jij zei dat je dat geld cash had gewonnen in het casino. Dus dat was allemaal gelogen?'

Hij zweeg.

'Wat hebt u voor al dat geld moeten doen, meneer Lammers?'

'Ik wil dat jullie vertrekken. Ik heb niets meer te zeggen.'

'Ik wel. Meneer Lammers we hadden gehoopt dat uzelf de moed kon opbrengen om te vertellen dat u met de heer Diepen de twee moordenaars van het gezin Haas aan de sleutel van de villa hebt geholpen. De heer Diepen heeft ons dat verteld. U bent medeplechtig aan die moorden. Voor vijfduizend euro de man. Luister Lammers, we vertrekken nu. Maar we weten wat u gedaan hebt. Bespreek het maar met uw vrouw. Mevrouw Lammers, u zult zich afgevraagd hebben waar uw man al het geluk vandaan haalde om met zulke winsten uit het casino te komen. En Lammers, dat moet me van het hart: vergeleken met Diepen bent u een grote lafbek. U hoort nog van ons.'

De twee zaten als versteend in hun stoelen.

Koch en Vermeij vertrokken.

'Dat was dus honderd procent raak. Dat laatste moest ik even kwijt,' zei Vermeij.

'Het was terecht, Titia. Wat een walgelijke kerel. Zul je maar mee getrouwd zijn. Maar we zijn er nog lang niet. Lammers en Diepen zijn tussenschakels. Daarna hebben we de Lange en de Korte. Huurmoordenaars denk ik. Die doen het enkel en alleen voor het geld. Maar geld lijkt hier niet het uiteindelijke motief. Ergo, er is een uiteindelijke dader, de opdrachtgever. Daar gaat het om.'

'Wat gaan we nu doen? Wat doen we met onze huidige kennis?'

'We gaan kijken naar de compositietekeningen die van de Lange en de Korte zijn gemaakt en ik ga nu bellen met Van Abeelen.'

‘Lucia, met Bert Koch. Heb je even?’

‘Zeker, ga je gang.’

‘Vermeij en ik zijn net bij de familie Lammers geweest. Om kort te zijn: Lammers en Diepen hebben gezorgd voor de sleutels waarmee de moordenaars de villa van de familie Haas zijn binnengegaan. Ze wisten uiteraard niet waarvoor. Beiden werden contant betaald door de moordenaars. Lammers maakte zijn vrouw wijs dat hij dat geld in het casino had gewonnen. Ze zijn dus beiden medeschuldig wat betreft het overhandigen van de sleutels. Wat doen we?’

‘Bert, je overvalt me hiermee. Laat me even nadenken. Ik heb trouwens Vermeij, in overleg met het OM in Utrecht, een huiszoekingsbevel voor Schalken gemaaild.’

‘Dankjewel, en Lucia, eens met het huiszoekingsbevel. We spreken elkaar nog.’

Utrecht, huize Schalken

Een dag later belde Koch aan bij het huis van Frans en Trees Schalken. Onaangekondigd. Achter hem stonden Vermeij en nog twee rechercheurs.

Trees Schalken deed open en keek verbaasd naar de mensen die voor het huis stonden.

‘Dag mevrouw Schalken, mogen we binnenkomen? Dit zijn allemaal politiemensen. Ze lieten hun identiteitskaarten zien. Verbouwereerd deed ze de deur verder open.

Op dat moment kwam Frans Schalken aanlopen. ‘Wat heeft dit te betekenen? Wie zijn jullie?’

‘Het zijn politiemensen Frans. We horen wel wat ze komen doen.’

Vermeij haalde een A4 uit haar tas en hield ze dit voor. ‘Dit is een huiszoekingbevel. We willen graag dat u rustig op de bank gaat zitten zodat wij ons werk kunnen doen.’

Schalken ontplofte. ‘Wat is dit nu weer? Waarvoor is dit?’

‘Als we klaar zijn met de huiszoeking zullen we u dat uitleggen.’

‘Maar ik mag toch zeker wel bellen, dacht ik?’

‘Zeker, u belt maar.’

‘Wie ga je bellen Frans?’

‘De jongens natuurlijk!’

‘Ga gerust uw gang, meneer Schalken.’

Ondertussen waren de rechercheurs al op weg naar de plaatsen waar ze datgene dachten te vinden waarnaar ze op zoek waren. Dat was ook het geval.

‘Met hoeveel banken doet u zaken, meneer Schalken?’ vroeg Vermeij.

‘Met twee. Hoezo?’

‘Dat vertel ik u zo.’

De drie rechercheurs hadden de bankboekjes met afschriften van beide banken en keken daar geroutineerd in. Ze maakten een paar aantekeningen en waren snel klaar.

Hetzelfde tafereel als bij de familie Lammers speelde zich hier af. Alleen afschrijvingen van vaste kosten. Niet één afschrift van een supermarkt, ook niet van andere winkels zoals een kledingzaak. Alleen vaste kosten.

‘Waar hebt u uw boodschappen van betaald, uw kleren, uw drank, de groenteboer, uw café bezoeken en ga zo maar door?’

Schalken zat Koch met open mond aan te gapen.

‘Waar slaat dit op?’

‘Ja meneer Schalken, vertelt u het maar.’

Op dat moment kwamen Harrie en Frits Schalken binnenstormen. Debbie kon ze nog net beletten om Koch en de rechercheurs te lijf te gaan. Ze stonden te briesen van woede en waren tot het uiterste opgefokt.

Koch zag het en keek de vader aan. ‘Dus zo stuurt een vader zijn zoons aan als hem iets niet bevalt. Zeg ze dat ze gaan zitten en moeten luisteren.’

Hij wachtte de reactie niet af. ‘Het is ons duidelijk dat de ellende die jullie veroorzaakt hebben niet alleen het gevolg is van het uiten

van frustratie en jaloezie, zoals jullie altijd beweerd hebben. De oorzaak ligt dieper verborgen en zal ernstige gevolgen voor jullie hebben. Het aannemen van geld voor deze ellende zoeken we verder uit, of hebben jullie daar nu al iets op te zeggen?’

Dat hadden ze niet.

‘De bankafschriften nemen we mee. Voor die van jullie komen we nog langs.’ Dat laatste was aan de broers gericht.

Zonder verdere reacties af te wachten vertrokken ze. Koch en Vermeij bedankten de Utrechtse rechercheurs.

‘Zo komen we langzamerhand wat verder.’

‘Klopt, maar we zijn er nog steeds niet. Ik zal Van Abeelen ook hiervan op de hoogte stellen. Dit was geen loze actie en zal haar geruststellen.’

Koch had uitvoerig met Van Abeelen gepraat. Ze was nu op de hoogte van twee medeplichtigen aan een viervoudige moord. In ieder geval van één die had bekend. Dit doorgeven aan de justitie zou logisch zijn, maar ook het verdere onderzoek naar de huurmoordenaars en de opdrachtgever bemoeilijken. Het OM in Utrecht zouden Lammers en Diepen zonder twijfel laten oppakken waarna de huurmoordenaars gealarmeerd zouden zijn. Ze spraken af dat ze voorlopig Diepen en Lammers ongemoeid zouden laten.

Van Abeelen nam de verantwoordelijkheid op zich. Dat had ze altijd gedaan met Koch. Het kon, maar het hoefde niet. Ze deed het en had er nooit spijt van gehad.

Inmiddels hadden Koch en Vermeij de compositietekeningen gekregen. Vooralsnog konden ze er niets mee.

‘Kom Bert, we zijn klaar voor vandaag. Ik ga koken.’

Vermeij had een mooi huis. En een heel mooie slaapkamer. Hij zag er weinig van.

De volgende ochtend zette ze haar telefoon aan en zag dat er talloze berichten waren binnengekomen. ‘Eerst ontbijten en dan zal ik Donker, Havers, de hoofdcommissaris en Diepen antwoorden.’

‘Nee Titia, Diepen moet je nu meteen even bellen. Hoe laat heeft -ie gebeld?’

‘Zeven uur gisteren.’

‘Dus net na ons bezoek aan Lammers.’

Vermeij belde Diepen. Zijn telefoon ging drie keer over.

‘Ja?’

‘Diepen, met Vermeij. U hebt mij gisteren gebeld.’

‘Klopt. Lammers belde mij nadat jullie daar geweest zijn. Hij schold mij de huid vol dat ik de Lange en de Korte had genoemd. En van de sleutel. Andrea wil van hem af.’

‘Dat verbaast ons niets. Dat was toch wel gebeurd. Wij weten ondertussen ook dat die twee, de Korte en de Lange, niet alleen met de moorden te maken hebben, maar ook met de ellende die eraan voorafgegaan is.’

‘En wat kan ik daaraan doen?’

‘Heel veel. Met name Lammers, dat wil zeggen zijn vrouw, krijgt straks misschien miljoenen waar jij ook je deel van wilt.’

‘Ja en?’

‘Kom Diepen, we hebben dat uitgelegd. De twee huurmoordenaars willen een deel van dat geld. Dus jullie krijgen nog met die twee te maken.’

‘Wat wilt u?’

‘Ik wil dat je ons onmiddellijk op de hoogte stelt als ze contact met jou of met Lammers opnemen. Onmiddellijk. En dan bedoel ik onmiddellijk.’

‘Ja, ja, dat hadden we al besproken.’

‘Laat het nog eens goed tot je doordringen. Realiseer je ook dat het feit dat je nog vrij rondloopt hier alles mee te maken heeft.’

‘U bedoelt dat ik in wezen het lokaas ben.’

‘Noem het zoals je wilt. Hou je aan de afspraak.’

Ze brak af en keek Koch vragend aan.

‘Iemand die ook meer weet dan hij zegt is Kooten. Daar gaan we ook nog eens langs,’ zei Koch.

‘Waarom denk je dat?’

‘Omdat het met Woudenberg te maken heeft. Er zit daar iets onder de oppervlakte. Iets wat niemand uitspreekt maar wat een hoop, en misschien wel alles kan verklaren wat zich daar afspeelt. Kooten zit daar middenin. De Schans is meer dan een onschuldige locatie.’

Het was niet druk in de Schans. Een paar tafeltjes waren bezet.

Een serveerster kwam op hen af en vroeg wat ze wilden bestellen.

‘Graag koffie,’ zei Vermeij.

‘Hebt u er iets bij?’

Dat hadden ze. Appelgebak, met slagroom. Tweemaal graag. Kooten zagen ze niet. Aan de serveerster vroegen ze of hij er was. Nee, die was er niet, die kwam pas later op de dag.

‘Zo, dan ga ik nu Donker maar eens bellen. Eens vragen wat die te melden heeft.’ Vermeij pakte haar telefoon.

‘Met Donker.’

‘Met Vermeij, je hebt me gisteren proberen te bereiken.’

‘Ja, wat een late reactie.’

‘Wat is er?’

‘De hoofdcommissaris, die jou ook heeft proberen te bereiken, en wij, willen met jullie praten. Vandaag nog. Liefst zo snel mogelijk.’

‘Moment, blijf aan de lijn.’

Ze zette Donker in de wacht en vertelde Koch wat Donker wilde.

‘Zeg maar dat we komen als we onze koffie hebben opgedronken.’

Vermeij vervolgde het telefoongesprek: ‘Over drie kwartier zijn we er.’

Ze beëindigde het gesprek.

‘Wat denk je dat ze willen?’

‘Op de eerste plaats vragen ze zich af wat wij aan het doen zijn. Of we nog aan het graven zijn in de moordzaak. Op de tweede plaats willen ze weten wat de gesprekken met Schalken hebben op-

geleverd. Omdat de familie Schalken in Utrecht woont en niet in Woudenberg hebben zij daar niets te zoeken zonder dat de politie van Utrecht wordt ingelicht. In dat laatste hebben ze natuurlijk geen zin en daarom willen ze dat graag van ons horen.’

‘Gaan we ze vertellen dat we bewijzen hebben dat de familie Schalken dieper bij deze zaak is betrokken dan tot nu toe lijkt? En wat zeggen we over Diepen en Lammers?’

‘Wat vind je zelf Titia?’

‘We schieten er niets mee op als ze ons gaan tegenwerken. Mee eens?’

‘Daar heb je gelijk in. Hun hulp hebben we misschien nog wel nodig als we dichterbij de dader of daders komen. Maar we maken ze niet wijzer dan nodig is. Met name het verhaal over die sleutelgeschiedenis zou ik graag aan Diepen en Lammers willen overlaten. Laten we onze opwachting maar gaan maken.’

Utrecht, Overvecht

De Korte had de Lange die in Heringsdorp zat, twee dagen geleden gebeld. Hij moest naar Nederland komen.

‘Maar ik ben hier net!’

‘Ja, en nu moet je weer hierheen komen. Morgen verwacht ik je.’

De Lange had de smoor in. Weer dat hele eind rijden.

Hij had zich net lekker geïnstalleerd. Lekker DVD’s kijken, bier-tjes drinken. Gewoon ontspannen en nietsdoen. En nu moest hij alweer terug. Maar de Korte was de baas, tenminste hij speelde de baas. Hij bedacht alles, zette de lijnen uit. Hij, de Lange, moest de plannen gewoon uitvoeren. De domme kracht. Dat wist hijzelf ook wel maar het schuurde. Hij was niet helemaal gek.

‘Waarom nu al terug?’

‘Dat vertel ik je als je hier bent.’

Hij had hem, de Korte, ’s nachts om een uur gebeld. Bij het horen van zijn stem was de Korte meteen klaarwakker geweest.

'Luister goed, Korte. Jullie zijn nog niet klaar. Ik wil dat je die twee van Lammers laat verdwijnen. Voorgoed. Geen discussie.'

'Maar...'

'Korte, ik zei geen discussie. Je zorgt ervoor. Geen lijken die ineens opduiken. Je ziet maar hoe je het doet. Is niet de eerste keer, dus gewoon doen.'

'Ja maar...'

'Ben je doof of zo? Doen wat ik zeg. Je weet wat anders de consequenties zijn.'

Hij hoefde dat niet te herhalen. De Lange en hij waren met handen en voeten aan hem gebonden. Ze konden geen kant op. Dat de Lange en hij onmiddellijk zouden worden gearresteerd als hij dat wilde, was tot daaraan toe. Dat zijn kind, zijn dochter, dan zou horen dat de Korte geen bankier was bij een buitenlandse bank, zoals iedereen dacht, maar een ordinaire huurmoordenaar, was onverdraaglijk. Als het daar al bij zou blijven. Zijn vriendin zou haar leven niet meer veilig zijn.

'En Diepen, wat moet daarmee gebeuren?'

'Niets. Die laat je met rust.'

'Dus die twee van Lammers, maar waarom?'

'Je hebt me gehoord. En voordat je nog meer overbodige vragen stelt: jullie krijgen het gebruikelijke tarief. Je hebt een week.'

De verbinding werd verbroken.

De weg die de Lange en hij waren ingeslagen was doodlopend. Vroeg of laat zou het fout gaan. Niet alleen voor hem maar vooral voor zijn dochter. Zijn vrouw had allang afscheid van hem genomen. Die wilde niets meer met hem te maken hebben. Die had na de scheiding een nieuw leven opgebouwd. Hij had nu een vriendin, Nora, met een dochter Saskia. Beviel hem goed. Dat moest zo blijven. Dus moest hij de opdracht uitvoeren.

Het gesprek met hem kon hij letterlijk herhalen.

Hij wilde dat ze het echtpaar Lammers gingen expediëren.

Die vrouw was dertig miljoen waard. Hem interesseerde dat niet. Hij had andere, eigen belangen. Toch moest De Korte hem tevreden

houden. Wist hij maar wie hij was. Hij was een mysterieuze opdrachtgever. Veel geld maar meedogenloos.

Hij moest wat doen.

Woudenberg, politiebureau

Vermeij en Koch wandelden het fraaie politiebureau annex gemeentehuis binnen.

De balieagent kende hen zo langzamerhand goed. 'De heren zitten al geruime tijd op u te wachten,' grinnikte hij en liep met hen mee naar het kantoor van de hoofdcommissaris. Daar zaten de hoofdcommissaris en de heren Donker en Havers al te wachten.

'Ah, daar bent u,' verwelkomde de hoofdcommissaris ze. 'Gaat u zitten. Rechercheur Donker, gaat uw gang.' Er was blijkbaar geen tijd te verliezen.

Koch en Vermeij zochten beiden in alle rust een stoel uit en wachten op wat Donker te vertellen had.

'Ik zal maar met de deur in huis vallen,' begon Donker. 'Wij vragen ons af wat u in de gemeente Woudenberg aan het doen bent. U hebt immers niets meer met het onderzoek te maken, dus wat doet u hier nog?'

De vraag van Donker was natuurlijk wat Vermeij en Koch hadden verwacht en was zo voor de hand liggend en irritant in hun ogen dat ze beiden spontaan begonnen te lachen. Vermeij kwam als eerste tot bedaren. 'Is het tegenwoordig zo dat politiemensen toestemming moeten vragen aan de plaatselijke politie om hier te zijn en bezoeken af te leggen om een onderzoek netjes af te ronden? Wij zijn gewend na gedane activiteiten een keurig rapport af te leveren en daar hoort bij dat de losse eindjes worden opgelost. Ik zal zelf antwoord geven: toestemming vragen is niet nodig.

En om maar meteen antwoord te geven op de volgende vraag die u nog niet gesteld hebt. Wat wij in Utrecht gedaan hebben bij de familie Schalken ligt op hetzelfde vlak. Als u details wilt, zult u zelf naar de familie moeten gaan, als ze u al willen ontvangen.'

Vermeij wist dat ze buiten hun boekje waren gegaan, maar ze keek de drie tegenover haar onverstoorbaar aan.

Koch moest moeite doen om niet te lachen.

‘Uw gedrag is beneden alle peil, rechercheur Vermeij,’ brieste de hoofdcommissaris. ‘Ik neem contact op met uw superieuren. Daar kunt u op rekenen. Helaas kunnen we u als burger, en hij keek naar Koch, geen strobreed in de weg leggen, maar ik waarschuw u dat we niet tolereren dat het onderzoek in Woudenberg wordt belemmerd.’

‘Dat is wel laatste wat ze zouden willen doen. Ik neem aan dat u ons niet op de hoogte wilt stellen van de vorderingen die u ondertussen gemaakt hebt?’

‘Nee die gaan jullie geen donder aan,’ kwam Donker tussendoor. ‘Ik heb schoon genoeg van jullie en wat mij betreft is dit gesprek afgelopen.’ Hij stond op liep weg.

Havers wist niet goed wat hij moest doen. De hoofdcommissaris gebaarde hem te blijven zitten.

‘Het heeft geen zin elkaar op deze wijze in de haren te vliegen. Waar we kunnen, moeten we elkaar helpen.’ De hoofdcommissaris sloeg ineens een heel andere toon aan nu Donker weg was.

‘Ik ben blij dat u dat zegt,’ zei Vermeij. ‘Aan ons zal het niet liggen.’

‘Jullie moeten het Donker maar niet kwalijk nemen,’ zei Havers. ‘Hij is nogal heet gebakerd. Er zit geen schot in de zaak. En daarom is hij gefrustreerd.’

‘Zodra we iets hebben wat we met u willen delen, hoort u van ons,’ zei Koch. De bijeenkomst werd beëindigd.

Utrecht, huize Lammers

‘Kees, wat ik nu gehoord heb is afgrijselijk. Jij hebt die moordenaars dus geholpen!’

‘Andrea,’ kwam Lammers met een zwak stemmetje. ‘Wij wisten niet wat er ging gebeuren. Ze zouden de familie Haas alleen bang

maken. Niet meer. Echt, dat moet je geloven. Wat er gebeurd is, is afschuwelijk, maar dat was nooit de bedoeling.’

‘Ik geloof je niet, maar dat doet er niet meer toe. Ik voel me niet meer veilig. Het is alsof ik een loodzwaar anker om mijn nek heb hangen. Een gewicht van dertig miljoen. Ik word er gek van. En het allerergste is dat ik aan je zag en voelde dat je wat achterhield. Ik ken je langer dan vandaag. Je hebt dit verzwegen en dat maakt dat ik je niet meer vertrouw. Afschuwelijk allemaal. Je weet wat dat betekent, maar ik wil het er nu niet over hebben. Te vers allemaal.’

Kees Lammers probeerde Andrea gerust te stellen maar dat lukte van geen kanten. Vooral omdat hij wist dat ze gelijk had en hij een lafaard was. Het betekende het einde van zijn huwelijk. Hij was met Diepen medeschuldig aan de moord op de familie Haas. Het was dan wel niet de bedoeling maar het was wel gebeurd. Zij hadden voor de sleutel gezorgd waarmee de moordenaars de villa binnen konden komen. Om de schuld eerlijk te verdelen hadden ze allebei een sleutel laten maken. Ze vertrouwden elkaar toen al niet. Nu Cora was vermoord was er weinig fantasie voor nodig om te bedenken wie dat gedaan hadden. De Lange en de Korte. De vraag was alleen, waarom? Wie schoot er nu wat mee op dat al het geld bij Andrea terecht kwam? Andrea zelf in de laatste plaats. Die had haar beste vriendin verloren. Hij verwachtte ieder moment gearresteerd te worden en verbaasde zich erover dat dat al niet gebeurd was.

Donker probeerde Lammers al de hele dag te bereiken maar er werd niet opgenomen. Ook zijn vrouw beantwoordde de oproepen niet. Havers en hij wilden hen beiden nog eens spreken, ook omdat ze behalve potentiële daders mogelijk ook een doelwit konden zijn. Vooral na de dood van Cora Diepen.

Aan het einde van de middag gingen Havers en hij naar het huis van Lammers op het Kanaleneiland.

Toen ze aankwamen was het al schemerig. Er brandde geen licht. Het huis zag er verlaten uit. Nadat ze hadden aangebeld

werd er niet opengedaan. Besluiteloos stonden de twee elkaar aan te kijken.

‘Ze kunnen natuurlijk overal zijn.’

‘Weet je wat, we gaan naar Diepen, die woont hier vlakbij, om de hoek. Lammers en Diepen zijn vrienden dus die weet het vast wel als de familie weg is.’

Ze liepen naar het huis van Diepen. Er brandde licht. Nadat ze hadden aangebeld ging even later de deur open en stond Diepen in de deuropening. ‘Jullie nu alweer?’

‘Rustig maar Diepen. We willen praten met de familie Lammers, maar die zijn de hele dag al onbereikbaar. Weet u misschien waar we ze kunnen bereiken?’

‘De hele dag onbereikbaar?’ Diepen pakte zijn telefoon en belde. Geen gehoor. ‘U hebt de hele dag al gebeld?’

‘Ja, vanaf vanochtend vroeg al.’

‘Dat is gek. Kees heeft mij niet verteld dat ze ergens heen zouden gaan. En zij, Andrea, is er ook niet?’

‘Nee, het huis is donker. Ze zijn er geen van beiden.’

‘Weet u wat? Ik heb de sleutels van hun huis. Wij komen zo vaak bij elkaar over de vloer dat we de sleutels hebben van elkaars huis. Ik ga met jullie mee.’

Ze wandelden naar het huis van Lammers. Nog geen vijf minuten lopen. Diepen ging via de voordeur naar binnen na eerst te hebben aangebeld. Doodse stilte. Diepen deed de lichten aan en ze keken rond. Donker riep Kees’ naam. Geen reactie. Ze liepen de woonkamer in. Het was een ravage. Stoelen lagen omver. Gebroken glas op de vloer. Er was gevochten. Op de kussens zat bloed. Ze schrokken. Ook in de keuken was het een janboel. Gebroken glazen en borden en ook hier bloed op het aanrecht. Maar ook hier geen mensen.

Diepen wilde naar boven lopen maar Havers hield hem tegen. ‘Wacht. Ik weet niet wat hier aan de hand is maar jullie blijven hier. Ik ga alleen naar boven. Nergens aankomen.’

Hij trok plastic hoezen over zijn schoenen en liep voorzichtig naar boven. Drie slaapkamerdeuren. De eerste was de grote slaap-

kamer. Niemand aanwezig. Maar ook hier een grote bende. Ook hier wat bloedspetters op de lakens. De twee andere slaapkamers lieten niets zien.

Hij liep weer naar beneden en gaf aan nog even in de kelder te willen kijken. Die was klein en liet niets bijzonders zien.

‘Er is hier iets gebeurd dat helemaal fout is.’ Diepen schudde zijn hoofd. ‘Ik heb geen flauw idee waar ze kunnen zijn. Maar hier is gevochten of erger. In ieder geval meegenomen. Dood of levend. Wat vinden jullie?’

Havers keek Donker aan. ‘Het wordt groter en gekker. Ik waar-schuw de technische recherche.’

Diepen liep naar buiten. ‘Kijk daar staan hun auto’s. Ze hebben er allebei een. Wat is hier gebeurd?’

Havers belde het politiebureau in Woudenberg en vroeg naar de hoofdcommissaris. Hij vertelde wat er aan hand was. Na enkele minuten brak hij het gesprek af. ‘We moeten onmiddellijk Utrecht inlichten.’ Hij belde met Utrecht en verzocht om assistentie. Eerst de moorden, nu de verdwijning van het echtpaar Lammers. Dit konden ze niet aan.

Even later kwam er drie politieauto’s met agenten en de technische recherche. De ruimte rondom het huis werd met rood wit lint afgezet. De technische recherche ging naar binnen om sporen-onderzoek te doen. De leiding werd onmiddellijk overgenomen door hoofdinspecteur Ulkes.

Even later zag Donker tot zijn verbazing en frustratie Vermeij en Koch uit hun auto stappen. Ze liepen op Ulkes af. Een minuut later gingen ze het huis in.

‘Wat heeft dit nu weer te betekenen, Ulkes? Die twee hebben hier niets te zoeken.’ Donker kon zijn woede nauwelijks de baas.

‘Luister rechercheur Donker. Dat maak ik wel uit. Ik heb rechercheur Vermeij gevraagd om te komen. Zij wil Koch erbij hebben. Als Vermeij en Koch het huis in willen, dan gaan ze het huis in. Ze heeft net als de heer Koch al ruime ervaring met deze zaak. Ik

zou jullie vragen *stand-by* te zijn. Jullie hoofdcommissaris is al op de hoogte gesteld. Geen gezeur.'

Koch en Vermeij waren het huis ingegaan nadat ze toestemming hadden gekregen van de technische recherche en plastic hoezen hadden aangedaan. Ze zagen de wanorde in de woonkamer en de keuken en gingen naar boven.

'Er moet toch iets te vinden zijn dat ons verder helpt in deze bizarre zaak,' verzuchtte Vermeij. 'Denk je dat dat ze ontvoerd zijn of misschien gedood en de lijken meegenomen? Ik begrijp er niets van.'

'Dood of levend, dat weten we niet maar in ieder geval hebben de daders ze meegenomen. Het meest waarschijnlijke is dat ze leven. Anders kun je de lijken net zo goed achterlaten.'

'Zou kunnen. Daders denk je?'

'Ja, dat denk ik wel. Daar kun je wel van uitgaan. Er is op verschillende plaatsen gevochten. Ik denk dat ze veel tegenstand hebben geboden. Zeker gezien het bloed overal.'

De slaapkamer van het echtpaar gingen ze minutieus, centimeter voor centimeter na. Hoewel ook de technische recherche de kamer had onderzocht, wist Koch uit ervaring dat er vaak nog wel wat viel te ontdekken. Hij ging aan de het bureautje zitten dat in de slaapkamer stond. Links drie laden. Hij trok de bovenste lade er helemaal uit en doorzocht de inhoud. Officiële papieren, verzekeringspapieren, contracten, niets bijzonders. Hij schoof de lade er weer in en de tweede eruit. Vooral financiële papieren. Ze hadden al gezien dat de afschriften louter vaste kosten bevatten. Met z'n tweeën doorzochten ze alle papieren. Behalve de merkwaardige afschriften geen bijzonderheden.

De onderste la eruit. Hierin veel papieren die niets opleverden.

'Wacht eens.' Koch trok de twee bovenste laden er opnieuw uit en zette ze naast de onderste. Vermeij zag het. De onderste was korter. Ze ging op haar buik liggen. Keek met een zaklantaarn in de ruimte achter de onderste la. 'Er zit wat tegen de achterkant van dit bureau. Een kluisje!' Ze riep de technische recherche en vroeg

de kluis te verwijderen. Met wat gedoe lukte het. Het kluisje zat op slot. Zonder veel omhaal zette de man een schroevendraaier onder het deksel en na een paar pogingen sprong het deksel open. Propvol goednieuwe bankbiljetten. Duizenden euro's.

'Dus daarom geen afschriften van de dagelijkse kosten. Wat we al wisten,' merkte Koch op.

'Wat een gedoe om bij ieder bezoek aan de supermarkt op je buik te kruipen en in de kluis te duiken,' merkte de man van de technische recherche op.

'Als Lammers dit heeft, heeft Diepen dit ook. Kom op. Hij is vast nog beneden. Kijken wat -ie te zeggen heeft.'

Diepen was er nog. Ze namen hem apart in hun auto.

Vermeij begon. 'Luister Diepen. We hebben een groot bedrag aan contant geld gevonden in het huis van Lammers. Hoe komt hij daaraan? Jij weet immers alles van hem.'

'Ja, maar niet van zijn financiële situatie.'

'We zijn ervan overtuigd dat jij die bedragen ook hebt.'

'Ik weet van niets.'

'Oké, je gaat nu naar het politiebureau in Utrecht. We laten je daar zitten tot je je weer herinnert dat ook jij deze bedragen ontvangen hebt. Wij gaan ondertussen proberen te achterhalen waar de familie Lammers is. Dat wil zeggen, als ze nog leven. Want dat laatste is onzeker. Nou, herinner je al iets meer?'

Diepen begreep dat het geen enkele zin had zich verder van de domme te houden. 'Dat geld heb ik ook gekregen. Van die twee, de Korte en de Lange.'

'Waar ligt het in je huis?'

Diepen aarzelde even en vertelde het.

'Wat moest je ervoor doen?'

'Dat weten jullie, zorgen voor de sleutels. En onze mond houden.'

'Nog wat gehoord van die twee?'

'Nee, niets.'

'Wanneer voor het laatst?'

‘Toen ik ze in Sluikzicht zag. Dat weten jullie ook.’

‘Sindsdien niet?’

‘Nee.’

Diepen antwoordde net iets te snel. Koch en Vermeij zagen het.

‘Diepen,’ zei Koch, ‘je liegt. Wanneer heb je die twee nog gezien?’

Diepen zweeg.

‘Goed dan gaan we nu eerst naar je huis en vragen ook de technische recherche te komen om het geld op te halen.’

‘Waarom wil je nog naar het huis van Diepen. De technische recherche zal het geld vast wel vinden,’ merkte Vermeij op.

‘Dat zullen ze ook wel, maar we gaan net als in het huis van Lammers millimeter voor millimeter dat huis na. Er moet toch ergens een aanwijzing te vinden zijn die ons naar de Lange en de Korte kan leiden.’

De technische recherche was snel klaar in het huis van Diepen. Minutieus doorzochten Koch en Vermeij het huis. Niets. Als laatste de kelder. Die was groter dan die van Lammers. Met z’n tweeën gingen ze naar beneden en kwamen in een bedompte ruimte die verder netjes schoon was. Alsof Diepen er regelmatig kwam. Koch haalde een schilderij van de muur. Een schilderij hing je niet in een kelder. ‘Kijk, volgens Diepen ligt hier het geld.’ Koch had de code van de kluis gekregen die er achter zat en zag inderdaad geld liggen. Niet veel. Een paar duizend euro.

‘Moet je dit zien.’ Vermeij wees naar de vloer waar een kleed op lag. Een vloerkleed in een kelder, dat is ook niet gebruikelijk.’

Vermeij keek naar Koch die op zijn knieën was gaan zitten en het vloerkleed begon weg te rollen.

‘Zeg Bert Koch, heeft iemand wel eens tegen je gezegd dat je eigenlijk een saaie man bent?’

Koch keek verbaasd op. ‘Wat zeg je?’

‘Je hebt me wel gehoord.’

‘Ja, maar waar slaat dat nu weer op?’

‘Nou ja, het kwam zo ineens bij me op. De enige verrassingen die ik met je meemaak, komen als we aan het werk zijn. Zoals nu. Op je knieën in een kelder om een vloerkleed weg te rollen. Verder valt er eigenlijk niet zoveel met je te beleven.’

Bert Koch wist even niet wat hij moest zeggen. Zat Vermeij hem nu voor gek te houden? Het antwoord kwam al snel.

‘Laat je niet door mijn onverwachte opmerkingen afleiden. Je bent er even lief om. Tenminste dat vind ik.’

Koch haalde zijn schouders op. Hij was saai en ging verder met het vloerkleed. Vergat de rare vraag van Titia.

Precies wat hij dacht. Er zat een luik. Dus nog een kelder onder de kelder. Het luik zat vast met een stevig hangslot. Er waren geen sleutels te zien.

Hij keek om zich heen en zag gereedschap, waaronder een stevige schroevendraaier en een hamer. Het lukte niet om het slot open te krijgen. Er lag ook een ijzerzaag. Vermeij pakte het stuk gereedschap en begon te zagen.

Koch lachte. ‘Dat duurt een dag en dan ben je er nog niet doorheen. Het is van titanium. Stop er maar mee.’

Tot haar verbazing tastte Koch onder zijn linker oksel en pakte een houder tevoorschijn met een klein kaliber pistool. ‘Hoe vind je mijn Mauser 1911 Black .22LR?’

‘Nu zit ik net te vertellen dat je saai bent en dan trek je ineens een levensgevaarlijk pistool tevoorschijn.’

‘Titia, je zei dat ik saai was buiten het werk. Je hebt gelijk. Maar ga even opzij.’

Ze wist wat hij van plan was en ging achter hem staan. Een scherpe knal en het hangslot vloog door de lucht.

‘Ik neem terug dat je saai bent.’

‘Te laat dame. Ik weet nu wat je echt interessant vindt.’ Koch bukte zich en trok het luik open. Weer een trap. Een schakelaar links. Een neonlamp zette de tweede kelder vol in het licht. Er stond een tafeltje. Met meerdere telefoons.

‘Voor elk wat wils.’ Twee mobiele telefoons die aan een oplader lagen. Toen ze erin probeerden te komen was het duidelijk dat ze een code nodig hadden. Ze deden de telefoons in een plastic zakje en keken nog eens goed om zich heen. Verder geen bijzonderheden. Ook geen kluisje.

Koch riep de technische recherche om de ruimte te onderzoeken. ‘Ergens moet geld zijn. Kom, wij gaan naar Diepen die al vol ongeduld op het bureau op ons zit te wachten.’

Utrecht, politiebureau

Diepen zat uitgeblust in een kamer apart te wachten op wat komen ging. Ulkes sprong op toen Vermeij en Koch zijn kamer op het politiebureau binnenliepen.

‘Hij wil niets zeggen. Ik ben benieuwd of hij jullie wat te vertellen heeft.’

Toen ze de ondervragingsruimte binnenliepen, veerde Diepen op en begon te roepen dat hij nu eindelijk wel eens wilde weten wat ze nu weer moesten.

‘Ga zitten. Dat zullen we je vertellen.’

Ze hadden afgesproken dat Koch zou beginnen. ‘Jij hebt al die tijd tegen ons gelogen.’

‘Maar...’

‘Nee, niets maar, eerst je mond houden. Straks mag je ons vertellen wat we willen weten. Je bent een verraderlijke vent. Je weet dat je vriend Lammers in grote problemen zit en jij zou ons kunnen helpen om hem te vinden maar daar ben je te laf voor.’

Diepen wilde weer wat zeggen maar Koch snoerde hem opnieuw de mond.

Vermeij gooide de twee telefoons op tafel.

Diepen schrok.

‘Ja, die hebben we gevonden. Je dacht, veilig diep onder de grond. Je gaat ons de code vertellen om erin te komen. Nu.’

Diepen was onzeker geworden. Zweeg.

‘Als je ons de code niet vertelt en Lammers en zijn vrouw vinden we dood terug, dan ben je niet alleen medeplichtig aan de dood van de familie Haas maar ook aan die van de familie Lammers. De rechter zal daar geen enkele moeite mee hebben. Dat begrijp je zelf ook wel. Dus wat zijn dit voor telefoons en hoe komen we erin? Als je je mond houdt laten we onze experts hun gang gaan. Het betekent tijdverlies en dat gaat jou lelijk opbreken.’

Diepen hield nog steeds zijn mond.

‘Oké.’ Koch en Vermeij liepen naar buiten en deden de deur achter zich dicht.

‘Vermeij, hebben ze hier in Utrecht een whizzkid die codes kan breken?’

‘Jazeker hebben we die, maar ik hoorde dat jullie een super expert hebben daar in het Noorden. Bovendien moeten we Utrecht er alleen in het uiterste geval bij betrekken.’

‘Je bedoelt Emiel Zand. Ik bel Van Abeelen en vraag of zij wil regelen dat Zand hierheen komt om die twee telefoons te kraken.’

Tien minuten later hadden ze antwoord. Zand kwam onmiddellijk naar Utrecht en zou er over twee uurtjes zijn. Binnen twee uur liep hij dan ook het politiebureau in Utrecht binnen.

Hij had haast. ‘s Avonds had -ie afgesproken met Lenie Tak, zijn vriendin. Afspraak is afspraak. Daar veranderde geen crimineel iets aan.

Zand was een fenomeen. Begonnen als criminele hacker en nu alweer vele jaren topcyberspecialist bij de recherche in Leeuwarden. Vriend van dat andere fenomeen, Lenie Tak, de beste vriendin van Dinah Kreulder. Een mooi stelletje bij elkaar.

Emiel Zand kwam binnengestoven en stortte zich op de telefoons. Op weg naar Utrecht had Koch hem via de telefoon uitgelegd waar het om draaide. Na een halfuur liet hij weten dat de ene telefoon was gekraakt. Ze konden hem bekijken. Hij had de telefoon aan een laptop gekoppeld zodat Vermeij en Koch de inhoud konden bekijken.

Niets bijzonders. Het gebruikelijke werk. Een huishoudelijke

telefoon. Toch gek dat die telefoon zover was weggestopt. Waarom? Wat zagen ze niet?

De tweede telefoon was lastiger. Maar Zand kwam erin. Moeizaam, dat wel, maar hij was er. Ook hier zagen ze, toen ze hem uitlazen, geen bijzonderheden. Zand, Koch en Vermeij keken elkaar aan.

‘Dat is gek. Praktisch onvindbare telefoons en er is niets te zien.’ Zand krabde zich achter op zijn hoofd.

‘Wacht eens even.’ Plotseling veerde Koch op. ‘Het is toch gek dat er twee telefoons diep onder de grond liggen. Waarom twee? Kan het zijn dat ze op de een of andere manier bij elkaar horen? Dat je iets met ene moet doen om de andere te activeren?’

‘Verdorie, dokter Koch, u hebt helemaal gelijk. Dat kan. Is wel erg diep in de cybertechniek maar het kan.’ Zand werd steeds enthousiaster. ‘Als ik daar mee aan de gang ga heb ik wel meer tijd nodig. Dat gaat nu niet meer lukken. Bovendien heb ik daar mijn eigen laptop bij nodig. Ik stel voor dat ik de telefoons meeneem en dat ik er direct in Leeuwaren mee aan de slag ga. Tak begrijpt dat wel. Sterker nog, die wil vast meedoen. Ik neem aan dat dat oké is.’

‘Emiel, heel goed en doe de groeten aan Lenie.’

‘Zodra ik wat heb, neem ik contact op.’

Zand nam afscheid.

Ze gingen naar Diepen. Tenminste dat was de bedoeling. De dienstdoende agent zei dat hij met zijn advocaat aan het praten was. Volgens hem om hem vrij te krijgen en wel zo snel mogelijk.

Ze liepen naar de ruimte waar Diepen met zijn advocaat zat. De laatste stond op en gaf te kennen dat ze niet gestoord konden worden.

‘Dat is goed. Wij wachten wel,’ zei Vermeij. ‘Het is goed dat hij weet dat we op de hoogte zijn van de twee telefoons. Dat we in ieder geval een stap dichterbij zijn gekomen. Maar

hoe langer hij ons tegenwerkt hoe groter de kans dat heer Lammers iets overkomt. Wij hebben hem dat al gezegd, vertelt u hem dat ook nog maar eens.’

De advocaat vroeg Koch en Vermeij even te wachten en ging de ondervragingsruimte weer in. Na tien minuten kwam hij terug. ‘Ik heb het hem verteld. De man is doodsbang.’

‘Ja en wat nu?’

‘Nou niets. Hij durft niets. Ik kan u en ook hem niet helpen.’

De goede man vertrok.

Duitsland, Mecklenburg – Vorpommern, Heringsdorf

‘Wat gaan we doen?’

De Lange en de Korte waren net aangekomen. De reis met de twee van Lammers had geen problemen opgeleverd. Ze hadden ongehinderd kunnen reizen, terwijl ze de twee verdoofd en vastgebonden hadden. Het ergst was het in hun huis geweest. Maar dat was verder goed afgelopen. Althans, voor de Lange en de Korte. Weggestopt in een busje hadden Kees en Andrea Lammers de reis van ruim zes uur kunnen gebruiken om bij te komen van de confrontatie met de twee huurmoordenaars.

‘Nou, wat had je gedacht te gaan doen?’

De Korte haalde geïrriteerd zijn schouders op. Zes uur met die zwakzinnige Lange was geen lolletje.

‘Ik begrijp echt niet wat we verder nog aan moeten met het stel Lammers. Die vrouw is dertig miljoen waard, maar die vent nul komma nul. Dus die expediëren we. Gewoon weg ermee.’

‘Lange, daar heb je me nu zes uur lang over aan mijn kop zitten zeuren tijdens de rit hierheen. Ik zal het je nog een keer uitleggen. Luister goed en laat het tot je domme hoofd doordringen.’

Lange ging zitten en wist welke riedel er ging gekomen maar hij liet het over zich heen komen. Zonder de Korte speelde hij niets klaar.

‘Luister, als wij Lammers afmaken dan heeft die vrouw ons laten weten dat we haar dan ook kunnen afmaken. Dat geld krijgen we dan nooit ofte nimmer. Zij is de sterkste van die twee. Zij wil nog geen euro kwijt aan ons. Wij hebben de familie Haas uitgemoord.

De vader, de moeder en twee kinderen. Dat vergeeft ze ons niet. Dat heeft ze duidelijk gemaakt. Ook al zouden we haar martelen. Ik heb haar de meest vreselijke dingen voorgehouden. Ze lachte me uit en zei, dat was opvallend, ook als jullie Kees de ogen uitsteken en zijn handen afhakken of wat voor leuke dingen jullie allemaal in gedachten hebben, jullie krijgen geen cent. Dus ook dat werkt niet. Het enige wat helpt is dat we hem op haar laten inpraten. Ik heb gezien dat hij haar op den duur misschien wel van gedachten kan laten veranderen om een deel van de dertig miljoen aan ons over te maken. Dat zal alleen hem lukken. Als het al lukt. Ons lukt het in ieder geval niet. Dus Lange. Lammers is nodig. Nodig om dat geld te krijgen.'

'Ja, ja, en stel dat ze zegt, oké, jullie krijgen een deel, hoe wil je dat dan gaan doen? Ik neem aan dat als we het geld hebben, we ze dan allebei het hoekje om sturen?'

'Lange, dat zien we dan wel weer, eerst moeten we het geld zien te krijgen en dat zal moeilijk genoeg zijn. Nu eerst het volgende hoofdstuk. We gaan met ze praten. En Lange, jij houdt je mond.'

Ze gingen naar beneden waar de twee vastgebonden zaten. Ieder op een stoel. Tape over hun mond. Ze zaten met de ruggen naar elkaar toe en konden niet met elkaar communiceren.

Kees Lammers zat stil voor zich uit te staren

Andrea rukte verwoed aan de banden die om haar polsen, enkels en haar buik zaten. Ze kon geen kant op. Korte ging tegenover haar zitten. 'Luister Lammers. We zijn hier ver weg van iedereen. Niemand weet dat we hier zijn. We blijven hier tot we hebben wat we willen. Jij hebt dat. Niet die man van jou, maar jij. Die man van jou laten we voorlopig in leven, totdat we er genoeg van hebben. Dan maken we hem af en ben jij er alleen nog maar met je centen. Beetje eenzaam hè? Het enige wat jij moet doen is meewerken om een deel van het geld naar ons over te maken. Jullie houden genoeg over met zijn tweeën. Denk erover na.' Korte gaf Lange een teken en ze verdwenen naar boven.

'Moet je nu die tapes niet van hun monden halen?'

'Nee, laat nog maar even zitten. Kunnen ze gaan nadenken. We gaan over een paar uur weer naar hen toe.'

Utrecht

Zand was er direct mee aan de gang gegaan. Lenie Tak wilde erbij zijn. Zij was als rechercheur en ex-hackster minstens zo geïnteresseerd als haar vriend Emiel.

'Weet je Emiel, ik denk inderdaad dat Koch gelijk heeft. De oplossing zit in de communicatie tussen de twee telefoons. We moeten zien te achterhalen hoe de ene telefoon de andere kan bereiken. Kom op.' Ze gingen aan het werk. De twee telefoons bleven stil. Uur na uur.

Drie uur later: 'Lenie, we geven ze zelf een fake nummer. Dan moeten ze wel reageren.' 'Oké, maar ze kunnen natuurlijk ook in elkaar storten en dat we dan helemaal niets meer kunnen.'

'Wie niet waagt die niet wint. Jij ben H1 en ik ben H2?'

'Ja, doe nu maar, meneer de Hacker.'

Zand lachte. H1 nam contact op met H2. Tot hun stomme verbazing reageerde H2. 'Wat zegt ie?' Zand zei niets. Razendsnel gingen zijn vingers over de toetsen. H2 reageerde opnieuw. Ze zaten erin. H2 was de telefoon waar het om ging. H1 was de toegang. Opgewonden keken ze naar het scherm. Gegevens van L en K. Verdorie, de Lange en de Korte.

'Wat zeggen ze?' vroeg Tak.

'Het is de communicatie met Diepen. Er was veel meer mailcontact tussen Diepen en die twee criminelen dan Diepen aan Koch heeft verteld. Koch heeft ons daarvan op de hoogte gebracht. Hier staat dat de dagen van Diepen geteld zijn als hij ook maar iets van deze communicatie naar buiten brengt.'

'Alles goed en wel, maar wat is dat voor communicatie?' Tak was ongeduldig.

Zand dook verder het systeem in. 'Kijk Lenie, hier geven ze aan dat ze voorlopig weggaan. Naar buiten noemen ze dat. Wat is 'bui-

ten'? Blijkbaar hebben ze ergens anders iets waar ze heen kunnen. Eens kijken. Ja hier staat wat. Een bericht van een tijd geleden. Lange zegt tegen Korte dat hij zal bellen als hij er is, over zes uur. Nou, dan is hij waarschijnlijk niet in Nederland. We komen dichterbij. Het is nu half vier. We gaan slapen en vertellen Koch en Vermeij morgenvroeg hoe het zit.'

Duitsland, Heringsdorf

De Lange had geen geduld meer. Had -ie nooit, maar nu helemaal niet meer.

'We gaan Lammers nu pijn doen waar zij bij is. Op een gegeven moment zal ze het niet meer aan kunnen zien. Dan gaat ze overstag.'
De Lange wilde bloed zien. 'Zij kan niet aanzien dat die man van haar lijdt ook niet als zij dat geld wil houden. Dat garandeer ik je.'

'Dat doe jij dan maar. Ik wil daar niets mee te maken hebben. Trouwens, aan een dooie Lammers valt weinig te martelen, dus zorg dat hij blijft leven.'

'Ja ja natuurlijk heb je weer gelijk. Ga jij maar wandelen, dan ga ik mijn gang.'

'Ik ga naar buiten. Maar nogmaals Lange, hou Lammers in leven.'

De Korte kende de Lange. Hij was ziek. Genoot van mensen pijn doen en nog liever vermoorden. Na deze exercitie wilde hij niets meer met hem te maken hebben.

De Korte wandelde naar Heringsdorf, naar de Pier. Meer dan een halve kilometer stak deze de Oostzee in. Aan het eind een Italiaans restaurant waar hij een kop koffiedronk. Het woei hard. Eigenlijk was het geen weer om met deze harde wind op de Pier te lopen maar hij moest er even uit. Even weg bij die bloeddorstige Lange. Hij was benieuwd of de vrouw zou breken bij het zien van de afschuwelijke dingen die de Lange met haar man deed.

De koffie smaakte hem niet. Hij ging weer terug.

De Korte hoorde niets toen hij vlak bij de deur stond. Het was

destijds een goede zet geweest toen ze het huis in het uiterste puntje van Noordoost Duitsland kochten. Twee kelders onder elkaar. Het was vervelend dat Diepen onbereikbaar was. Dat lukte normaal altijd met die duo telefoons. Er was wat aan de hand, maar wat?

Op hetzelfde moment ging zijn telefoon. Op het scherm kon hij niet zien wie het was. Anoniem. Dat kon maar een iemand zijn.

Hij nam op. 'Korte.'

'Korte, Diepen is weer opgepakt'. De man aan de telefoon introduceerde zich niet. Deed hij nooit.

'Het moet klaar zijn met Diepen. Hoe staat het met Lammers? Ook van die wil ik geen last meer hebben.'

De Korte wist dat leugens tegen hem altijd boven water kwamen. Hij slikte. 'De familie Lammers is bij ons.'

'Bij jullie? Je bedoelt op de Noordpool waar jullie bijkomen van jullie moordwerk?'

De Korte zweeg.

'Wat zijn jullie van plan, Korte?' In de vraag lag een dreigende ondertoon. Toch was liegen uitgesloten.

'We proberen een deel van de dertig miljoen naar ons te laten overschrijven.'

Het was stil aan de andere kant. 'Je weet dat ik dat niet wil hebben. Niet zo verstandig van jullie. Je kent de gevolgen.'

De Korte begon te transpireren. 'Het is de Lange die dat wil. Ik niet. Maar ik kan hem niet tegenhouden.'

'Korte, luister, als jij de Lange niet tegenhoudt dan is het met jullie gedaan. Ontdoe je van hem. Nu. Die man is zichzelf niet de baas. Als jij hem ook niet de baas bent, is het afgelopen met jullie allebei. Ik bel je aan het eind van de dag weer.' De verbinding werd verbroken.

De Korte stond te trillen op zijn benen.

Het was duidelijk. Als hij de Lange niet tegenhield, zou hij een van zijn andere huurmoordenaars op hen afsturen. Dat was met anderen ook gebeurd. Je gehoorzaamde hem blindelings. Je kreeg goed betaald maar het vereiste gehoorzaamheid. De Korte ging naar bin-

nen. Het was stil.

In de eerste kelder hoorde hij nog niets. Hij liep naar een kast en haalde er een pistool uit. Het was geladen. Zodra hij het luik naar de tweede kelder opende hoorde hij het gekrijs van een vrouw en een man. De Korte geloofde niet wat hij zag. Zowel Lammers als zijn vrouw bloedden hevig uit vele wonden. Ze gilden het uit van de pijn. Beiden hadden diepe brandwonden door een brandstempel waarmee de Lange ze bestookte. Lammers was met een verhit en vertrokken gezicht aan het schreeuwen.

Maar hoe hard hij ook schreeuwde, Andrea Lammers schreeuwde nog harder. 'Kom maar op lafbek. Maak ons maar af. Toe maar. Miezer, sukkel, mislukkeling.' Ze verslikte zich in de reeks scheldwoorden.

De Lange wilde haar weer te lijf gaan met zijn brandstempel toen de Korte riep: 'Stop!'

De Lange stopte. 'Bemoei je er niet mee. Dat wijf gaat doen wat ik zeg!'

Hij liep naar voren maar kwam niet ver. De Korte richtte zijn pistool en schoot. Met een schot in zijn rechterslaap zakte de Lange ineem. Op slag dood. De twee Lammers keken hem verbijsterd aan.

De Korte deed zijn pistool weg en keek ze beiden aan. 'Sorry.' Hij liep naar de trap. 'Ik kom straks weer terug.'

De Korte legde het pistool in het kastje en ging naar de kamer boven waar hij op een bank ineenzakte. Hij had zijn maatje vermoord. Gek genoeg gaf dit een bevrijdend gevoel. Hij had gedaan wat hij had gezegd. Hij moest de Lammers naar Nederland zien te krijgen. Maar eerst moest hij van het lijk af. Dat was het minste. Onderweg naar Nederland kende hij daarvoor een uitstekende plek.

Die nacht bond hij de twee vast met tape. 'Als jullie me beloven geen lawaai te maken plak ik geen tape om jullie mond.' Hij sleepte het lijk naar het busje. Ze kregen dezelfde kappen om hun hoofd als op de heenweg.

'Ik geef u de helft van het geld dat ik heb geërfd,' klonk het.

De Korte stond stil. 'Wat zeg je?'

'U krijgt de helft. Die man had ons vermoord als u niets gedaan had.'

'Dat had hij zeker,' liet de Korte zich ontvallen. 'Maar ik wil geen cent van jullie. Dit is allemaal al veel te ver gegaan. Ik geef jullie een goede raad. Verdwijnt uit Utrecht en laat jullie nooit meer zien. Ook niet aan Diepen.'

'Toch wil ik u dat geld geven.'

Kees Lammers probeerde zijn vrouw tot stilte te manen. Hij was bang dat de man geïrriteerd zou raken en van gedachten zou veranderen. Dat laatste was het geval.

'Ik zal erover nadenken. Ik neem wel contact met jullie op.'

Hij bracht ze een voor een naar het busje en bond ze vast. Toen ze wegrepen merkten ze dat het lijk achter in het busje lag. Ze zeiden niets. Vlak voor ze wegrepen hadden ze wat te drinken gekregen. Ze waren in een diepe slaap gevallen. Toen ze wakker werden waren ze thuis en lagen ze in de woonkamer. Ze hadden geen idee hoe ze thuis gekomen waren.

Onderweg had hij gebeld.

'En?'

'De Lange is dood'.

'En die van Lammers?'

'Die breng ik terug naar hun huis.'

'Zorg ervoor dat ik geen last van ze krijg. Je hoort van me.' Hij verbrak de verbinding.

Het lijk zou nooit worden gevonden. De Lange was als van de aardbodem verdwenen. Nu moest hij zelf nog verdwijnen. Voorgoed en voor iedereen.

De ellende was dat hij wist van hun huis in Heringsdorf.

Utrecht, politiebureau

Diepen had de hele nacht op het politiebureau niet geslapen. Alles maalde door zijn hoofd. Waar was Lammers? Zouden de Lange en de Korte hierachter zitten? Wie was degene die de

Lange en de Korte aanstuurde? Dat waren immers maar uitvoerders. Duizenden keren had hij zich dat al afgevraagd. Moest hij deze vragen doorgeven aan Koch en Vermeij? Het duizelde hem. Hij was bang.

Nog voor het ontbijt kwamen Koch en Vermeij op het bureau. Zand had Koch gebeld en verteld wat hij met Lenie Tak had gevonden.

Koch begon meteen. Geen inleiding: 'Diepen, we weten hoe je communiceert. We hebben interessante berichten gevonden. Weet je waar die twee hun buitenverblijf hebben?'

Diepen zag dat ze ook zonder zijn medewerking steeds dichterbij kwamen.

'Ik weet dat ze ergens iets hebben, maar ik heb geen idee waar. Ze verspraken zich een keer over een huis ergens anders maar waar weet ik niet. Maar weten jullie al iets van Lammers?'

Hij kreeg geen antwoord.

Koch en Vermeij liepen naar buiten. 'Het heeft weinig zin hem op dit moment vast te houden. Hij zegt niets. Is gewoon bang.' Vermeij was stellig.

Koch was het met Vermeij eens. 'We laten hem gaan, maar we houden hem goed in de gaten. Buiten de gevangenis is hij op dit moment meer waard dan binnen de muren. Het ideale lokaas.

Diepen was blij verrast toen hij hoorde dat -ie weer kon gaan. Lopend naar huis. Uitwaaien. Hij wilde zijn straat inlopen, maar bedacht zich. Even kijken hoe het huis van Lammers erbij stond. Hij zag het direct. Er was wat veranderd. De gordijnen waren dicht. Diepen liep naar de voordeur en belde aan. Geen reactie. Hij bonsde op de voordeur. Geen reactie. Toen bedacht hij dat hij de sleutel van het huis had. Hij opende de deur, die meteen met geweld weer werd dichtgeduwd.

'Donder op jij, Diepen. Je hebt hier niets te zoeken.' Het was Lammers die achter de deur stond.

Diepen riep: 'Kees, doe die deur open! Of wil je dat over vijf minuten de politie hier voor je huis staat?'

Vloekend deed Lammers de deur open. Hij zag er verwilderd en toegetakeld uit.

'Waar is Andrea? Waar hebben jullie gezeten?'

Diepen hoorde gestommel. Hij liep de woonkamer in. 'Ik ga niet weg voordat je me alles verteld hebt. Andrea had het blijkbaar gehoord. Ze schreeuwde van boven dat hij Diepen maar alles moest vertellen.

Dat deed Lammers. Tot in detail. Ze waren hier in hun huis door de Korte en de Lange gevangengenomen en ontvoerd in een bus. Kappen over hun hoofden. De rit duurde bijna zeven uur. Niets gezien. Ze hadden geen flauw idee waar ze heen werden gebracht.

Andrea kwam de kamer in. Ze zag er niet uit. 'Die Lange was ons aan het martelen. Wilde dat ik de helft van de dertig miljoen overmaakte naar hen. Kon zo. Alle apparatuur hadden ze daar. Maar ik hield mijn mond.'

'Mij namen ze ook te pakken,' kwam Kees Lammers ertussen.

'Ja en die slappeling wilde toegeven.'

'Wat zou jij doen, Diepen? Die smeerlap had een elektrisch brandmerkapparaat.' Kees trok zijn hemd omhoog waar op zijn borst een enorme brandwond te zien was. Niet één, want toen hij zich omdraaide zaten er daar ook nog twee op zijn rug. 'De volgende zou op mijn gezicht komen.'

'Ja, die goorlap had mij al te grazen genomen.' Andrea liet haar linker bovenarm zien waar eenzelfde brandwond op zat. 'De andere brandwonden gaan je niet aan Diepen.'

Geen van de wonden waren al genezen. Ze moesten behoorlijk pijnlijk zijn.

'En toen kwam die Korte ineens naar beneden, die kelder in en schreeuwde tegen de Lange dat hij op moest houden met dat gemartel. Die Lange was helemaal gek. De Korte trok zijn pistool en schoot hem door zijn hoofd. Hartstikke dood. Zomaar.'

Diepen keek ze aan Verbijsterd. 'De Korte heeft zijn maat vermoord?'

‘Ja. Als hij dat niet had gedaan, had de Lange ons dat apparaat in ons gezicht geduwd.’

‘En toen heeft zij,’ Kees keek woedend naar zijn vrouw, ‘gezegd dat de Korte de helft van het geld zou krijgen.’

‘Ja natuurlijk. De Korte heeft ons gered. En jij Lammers, bent een waardeloze vent. Jij ook Diepen, jullie zijn allebei schuldig aan de moorden.’

Diepen kon het even niet meer volgen. ‘Wat zei de Korte? Wat bedoel je met de helft?’

‘Die Korte redde ons. Ik zei dat hij de helft kreeg. Eerst zei dat hij het niet wilde. Even later zei hij dat hij erop terug zou komen. Kort daarna kregen we weer die kap over ons hoofd en zijn we teruggeden. Onderweg dumpte hij ergens het lijk van de Lange. Dat vertelde hij ons.’

‘Jezus, wat een verhaal. En nu?’

‘Geen idee. Maar wat heb jij ondertussen gedaan Diepen?’ Het was Andrea die sprak. Steeds als Lammers wat wilde zeggen maakte ze hem duidelijk dat hij zijn mond moest houden. Zij deed het woord.

‘Ik heb vastgezet. Ze hebben de geheime telefoons gevonden en weten nu hoe de communicatie werkt’.

Andrea sloeg met haar vuist op tafel. Luister stelletje minkukels. ‘Jullie bellen nu onmiddellijk Koch en vragen of hij hierheen wil komen. Vertel hem alles. Nu.’

Diepen keek Lammers aan maar die had zijn telefoon al gepakt en belde Koch. ‘Met Kees Lammers hier. ‘Ja, we zijn terug. Zou u hierheen willen komen? Mijn vrouw en Diepen zijn hier ook.’

Lammers legde de telefoon neer. ‘Ze komen eraan.’

‘Ze?’

‘Ja, Vermeij komt ook mee.’

Nog geen halfuur later liet Andrea Lammers Koch en Vermeij binnen. ‘Vertel maar.’ Ze vertelde minutieus wat er gebeurd was. Koch en Vermeij onderbraken haar niet een keer.

‘Dus de ene huurmoordenaar heeft de andere vermoord en laat nog weten of hij de helft van het geld in ontvangst wil nemen.

Jullie weten niet waar jullie geweest zijn. Geen flauw idee? Niet onderweg gestopt bij een tankstation en geen stemmen gehoord?’ Koch schudde zijn hoofd. ‘Wat een idioot verhaal.’

Andrea stak haar hand op. ‘Ja, u hebt gelijk. Er is wel iets. Volg me, heb ik Duits horen praten.’

‘Duits?’

‘Ja, Duits. En er is nog wat, herinner ik me. Voordat we dat huis ingingen hoorde ik iets wat leek op het ruisen van de zee. Ik ken dat geluid. Verdorie. Dat huis stond vlak bij het strand. Dat was het geluid van de zee wat op de achtergrond was te horen.’

‘Juist,’ Koch was aan het deduceren, ‘Duits, zee, zeven uur rijden dan zit je, als je denkt aan Duitsland ergens in het verre noorden, of Denemarken natuurlijk. Zou ook kunnen, of Polen. Op de terugweg is het lijk van de ene moordenaar gedumpt. Wanneer?’

‘Onderweg, ongeveer halverwege.’

‘Dat zoeken we later uit.’ Koch keek Diepen en Lammers aan. ‘Jullie twee zijn medeschuldig aan de dood van het gezin Haas, dat zal jullie ondertussen duidelijk geworden zijn. De gevolgen zijn voor jullie rekening. Niet dat jullie wisten wat er ging gebeuren maar jullie zijn medeschuldig. Dan komen we op het volgende.’ En hij keek daarbij Kees en Andrea Lammers aan. ‘Hebben jullie de afgelopen dagen gemerkt of het idee gehad dat de Korte contact had met iemand anders. Een derde persoon? Dat hij ineens veranderde van houding van stemming of anderszins?’

‘Waarom vraagt u dat?’ vroeg Andrea.

‘Kijk, mevrouw Lammers. De Korte en de Lange zijn huurmoordenaars. Het laagste van het laagste. Dat de Korte de Lange doodschoot was vast niet alleen omdat hij medelijden met u had maar omdat de Lange bezig was de kip met de gouden eieren te slachten. U dus. Dat kon de Korte niet laten gebeuren. Er zal vast nog meer meegespeeld hebben maar dit is de essentie. Dat jij hem de helft aanbood bracht hem van zijn stuk. Toen hij bij zinnen kwam realiseerde hij zich dat het toch niet zo’n slecht idee was. Tegelijkertijd begreep hij ook dat hij goed moest nadenken hoe hij

dit moest gaan aanpakken. Niet al te gretig want het kon wel eens bloedlink zijn voor hem. Een ding is zeker, hij komt erop terug en wil dat geld. Hij wil alleen geen risico lopen. En dan het allerbelangrijkste.' Koch keek de anderen aan. 'De Korte is niet meer dan een uitvoerder. Iemand anders trekt aan de touwtjes. De vraag is of degene die verantwoordelijk is voor de dood van de familie Haas, er blij mee is als hij hoort dat de Korte die vijftien miljoen wil hebben. De opdrachtgever wil rust. Haas is dood. Daar heeft hij geen last meer van. Maar hij wil ook geen last van de Korte en al helemaal niet van de familie Lammers en van Diepen.' Koch zweeg even om het door te laten dringen. Het was alsof Andrea hierop had zitten wachten.

'Juist, meneer Koch, en daarom wil ik hier weg. Helemaal weg. Dat geld interesseert me geen donder.' Ze keek haar man aan. 'Ik ga straks met jou praten Lammers. En jij, Diepen, ik hoop dat dit de laatste keer is dat ik jou zie. Zijn we klaar?' Ze keek Koch en Vermeij aan. 'Voorlopig wel. Alleen willen we nog met mevrouw Lammers onder vier ogen praten. Dat wil zeggen onder zes ogen. Met Vermeij. Komt u maar met ons mee. We gaan naar het bureau.' Tegen Diepen en Kees Lammers: 'Jullie horen binnen vierentwintig uur meer van ons. Blijf hier in Utrecht en doe geen gekke dingen.'

Vermeij, Koch en Andrea Lammers gingen naar het politiebureau, waar ze zich terugtrokken in een kamer.

Het viel Vermeij op dat Koch en zij nauwelijks hoefden te communiceren. Ze wisten blindelings wat de ander dacht. Ook nu.

'Mevrouw Lammers. Wat bent u van plan?'

'Hoe bedoelt u, meneer Koch?'

'Precies wat ik zeg. U weet wat ik bedoel.'

'Inderdaad. U hebt gelijk. Ik stap uit dit huwelijk dat geen huwelijk meer is. Ik veracht die man. Maar dat is óns probleem. Ik ga weg. Hij mag het huis en de hele boel houden en ik begin er-gens opnieuw. Maar dat is vast niet de reden dat we hier zitten. Er is vast meer. Ik weet van de sleutels sinds kort.'

'Ja, dit is onder andere wat ik wilde weten, maar dat vermoedde

ik al. Er is echter meer. U loopt gevaar, u zit op een miljoenenschat en bent daarmee uiterst kwetsbaar. De huurmoordenaar zal vroeg of laat contact met u opnemen om het deel wat u hem beloofd hebt in ontvangst te nemen. Hoe en wanneer, dat is onduidelijk, maar hij komt. Hij weet dat hij dan gevaar loopt en zal dat willen vermijden. Voor ons is het de kans om hem te pakken te krijgen. In wezen bent u een lokaas. Of u dat nu wilt of niet, dat maakt niet uit. Nog belangrijker is degene die de Korte de opdrachten geeft. Zolang u de opdrachtgever niet irriteert, loopt u geen gevaar. Zodra er reuring ontstaat komt die dreiging er nog eens bij.'

'Nou leuk om dat allemaal te horen.'

'Wij hebben het niet bedacht. We stellen het vast.'

'Wat wilt u?'

Vermeij keek zelf vol belangstelling naar Koch. Benieuwd waarmee hij zou komen.

'Hebt u een idee, mevrouw Lammers wie die opdrachtgever zou kunnen zijn?'

'Nee, geen flauw idee.'

'Ook tasten we in het duister wat het motief betreft. De vraag is of dat geld is. Waarschijnlijk niet. De eerste stap is nu dat we de Korte te pakken krijgen. Hij is de link tussen jullie en de opdrachtgever. Maar wat u betreft, wees voorzichtig.'

'Daarom wil ik eigenlijk verdwijnen, althans hier weggaan.'

'Dat begrijp ik, maar voorlopig had ik graag dat u hier bleef, tenminste in Nederland. Ik schat in dat de Korte snel contact met u opneemt. Vijftien miljoen is niet niets.'

Dit is het plan.'

Woudenberg

Lena Houtbrugge kwam de Schans binnenlopen. Naast haar Teun ter Steeg.

Het was druk in de Schans. Sinds de afschuwelijke gebeurtenissen eerder dat jaar was het of de inwoners steun bij elkaar zochten.

Kooten zag het met genoeg gebeuren. Toch had hij liever een andere aanleiding gezien voor de toegenomen klandizie.

Voor al de bureu van het vermoorde gezin Haas lieten zich vaker zien. Zo ook Teun ter Steeg en Lena Houtbrugge, die vaak samen kwamen. Maar ook andere families uit het dorp. Merkwaardigerwijs zag hij de familie Schalken ook af en toe langskomen.

De gesprekken gingen vaak over de familie Haas en het feit dat de politie nog steeds geen idee had van de daders. En dan ook nog eens de moord op Cora Diepen, een van de hulpen van de familie Haas. Wat was er toch allemaal aan de hand? Kooten hoorde dat de Woudenbergers kwamen om meer te horen te krijgen over de stand van zaken. Hoever de politie was.

De rechercheurs Donker en Havers lieten zich ook af en toe zien. Net als nu. Ze werden nieuwgierig bekeken. Heel anders was de sfeer als die rechercheur uit Utrecht, Vermeij met die adviseur, binnenkwamen. Dan bevroor iedereen. Dat gebeurde nu ook. Maar dit keer niet door Vermeij en Koch. Iedereen keek op toen de deur openging en Diepen en Lammers binnenkwamen. Het was bekend dat beiden uitvoerig door de politie waren ondervraagd en weer op vrije voeten waren gesteld. Maar de negatieve invloed die er van hen uitging, was duidelijk.

Toen ze zaten, liepen Donker en Havers op de twee af.

‘Bijzonder om jullie hier te zien.’

‘Oh ja, en waarom dan wel? Het is toch niet verboden, dachten we, om hier te komen, of wel?’ verhief Diepen zijn stem zodat Kooten hem kon horen. ‘Zijn we niet welkom hier?’

‘Rustig nou maar Diepen,’ suste Havers de zaak. De gespannen sfeer bleef. Het was of er geen duidelijke scheidslijn was tussen verdachten, daders, slachtoffers en getuigen. Een beerput. Het was duidelijk dat Havers en Donker niet op de hoogte waren van de rol van Lammers en Diepen.

Utrecht

Koch en Vermeij waren de zaak aan het doorspreken toen Koch werd gebeld door Andrea Lammers. Ze was gespannen en praatte hikkend.

‘De Korte heeft gebeld. Hij wil het geld. Op zijn voorwaarden.’

‘Rustig maar. Wat zijn die voorwaarden?’ Koch probeerde haar gerust te stellen.

‘Het geld moet worden overgemaakt naar een buitenlandse rekening. Een rekening in Liechtenstein. Hij heeft de naam van de bank genoemd.’

‘Heb je contact opgenomen met je eigen bank?’

‘Ja, ik kan langskomen voor een gesprek. Dat heb ik de Korte verteld. Hij was daar niet blij mee. Ik wil een afspraak maken met de bank en wil graag dat u of Vermeij meekomt. De Korte belt mij over vier dagen terug.’

‘Weet de Korte welke bank je hebt?’

‘Nee. Dat wilde hij wel weten maar heb ik hem niet verteld.’

‘Wees voorzichtig. Het is een moordenaar en niet te vertrouwen. Maak maar een afspraak voor morgen, Wij gaan beiden mee.’

Ze namen het plan van Koch nog een keer door.

De volgende dag zaten Andrea Lammers, Vermeij en Koch bij de bank. Vermeij identificeerde zich en introduceerde Koch als haar adviseur. De bank was vertegenwoordigd door twee mensen, een man en vrouw, die zich voorstelden.

‘Mijn naam is Leonards. Dit is mevrouw Zierks. Het betreft hier een gevoelige kwestie, dat hoeft ik u niet te vertellen. Wat is uw doel?’

‘De man pakken naar wie dit geld gaat.’

‘Moet het geld echt worden overgemaakt?’

‘We hebben dat mevrouw Lammers afgeraden, maar zij beslist daarover.’

De twee bankmensen keken haar aan. ‘Wat wilt u?’

‘Ik heb er lang over nagedacht. Ik had het beloofd. Ik weet dat hij ons leven heeft gered. Maar hij heeft de dood van een heel gezin en mijn vriendin op zijn geweten. Het gaat er nu om dat we hem pakken. Dat geld interesseert me minder.’

Op dat moment liet Koch zich horen. ‘Wij hebben nagedacht hoe we de Korte kunnen pakken. Het geld is zijn zwakke punt. Het plan is daar gebruik van te maken door zijn aanwezigheid te eisen.’ Koch keek naar Vermeij die instemmend knikte.

‘We kunnen het volgende doen,’ zei de man van de bank. ‘Wij nemen contact op met de bank in Liechtenstein, maken het geld over onder voorbehoud. Dat wil zeggen dat de man zelf naar de bank zal moeten komen. Dat zal de bank hem vertellen. Dat is het moment waarop u uw werk kunt doen.’

‘Weet u zeker of de bank meewerkt?’

‘Ja. De betreffende bank wil graag zaken met ons doen en zal doen wat wij vragen. De Nationale Politie zal ons helpen. Dat wil zeggen, de bank neemt contact met ze op. Dus dat moet goedkomen.’

‘Komt die vijftien miljoen nu wel of niet op de rekening van de Korte?’ vroeg Lammers.

‘Het wordt overgemaakt. Zogenaamd, maar u zult de crimineel uiteraard iets anders moeten vertellen.’

Lammers knikte. ‘Duidelijk. Ik zal zeggen, als hij weer belt, dat gezien de hoogte van het bedrag, zijn persoonlijke aanwezigheid is vereist.’

Dat gebeurde een paar dagen later. Lammers hield zich aan de afspraak. De bank werd op de hoogte gesteld evenals de politie in Liechtenstein.

Liechtenstein, Liechtensteinische Landsesbank

De Korte kende de bank in Liechtenstein. Zoals hij vele banken kende. De Liechtensteinische Landesbank was een van de vele banken in dit mini landje.

Hij had er al veel langer een geheime rekening op een valse naam voor zijn werkzaamheden. Voor deze transactie moest hij van de bank een nieuwe rekening openen. De rol van de bank was hem geheel helder, maar De Korte liet zich niet pakken. Hij had bij de bank geverifieerd of het geld was overgemaakt. Dat was het geval, zij het dat het op een tussenrekening stond. Hij moest daarom zelf komen om de nieuwe rekening te openen. Natuurlijk weer op een valse naam maar dat interesseerde de bank niet. Die was, net als hij, meer geïnteresseerd in de vijftien miljoen. De bank kreeg een forse provisie. Vooral bij het openen van een nieuwe rekening. Het was niet voor niets de rijkste bank van Liechtenstein en ook nog eens de oudste.

Hij wist dat ze geen spier zouden vertrekken als hij binnenkwam en ineens anders heette. Ze waren net zo corrupt als hij. Toch moest hij uitkijken. Hij was de dag ervoor gekomen en al in de bank geweest om poolshoogte te nemen. Het zag er als vanouds uit. Wel andere medewerkers. Het was ook alweer enige tijd geleden dat hij er geweest was.

De afspraak was om elf uur. Vanuit zijn hotel, de Vaduzerhof, zag hij de bank en had hij die sinds negen uur in de gaten gehouden. Om tien uur was hij naar buiten gegaan en was gaan rondlopen. Hij had geen verdachte personen en bewegingen gezien. De bank was om precies tien uur open gegaan. Enkele mensen gingen naar binnen. Niet veel.

Hij wachtte tot kwart over elf en liep toen naar binnen. Er kwam een medewerker op hem af met de vraag of hij hem van dienst kon zijn. Dat was nieuw. Hij zag dat andere bezoekers die onverwachte service niet kregen. Het alarmeerde de Korte, die zich razendsnel omdraaide en naar buiten liep, toen hij vlak achter zich de deur in het slot hoorde vallen. Hij rende een paar straten door en een enkele hoek om waar hij een onopvallende auto had klaarstaan. Hij sprong erin en reed rustig weg.

Koch uitte een paar krachttermen. Hij zag onmiddellijk dat de Korte door had dat er iets niet klopte. Dat hij als enige door een

bankmedewerker werd benaderd. Niet afgesproken. De sufferds. Dit zou nog een staartje krijgen. Voordat de inmiddels vergrendelde deur weer was geopend was de Korte al hoog en breed verdwenen. Snel werd een cordon opgetrokken en werden wegen afgezet. Iedere auto werd gecontroleerd. Van de Korte geen spoor.

‘Hij heeft ons allemaal te grazen,’ mopperde Koch.

‘Niet helemaal,’ merkte Vermeij op.

Koch keek haar aan.

‘We hebben een haarscherpe foto van hem. Het enige is, dat hij nu gewaarschuwd is. De politie hier is in haar hemd gezet. Die moeten maar eens een hartig woordje met de bankdirecteur gaan wisselen. We moeten Utrecht waarschuwen dat het niet gelukt is de Korte te pakken te krijgen en dat Lammers dus beschermd moet worden. De Korte weet nu dat hij zijn geld niet krijgt.’

‘Ons voordeel is dat hij het wil krijgen. Vijftien miljoen is niet niets. Hij heeft eraan geroken en wil het hebben. Wat nu?’

‘Dit was plan A. Dat is mislukt. Nu plan B.’

‘Heb je een plan B?’

‘Natuurlijk. Ook een plan C, maar ik hoop niet dat dat nodig is.’

‘Wat is plan B?’

Zuid-Duitsland

De Korte, of Koerts zoals zijn naam was, reed uiterst gespannen vanuit Liechtenstein in zijn onopvallende grijze Renault naar het Noorden via Bregenz, Oostenrijk, naar Duitsland. Het was rustig op de weg. Bij Neurenberg, na bijna vier uur rijden, werd het drukker. Hij kwam in een file en stond een tijd stil. Pas toen begon hij na te denken over wat er was gebeurd. Ze hadden hem staan opwachten. Lammers had hem verraden. Het was natuurlijk ook stom te denken dat dat mens te vertrouwen zou zijn. Ze wist dat hij met de Lange dat gezin had uitgemoord.

Er werd achter hem geclaxonneerd. Er was een gat gevallen voor hem. Koerts, opletten en je gedachten erbij houden. Niet opvallen.

Je bent nog niet halverwege Heringsdorf, dus opletten nu. Even later loste de file op en werd er weer normaal gereden.

De herinnering aan de Lange die hij had doodgeschoten kwam terug. Stom, stom, stom. Een zwak moment voor dat mens van Lammers dat hem nu verraden had. Hij moest het nu alleen doen. Wennen.

Hij zette de radio aan. Geen bijzonderheden. In de buurt van Leipzig zag hij een tankstation en stopte om te tanken. Ineens realiseerde hij zich dat er in de bank vast camera's waren geweest die zijn gezicht hadden waargenomen. Hij deed een pet op met een grote klep en trok die over zijn hoofd naar beneden. Tanken en wegwezen. Die kop koffie waar hij aan toe was, moest maar een andere keer.

Koerts stapte in zijn auto toen hij zijn telefoon hoorde. Hij wilde hem wegdrukken maar zag nog net wie er belde.

‘Korte.’

‘Waar ben je?’

‘Wat doet het ertoe waar ik ben. Wij hebben niets meer met elkaar te maken, laat me met rust.’

‘Korte, ik weet dat je je maatje hebt geëxpedieerd.’ Hij hoorde een kort lachje. ‘En dat je de helft van de erfenis wilt binnenharken. Dat hadden we niet afgesproken.’

Korte wilde wat zeggen, maar kreeg geen kans.

‘Laat die lui van Lammers met rust. Vergeet dat geld. Je hebt genoeg. Als jij blijft doorgaan met zaken die mij niet bevalen, maak ik korte metten met je vriendin en dat kind van je. Allebei. Je ex-echtgenote laat ik leven. Die krijg je je verdere leven over je heen. Ik waarschuw maar één keer.’

De verbinding werd verbroken. Koerts zat als verlamd in de auto. Hij wist alles. Alles. Tot nu toe had hij gedacht dat de Lange achter zijn rug om hem op de hoogte hield en stiekem contact met hem had. Dat was niet dus niet zo. Want nu wist hij dat hij onderweg was. Hij wist ook waarheen. Die informatie kwam niet meer van de Lange. Koerts zat te trillen in de auto. Hij moest verder.

Twee uur later bij Potsdam was een wegonderbreking. Werkzaamheden. Hij zag niet alleen wegwerkers, maar ook agenten die aandachtig in auto's keken en dan weer verder liepen. Toen ze bij zijn auto aankwamen begon Koerts hevig te transpireren. De agent maakte het gebaar om het raampje naar beneden te doen en keek hem aan.

'Wilt u die pet even afdoen, meneer?'

'Waarom zou ik dat doen?'

'Omdat ik het u vraag.'

Met een venijnige ruk trok hij de pet van zijn hoofd. De agent keek naar hem en op een tablet die hij in de hand hield. Op dat moment gebeurde er ineens van alles. De agent riep luid: 'Dit is hem!'

Koerts kon geen kant op. Vast in de file. In een mum van tijd stonden er vier agenten om de auto heen en werd hij verzocht uit te stappen, met de handen boven zijn hoofd. Het was hem.

Noord-Duitsland

'Plan B. Tien tegen een dat de Korte naar het huis gaat waar hij de twee van Lammers heeft heengebracht een paar dagen geleden. Daar voelt hij zich veilig. Ik ga ervan uit dat dat in Noord-Duitsland is, Noordoost-Duitsland. De Duitse politie is ingelicht door de politieautoriteiten hier in Liechtenstein. We hebben haar-scherpe foto's van de camerabeelden van de bank. Ze controleren bij wegonderbrekingen waar er legio van zijn.'

'Oké, maar hij kan zich vermommen onderweg.'

'Natuurlijk, maar dat is niet waarschijnlijk. Hij heeft haast om weg te komen. We zullen zien.'

Vele uren later, het was twaalf uur 's nachts, toen Vermeij en Koch bijna terug in Utrecht waren, werd Vermeij gebeld door de Duitse politie.

Ze hadden bij Potsdam ten westen van Berlijn op de A9 naar het noorden bij een wegonderbreking een man aangehouden die zich verdacht gedroeg. De man was meegenomen naar het politie-

bureau waar bleek dat hij als twee druppels water leek op de foto die die ochtend was verspreid. Het was een Nederlander met de naam Koerts. Hij ontkende iets te maken te hebben met de zaak Liechtenstein of wat dan ook. Wat ze moesten doen. Ze zouden hem voorlopig vasthouden tot Vermeij en Koch er waren.

Er ging de volgende morgen een vliegtuig om acht uur naar Berlijn.

Anderhalf uur later waren ze op luchthaven Brandenburg. Ze huurden een auto en waren drie kwartier later in het Potsdammer politiebureau. Als verrassing hadden ze Andrea Lammers meegenomen. Die was maar al te bereid om mee te werken. Bij het binnenlopen van het hoofdbureau kreeg ze de zenuwen. 'Stel nou dat hij het niet is? Wat dan?'

'Dan niets,' stelde Vermeij haar gerust. 'Laten we eerst maar gaan kijken.'

Ze werden verwelkomd door een rechercheur van de Bundespolizei. Die nam hen mee naar een ruimte waar ze via een doorkijkspiegel konden kijken naar een verhoorkamer waar de verdachte zat. Hij zag hen niet. Andrea Lammers sloeg haar handen voor haar mond. 'Hij is het.'

'Weet je het zeker?'

'Absoluut. Honderd procent. Dat is de Korte.'

Vermeij en Koch begrepen dat er nu een gigantische bureaucratische rompslomp zou gaan volgen. Koerts had een moord in Duitsland gepleegd. Het lijkt gedumpt. Dat laatste had Koerts toegegeven. Hij had een huis in Heringsdorf en daarmee een binding met Duitsland.

Vermeij stelde voor dat Koch samen met een Duitse rechercheur Koerts ging ondervragen. Ze moesten nog wennen aan de echte naam van de huurmoordenaar. Zij zou ondertussen contact opnemen met de politie in Utrecht en doorgeven dat de aangehouden man inderdaad de Korte ofwel Koerts was. De man die verdacht werd van de moorden op het gezin Haas, op Cora Diepen, zijn maat de Lange en waarschijnlijk van nog veel meer moorden.

Koerts ontkende alles. Vertrok geen spier toen Koch hem vertelde dat hij was herkend door Andrea Lammers.

Ondertussen had Vermeij goed nieuws. Omdat Koerts werd verdacht van minstens vijf moorden in Nederland had de Duitse justitie er geen moeite mee dat hij onmiddellijk werd uitgeleverd aan Nederland. Natuurlijk moest een en ander officieel beklonken worden en dat gebeurde. Dit ondanks de advocaat die Koerts bijstond. Binnen enkele dagen zou de moordenaar naar Utrecht komen.

Andrea werd op het vliegtuig naar Nederland gezet. Koch en Vermeij gingen met een Duitse rechercheur naar het huis van Koerts in Heringsdorf. Hier onderzocht de technische recherche alles grondig. DNA van het bloed dat werd gevonden en alles wat belastend kon zijn, werd veiliggesteld.

Koerts weigerde te vertellen waar hij de Lange had gedumpt. Hij vertelde wel dat Nagels de echte naam van de Lange was. Hij werd in staat van beschuldiging gesteld waarna het OM aan het werk kon.

Utrecht

Het OM had zo haar eigen ideeën. Het mocht dan wel zo zijn dat rechercheur Vermeij en adviseur, tevens privédetective Koch, de verdachte van de moorden van de familie Haas, van Cora Diepen en de crimineel de Lange hadden gevonden, het moest allemaal nog maar eens bewezen worden. En dan nog de vraag waarom Koerts dat allemaal gedaan had. De zaak werd in behandeling genomen door het OM in Utrecht.

Vermeij hoorde het en wist wat het betekende. Dat ze weer van voren af aan begonnen. Ze was woedend maar kon niets doen. Hiërarchische verhoudingen. Zo lag het nu eenmaal.

Niet voor Koch. Die kende die schermutselingen lang genoeg om te weten wat hij moest doen. Hij belde Van Abeelen en vertelde haar wat het OM in Utrecht van plan was.

‘Het bekende liedje dus. Wacht maar, je hoort van me.’

Van Abeelen trok in Den Haag bij het Ministerie van Justitie aan een paar touwtjes, waarna Den Haag een woedende officier van justitie in Utrecht liet weten dat Van Abeelen de zaak overnam. Argumenten te over, maar Den Haag nam niet de moeite ze allemaal te vermelden. Het was een oekaze.

Van Abeelen belde Vermeij. Die hoorde wat ze al verwachtte. ‘Wij gaan de zaak in Groningen doen. Uiteindelijk zijn wij er ook mee begonnen en heeft het OM in Utrecht er nog helemaal geen bemoeienis mee gehad.’

Utrecht zou voorlopig nog wel de plaats van handeling zijn. Daar waren per slot van rekening ook de plaatsen delict.

‘Het wordt wel opnieuw een heen en weer gereis voor de betrokkenen. Voorlopig kom ik naar Utrecht om samen met jou en Lakmoes de zaak te onderzoeken. En uiteraard met Koch. We zijn er voorlopig nog niet klaar mee. Er liggen veel vragen die opgelost moeten worden. Zeg maar tegen Koch dat wij morgen naar Utrecht komen. Ik zal zelf Ulkes inlichten, dan is hij ook op de hoogte.’ In ieder geval betekende het dat ze niet weer van voren aan begonnen.

Utrecht, hoofdbureau van politie

Ulkes had erop gestaan dat ze een voorbespreking zouden hebben voordat Koerts aan een verhoor werd onderworpen. Hij had een grote kamer waar hij iedereen kon ontvangen. Van Abeelen, Koch, Vermeij en Lakmoes.

‘Welkom hier. Jullie begrijpen dat heel Nederland meekijkt nu we de moordenaar van dat gezin te pakken hebben. We kunnen ons geen fouten veroorloven.’

‘We?’ Vroeg Vermeij.

‘Ja, Vermeij, ik bedoel jullie.’

Van Abeelen moest in zichzelf lachen. Vermeij kende Ulkes beter dan wie ook.

‘Het punt is,’ begon Koch, ‘dat hij gegarandeerd gaat zeggen dat het de Lange is geweest die alle moorden heeft gepleegd. Behalve die in Duitsland, die Lammers gezien heeft. We kunnen er donder op zeggen dat de advocaat daarop zal hameren. Trouwens even tussendoor. Wanneer vindt nu de rechtszaak plaats tegen de familie Schalken die die geintjes heeft uitgehaald?’

‘Even, heel kort,’ onderbrak Van Abeelen hem. ‘Over dat gedeelte hebben we het nu niet, maar ik denk dat we alles uiteindelijk in een keer gaan behandelen. Den Haag geeft daar de voorkeur aan. De pesterijen en de moorden. Het hangt allemaal samen. Dat betekent dat verdachten ook slachtoffer kunnen zijn of getuige. Voor juristen prachtig maar voor ons een crime want we zullen met heel veel bewijzen moeten komen.’

‘En de allerbelangrijkste verdachte hebben we niet, kennen we niet.’ Dat laatste kwam van Koch. Iedereen keek naar hem. ‘Ik zeg het nog maar eens. Koerts is een uitvoerder. Een huurmoordenaar. Doet alleen iets voor geld. Van wie krijgt hij het geld in deze zaak? Achter dit alles steekt de opdrachtgever.’

‘Goed Koch, daar komen we later op. Eerst Koerts,’ reageerde Van Abeelen.

‘Vermeij vertel, kort graag.’

‘Zes moorden nu. Het gezin Haas, Cora Diepen en als laatste de Lange, ofwel Nagels zoals hij heet. Als we straks gaan praten met Koerts moeten we te weten komen wie wie heeft vermoord. Dat geldt voor het gezin Haas en voor mevrouw Diepen, die Luchtenbelt heet. Zoals Koch al zei zal hij proberen de schuld af te schuiven op Nagels. Verder houdt Koerts zijn kiezen op elkaar. Er is een opdrachtgever, Nagels en Koerts zijn huurmoordenaars. Diepen en Lammers hebben met die twee contact gehad en ze zijn voor een deel medeplichtig. We weten van een paar ontmoetingen met Diepen en Lammers en hoe ze communiceerden. Dat is het.’

‘Dankjewel Vermeij. De advocaat van Koerts is er, dus we kunnen starten. Degenen die hem uit Duitsland hebben gehaald,

Vermeij en Koch, verhoren hem. De anderen gaan achter het glas en maken aantekeningen,’ zei Ulkes.

‘Wie is de advocaat?’

‘Een bekende, Kranen. Die verdedigt de familie Schalken ook. De vraag is of dat wel samen kan gaan, maar dat zullen we zien.’

‘Geen gemakkelijk heerschappij,’ merkte Lakmoes op.

Koch en Vermeij gingen naar de ondervragingsruimte waar Koerts klaar zat met zijn advocaat.

Voordat ze iets hadden kunnen zeggen, sprong Kranen op. ‘Waar wordt mijn cliënt van beschuldigd? Wij weten van niets. Is hij in staat van beschuldiging gesteld? Is hij gearresteerd, of wat?’

Vermeij maakte Kranen duidelijk dat hij moest gaan zitten. ‘Meneer Kranen, als u de komende dagen zo tekeergaat zal dat uw cliënt geen goed doen. Ik hoop dat u dat begrijpt.’

‘Maar...’

‘Nee, geen gemaar. Wij hebben nog geen woord met uw cliënt kunnen wisselen en u hebt het schuim al op de mond staan. Gaat u alstublieft zitten, meneer Kranen.’

Koch had het geamuseerd aangehoord. Zo kende hij Kranen. Vol in de aanval met helemaal niets in handen. Om te kijken hoe de tegenpartij reageert.

Koch begon. ‘Meneer Kranen, die riedel van u kennen we nu wel, iedere keer hetzelfde. Veel geschreeuw, weinig wol.’ Hij wendde zich tot Koerts. ‘Vertelt u eens meneer Koerts, hoe was je gevoel toen je die kogels door de hoofdjes van die kinderen schoot en van je maatje Nagels?’

Koerts wilde antwoorden maar Kranen wilde hem het zwijgen opleggen.

Koch had er genoeg van. ‘Kranen, als jij je cliënt het spreken belet tegen zijn zin dan gooien we je eruit. Dus hou je mond. Nogmaals Koerts, was het een lekker gevoel toen die kogels dwars door de hoofdjes van die kinderen vlogen?’

Koerts was nauwelijks in staat te antwoorden. Hij zag de beelden weer voor zich. De twee ouders die hij en Nagels hadden neerge-

schoten. Nagels de moeder, hij de vader en de verschrikte gezichten van de twee kinderen. Nagels die niet gearzeld had en ze beiden een kogel door hun hoofdjes had gejaagd. Nagels had ook de klus met Cora Diepen geklaard. Gewoon een opdracht en het geld opstrijken. Dat was wat ze deden. Dat hij Nagels had doodgeschoten was niet de bedoeling. Een opwelling. Moest hij dat allemaal precies vertellen? Hij haatte zichzelf, vond het tot nu toe allemaal oké, maar na de moord op de kinderen was er wat veranderd. Had hij daarom Nagels zonder een greintje spijt neergeschoten? Hij wist het niet meer. Was zichzelf niet meer.

‘Nou Koerts, komt er nog wat van?’

Koerts kwam met een schok weer bij de tijd.

‘Ik zeg niets meer.’ Hij klapte dicht.

Koch wenkte Vermeij en ze liepen naar buiten.

‘Nou Bert Koch, dat was niet zo slim van je. Hij zegt geen woord meer.’

‘Je hebt gelijk. De moord op de kinderen heeft hem meer gedaan dan je zou verwachten van een huurmoordenaar. Laat ze maar even zitten. Kranen zal hem duidelijk maken dat hij beter zijn mond kan houden. Wij weten nu dat hij emotioneel zit met de dood van die kinderen. Daar kunnen we wat mee. Alleen nu even niet. We gaan over minder emotionele zaken praten.’

Ze gingen weer naar binnen. ‘Kunnen we weer?’

‘Probeer het maar,’ grijnsde Kranen.

‘Meneer Koerts, hoe had u zo snel in de bank in Liechtenstein gezien dat wij er waren?’

Koerts keek even naar Kranen die onverschillig voor zich uitkeek. Hier kon hij rustig op antwoorden. ‘Dat was duidelijk. Ik had de gang van zaken in die bank al eerder geobserveerd de dag ervoor. Wie er ook binnenkwam, er kwam nooit iemand van de bank om mensen te begroeten. Toen dat met mij wel gebeurde wist ik genoeg.’

‘U had geen afspraak met de directeur gemaakt om u te waarschuwen als de kust niet veilig was?’

Het antwoord kwam een fractie te laat. ‘Nee hoor, heeft de directeur dat dan gezegd?’ Daarna keek Koerts Kranen aan die voor zich uit keek alsof hij er zijn vingers niet aan wilde branden. ‘Nee, geen afspraak.’

‘Waar had u uw auto neergezet?’

‘Drie straten verder.’

‘Waar bent u voor de eerste keer gestopt?’

‘Bij een tankstation bij Leipzig.’

‘Hebt u onderweg nog gebeld of bent uzelf nog gebeld?’

Koerts aarzelde opnieuw een fractie van een seconde. ‘Nee.’

‘Waarom liegt u? We hebben uw telefoon in bezit en hebben gezien dat er gebeld is. Wie belde u?’

Koerts zweeg.

‘Goed, als u daarover wilt zwijgen is het duidelijk dat het interessant is voor ons. We komen er wel achter. Hoeveel hebt u verdiend met het vermoorden van de familie Haas?’

‘Het was niet de bedoeling de familie om te brengen. Dat gebeurde in een opwelling. We schrokken toen we mevrouw Haas ineens onverwacht zagen opduiken. De bedoeling was schrik aanjagen.’ Koerts realiseerde zich ineens dat hij had toegegeven in de villa te zijn geweest. ‘We...’

Kranen stond op. ‘Luister Koerts, we hebben een afspraak, je houdt je mond en doet wat ik zeg, zo niet dan ben ik verdwenen en kun je een andere advocaat aanschaffen. Dus houd je je mond en laat je mij het woord doen?’

Vermeij had zo’n vertoning nog nooit eerder meegemaakt. Hoe ellendig de situatie ook was en hoe ernstig, met Koch erbij viel altijd iets bijzonders te beleven. Dat zag ze nu ook.

Maar Koerts was zichzelf weer. Wat Koch verder ook vroeg, of het nu over de contacten met de familie Schalken ging, met Diepen, met de familie Lammers, over vroegere moorden, hoe lang hij Nagels kende; Koerts zei niets meer.

‘Goed, dan stoppen we voorlopig met dit verhoor.’ Vermeij liet weten dat Koerts officieel gearresteerd was en in staat van be-

schuldiging werd gesteld wegens diverse moorden die allemaal op schrift werden gezet.

Koch leek zich iets te realiseren en wendde zich tot Koerts.

‘Wie van jullie heeft die katten gewurgd?’

Koerts had de vraag niet verwacht en antwoordde automatisch.

‘Dat was Nagels. Die hield van dat soort klusjes.’

‘Nog een vraag. Van wie kregen jullie de opdracht om die dreigbrieven en chantagebrieven bij de familie Haas in de brievenbus te doen?’

Koerts leek na te denken. ‘Van de opdrachtgever natuurlijk. Een kwestie van er even langsrijden. Snel verdiend.’

Vermeij en Koch vertrokken en gingen naar de kamer waar de anderen zaten.

‘Wat vinden jullie?’ Koch was benieuwd naar de mening van Van Abeelen en Lakmoes.

‘Het is mooi dat hij heeft bekend in de villa te zijn geweest ten tijde van de moorden. Dat ze alleen de opdracht hadden de familie bang te maken. Het is duidelijk dat hij niet wil zeggen wie de kinderen en de ouders gedood heeft, net zomin als Cora Diepen,’ zei Van Abeelen.

‘Als ik moet gokken,’ zei Lakmoes, ‘dan heeft Nagels Cora Diepen vermoord en de twee kinderen. Hoe gek het ook klinkt, maar ik denk dat Koerts nog iets meer van gevoel in zijn lijf heeft. Het is een kwestie van tijd dat hij alles vertelt. We moeten hem een tijd laten sudderen.’

‘Hoelang had je gedacht?’ vroeg Van Abeelen.

‘Zeker een paar dagen, denk ik.’

‘Vermeij en ik gaan verder met het onderzoek naar de opdrachtgever,’ zei Koch.

‘Wat ga je dan precies doen?’ vroeg Lakmoes.

‘Opnieuw naar de plaats delict en de directe omgeving. Op naar Woudenberg.’

‘Nog even Koch, waarom begon je over die dreigbrieven?’ vroeg Van Abeelen.

‘Omdat ik wilde horen of die wel of niet van de opdrachtgever kwamen. Dat bleek dus het geval. Hij moest er nog wel even nadenken. Je weet, ik geloof er niet in dat geld het motief is.’

Woudenberg

Altijd als Koch de Schans binnenliep had hij het gevoel dat hier, op deze plek, de kern lag van alle ellende, dus ook de kern van de oplossing. Natuurlijk, het was vlak bij de plaats delict. De onduidelijkheden die er waren, en die er misschien ook zouden blijven, nu het gezin was vermoord en niets meer kon navertellen.

Ze gingen zitten waarna Kooten op hen afkwam. ‘Leuk dat u nog eens langskomt.’

Ze bestelden koffie. Kooten bracht het zelf. Hij begon een praatje. Vertelde dat het nu weer sinds de betreffende oudejaarsavond drukker was geworden. Hij begreep niet goed waarom. ‘Wie komen er zoal?’ vroeg Koch.

‘Nou, die twee rechercheurs Donker en Havers. En mevrouw Houtbrugge, altijd met Teun ter Steeg. Voor het gebeuren met de Staatsloten kwamen ze hier nooit, alleen op oudejaarsavond, maar nu regelmatig.’

‘En Houtbrugge zelf en de ouders van Teun ter Steeg?’

‘Houtbrugge zelf zie ik hier nooit, en Teun ter Steeg gaat blijkbaar liever met Lena Houtbrugge op stap. Zoveel verschillen die twee niet eens in leeftijd.’ Kooten lachte een beetje en keek veelbetekenend.

Vermeij deed net alsof ze het niet begreep. ‘Wat bedoelt u meneer Kooten?’

‘Nou, die twee mogen elkaar wel, zal ik maar zeggen. Trouwens de Woudenbergers ergeren zich groen en geel aan de verwaarlozing van de kapitale villa en de oprijlaan met dat prachtige hek. De gemetselde zuilen zijn beklad met graffiti. Ik heb begrepen dat de familie Lammers ervan af wil. Het te koop wil zetten of dat al heeft gedaan.’

‘Dat was toch al langer zo?’

‘Ja, dat klopt. Op de een of andere manier rust er een vloek op. Hoewel,’ Kooten keek schichtig om zich heen, ‘het gerucht gaat dat Lena wil dat Houtbrugge het koopt.’

‘Maar ze wonen zelf in een prachtige villa ernaast?’ zei Vermeij verbaasd.

‘Zeker, maar deze villa is de mooiste van Woudenberg. Een lange voorgeschiedenis en het grootste landgoed hier in de omgeving, met een oppervlakte van twintig hectare. Dus wat je noemt, baas boven baas.’

‘Nog een vraag aan u meneer Kooten. U weet blijkbaar het een en ander. Ik kan het ook opzoeken, maar u bent een insider om het zo maar te zeggen.’

Kooten keek Koch vragend aan. ‘Wat wilt u weten?’

‘Ik vroeg me af waar de rijkdom van de familie Houtbrugge vandaan komt. Ze zijn blijkbaar schatrijk als ik naar hun huis kijk. Als ze ook nog eens de villa Woudenberg kunnen kopen dan moeten ze meer dan schatrijk zijn.’

‘Ze zijn van een oude schatrijke familie. Hebben altijd hier in Woudenberg gewoond. Oud geld zogezegd. Net niet van adel, hoewel ze zich soms wel zo gedragen. Eerlijk gezegd verbaast het me dat ze de villa Woudenberg al niet eerder gekocht hebben. Maar ja, hij mag dan vermogend zijn, Houtbrugge wil ook voor een dubbeltje op de eerste rij zitten. Trouwens, u zult op internet weinig vinden. Ze zijn zo gesloten als een oester. Daarvoor moet u in de Schans zijn’. Kooten grinnikte. ‘Had u nog meer vragen meneer Koch?’

Koch keek Vermeij aan. ‘Interessante informatie. We moeten maar weer eens bij de familie langgaan.’

‘Gaan we doen Koch. Nog een vraag, meneer Kooten. Ziet u de familie Schalken hier nog wel eens?’ vroeg Vermeij.

‘Ja, die komen hier ook af en toe. Alsof de ze de temperatuur willen meten. Die wachten trouwens nog steeds op dat proces dat nog moet gaan komen. Ben benieuwd wat daar uitkomt. Kijk daar zijn onze tortelduifjes weer eens voor de verandering.’

Lena Houtbrugge en Teun ter Steeg kwamen binnen en lieten snel elkaars handen los toen ze Koch, Vermeij en Kooten zagen. Ze liepen langs hen heen, knikten vriendelijk en gingen een eind verderop tegenover elkaar zitten.

‘Als je het over de duivel hebt. Gebeurt hier nogal eens.’ merkte Vermeij op.

‘Nou, jullie zien het, ze maken er nauwelijks een geheim van. Eens vragen wat ze willen drinken, maar eigenlijk weet ik dat wel.’ Kooten ging naar ze toe.

‘Die twee maken er inderdaad geen geheim van. Ben benieuwd wat Houtbrugge ervan vindt. Kom Titia, we gaan.’

Het was een nuttig bezoek geweest.

Utrecht, hoofdbureau van politie

Koerts zat klaar voor het volgende verhoor. Na het bezoek aan de Schans met Vermeij kwam deze keer Lakmoes mee met Koch en was Vermeij met Van Abeelen achter het glas gaan zitten.

‘Koerts, je kent rechercheur Lakmoes nog niet,’ zei Koch.

Kranen zei niets.

Voordat ze de verhoorruimte in gingen hadden Koch, Vermeij, Van Abeelen en Lakmoes bijgepraat over het bezoek aan Woudenberg.

‘Denk je dat het wat te betekenen heeft dat Lena Houtbrugge en Ties ter Steeg mogelijk iets met elkaar hebben?’ vroeg Lakmoes zich af.

‘Niet direct, maar indirect zou dat best wel eens kunnen. Vraag me niet hoe, maar jullie begrijpen ook wel dat dit soort ontwikkelingen maar op een manier kunnen eindigen en dat is met een hoop ellende. De vraag is hoe wij het kunnen gebruiken om onze vragen beantwoord te krijgen.’

‘Koch, je praat in raadsels.’ Van Abeelen haalde haar schouders op. ‘Zoals altijd zit je wat te filosoferen en tast iedereen die naar je luistert volledig in het duister, ik tenminste wel.’

Ze keek naar Lakmoes en Vermeij die ook aangaven er weinig van te begrijpen.

Koch stelde ze gerust. 'Dat begrip komt met de tijd, geloof me, we gaan de goeie kant op. Kom Lakmoes, we gaan Koerts het vuur na aan de schenen leggen.'

Lakmoes begon. 'Vertel nu eindelijk eens Koerts. Waarom en van wie moesten jij en Nagels de familie Haas de stuipen op het lijf jagen? Wat was de reden?'

Koerts keek Kranen aan die knikte. 'Geen idee. Dat werd niet verteld.'

'Hoe kreeg je de opdracht?'

'Zoals altijd. Telefoontje.'

'Waar bestond dat telefoontje uit?'

'De opdracht en de beloning.'

'Werd er onderhandeld?'

'Nee. Nooit.'

'Waarom niet?'

'Het bedrag was hoog. Hij hield het gesprek altijd kort. Als ik wilde onderhandelen, brak hij het gesprek af.'

'En dan?'

'Dan niets. De opdracht ging naar een ander. Dus dat liet je dan verder wel.'

'We hebben niets van die gesprekken gevonden op je telefoon.'

Koerts zweeg.

'Luister Koerts. Je begint ons te vervelen. Had jij net als Diepen twee telefoons die eerst met elkaar moesten communiceren voordat je met de opdrachtgever kon praten? Ik wil nu antwoord.'

'Je kunt wel zoveel willen. Zie er maar achter te komen.'

'Je realiseert je blijkbaar niet dat iedere tegenwerking betekent dat wij alles op alles zullen zetten om te bewijzen, hoe dan ook, dat jij alle moorden hebt gepleegd, dat je een seriemoordenaar bent die zijn kans om ons te helpen laat glippen om die afgrijselijke opdrachtgever uit de wind te houden?'

'Ik heb geen keus.'

'Wat bedoel je? Iedereen heeft een keus. Zelfs jij als moordenaar. Dat je veroordeeld wordt tot levenslang is zonneklaar, maar levenslang in gevangenis A is heel wat anders dan in gevangenis B. Bijvoorbeeld Vught. De EBI, Extra Beveiligde Inrichting, zoals je weet. Eenzame opsluiting. Minimaal tot geen contact met wie dan ook. Ik noem maar wat.'

Kranen sprong op. 'Dit gaat te ver. Mijn cliënt is nog niet eens veroordeeld en u doet al of hij levensgevaarlijk is.'

'Dat is hij ook. Levensgevaarlijk. We weten nog niet eens hoeveel moorden hij op zijn geweten heeft, maar het zijn er meer dan die paar die we nu weten.'

Koerts was gaan transpireren. Vught was een schrikbeeld. Eenentwintig uur in afzondering. De meest verschrikkelijke gevangenis van Nederland.

'Ik heb geen keus' fluisterde hij.

'Wat zeg je?'

'Ik heb geen keus.'

'Hoezo je hebt geen keus?'

Kranen stond op. 'Ik wil met mijn cliënt praten. Onder vier ogen.'

Koch en Lakmoes stonden op en verlieten de ruimte.

Een halfuur later waren ze klaar.

'Dat heeft lang geduurd. We luisteren.' Lakmoes was geïrriteerd.

'Mijn cliënt eist dat zijn familie bescherming krijgt.'

'Waarom? Wat kan hij ons vertellen dat vraagt om bescherming van zijn familie? Wie is zijn familie? Waar woont zijn familie? Waar woont hij zelf? Die cliënt van u heeft nog helemaal niets verteld waar wij wat aan hebben. Dus kom eerst maar eens met iets waar we wel wat aan hebben.'

'Ik weet niet wie de opdrachtgever is. Hij belt via de duo telefoons die jullie ook bij Diepen hebben gevonden. Die van mij hebben jullie, maar jullie zien niets omdat je moet weten dat ze eerst met elkaar moeten communiceren. Je zult niets zien omdat ik direct alles verwijder. Het laatste telefoontje was tijdens de au-

torit naar Heringsdorf toen ik werd opgepakt. Ik weet echt niet wie hij is. Maar hij is altijd op de hoogte. Niet door ons. Hij wist al van Liechtenstein toen het nog maar net was mislukt. Hij weet alles. Vraag me niet hoe.

Ik heb een vriendin en een dochtertje die hier in Nederland wonen. Dat weet Hij. Ik ben daar veel. Zodra ik iets doe wat hem niet bevalt laat hij hen vermoorden. Zegt ie. Nagels en ik zijn niet de enigen die voor hem werken.'

'Heeft hij alweer contact opgenomen?'

'Nee. Hij weet dat ik hier zit.'

'Waarom denk je dat?'

'Ik heb geen idee. Maar, zoals ik al zei, hij weet alles. Ik weet niet hoe hij aan zijn informatie komt.'

'De belangrijkste vraag is,' ging Koch verder, 'wat wil hij? Wat is zijn motief?'

'Dat hebben Nagels en ik ons ook afgevraagd. Geen flauw idee. Geld is niet waarschijnlijk. Daar heeft -ie volgens mij meer dan genoeg van. Vraag me niet hoe hij eraan komt. Geld is nooit een probleem geweest. Hij heeft het.'

Koch en Lakmoes verlieten de verhoorkamer en gingen naar Vermeij en Van Abeelen. 'Jullie hebben het gehoord. Koerts heeft iets voor ons waar we misschien iets mee kunnen. Om daarmee te komen wil hij bescherming voor zijn vriendin en dochtertje. We hebben geen middel om hem te dwingen maar misschien is het het waard om hem bescherming aan te bieden. Geloven jullie hem?' vroeg Lakmoes.

'Ik weet het niet.' Koch was duidelijk. 'Ik heb nog steeds het idee dat er iets anders speelt. Het is allemaal begonnen nadat de familie Haas de hoofdprijs in de Staatsloterij heeft gewonnen, vervolgens naar het landgoed en de mooiste villa in Woudenberg verhuist, wordt gepest en uiteindelijk wordt vermoord. Daarna nog twee doden, Cora Diepen en de Lange, Nagels dus. Hier is iets anders aan de hand. Wat weet ik niet, maar geld is niet het belangrijkste.'

Niemand had een antwoord.'

'Wat doen we nu met zijn vraag om bescherming voor die vriendin en het kind?'

Koch was duidelijk. 'Dan zal hij met iets moeten komen waar we wat aan hebben. In wezen werpt -ie een rookgordijn op. Een grote gevaarlijke onbekende waar hij bang voor is. Er zal meer zijn dan we weten, maar dat hebben we zelf al geconstateerd. De *bottomline* is dat hij een moordenaar is, dat hij een vriendin heeft met een kind en dat hij iets weet. Laat hij daar maar mee komen, dan kan die vriendin bescherming krijgen. Verder is er geen enkele reden om iets te doen. Behalve dat Vermeij en ik morgen weer naar Woudenberg gaan.'

Woudenberg

Donker en Havers hadden doorgekregen dat Koerts was gearresteerd en in Utrecht werd ondervraagd. De hoofdrollen werden tot hun ergernis vervuld door Van Abeelen, die weer naar Utrecht was gehaald, en Lakmoes. Samen met Vermeij en die vervloekte Koch konden Lakmoes en Van Abeelen zich nu op de borst kloppen. Het bleek dat Koerts de andere huurmoordenaar had gedood. Koch en Vermeij hadden het opgelost. In ieder geval was het wat hun betrof, hiermee klaar en kon de rust in Woudenberg terugkeren.

Eens kijken hoe de stemming nu in de Schans was. Ze gingen er de laatste tijd vaker heen.

Toen ze de Schans binnenkwamen was het alsof ze een klap in het gezicht kregen. Koch en Vermeij zaten met Van Abeelen en Lakmoes aan een tafeltje en hadden het kennelijk naar hun zin. Wat deden die lui hier nu nog? Waarom verdwenen ze niet weer naar het Noorden? Donker en Havers liepen langs hun tafel, groetten ze spaarzaam en gingen achteraf zitten.

Opeens kon Donker zich niet meer inhouden en liep naar de vier toe. 'Goedenavond. Mag ik jullie wat vragen?'

'Natuurlijk Donker, ga je gang,' antwoordde Van Abeelen vriendelijk.

‘Havers en ik vroegen ons af waarom jullie hier nog steeds in Woudenberg rondlopen nu de daders van de ellende gepakt zijn of dood. Jullie zijn hier toch klaar?’

Van Abeelen keek hem geamuseerd aan. ‘De daders zijn gepakt, zei u rechercheur Donker. Dat is inderdaad zo maar de vraag is of alle daders zijn gepakt.’

‘Hoezo alle daders. Zijn er dan nog meer behalve de Lange en de Korte?’

‘Dat is nu de vraag, rechercheur Donker. Dus voorlopig zijn we nog niet weg.’

Donker mompelde wat en liep terug naar Havers. ‘Van die lui zijn we nog niet af. Ik ga morgen naar de hoofcommissaris.’

Woudenberg, huize Houtbrugge

De vorige keer waren ze ook onaangekondigd bij de familie Houtbrugge op bezoek gekomen, iets wat hen niet in dank was afgenomen. Het bezoek had dan ook niets opgeleverd. Toch zat er niets anders op dit keer hetzelfde te doen. Welkom waren ze sowieso niet.

De deur werd met een ruk geopend toen Vermeij had aangebeld. ‘U alweer? Ik dacht dat we de vorige keer duidelijk hadden gemaakt dat we niet gediend waren van uw bezoek.’ Lena Houtbrugges ogen spuwden vuur en het was duidelijk dat ze niet gemakkelijk binnen zouden komen. ‘U zal toch wel begrepen hebben dat wij, Woudenbergers, het zo langzamerhand spuugzat zijn. Jullie blijven hier maar rondneuzen terwijl de ene dader is opgepakt en de ander dood is. Wij zijn er klaar mee.’

‘Uw man ook?’

‘Hoezo mijn man ook?’

Ties Houtbrugge verscheen achter zijn vrouw in de deuropening. ‘Laat die twee binnen. Het is nergens voor nodig dat de mensen zien dat jij een beetje staat te schreeuwen tegen deze twee politiemensen.’

Lena draaide zich om en liep langs hem heen naar binnen. ‘Nou, dan praat jij maar met ze. Ik ben die lui zat.’ En ze verdween.

Houtbrugge haalde zijn schouders op. ‘Komt u binnen.’ Hij ging hen voor naar de woonkamer. Lena was in geen velden of wegen meer te bekennen.

‘Wat wilt u dit keer weten?’ Houtbrugge keek hen belangstellend aan.

‘Meneer Houtbrugge,’ begon Koch, ‘klopt het dat u belangstelling hebt om de villa Woudenberg te kopen?’

Houtbrugge verstarde. ‘Hoe weet u dat. Wie heeft u dat verteld?’

‘Het zijn geruchten, meneer Houtbrugge, niet meer. Misschien is het onzin, maar gezien de situatie vraag ik het.’

‘Hoezo, gezien de situatie? Denkt u dat mijn belangstelling voor het landgoed iets te maken heeft met wat daar gebeurd is?’ Houtbrugge was ineens niet meer vriendelijk maar kwaad.

Lena was binnengekomen. ‘Zie je wel Ties, het zijn gewoon stokers die lui. Nare mensen, smijt ze eruit!’

‘Jij moet je mond houden Lena Houtbrugge!’ schreeuwde Houtbrugge. ‘Bemoei jij je nou maar met dat joch van Ter Steeg, daar heb je je handen vol aan.’

Er viel ineens een pijnlijke stilte.

Lena Houtbrugge keek haar man verbijsterd aan. ‘Hou je kop, stomme vent. Wat hebben deze lui daar mee te maken?’

‘Het is bepaald geen geheim, mevrouw Houtbrugge, dat u en de jongeheer Teun Tersteeg het goed met elkaar kunnen vinden.’

‘Daar is toch niets mis mee?’

Koch wist dat er blijkbaar weinig voor nodig was om het vuurtje wat hoger op te stoken. Niet om de relatieperikelen van de Houtbrugges te horen maar om te zien of ze hun mond open zouden doen over belangrijker zaken.

Houtbrugge had zich inmiddels herpakt. ‘Handel jij het maar af met deze twee. Ik ben weg.’

Zonder Vermeij en Koch nog een blik waardig te keuren, verdween Houtbrugge door de deur.

‘Nou, dit is zeker wel interessant voor jullie, hè?’ Lena Houtbrugge keek de twee vernietigend aan.

‘Nee, mevrouw Houtbrugge, uw huwelijkszaken gaan ons niet aan. Daar komen we niet voor. Wat wij wel willen weten is, of er onder de oppervlakte meer speelt dan nu bekend is.’

‘Rechercheur Vermeij, ik zou niet weten waar u het over heeft. Ja, dat landgoed is fantastisch en daar zijn wel meer belangstellenden voor. Maar wat ons betreft heeft dat niets te maken met de trieste gebeurtenissen die zich daar hebben afgespeeld.’

‘Kijk mevrouw Houtbrugge, dat is nu precies wat wij ons afvragen.’ Koch had zich tot Lena Houtbrugge gewend.

‘Dan kunt u zich dat uw verdere carrière blijven afvragen meneer Koch, want ik weet niet waar u het over heeft. Dit gesprek is afgelopen.’

Ze liep de kamer uit, de hal in en deed de buitendeur open.

Koch en Vermeij konden niet anders dan naar buiten lopen en stonden even later bij hun auto enigszins bij te komen.

‘Tjonge wat een uitbarstingen. Kom, laten we nog eens naar de plaats delict gaan. Even wandelen en alles laten bezinken.’

Ze liepen naar het hek dat het landgoed van de villa Woudenberg afsloot en waarvan Koch, tegen alle regels in, de code had om het te openen. Toen ze aan de andere kant van het hek stonden zagen ze in verte, aan het einde van de oprijlaan, de schitterende villaliggen. Ze wandelden erheen.

‘Denk je echt dat Houtbrugge dit landgoed wil kopen?’

‘Het zou me niet verbazen. Blijkbaar had hij het destijds al gewild maar was Haas hem met al zijn geld voor. Nu wacht hij blijkbaar tot Andrea Lammers het wil verkopen voor een acceptabele prijs. Hoe het allemaal precies zit met de bedragen weten we niet. Doet ook niet ter zake.’

Ze wandelden verder en zagen opnieuw wat een prachtig bezit het was. Maar als je wist wat er zich had afgespeeld dan was het beladen. Toen ze weer terug waren bij hun auto haalden ze opgelucht adem.

‘We moeten erachter komen wat hier speelt. We hebben nog veel te doen,’ zei Koch. Vermeij was het hartgrondig met hem eens.

Daar werd door anderen verschillend overgedacht.

Woudenberg, politiebureau

Donker en Havers zaten bij de hoofdcommissaris op de kamer.

‘Vertel Donker. Is de rust eindelijk teruggekeerd in het dorp, nu Koerts is opgepakt en Nagels niet meer leeft?’

‘Daarom zitten we hier, commissaris. De rust is helemaal niet teruggekeerd. Integendeel. De onrust wordt met de dag groter nu die twee, Vermeij en Koch, hier om de haverklap het dorp binnenkomen en zich in de Schans laten zien.’

‘Aan dat laatste kunnen we, vrees ik, weinig doen. Iedereen is vrij om hier in Woudenberg en in de Schans te komen lijkt me.’

‘Dat is zo, maar die twee gaan ook bij de families langs. Ze zijn net weer bij de familie Houtbrugge geweest en hebben daar opnieuw voor de nodige onrust gezorgd.’

‘Opnieuw?’

‘Het lijkt erop dat mevrouw Houtbrugge er geen geheim van maakt dat ze die snotneus van Ter Steeg aardig vindt. Dat gaat als een lopend vuurtje door het dorp.’

‘Ja, dat heb ik gehoord. Houtbrugge schijnt zich er niet zo druk om te maken, maar wat heeft dat te maken met Koch en Vermeij?’

‘Op zich niets, maar daar komt het gerucht bij dat Houtbrugge misschien het landgoed Woudenberg wil kopen.’

‘Nou, wat is daar mis mee?’

‘Ook niets, maar dat laatste zou mevrouw Houtbrugge dan weer niet willen. Bovendien weet niemand wat mevrouw Lammers met de villa gaat doen. Ook daar schijnt het te rommelen.’

‘Luister eens goed, Donker en Havers. Jullie zijn politiemensen en jullie houden je bezig met misdaad en niet met dit geneuzel. Wat willen jullie nu?’

‘Hoofdcommissaris, wij kunnen ons werk hier zo niet doen. We willen dat die twee, Koch en Vermeij, hier niet meer rondneuzen als rechercheurs. Dat u ze dat laat weten. Er is een verdachte, Koerts en daarmee is voor Woudenberg de kous af. Koerts zit in Utrecht en Koch en Vermeij hebben hier niets meer te zoeken.’

‘Allemaal goed en wel, maar jullie weten dat van een verbod om hier te komen geen sprake kan zijn. Ook weten jullie dat Van Abeelen een lijntje met Den Haag heeft.’

‘Ja, dat weten we. Vertelt u ze daar in Den Haag maar dat de openbare orde in Woudenberg wordt bedreigd, dat wij ons werk niet meer naar behoren kunnen doen. Kijken wat ze daarvan zeggen.’

‘Goed. Gaan jullie maar. Ik neem contact op met Utrecht en Den Haag.’

Het ging snel. Utrecht vond het al lang best. Had helemaal geen trek in die bemoeiallen uit het Noorden, dus hun zegen had de hoofdcommissaris. Den Haag wilde geen gedonder in de regio. Utrecht bemoeide zich met Lammers, Diepen en Koerts. De mensen uit het Noorden, Koch, Van Abeelen en Lakmoes, hoefden zich niet meer met Woudenberg en haar bewoners te bemoeien. Vermeij had genoeg in Utrecht te doen.

Van Abeelen had het van Den Haag gehoord. Ze vertelde het Koch en Vermeij die het onbewogen aanhoorden.

‘Niets nieuws onder de zon. De zoveelste keer. Begint saai te worden. Laat ze ons maar tegenhouden.’ Koch kon er wel om lachen.

Van Abeelen maakte Koch en Vermeij duidelijk dat ze geen rugsteun van haar konden verwachten. Ook dat was niet nieuw. Ook zij was er, eerlijk gezegd zo langzamerhand van overtuigd dat ze met Koerts de dader te pakken hadden. Koch kon haar niet echt overtuigen, dat dat allerm minst het geval was.

Ze concentreerden zich, met Lakmoes op Koerts, die veilig opgeborgen zat in Utrecht.

De vraag was hoe veilig.

Utrecht

De telefoon trilde in de zak van zijn jasje. Zijn privételefoon die hij op zijn werk op het hoofdbureau van politie nooit gebruikte. Slechts weinigen hadden dit nummer. ‘Ja?’

‘Met mij.’ Het bleef stil. ‘Doe niet alsof je niet weet wie je aan de telefoon hebt.’

‘Dat weet ik wel. Maar het is lang geleden. En ik vergeet het liever.’

‘Dat is dan jammer voor je. Je moet wat voor me doen. Je staat nog steeds bij mij in het krijt. En dat ga je nu inlossen.’

‘Wat had je in gedachten?’

‘Jullie hebben Koerts opgepakt.’

‘Ja, wat is daar mee?’

‘Ik wil dat je Koerts laat ontsnappen.’

‘Ontsnappen? Hoe kan ik dat nu doen? Die man wordt als een cerberus bewaakt! Wordt verdacht van meerdere moorden. Dat is onmogelijk. Je zult met iets eenvoudigers moeten komen. Koerts is onbespreekbaar.’

‘Ik denk het niet. Je bent een hoge pief bij de politie en dat moet zelfs jou lukken.’

‘Waarom wil je Koerts vrij hebben? Wat heb jij met hem te maken? Wat ben je van plan?’

‘Een hoop vragen. Ik wil hem weg hebben voordat hij straks wordt voorgeleid in de rechtbank en dan dingen gaat vertellen die hij niet mag vertellen.’

‘Je weet toch waar zijn vriendin en kind wonen? Is dat niet genoeg om hem zijn mond te laten houden?’

‘Je moet niet de slimme jongen uithangen. Koerts denkt dat ze is ondergedoken sinds hij is opgepakt. Een plek die jij niet eens kent. Juist daarom lijkt het er op dat Koerts gaat praten en dat kan ik niet hebben.’

‘Hij weet niet wie je bent, dus waar maak jij je druk over?’

‘Dat bepaal ikzelf. Jij zorgt ervoor dat Koerts weer op straat komt te staan. De rest laat je aan mij over.’

‘Wat is de rest?’

‘Dat gaat je niets aan. Doe wat ik zeg. En neem niet al te veel tijd.’

De verbinding werd verbroken.

Hij stopte de telefoon weer in zijn jaszak.

Onmogelijk. Hoe moest hij dat doen? Maar als hij zijn zin niet kreeg was het met hem gedaan. Hij had geen keus.

Woudenberg

‘Je weet Titia, dat je met vuur speelt als je je niets aantrekt van je eigen commissaris.’

‘Ja dat weet ik, Bert. Ik heb hem gezegd dat ik zelf bepaal wat ik in mijn vrije tijd doe. Dat ik regelmatig met jou op stap ga en dat dat gezellig is. Jij bent geen politieman dus ze kunnen me niet verbieden samen met jou de dingen te doen die we zelf bepalen.’

‘Wat zei je baas daarop?’

‘Hij waarschuwde me dat ik niet officieel als rechercheur mocht optreden.’

‘Dat doen we dan niet. Maar we gaan wel naar de familie Ter Steeg om eens een praatje met ze te maken, als ze ons tenminste binnenlaten.’

Dat werden ze niet. Zodra ze aanbelden en Carla ter Steeg de deur opendeed, keek ze zowel Koch als Vermeij geïrriteerd aan. ‘Wat moeten jullie?’

‘We zouden graag eens met u praten over de gebeurtenissen hier in Woudenberg.’

‘Ja, dat ken ik. Stoken en de boel ophitsen. Daar hebben mijn man en onze zoon geen enkele behoefte aan.’

Voordat ze konden reageren werd de deur voor hun neus dicht gesloten.

Koch wist niet of hij kwaad moest worden, maar begon juist hard te lachen. ‘Nou, de emoties lopen hoog op in het dorp. Kom Vermeij, we gaan gezellig naar de Schans om de temperatuur daar te meten. Vermeij verheugde zich er al op.

Woudenberg, de Schans

Het leek of de mensen van Woudenberg hun meeste vrije tijd doorbrachten in de Schans. Het was vol toen Koch en Vermeij binnenstapten. Tientallen mensen zaten gezellig met elkaar te praten totdat zij binnenkwamen. Toen viel het ineens stil. De temperatuur daalde. Iedereen keek hun kant op. Haastig kwam Kooten aanlopen die hen begroette. ‘Let maar niet op de mensen. Ze zijn gewoon zenuwachtig. Ze vragen zich af wat er gaat gebeuren nu Koerts is gearresteerd.’

‘Nou, dan hoeven ze juist niet meer nerveus te zijn.’ Vermeij haalde haar schouders op. ‘Wat een onzin die gespannen sfeer. Kom Koch, we gaan lekker aan dat tafeltje zitten waar we de hele Schans kunnen overzien.’

Kooten vroeg wat ze wilden drinken.

‘Voor de dame een glas rode wijn en voor mij een Crodino.’

‘Je houdt het wel vol hè, geen alcohol.’

‘Met moeite, valt niet mee.’

‘Vind je het vervelend dat ik wel alcohol drink?’

‘Nee hoor, absoluut niet. Ik moet het zelf doen, los van wat jij doet.’

‘Ik had je willen graag willen kennen toen je nog dronk, was je toen onuitstaanbaar?’

‘Reken maar.’

Kooten bracht de drankjes en wilde snel weer weglopen.

‘Kooten wacht even. Komen Donker en Havers hier nog steeds regelmatig?’

Kooten keek wat gegeneerd. ‘Bijna iedere dag.’

‘En wie nog meer van de ingewijden?’

Kooten werd zenuwachtig. Nou eigenlijk allemaal wel. Ze kruipen altijd bij elkaar.’

‘Wie zijn dat dan?’

‘Bent u hier in functie?’ Het zweet brak hem uit.

‘Nee, we zijn gewoon geïnteresseerd.’

‘De Schalkens komen hier ook, de Ter Steeges en de Houtbrugges. Tenminste mevrouw Houtbrugge. Hem zien we niet zo vaak.’

‘Niet zo vaak?’

‘Nou ja, eigenlijk nooit.’

Op hetzelfde moment ging de deur open en kwamen Havers en Donker binnenlopen. Ze zagen Koch en Vermeij onmiddellijk zitten. Achter hen kwam ook de familie Ter Steeg binnen. Donker en Havers gingen zitten, waarna Havers direct weer opstond en naar het tafeltje van Koch en Vermeij liep. ‘Dus jullie kunnen maar geen genoeg krijgen van de ellende die hier is veroorzaakt door dat geknoei van jullie?’

‘Zo, Havers, iets minder kan ook wel. Over dat geknoei zijn de meningen verdeeld, maar dat terzijde. Wat is je probleem?’

‘Nou, Koerts is gepakt. Jullie zijn van die zaak gehaald en wij vragen ons af wat jullie hier nog te zoeken hebben.’

‘We vinden het hier gewoon gezellig dus komen we een kop koffiedrinken zoals iedere Nederlander dat mag,’ liet Vermeij Havers weten.

‘Maar jullie vallen mensen lastig zoals de familie Ter Steeg.’

‘Zo, met de snelheid van de inlichtingen zit het wel goed hier in Woudenberg. Ik vernam bij geruchte dat de media lucht hadden gekregen van het feit dat Koerts door inspanningen van rechercheurs uit het Noorden is gepakt en is ingesloten in Utrecht. Jullie namen werden niet genoemd.’

Het gezicht van Havers werd rood. Hij liep weg.

‘Bert, je moet het er niet inwrijven. Het is al sneu genoeg.’

Utrecht, hoofdbureau van politie

Er was een aanvraag binnengekomen voor de hoofdcommissaris van Utrecht voor een interview over de moordenaar Koerts, die zou zijn gearresteerd, maar waar de media nauwelijks iets over hadden gehoord. Dat kon niet en dat was schandelijk. Ze wilden een persconferentie. Openheid van zaken. De hoofdcommissaris had

er genoeg van. Die moordzaak die niet eens in Utrecht maar in dat verdomde dorp Woudenberg had plaatsgevonden begon nu ook al de stemming op het hoofdbureau in Utrecht negatief te beïnvloeden. Hij moest van Koerts af. Hij belde Van Abeelen en vertelde haar wat er gaande was.

‘Wat wilt u?’

‘Ik wil dat jullie Koerts overnemen in het Noorden, Leeuwarden of Groningen, maakt mij niet uit, als -ie hier maar weg is.’

‘Wat heeft dat voor zin?’

‘Dan hoop ik dat die Koch hier ook verdwijnt. Die man zorgt alleen maar voor onrust en dat blijft zolang die moordenaar hier bij ons opgesloten zit. Ik zat ook te bedenken dat het best zou kunnen zijn dat er wordt besloten om Koerts bij jullie voor de rechter te brengen in plaats van hier.’

‘Waarom denkt u dat?’

‘Omdat de familie Schalken is betrokken bij deze zaak en dan is het wel zo prettig dat het allemaal een beetje uit de buurt is.’

‘Dus u wilt Leeuwarden of Groningen er mee opscheppen?’ Terwijl ze het zei, zag Van Abeelen ook voordelen. Ze konden dan hun eigen koers bepalen in het onderzoek.

‘Ik bel u straks terug.’ Van Abeelen beëindigde het gesprek en nam contact op met de hoofdcommissaris van politie in Groningen, Kuitert, waar ze een goede band mee had. Ze legde hem de zaak voor. Kuitert realiseerde zich dat het niet de eerste keer was dat zaken die zich elders in het land hadden afgespeeld, uiteindelijk in de rechtbank van Groningen eindigden. De reden was natuurlijk dat Koch en Van Abeelen bij die zaken betrokken waren en Van Abeelen weer gebruikmaakte van haar connecties in Den Haag.

‘Als jij er voordeel in ziet om Koerts naar Groningen te halen dan is dat wat mij betreft prima. Vraag alleen wel akkoord bij Den Haag en de hoofdofficier.’

Den Haag en de hoofdofficier waren akkoord. Koerts kon naar Groningen komen.

Daar kwam hij echter nooit aan.

Groningen, hoofdbureau van politie

Om intern zoveel mogelijk ophef te vermijden was het vervoer `s nachts geregeld. Een chauffeur, een agent en de arrestant achterin de arrestantenwagen. Ze vertrokken om twaalf uur. De route was via de A28. Om half drie zouden ze in Groningen bij het hoofdbureau van politie arriveren. Dat gebeurde niet. Er werd gebeld maar de telefoons van de chauffeur en de agent werden niet opgenomen. Een zoekactie langs de route werd onmiddellijk op touw gezet. Uren later, bij het aanbreken van de dag, werd de arrestantenwagen teruggevonden in de directe omgeving van een tankstation bij Tynaarlo in Drenthe.

De chauffeur en de agent lagen vastgebonden achterin het busje en konden geen kant op. De sleutels van de auto waren meegenomen. Koerts was in geen velden of wegen te bekennen.

De twee deden hun verhaal.

In de buurt van het tankstation was een auto met blauw zwaailicht voor ze gaan rijden met de richtingaanwijzer naar rechts. Een arm had uit het raam naar rechts gewezen bij het tankstation. Ze waren te beduusd om iets anders te doen dan de aanwijzingen op te volgen. De telefoons waren afgepakt.

Het ging allemaal zo snel.

‘Wat gebeurde er dan zo snel?’

‘Nou, toen we achter de auto aan de parkeerplaats van het tankstation opreden zagen we dat het een gewone auto was, een donkerblauwe Volvo. De man die erin zat bleef zitten. Voordat we het ons realiseerden werd het rechter voorportier opengetrokken en stond er een man met een pistool die zei dat we moesten uitstappen. Op dat moment was de bestuurder uit de auto ook uitgestapt en had het linker voorportier geopend. Hij was ook bewapend.

‘Hoe zagen ze eruit?’

‘Ze hadden bivakmutsen op, rode bivakmutsen. Ze reden de arrestantenwagen in het bosje naast de parkeerplaats en wij werden met duct tape vastgebonden. We konden geen kant op. De ene

hield ons voortdurend onder schot. Onze pistolen hadden ze al afgepakt en ook de telefoons. We werden achter in het busje gegooid en Koerts werd er uitgehaald. Die werd ingetaped en in de Volvo gezet. Daarna verdwenen ze.’

‘Wat voor taal spraken ze?’

‘Onverstaanbaar.’

‘En de kleur nog eens?’

‘Donkerblauw.’

‘Type?’

‘Volvo.’

‘Jullie hebben vast het kenteken genoteerd.’

‘Nee, het ging allemaal heel snel, dat hebben we al gezegd. Niet opgelet. Verder valt er niets te vertellen, dit is het verhaal.’ De agent schudde zijn hoofd. ‘Eerlijk gezegd heb ik doodsangsten uitgestaan.’

De andere agent, de chauffeur, had niets toe te voegen.

De technische recherche kwam om de plek af te zetten met rood-wit lint.

Auto's die wilden tanken werden doorverwezen naar het volgende station. De eigenaar was op de hoogte gesteld.

Aan Groningen werd doorgegeven dat Koerts niet zou komen. Verdwenen. Ze tastten volledig in het duister. De twee agenten werden teruggebracht naar Utrecht.

Van Abeelen was ziedend toen ze hoorde wat er gebeurd was. De ontvoerders waren dus op de hoogte geweest van Koerts overplaatsing. Wisten precies wat er aan de hand was. ‘Utrecht is zo lek als een mandje. Verschrikkelijk.’

Ze was direct naar Kuitert gegaan die ook in woede uitbarstte. ‘Ze kunnen nog niet eens een gevangene zonder problemen hierheen brengen. Die ontvoerders waren dus op de hoogte dat ze eraan kwamen. Ze hebben daar een mol. Daar ben ik van overtuigd. Wat stel je voor, Lucia?’

‘Die twee agenten van dat arrestantenbusje ga ik verhoren. Ik ga overleggen met Lakmoes en ik vraag Koch om te helpen. In dit

soort ondoorzichtige situaties is hij op zijn best. Als hij dat tenminste nog wil na alles wat er gebeurd is.'

Kuitert vond het best.

Van Abeelen belde Koch.

Koch nam de telefoon op en hoorde haar aan. 'Vermeij en ik zijn op dit moment in Utrecht. Wat wil je dat we gaan doen?'

'Erachter zien te komen wie gelekt heeft, lijkt me.'

Koch dacht kort na. 'Oké, Vermeij en ik zullen de twee agenten van dat arrestantenbusje spreken. Dat wil zeggen, we gaan met die twee in het busje de rit vanuit Utrecht naar dat tankstation overdoen en lopen de gang van zaken exact na.'

'Denk je dat dat wat oplevert?'

'Geen idee, maar als je wilt dat ik weer meedoe, dan doen we het zo. Ze zullen in Utrecht wel weer sputteren maar je doet je best maar. Bel me als het zover is.'

De hoofdcommissaris in Utrecht vond het prima. Alleen hoofdinspecteur Ulkes vond het bespottelijk dat twee van zijn mensen met het busje de trip naar Groningen opnieuw moesten gaan maken. Die twee waren toe aan rust na de mislukte rit naar Groningen. De hoofdcommissaris vond dat hij niet moest zeuren. De twee agenten werden opgeroepen om direct naar het hoofdbureau te komen. Het busje was gearriveerd op een oplegger en was nog steeds verzegeld. De technische recherche meldde dat ze de verzegeling mochten verbreken. Het sporenonderzoek had helaas geen nieuws opgeleverd, helaas ook geen vingerafdrukken. Alleen van de twee agenten. Wel werden op de bestuurdersplaats tegen de hoofdsteun vezels gevonden die van een rode bivakmuts afkomstig waren. Nader onderzoek naar de herkomst leverde niets op omdat dergelijke mutsen overal gekocht konden worden en geen specifiek spoor naar de daders opleverde.

Zodra de twee agenten hoorden wat de bedoeling was, begonnen ze te protesteren. Vermeij maakte korte metten met ze. 'Jullie doen dit. Het is een dienstopdracht. Als jullie weigeren zullen jullie de gevolgen moeten dragen.'

Mopperend gingen ze akkoord. 'Wat is de bedoeling?'

'Jullie gaan, net als vannacht, op weg van Utrecht naar Groningen. Ik zit bij jullie voorin in de bus. Koch rijdt achter ons. Jullie vertellen mij precies hoe het gisteren ging totdat we op de plaats delict aankomen. Dan horen jullie verder.'

Ze gingen op weg. De rit kwam overeen met wat de twee agenten verklaard hadden. Op het moment dat ze het benzinestation naderden zei de agent: 'Op dit moment kwam die auto voor ons rijden met een blauw zwaailicht.'

De chauffeur beaamde dat. 'De auto ging langzamer rijden en ik zag een arm rechts uit het raam steken die boven de auto naar rechts wees.'

'Klopt. We reden de oprit op naar het tankstation achter de auto aan, helemaal naar rechts naast de bosjes en het grasveld, zoals ik nu ook doe. Toen stopte de auto. Er gebeurde even niets. Dit heb trouwens al verteld.'

'Ga door.'

'Nou, ineens werd de rechter voorportier opengerukt en stond daar een vent met een getrokken pistool. Bivakmuts op. Rood. Hij snauwde iets wat ik niet kon verstaan maar het was duidelijk dat we uit de bus moesten komen. Het linker voorportier werd ook opengerukt en daar stond ook een vent met een getrokken pistool en een bivakmuts. We werden meegenomen naar de achterkant van het busje waarvan we de achterdeur moesten openen. Ze gooiden ons naar binnen en plakten duct tape om onze handen en op de mond. Met Koerts deden ze hetzelfde en haalden hem eruit. We konden niets beginnen. Onze pistolen en telefoons hadden ze afgepakt. Toen reed een van die twee het busje naar het veldje, daar bij die bosjes. Even later hoorden we een auto wegrijden.'

'Zeiden ze niets?'

'Nee, ze hebben verder geen woord tegen ons gezegd. Of wacht, toch. Tenminste niet tegen ons maar... toen wij in dat busje lagen en de deur nog open stond, pakte een van die mannen zijn te-

lefoon, drukte toetsen in en zei iets onverstaanbaars. Duurde misschien tien seconden. De rest weten jullie.'

'Heb je een idee hoe laat het was toen een van de ontvoerders zijn telefoon gebruikte?'

Een van de agenten krabde achter op zijn hoofd. 'Ongeveer kwart voor twee,' denk ik.

'Nog een vraag. Wie waren er op de hoogte van het overbrengen van Koerts naar Groningen?'

De twee dachten na. 'De hoofdinspecteur. Die regelde het.'

'Is dat gebruikelijk?'

'Wij begrepen dat de reden was om het aantal betrokkenen zo klein mogelijk te houden.'

'Oké. Jullie worden enorm bedankt dat je zo hebt meegewerkt. Wij gaan ermee aan de slag.'

'We kunnen weer terug?'

'Ja, en nogmaals bedankt.'

De twee gingen naar de bus en vertrokken.

Koch en Vermeij keken elkaar aan. 'Met die laatste informatie over die telefoon kunnen we hoop ik wat. We vragen of dat telefoongesprek getraceerd kan worden. Als dat lukt, hebben we wat.'

Dat hadden ze.

Groningen, hoofdbureau van politie

Van Abeelen had Emiel Zand gebeld met de vraag of hij naar Groningen kon komen. De vraag aan hem was of hij in samenwerking met de provider uit kon uitzoeken waar het telefoontje vanaf de parkeerplaats in Tynaarlo heen was gegaan. De vraag leek simpel maar het antwoord was als het zoeken naar een speld in een hooiberg. Dat realiseerde Koch zich ook en daarom had hij Van Abeelen gevraagd Zand erbij te halen en het niet alleen aan de provider over te laten. Zoals te verwachten viel, protesteerde de provider uiteraard en weigerde op voorhand. Pas toen er een gerechtelijk bevel vanuit Groningen op het bureau plofte, gingen

ze tandenknarsend akkoord en lieten ze Zand toe. Die dook erin. Het viel allemaal niet mee. Hij berichtte Koch dat het wel even zou duren.

Ze zaten met z'n vijven om de tafel. Koch, Vermeij, Van Abeelen en Lakmoes.

Kuitert was er ook bij komen zitten. 'Kun je mij een korte update geven van de stand van zaken?'

'Kort kan niet, maar hier zijn de hoofdlijnen.' Koch stak van wal en gaf een korte samenvatting van de gebeurtenissen.

'Nu driekwart jaar geleden is er een vierdubbele moord gepleegd op het gezin Haas in het dorp Woudenberg bij Utrecht. Daarvoor waren er tal van incidenten bij de villa van de familie. De verdachten van die moorden waren twee huurmoordenaars waarvan de een de ander heeft doodgeschoten tijdens de ontvoering van de familie Lammers. Mevrouw Lammers was een van de intimi van de familie Haas en een van de erfgenamen. De andere erfgename was mevrouw Diepen, die eveneens is vermoord. Waarschijnlijk door een van de huurmoordenaars die ook de familie hebben vermoord. Zoals gezegd is er van die huurmoordenaars nog een over. Koerts. Koerts werd gearresteerd en overgebracht van Utrecht naar Groningen om hier de gevangenis in te gaan in afwachting van de rechtszaak. Tijdens dat transport is hij ontvoerd. De huidige situatie is onduidelijk.'

'Is er al iets bekend omtrent de motieven van de moordenaar?'

'Niet echt,' verzuchtte Koch, 'maar ik heb sterk de indruk dat achter dit alles iets anders schuilgaat. Iets waar we de vinger nog niet achter hebben kunnen krijgen. Niet iedereen is het daarmee eens. Die zijn van mening dat de huurmoordenaar, in dit geval Koerts, het eindstation is, dat hij uit is op het geld van de Staatsloterij. Dat is volgens mij niet juist. Natuurlijk speelt geld een rol maar dat is niet waar het om draait. Daarnaast speelt er nog iets anders mee. In het politiekorps van Utrecht zit een mol. Een duidelijk bewijs hiervan is het feit dat de ontvoerders op de hoogte waren van het feit dat Koerts naar Groningen werd gebracht en wanneer dat transport plaatsvond.'

Op dat moment ging de telefoon van Van Abeelen. Ze stak haar hand op. 'Zand. Emiel, ik zet je op de luidspreker. De anderen zitten hier bij me. Vertel.'

'Het viel niet mee. Even was ik bang dat ook hier weer dat gedoe met die duotelefoons speelde maar dat was niet zo. Het telefoontje vanaf de parkeerplaats in Tynaarlo ging naar de directe omgeving van Utrecht, mogelijk Woudenberg. Nauwkeuriger lukt nog niet. Ik werk er verder aan. In ieder geval niet naar het buitenland.'

'Emiel, zeer bedankt.'

'Graag gedaan. Ik neem contact op zodra ik meer weet.'

'Utrecht, Woudenberg. Verbaast ons dat? Nee dus. Daar zit de kern van de ellende,' reageerde Van Abeelen.

'Zou dat telefoontje naar de mol gegaan zijn?' vroeg Vermeij.

'Naar de mol of naar degene die hier uiteindelijk achter zit. Maar wie het ook is, die persoon zit in Utrecht of Woudenberg. Dus we gaan daar weer heen. Gaan ze zenuwachtig maken.' Koch keek verbeten rond.

Van Abeelen, die begreep dat Koch haar bedoelde toen hij de opmerking maakte dat Koerts het eindstation zou kunnen zijn, was duidelijk. 'Ik denk dat je gelijk hebt. Het zal daar vandaan komen. Om voortgang te maken zal ik de hoofdofficier van justitie vragen of het OM de zaak tegen de familie Schalken wil voorbereiden. Tegen de vader en de drie zoons. Dan hebben we dat alvast gehad. Wat ga je nu precies doen, Bert?'

'Vermeij en ik gaan morgen naar Utrecht naar onze collega's aldaar en daarna naar Woudenberg. En duimen dat Zand ons intussen meer klaarheid kan verschaffen.'

Utrecht, hoofdbureau van politie

De hoofdcommissaris reageerde geïrriteerd toen ze zijn kamer binnenliepen.

'Wat komen jullie nu weer doen? Wij zijn er helemaal klaar mee. Dus wat is nu weer de reden dat jullie mijn tijd lopen te ver-

doen?' Hij keek hen geïrriteerd aan.

Koch en Vermeij waren, zonder dat ze daartoe waren uitgenodigd, in de twee stoelen gaan zitten die tegenover het bureau van de hoofdcommissaris stonden.

'U hebt een mol in uw club.'

'Wat zeg je Koch? Nu ook nog beschuldigingen? Ben je helemaal gek geworden? Wees blij dat ik jullie hier wilde ontvangen. Maar dat betekent niet dat je zomaar met beschuldigingen kunt komen.'

'We hebben een paar vragen aan u, hoofdcommissaris, als u het goed vindt.' Koch wachtte de goedkeuring niet af. 'Als eerste, wie waren er precies op de hoogte van het feit dat Koerts naar Groningen zou worden overgebracht?' Hij bleef stoïcijns naar de hoofdcommissaris kijken.

'Op de hoogte? Natuurlijk was iedereen er hiervan op de hoogte dat hij naar Groningen ging. Gelukkig maar. We waren blij van die ellendeling af te zijn.'

'Ik zal mijn vraag beter formuleren: wie waren er op de hoogte van de details van de overplaatsing? Welk arrestantenbusje, welk kenteken, welk tijdstip van vertrek, welke route, welke agenten die hem vervoerden?'

'Alleen degenen die het moesten weten.'

'Nogmaals. Wie waren dat?'

'Dat weet ik niet. Dat weet Ulkes. Die heeft het geregeld.'

'Dan had ik graag dat u Ulkes nu hierheen laat komen.'

'Hoezo? Jullie maken hier de dienst niet uit!'

'Dat weten wij heel goed. Maar u lijkt zich niet te realiseren dat door informatie die enkel en alleen vanuit dit bureau naar buiten kan zijn gebracht, de moordenaar Koerts is ontsnapt. Hier ligt de oorzaak. Door dit bureau is de ellende ontstaan en door niemand anders. Realiseert u zich dat? Wees blij dat het tot nu toe stil is gehouden maar dat zal niet zo blijven als u niet onmiddellijk doet wat wij zeggen. Haal Ulkes hierheen en zet die twee agenten in de wachtkamer.'

De hoofdcommissaris zag dat hij geen keus had. Hij pakte de telefoon en blafte tegen degene die opnam dat hoofdinspecteur Ulkes onmiddellijk naar zijn kamer moest komen en ook de twee agenten die het vervoer van Koerts gedaan hadden. Even later ging zijn telefoon. 'Geen gemaar Ulkes, nu komen en wel onmiddellijk.'

Een paar minuten later kwam Ulkes binnen met een rood aangelopen gezicht. Hij zag Koch en Vermeij zitten en schrok.

'Wat is de bedoeling? Wat moet ik hier doen?'

'Ga zitten Ulkes.'

Ulkes zag dat er geen stoelen meer waren dus bleef hij staan. 'Nu Koch, ga je gang.'

'Wie waren er op de hoogte van de details van het vervoer van Koerts naar Groningen?'

'Details? Dat moet ik nakijken. De officier van justitie en de agenten die meegingen, verder weet ik dat niet precies.'

'Natuurlijk weet jij dat precies. Je hebt het immers zelf geregeld. Ulkes, nu niet van die ontwijkende praatjes.' Koch was duidelijk. Eigenlijk zou Vermeij dit moeten doen maar dat was lastig aangezien Ulkes haar baas was.

'Welke details bedoel je precies?'

'De tijd waarop werd vertrokken, type arrestantenbusje en kenteken. De route.'

Ulkes beseftte dat hij niet kon liegen. 'Alleen ik was op de hoogte van de details en de twee agenten die hem vervoerden.'

'Wie heeft hem uit de cel gehaald?'

'Een van de twee agenten die meeding.'

'Ulkes heb je er bezwaar tegen dat ik in je telefoon kijk? Je privételefoon, niet je diensttelefoon.'

'Mijn privételefoon?'

'Ja, niet de telefoon die je voor je werk gebruikt.'

Ulkes deed net of hij het niet begreep. De hoofdcommissaris zag dat hij zat te zweten.

'Geef nu maar Ulkes, anders verzinnen ze weer wat anders.'

Ulkes pakte de telefoon en wilde hem overhandigen.

'Graag eerst even openen Ulkes.'

Hij toetste de code in en gaf zijn telefoon aan Koch die hem weer doorgaf aan Vermeij. Die ging er razendsnel doorheen. Geen gesprekken eergisternacht. Wel een paar andere nummers van gesprekken die Vermeij in het geheugen van haar telefoon opsloeg. Ze gaf de telefoon terug. 'Ik zie zo op het eerste gezicht geen bijzonderheden.'

'Ulkes, nogmaals, heb je enig idee hoe het kan dat dat busje op de snelweg bij Tynaarlo werd opgewacht?'

'Hoe moet ik dat weten?'

'Omdat jij als enige met de twee agenten op de hoogte was van de details van het vervoer van Koerts. De twee agenten gaan we zo ondervragen. Ken je mensen in Woudenberg?'

'Kennen, kennen hoezo kennen?'

'Doe nu niet zo onnozel. Wie van de betrokkenen bij deze zaak ken je?'

'Ik weet wie wie is maar dat is het dan ook.'

Ze gingen nog even door maar het leverde niets op.

'Ulkes, je kunt gaan, maar ik had graag dat je op het bureau blijft. Ik heb zo nog wat met je te bespreken.' De hoofdcommissaris was afgemeten en bits. 'En roep de eerste agent binnen.'

Ulkes droop af en de chauffeur kwam binnen. Ook hij moest blijven staan. Vermeij zei dat ze even moesten wachten en kwam even later terug met een stoel. 'Ga zitten.'

Ze begon zelf. 'U was de chauffeur. Wie heeft u gevraagd de arrestantenbus naar Groningen te rijden?'

'Dat was Ulkes.'

'Wanneer was dat?'

'Eergisteren aan het eind van de middag.'

'Heb je daarna nog mensen gesproken?'

'Ja, dat wel, maar ik mocht niets vertellen. Aan niemand, liet Ulkes mij weten.'

'Dat heb je ook niet gedaan?'

‘Nee, absoluut niet.’

‘Wat heb je toen gedaan want het duurde nog uren voordat jullie vertrokken.’

‘Ik ben naar huis gegaan, heb gegeten en ben tegen tien te ruggekomen.’

‘Wat heb je thuis verteld?’

‘Dat ik moest werken.’

‘Wie waren er toen je terugkwam op het bureau.’

‘Alleen Ulkes was er en de collega die meeging.’

‘Nog gebeld onderweg?’

‘Nee.’

‘Mogen we je telefoon zien?’

‘Zeker.’ De agent typte zijn code in en gaf hem aan Vermeij. Die ging er snel doorheen en vond geen bijzonderheden.

‘Merkt u iets bijzonders aan uw collega’s, aan Ulkes of de andere agent?’

‘Nee, absoluut niet.’

‘Oké,’ Vermeij keek naar Koch of die nog wat had. Dat was niet het geval. ‘U kunt gaan en roep uw collega maar binnen.’

Het gesprek met de collega leverde niets op. Ook niet de gegevens uit zijn telefoon.

Vermeij had ondertussen de nummers die ze gezien had op de telefoon van Ulkes nog eens bekeken en belde die, nadat ze Koch mee had genomen naar haar eigen kamer op het hoofdbureau. Ze hadden afscheid genomen van de hoofdcommissaris.

‘Hoeveel nummers zijn het?’

‘Drie. Daar gaan we. Ze typte het eerste nummer in. Voicemail. Tweede nummer. Voice mail. Derde nummer. Hetzelfde.’

‘We vragen Zand naar deze nummers te kijken. Misschien kan hij er iets uithalen waar we wat aan hebben.’ Ze belde Zand en vertelde hem wat ze wilden.

‘Geef de nummers maar.’

Een uur later belde Zand terug. ‘De nummers zijn allemaal in

de regio Utrecht. Nauwkeuriger lukt niet. Ik heb ook nog gekeken of er een connectie was met het nummer dat vannacht is gebeld. Dat was er niet, tenminste niet direct. Ik kom erop terug.’

Tynaarlo

De twee ontvoerders hadden hem op de achterbank van hun auto gegooid. Met duct tape waren zijn handen en enkels aan elkaar getaped. Duct tape om zijn mond. Hij kon geen kant op. Ze hadden een kap om zijn hoofd getrokken. Het blauwe zwaailicht van de auto gehaald.

Nadat ze een tijd hadden gereden, begon Koerts tegen de voorstoel te schoppen en te kreunen. De man op de rijdersstoel maakt hem in gebrekkig Engels duidelijk dat -ie zich rustig moest houden. Koerts begon nog harder te schoppen. De twee hadden de opdracht om zich van Koerts te ontdoen. Ze hadden een voorschot gekregen en kregen de rest als ze met een foto konden aantonen dat Koerts exit was. Dat wilde zeggen, zo dood als een pier en begraven. Geëxpedieerd, zoals hun opdrachtgever dat noemde. Ze waren op weg naar de plek die ze van tevoren hadden uitgezocht. Bij Sellingen de grens over en dan naar Walchem, net over de grens in Duitsland, in de buurt van de N31. Het gat hadden ze al gegraven. Gemakkelijk en snel verdiend. Een kogel door het hoofd, het gat in, grond er overheen en klaar was Kees.

Ze lieten hem schoppen, trokken zich er niets van aan.

Een uur later, een kleine zeventig kilometer verder, waren ze op de plaats van bestemming.

Koerts was na een halfuur gestopt met trappen. Het was hem duidelijk geworden dat de twee niet veel goeds voor hem in petto hadden. Of erger. Het moest hem wel zijn die de opdracht gegeven had. Hij wilde van Koerts af. Hij had niet voldaan aan de opdracht: afblijven van de miljoenen. Daarmee was hij een bedreiging voor hem geworden. Hij was de link tussen hem, de familie Haas en Cora Diepen. Koerts realiseerde zich dat hij in een moeilijk par-

ket zat. Maar eerst moest hij zich uit deze ellendige situatie zien te redden. Ze zouden hem vast niet gewoon uit de auto gooien. Even later begonnen ze langzaam over een hobbelige weg te rijden.

Plotseling stopte de auto. Het rechterachterportier werd opengetrokken en hij werd uit de auto gesleept. Hij kon geen stap verzetten. Zag niets. Een van de mannen knikte en de ander haalde de kap van zijn hoofd. Ze stonden in een bos. Een van de mannen had een pistool in zijn hand. 'We gaan de tape om je enkels losmaken en lopen een eindje het bos in. 'Doe je iets wat ons niet zint dan krijg je een kogel in je nek.'

De tape om zijn enkels en op zijn gezicht werd verwijderd. De tape om de polsen bleef.

'Lopen.'

De man zonder pistool voorop. Het was geen echt pad, één en al wortel.

Koerts ging langzamer lopen en merkte dat de man achter hem nu pal achter hem liep. Nu of nooit. Hij liet zich vallen, draaide zich om en trapte de verraste man hard in zijn kruis. Die liet het pistool vallen en greep naar onderen. Koerts sprong op en gaf de man een kopstoot. Hij hoorde het gekraak van het gebroken neusbeen en zag het rondspetterende bloed. Het pistool was op de grond gevallen. Hij dook ernaar en pakte het met de twee handen die voor zijn buik aan elkaar getaped waren. De man die vooropliep had zich omgedraaid en wilde hem aanvallen tot hij het pistool zag en bleef staan.

'Pak je maat en sleep hem naar de plek waarnaar we op weg waren.'

De man bleef stokstijf staan. 'Val dood,' was het enige wat hij zei.

'Ah, jullie verstaan Nederlands. Dit verstaan jullie ook. Ondanks zijn nog steeds getapete handen schoot hij de man, die nog steeds op de grond lag te kreunen, door zijn bovenbeen.

'En nu snel, pakken die kerel.'

De man zag dat hij geen keus had, pakte zijn collega onder de oksels en sleepte hem het pad af. Twintig meter verder stopte hij. Koerts zag een gat waar één lijk in paste.

'Dan maar wat krap heren.' Hij schoot de nog steeds kreunende man door het hoofd en zei tegen de ander hem in het gat te gooien. De man begon te schreeuwen en hem te smeken niets te doen.

'Gooi hem in het gat en ga aan de rand staan.'

De man aarzelde waarna hij een kogel in zijn schouder kreeg.

'Ga aan de rand staan.'

Toen de man dat deed schoot Koerts ook hem een kogel door het hoofd. De man viel bovenop zijn collega. Koerts draaide zich om, legde het pistool weg en worstelde even met de duct tape, trok die van zijn handen, pakte het pistool en wandelde, zonder het dubbele graf een blik waardig te keuren, terug naar de auto en stapte in. Hij was weer helemaal de oude. De moordenaar, maar nu voor eigen rekening.

Nog een paar klussen te gaan. Allereerst Koch. Die man werd lastig. Daarna de anderen. Onder andere de opdrachtgever, wie dat ook zijn mocht. Met de vrouw van Lammers moest hij 'praten' over het geld. Tenslotte moest hij praten met de politiemol. Hij wist niet wie dat was, maar daar kwam hij wel achter.

Groningen, Openbaar Ministerie (OM)

Lager, de officier van justitie in Groningen, had zich naar aanleiding van het verzoek van Abeelen al voorbereid op eventuele komende rechtszaken van de familie Schalken en uiteraard van Koerts. Koerts was echter nooit in Groningen angekommen en ze wilde met de betrokkenen de stand van zaken bespreken. Dat waren Van Abeelen, Lakmoes, Koch, Vermeij en Kuitert.

Nu Koerts was verdwenen, wilde ze weten welke stappen er sindsdien waren ondernomen en wat de plannen waren.

Vermeij nam het woord.

'Direct nadat duidelijk werd dat Koerts niet op de afgesproken tijd in Groningen arriveerde hebben we een internationaal opsporingsbevel laten uitgaan. De vraag is waarom Koerts ontvoerd is. Is dat gebeurd door bevriende criminelen of juist het tegenoverge-

stelde? Is het toch waar van die grote baas, de opdrachtgever, waar Koch van overtuigd is, waar Koerts het over had en waartegen we zijn vriendin en zijn kind moesten beschermen? We noemen hem X. Heeft X gedacht: Koerts gaat praten, dus moet ik hem uitschakelen? Leeft Koerts überhaupt nog? Veel vragen dus.'

Kuitert nam het over: 'We zijn in samenwerking met de politie in Noord-Nederland en de Duitse collega's van de grensregio een grote zoekactie begonnen. Het kan natuurlijk zijn dat hij ondertussen al honderden kilometers weg is en overal kan zijn, maar het kan ook zijn dat de ontvoerders zich snel van hem willen ontdoen en dat hij nog steeds in de buurt is. Ik heb tot nu toe niets gehoord.'

Lakmoes: 'Ze zullen toch niet weer naar het noorden van Duitsland zijn gereden, naar Heringsdorf?'

'Daar is door de plaatselijke politie al gekeken. Niets gevonden,' antwoordde Kuitert.

'Wat anders,' ging Koch verder, 'ik heb geen goed gevoel over die twee agenten en over Ulkes. Die drie waren als enigen op de hoogte van de details van het vervoer van Koerts naar Groningen. Een van die drie moet gelekt hebben. Kan niet anders.'

'Je zult gelijk hebben,' antwoordde Kuitert, 'maar hoe kom je erachter?'

'Ik stel voor,' ging Koch verder 'dat we de telefoons van Ulkes en de twee agenten af luisteren. Je zult zien dat zodra er iets bekend wordt omtrent Koerts, dat degene die lekt, dat doorspeelt naar X.'

'Dan moeten we toestemming hebben van het OM in Utrecht. Ik ga dat regelen.' Van Abeelen stond op en liep de kamer uit. Binnen tien minuten was ze terug.

'Geregeld. Ik heb Zand er ook bij betrokken zodat we er bovenop zitten.'

De telefoon van Kuitert ging over. Hij stak zijn hand op met de duim omhoog en liep de deur uit.

'Vast een goed bericht,' merkte Lager op.

Tien minuten later kwam Kuitert de kamer weer inlopen. 'Ik heb nieuws. Ik weet niet of het goed nieuws is, maar luister.

Ik werd gebeld door de politie uit Papenburg, Duitsland. Een man liet zijn hond uit in een bos bij het dorpje Walchum ten zuiden van Papenburg. De hond was op een gegeven moment aan komen rennen met een rode bivakmuts in zijn bek en rende weer terug, waarna zijn baas er achteraan liep. Hij zag een kuil met twee lijken erin. Uit de broekzak van een man die bovenop lag, stak nog een rode bivakmuts. Onze twee agenten hadden de rode bivakmutsen gezien, vertelden ze. De twee mannen die in het graf lagen waren met een schot door het hoofd gedood. Ze zijn geïdentificeerd als Bulgaren. Koerts was in geen velden of wegen te bekennen.'

Ze keken elkaar aan.

'Dus Koerts is zijn ontvoerders te slim af geweest. Heeft ze door het hoofd geschoten en is weer een vrij man. Hij rijdt mogelijk in een donkerblauwe Volvo met een onbekend kenteken. Daar kijken ze naar uit.'

'Oké.' Koch keek iedereen aan. 'Alleen wij weten dit. Ulkes weet dit niet en die twee agenten ook niet. En wat belangrijk is, ook X niet. De vraag is nu wat Koerts gaat doen. Laat hij zijn vriendin of X weten dat hij leeft? Ik stel het volgende voor. We geven deze informatie door aan de twee agenten en aan Ulkes onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat ze dit voor zich moeten houden. Hun telefoons worden afgeluisterd. Dan zullen we gauw genoeg zien wie de mol is. We lichten Zand in dat hij op korte termijn een verdacht telefoontje kan verwachten.'

De anderen gingen akkoord.

Dat telefoontje kwam heel snel nadat de twee agenten en Ulkes waren ingelicht. Ulkes belde. Het bericht was niet te volgen Niet qua inhoud en ook was niet duidelijk met wie hij belde. Maar wel dat hij belde met iemand uit de regio Utrecht. Volgens Zand naar hetzelfde nummer waarheen eerder was gebeld. De hoofdcommissaris in Utrecht werd ingelicht die opdracht gaf Ulkes naar Groningen over te brengen. Dat gebeurde.

Drie uur later werd Ulkes in zijn cel gezet. 'Laat hem daar van-nacht maar zitten. Morgen praten we wel met hem.'

Ondertussen ging de kloppacht op Koerts door. Hij was onvindbaar.

Duitsland

De telefoon van een van de dode Bulgaarse ontvoerders ging.

Koerts had beide telefoons meegenomen. Hij twijfelde of hij op zou nemen. Hij nam op.

'Hallo.'

'Met Koerts?'

'Ja, het zal je zeker tegenvallen mijn stem te horen. Dat plannetje van je om mij om zeep te helpen is mislukt. Je moet in het vervolg echte professionals inhuren en niet van die knoeiers.'

'Waar zijn die twee?'

'Daar hoeft jij je geen zorgen over te maken. Die worden vroeg of laat gevonden en dan gaat justitie weer achter mij aan.'

'Luister Koerts, net zoals ik achter jou aan ga, ga ik achter die slet van jou en dat kind van je aan.'

'Mij maak je niet kwaad met dit soort gepraat. Mijn vriendin en mijn dochterje zijn als van de aardbodem verdwenen, dus bespaar je de moeite. Maar laat ik je dit zeggen, mijn eerste doel ben jij, niet de miljoenen van Lammers. Ik weet je te vinden.' Koerts verbrak de verbinding.

Hij had zijn vriendin als eerste onmiddellijk gebeld met een nieuwe telefoon en nieuw nummer en gezegd dat ze met hun kind moest onderduiken. Ze wist waarheen ze moest gaan. De opdrachtgever zou proberen haar te vinden. Ook de politie zou naar haar op zoek gaan zodra ze doorkregen dat hij nog vrij rondliep. Dat zou niet lang duren. De twee criminelen die hem hadden ontvoerd zouden vroeg of laat worden gevonden. Hij moest even tot zichzelf komen en bedenken wat hij ging doen. Geld was geen probleem. Eerst de opdrachtgever expediëren. Het zou hem plezier doen als hij dat gedaan had. Maar wie was hij?

Dat de ontvoerders zo snel die politiebus hadden overvallen, kon niets anders betekenen dan dat er iemand bij de politie zat die met hem contact had. Dat zouden de politie en Koch nu ook wel begrijpen. Zijn telefoon ging. Toen hij op het scherm keek schrok hij. 'Ja?'

'Michel? Met mij.' Haar stem bibberde. Zijn vriendin.

'De politie is hier. Ze hebben me alles verteld. Ik weet niet wat er van waar is, maar je moet je echt aangeven. Ze gaan achter je aan en dat zal hij ook doen.'

'Waar ben je?'

'Nog thuis. We stonden op het punt te vertrekken maar toen waren ze er al. Als je je aangeeft kom je er in ieder geval levend van af. Dat is het allerbelangrijkste. Doe dat nou.'

'Als ik me aangeef ga ik voor de rest van mijn leven de gevangenis in. Dat zullen ze je ook verteld hebben.'

'Nee, dat hebben ze niet, maar het allerbelangrijkste is dat je dan leeft.'

'Hier is Leila.'

'Dag papa.'

'Dag schat.' Het meisje begon te huilen.

'Papa, je moet doen wat mama zegt. Alsjeblieft papa.'

De telefoon werd doorgegeven. 'Koerts, met Vermeij. Als je het er levend vanaf wil brengen, raad ik je aan je nu direct aan te geven. Ook voor de veiligheid van je vriendin en je dochter. Die kunnen we niet beschermen als je rond blijft lopen.'

'Dat is chantage.'

'Nee Koerts, dat is logisch denken. Jij bent een gevaarlijke moordenaar die net nog een paar verse lijken aan een graf heeft toevertrouwd. Als je je aangeeft zal dat altijd beter voor jou en de vriendin en je kind zijn. Doe je dat niet dan gaan we je opjagen. Geef jezelf aan en help ons de opdrachtgever te vinden. Dat wil jij ook. Niet nog meer doden. Je hebt vijf minuten. Je kunt me over vijf minuten op dit nummer bellen.' Vermeij verbrak de verbinding.

Koerts belde vijf minuten later.

‘Ik ga niet naar de gevangenis. Zeg dat maar tegen mijn vriendin en mijn dochtertje’.

De verbinding werd verbroken.

Eindspel

Groningen, hoofdbureau van politie

In de binnenstad van Groningen zat Ulkes zich in zijn cel te verbijten. De hele nacht had hij geen oog dichtgedaan. Toen ze hem vroegen of hij een advocaat wilde hebben, had hij dat afgewezen. Misschien later. Eerst maar eens kijken wat ze van plan waren.

Dieper kon hij niet zinken. Hij, hoofdinspecteur van politie in Utrecht, zat als de eerste de beste misdadiger in een smerige cel.

Natuurlijk, eigen schuld zou iedereen zeggen. Dat was natuurlijk ook zo, maar toch, enig mededogen en coulance zouden ze toch wel op mogen brengen. Hij wist daarentegen wel dat hij van Koch, Lakmoes en van Vermeij geen enkel begrip zou hoeven te verwachten. Hij had zich voor het karretje laten spannen van iemand die hij niet eens kende. Niet wist wie hij was, alleen dat hij schat- en schatrijk was. Dat hij, Ulkes, voor zijn corruptie zoveel geld had opgestreken dat hij een huis in Zuid-Spanje had laten bouwen, wist niemand. De vraag was hoe dit alles ging aflopen. Dat hij zou worden ontslagen was duidelijk. De vraag was of het daarbij zou blijven.

Tegen het einde van de ochtend werd Ulkes uit zijn cel gehaald en naar een ondervragingskamer gebracht. Even later kwamen Koch en Van Abeelen binnen. Zwaar geschut.

‘Ik raad je aan een advocaat te nemen,’ was het eerste wat Van Abeelen zei.

‘Nee, ik heb al aangegeven dat ik dat niet wil.’

‘Dan leggen we dat vast.’

‘Hoe is het zover gekomen?’ Van Abeelen vroeg het rustig. Onaangedaan.

Ulkes begon het al warm te krijgen. Ze waren nauwelijks begonnen. ‘Hij bood me geld.’

‘Hoeveel?’

‘Heel veel.’

Koch brak in. ‘Ulkes, ik wil geen ontwijkend geletter van jouw kant. De vraag is, hoeveel?’

‘Miljoenen.’

‘Hoeveel?’

‘Vijf miljoen.’

‘Wat moest je ervoor doen?’

‘Hem op de hoogte houden van alles waarmee hij te maken kon krijgen.’

Van Abeelen ging verder. ‘Wie is hij?’

‘Dat weet ik niet. Jullie zullen dat niet geloven maar dat weet ik niet.’

‘Hoe verliep jullie contact? Trouwens we noemen hem X. Dan weten we over wie we het hebben.’

‘Hij belde. Ik kon hem nooit bellen.’

‘Ulkes, als hij belde was dat toch in verband met bepaalde zaken? Dan wist je toch om wie het ging, wie het betrof? Wie is het?’

‘Ik weet het niet.’

‘Chanteert hij je?’

Ulkes zweeg

‘Waar is dat geld?’

Ulkes aarzelde.

‘Ik heb een huis gebouwd. In Spanje.’

Koch ging verder. ‘Luister, wat er met je gedaan wordt is niet aan ons. Wat we weten is het volgende. Je verlaat straks dit politiebureau. Je krijgt een enkelband. Je mag alleen bellen met een speciale telefoon. We nemen alles op. We verliezen je geen seconde uit het oog. Jouw vriend weet niet beter dan dat er niets met je aan

de hand is. Nadere instructies krijg je van ons. Je mag het land niet uit. Als hij contact opneemt, is er volgens jou niets aan de hand. Jij hebt je verraderlijke werk gedaan en Koerts overgeleverd aan twee criminelen die nu het loodje hebben gelegd. Koerts is weer vrij man. Dat weet iedereen. Jij ook. Jij doet exact wat wij willen. Is er iets niet duidelijk?’

‘Ik loop vrij rond om hem te pakken?’

‘Je bent snel van begrip.’

‘Koerts zal gauw genoeg weten dat ik vrij rondloop en zal zich op mij willen wreken.’

‘Dat is inderdaad jouw probleem, Ulkes. Zorg dat hij jou niet te pakken krijgt.’

‘Dus ik ben het lokaas.’

‘Noem het zoals je het wilt.’

‘Om verder duidelijk te zijn, Ulkes,’ vervolgde Van Abeelen, ‘je wordt in staat van beschuldiging gesteld. Je hebt je ambtseed geschonden. Collega’s in gevaar gebracht. De rechtsgang verstoord. Er komen vast nog meer aanklachten. Je komt dus voor de rechter. Afhankelijk van de komende gang van zaken zal het OM handelen. Ik neem aan dat dit helder is.’

Ulkes realiseerde zich dat hij klem zat en gewoon te doen had wat het OM wilde.

Utrecht

Kuitert had op verzoek van Koch contact opgenomen met zijn collega in Utrecht om de vriendin van Koerts, die in Utrecht woonde, in het oog te houden.

Koch was ervan overtuigd dat Koerts zou proberen contact met haar op te nemen. Hij zou zijn dochter willen zien. Behalve dat haar telefoon werd afgeluisterd, zou fysieke observatie nodig zijn. De hoofdcommissaris had geprotesteerd. Geen mankracht. Kuitert had hem duidelijk gemaakt dat Groningen de zaak al had overgenomen, dat een corrupte hoofdinspecteur uit Utrecht de oorzaak

was van veel extra werk en dat Utrecht wel wat extra mocht doen. Kuitert wist natuurlijk ook wel dat de hoofdcommissaris er niets aan kon doen dat een van zijn mensen gelect had, maar dat veranderde niets aan de zaak.

Ze gingen het huis van de vriendin van Koerts onopgemerkt observeren.

Een dag later zagen ze een buurvrouw naar het huis van de vriendin lopen en na vijf minuten weer terugkomen. Vermeij en Koch, die in Groningen waren, werden ingelicht door het observatieteam.

‘Let op. Het kan zijn dat de buurvrouw een telefoontje heeft gekregen van Koerts en dat heeft doorgegeven. Kijk goed wat er gebeurt.’

Dat werd snel duidelijk. ‘Ze komt naar buiten met haar kind en stappen in de auto.’

‘Volg ze onopvallend.’

Ze reden de stad uit. Via de A28 naar het oosten. Na een halfuur werd duidelijk waar ze heengingen.

‘Niet te geloven, ze gaan naar Woudenberg.’ Even later: ‘Naar de Schans of all places!’

‘Roep versterking op en wees voorzichtig. Wacht rustig af. Als je Koerts ziet, arresteer je hem. Maar nogmaals, wees voorzichtig. Hij is gevaarlijk. Zie je hem al?’

‘Nee, het kan zijn dat ie al binnen is.’

‘Nogmaals, wacht tot er versterking is. Doe niets.’

Minutenlang gebeurde er niets.

‘Er komt een auto aan. Er stapt iemand uit. Volgens ons is hem dat. Kijkt nauwelijks om zich heen. Hij is binnen.’

‘Luister. De versterking bestaat uit drie rechercheurs. Die gaan naar binnen. Niet degenen in uniform.’

De agenten in uniform zagen de rechercheurs, twee mannen en een vrouw rustig naar binnen gaan.

Binnen had Koerts zijn vriendin en zijn dochtertje al zien zitten. Hij keek om zich heen en zag dat het praktisch leeg was. Hij

ging naar hen toe. Ze omhelsden elkaar. ‘Hoe is het met jullie?’

‘Michel, dat moet je niet aan ons vragen. Met ons prima maar met jou?’

Hij keek om zich heen. ‘Gaat wel.’

‘Gaat wel? Wat is dat voor een antwoord. Gaat wel. Verdorie, wij hebben enorme stress en worden dan gevraagd hiernaartoe te komen. Wat wil je?’

Op dat moment kwamen de vrouwelijke en twee mannelijke rechercheurs binnen die onopvallend aan een tafeltje aan de andere kant van de ruimte gingen zitten. Koerts keek hun kant op. ‘Ken je die mensen?’

‘Over wie heb je het?’

‘Die drie daar in de hoek.’

‘Nee, nooit gezien en doe een beetje normaal. Dat kind wordt helemaal nerveus van dat gedrag van je.’

Ze had het nog niet gezegd of de twee rechercheurs kwamen naar hen toe lopen. Ogenscheinlijk rustig, maar Koerts zag de waakzaamheid en spanning in hun ogen. Hij sprong op en ging achter zijn vriendin staan. De rechercheurs spraken hem aan. ‘Koerts, kom rustig achter je vriendin vandaan. Je bent gearresteerd.’

Op dat moment trok Koerts een pistool en richtte het op zijn vriendin. ‘Jullie laten mij met haar vertrekken.’

Zijn vriendin riep tegen het meisje dat ze weg moest lopen. Het meisje begon te huilen en rende weg. Ze werd opgevangen door de vrouwelijke rechercheur.

‘Als jullie ons niet laten vertrekken gaan er doden vallen,’ schreeuwde Koerts en duwde het pistool in haar zij. ‘En leg jullie pistolen op de tafel.’

De rechercheurs hadden beiden hun pistolen getrokken en op Koerts gericht.

‘Leg die pistolen neer!’ schreeuwde Koerts. De vrouw begon te huilen.

‘Ik ga met haar naar buiten en neem haar mee. Doe niets. Ik waarschuw jullie niet weer.’ Koerts begon met zijn vriendin naar

de uitgang te schuifelen, terwijl hij haar met zijn linkerarm tegen zich aan had gedrukt en in zijn rechterhand het pistool hield. Plotseling liet ze zich vallen en stond Koerts vol in het vizier van de vrouwelijke rechercheur die haar pistool op hem had gericht.

‘Laat je pistool vallen, nu!’

Koerts draaide zijn pistool naar haar toe. Er klonk een schot. Koerts schreeuwde, zijn pistool viel op de grond waarna hij naar zijn rechterschouder greep. De twee andere rechercheurs renden naar hem toe, grepen hem vast en schopten het pistool weg dat vlak bij hem op de grond lag. Helderrood bloed begon door zijn kleding te lekken.

‘Er is een slagader geraakt.’

Ze rukten de bovenkleding van zijn lijf en zagen het bloed pulserend uit de rechterschouder komen. De een drukte op de wond en riep dat er een ambulance moest worden gewaarschuwd. Dat gebeurde, waarna niet veel later de ambulancemedewerkers naar binnen kwamen rennen.

Koerts werd onder bewaking van twee agenten meegenomen naar het ziekenhuis. De vriendin werd overeind geholpen en aan een tafeltje gezet. Het dochttertje werd gehaald.

Plotseling kwamen met veel lawaai de rechercheurs Donker en Havers de Schans binnengestormd.

‘Wat is hier aan de hand, wat is hier gebeurd? Wie ligt er in die ambulance?’

De aanwezige politiemensen keken met verbazing naar de twee.

‘Wie is die vrouw en wie is dat kind?’

Toen zagen ze de drie rechercheurs uit Utrecht. ‘Wat doen jullie hier in Woudenberg? Waarom weten wij hier niets vanaf?’

‘Als jullie nu eens even rustig gaan zitten dan kan ik dat vertellen,’ zei de vrouwelijke rechercheur, wetende dat iedereen, behalve Donker en Havers die weer eens achter het net visten, dat leuk vond.

Ze vertelde in het kort wat er gebeurd was en hief steeds haar hand op als een van de twee wat wilde zeggen. ‘Ik kan me niet

voorstellen dat jullie nu nog vragen hebben,’ rondde ze af en stond op. Ze richtte zich tot de vriendin van Koerts. ‘Mevrouw, u wordt naar het hoofdbureau in Utrecht gebracht voor een verklaring. Wij passen op uw dochter.’

Ze vertrokken, Donker en Havers verbijsterd achterlatend.

Koerts werd geopereerd. Er was inderdaad sprake van een slagaderlijke bloeding, die uitstekend behandeld kon worden. De volgende dag al werd hij naar Groningen vervoerd waar ze hem geen seconde meer uit het oog verloren.

De verklaring van de vriendin van Koerts leverde geen bijzonderheden op. Die moest van Koerts zelf komen.

Groningen, hoofdbureau van politie

‘Andrea Lammers heeft de echtscheiding aangevraagd. Ze laat er geen gras over groeien.’ Van Abeelen keek op haar iPhone. ‘Het verzoekschrift komt net binnen.’

Ze zaten bij elkaar op het hoofdbureau van politie in Groningen. Koch, Vermeij, Van Abeelen, Lakmoes en Lager.

‘Wanneer kunnen we Koerts ondervragen?’

‘Ik hoorde van de chirurg die hem geopereerd heeft, dat er behalve een beschadigde slagader flink wat schade door de rondtollende kogel is veroorzaakt. Nog minstens een dag bedrust en dan naar zijn cel. Hij zit onder de pijnstillers. Maar wat hem betrof mocht hij vandaag ondervraagd worden.’

‘Dan gaan we dat doen.’

Lager nam de leiding over. Sinds Groningen de zaak had overgenomen was zij de onderzoeksleider. Lager was goed. Punctueel. Oplossingsgericht en niet bang om langs de randen van het toelaatbare te lopen als dat nodig was.

‘Koch en ik gaan hem ondervragen. We hebben dan wel een meervoudig moordenaar, maar we weten dat hij niet de hoofdschuldige is, maar in opdracht handelde. Wie is die opdrachtgever?’

Wie is eigenlijk de moordenaar? Wie is X? Dat is de vraag die wij moeten beantwoorden? Ideeën?’

‘Ja, en die heb al vaker ingebracht. Op de een of andere manier komen we niet verder.’ Koch was in zijn element. ‘Laten we alles nog eens op een rij zetten zoals ik het zie.’ Ze zetten zich schrap. Koch was zakelijk, maar kon ook oersaai zijn.

‘Het begint met het winnen van de hoofdprijs in de Staatsloterij door de familie Haas uit Utrecht. Daar is iets bijzonders mee aan de hand. Ze zouden nooit loten hebben gekocht volgens kennissen, ook nu niet, en ineens winnen ze hoofdprijs. De familie Haas koopt het landgoed Woudenberg. Kort hierna beginnen er pesterijen. Verantwoordelijk is de familie Schalken uit Utrecht. Deze familie heeft bekend betaald te worden door twee louche figuren. Nagels en Koerts, ook wel bekend als de Lange en de Korte. Dit zijn huurmoordenaars. Deze twee krijgen de opdracht van een geheimzinnige onbekende, X. De pesterijen escaleren en eindigen in een moordpartij waarbij de gehele familie Haas, vader, moeder en twee kinderen wordt omgebracht. De bedoeling zou bangmakerij zijn. Later blijkt dat de echtgenoten van de schoonmaakvrouwen van het schoonmaakkploegje van Haas, de sleutel van de villa aan de moordenaars hebben verschaft, zonder dat hun partners dat wisten.

Als het testament van de familie Haas bekend wordt, blijkt dat de twee schoonmaakdames de enige erfgenamen zijn. Niet veel later wordt een van de twee, Cora Diepen, vermoord. De erfenis gaat nu naar Andrea Lammers. De familie Lammers wordt vervolgens ontvoerd door Koerts en Nagels. Nagels martelt Andrea Lammers om de miljoenen van de erfenis te bemachtigen. Koerts kan dit, naar hij zegt, niet meer aanzien en schiet Nagels dood. Dit speelt zich af in Heringsdorf, Noord-Duitsland. Koerts laat de Lammers vrij en laat Andrea weten dat hij de helft van de erfenis wil, vijftien miljoen. Hij wordt naar een bank in Liechtenstein gelokt, waar de overdracht van het geld zal plaatsvinden, maar weet te ontkomen. Later wordt hij alsnog gepakt.’

Koch pauzeerde even. Een lawine aan vragen kwam op hem af maar hij was nog niet klaar. ‘Het is een heel verhaal, ik weet het, maar er is dan ook een hoop gebeurd, dus nog even. Besloten wordt dat Groningen de zaak gaat overnemen van Utrecht omdat Utrecht niet verder komt. Koerts wordt op transport gesteld naar Groningen en dan gebeurt het ongelooflijke. De politiebus wordt overvallen. Koerts verdwijnt, de twee begeleidende agenten overleven het. Koerts doodt de twee overvallers en verdwijnt weer. Er blijkt een lek zijn bij de Utrechtse politie. Koerts wordt later opgepakt bij een schietpartij in de Schans waarbij hij gewond raakt en waar zijn vriendin en dochtertje bij zijn. Ondertussen is duidelijk geworden dat de hoofdinspecteur uit Utrecht, Ulkes, het lek is. Koerts is nu in Groningen, in de ziekenboeg van de gevangenis en wordt zwaar bewaakt. De twee vragen die over zijn: wie is X en wat is zijn motief?’

Vermeij antwoordde duidelijk: ‘Geld is het niet, gezien de enorme bedragen die hij aan de familie Schalken, aan Ulkes en de moordenaars geeft. Die miljoenen schijnen hem niet te interesseren. Maar wat dan wel? Jaloezie? Haat? Frustratie? Daarover tasten we in het duister. Ik weet het niet. Misschien dat iemand, nu de hele zaak in een notendop nog weer eens is verteld, een helder idee heeft.’ Vermeij deed er het zwijgen toe en keek de kring rond.

Lager: ‘Ik heb het gevoel dat we in een volkomen verkeerde richting zitten te kijken. Dat het iemand is die we kennen, maar waarvan we geen idee hebben dat hij of zij het zou kunnen zijn. Wie heeft er nu voordeel van die afschuwelijke moord op dat gezin. En waarom moest Cora Diepen dood?’

Koerts heeft ons al verteld dat, en dat gaan we hem weer vragen, de dood van het gezin Haas een ongeluk was. Dat ze niet dood hadden gemoeten. Dat het een fout, een blunder van hen was. De bedoeling was bangmakerij. De dood van Cora Diepen kan ik dan alleen niet plaatsen. Dat was vooropgesteld. Koerts en Nagels hadden de opdracht gekregen. Een klus. Was hun werk. Maar waarom?’

Plotseling begon er in het hoofd van Koch een minuscule lichtje te branden. Heel klein. Wat had de dood van Cora Diepen tot gevolg? Dat ze geen miljoenen kreeg. Diepen ook niet. Dat geld ging naar Andrea Lammers. Dat moest de opdrachtgever geweten hebben. Andrea en Kees Lammers waren getrouwd. Wat betekende dat voor de opdrachtgever X? Hij wilde nog eens praten met Andrea en Kees Lammers. Eerst Koerts ondervragen.

Lager ging verder: 'Koch en ik gaan Koerts ondervragen. Jullie kunnen het achter het glas volgen.'

Toen ze binnenkwamen zat hij er al. Bleekjes, maar verder prima, leek het. Kranen was ook van de partij.

Lager begon. Nadat de formaliteiten waren afgehandeld, met weinig plichtplegingen: 'Hoe is het?'

'Gaat wel.'

'Geen pijn meer?'

'Ik zit onder de pijnstillers.'

'Vertel eens. Wat had u willen bereiken met de actie in de Schans?'

'Ik wilde mijn dochter en mijn vriendin zien.'

'En dan gaat u naar de Schans?'

'Ze wilde voor ons dochttertje alleen daar afspreken waar meer mensen waren. Ja, niet zo slim.' Koerts viel stil.

'Wat leverde het vermoorden van mevrouw Diepen op?' vroeg Koch botweg.

Koerts keek Koch vlak aan. 'Genoeg om het te doen.'

'Hoeveel?'

'Dertigduizend euro.'

'Niet gek voor een risicoloze en zinloze moord.'

Koerts zei niets.

'Ik zou inderdaad mijn mond maar houden,' kwam Kranen tussenbeide.

'Het is mijn werk.'

'Dat wás uw werk. De rest van uw leven zult u achter de tralies doorbrengen. En als het aan ons ligt zonder dat u uw dochttertje

ooit weer ziet.' Lager liet er geen twijfel over bestaan.

Koerts schrok op. 'Wat is dat voor iets idioots? Hoezo nooit meer zien? Iedere gevangene heeft het recht om zijn naaste familie te zien, dus ik ook.'

'Nee, wij zullen de rechter adviseren een verbod in te stellen op het bezoek van uw kind en uw vriendin.'

'Die vriendin interesseert me niet, maar mijn dochttertje wil ik blijven zien.'

'Dat zullen we uw vriendin laten weten. Helaas luistert de rechter over het algemeen goed naar ons.'

'Wat willen jullie?'

'Waarom moesten het gezin Haas en mevrouw Diepen dood?'

'Jullie weten, en dat heb ik al zo vaak gezegd, dat de familie Haas een ongeluk was.'

'En mevrouw Diepen? Ook een ongeluk?'

'Nee. We vragen nooit naar het waarom. Hij geeft een opdracht en wij doen ons werk. Geen vragen.'

'Blijkbaar gebeurt dat nogal eens.'

'Dat moeten jullie hem vragen.'

'Hoe krijg je de opdracht?'

'Hij belt.'

'Hoe krijgen jullie het geld?'

Koerts zweeg.

'Nou?'

'Dat zeg ik niet.'

Na nog eens een halfuur trekken, zweeg Koerts nog steeds over de betalingen.

Koch en Lager gingen naar de anderen.

'Precies wat ik dacht. Prachtig voor ons.' Koch glimlachte.

'Wat bedoel je?' Ze keken hem vragend aan.

'Dat hij dat niet wil zeggen, betekent dat daar een link ligt, hoe vaag en onduidelijk ook. De link naar degene die hem het geld geeft. Misschien via tachtig duistere adressen, maar zelfs in die jungle is uiteindelijk een weg. En als hij blijft zwijgen, dan bewandel

ik die weg die jullie niet willen of niet zien, maar die is er.'

Van Abeelen schudde haar hoofd. 'Koch je bent onverbeterlijk. Lager en ik trekken ons nu terug. We moeten voorzichtig zijn. Misschien horen we van je. Maar doe geen domme dingen. Lakmoes en Vermeij beslissen zelf wat ze doen.'

De twee rechercheurs, Lakmoes en Vermeij, gaven aan dat ze wilden horen wat Koch van plan was.

Amersfoort

Nora Liebermann, de vriendin van Koerts, woonde met haar dochtertje Saskia in een groot alleenstaand huis, in een fraaie villabuurt in Amersfoort. Vermeij en Koch waren er op een donderdagochtend naar toe gereden.

Nadat Koch had aangegeven wat hij van plan was hadden Lakmoes en Vermeij gezegd dat ze zich volledig in zijn plannen konden vinden, inclusief de eventuele gevolgen. Ze hadden afgesproken dat Koch en Vermeij zonder aankondiging bij haar op bezoek zouden gaan.

Voor de deur stond een Mercedes C klasse. Dure auto. Naast de deur zat een naamplaatje waarop Nora en Saskia Liebermann stond. Een keurig onderhouden grote voortuin. Een kinderfietsje lag voor de deur.

Nadat Koch had aangebeld duurde het even voordat er werd opengedaan. Voor hen stond een meisje van een jaar of vier hen vragend aan te kijken.

Vermeij bukte zich. 'Is je moeder misschien thuis?'

Het kind draaide zich om rende terug het huis in en riep: 'Mama, er staan een meneer en een mevrouw voor de deur!'

Even later kwam een jonge aantrekkelijke vrouw de hal inlopen met een theedoek waarmee ze haar handen afdroogde.

Vermeij begroette haar. 'Goedemorgen mevrouw, excuses dat we u overvallen, maar we zijn van de politie en zouden graag met u willen praten.' Koch en Vermeij lieten hun identiteitsbewijzen zien.

'Politie?' Ze keek hen vragend aan.

'Ja, uw vriend de heer Koerts is, zoals u weet, gearresteerd en we willen om die reden met u praten.'

'Ja, dat is goed, ik moet dan wel even Saskia iets te doen geven. Komt u binnen.' Ze zei tegen haar dochtertje dat ze even naar boven moest gaan en haar kamer moest opruimen omdat mama even rustig moest praten met de twee mensen hier. 'Hoe is het nu met hem? Ik heb gehoord dat hij geopereerd is.'

'Het gaat goed. Hij zal er geen blijvende last van ondervinden.'

Ze liepen de woonkamer binnen. Die was modern ingericht. Schoon.

'Gaat u zitten. Kan ik u iets te drinken aanbieden?'

'Nee dank u, doet u geen moeite.' Vermeij keek naar Koch die bevestigend knikte. 'Mevrouw Liebermann, het is natuurlijk geen prettige reden dat we bij u zijn. We weten dat u werkzaam bent bij de Nederlandse Spoorwegen in de administratie waar u drie dagen in de week werkt. We zijn hier echter niet zozeer voor u, maar in verband met de heer Koerts.'

'Michel bedoelt u.'

'Ja, vindt u het goed dat we dit gesprek opnemen?'

'Ja hoor.'

Vermeij sprak de formaliteiten in.

'Hoe lang kent u de heer Koerts.'

'Nu zo'n zes jaar. In het begin zagen we elkaar niet veel maar de laatste tijd wat vaker.'

'U weet wat voor werk hij doet?'

Hij is vertegenwoordiger bij een buitenlandse firma in tuingereedschappen. Het is een goede baan. Hij is altijd heel gul.'

'Mevrouw Liebermann. Hebt u zich wel eens afgevraagd of het klopte wat de heer Koerts u allemaal vertelde?'

'Na het gebeuren in de Schans heb ik daarover mijn twijfels gekregen. Dat zult u begrijpen.'

'We zullen u uit de droom helpen.' Koch nam het over. 'U zult zich na de Schans vast hebben afgevraagd wie de heer Koerts is en

wat hij doet. Hij is niet voor niets gearresteerd. Hij is een huurmoordenaar. Hij heeft vele moorden op zijn geweten, alleen en in combinatie met de heer Nagels, waarvan u misschien weet dat die dood is.' Liebermann sloeg haar handen voor haar gezicht en onderdrukte een schreeuw van afschuw. 'Nee, dat kan niet waar zijn? Michel een moordenaar? Etienne Nagels dood? Hoe komt dat dan?'

'Daar kunnen we kort over zijn. Hij is in een opwelling neergeschoten door de heer Koerts. Het zijn feiten die hij heeft bekend. Maar u bent niet helemaal onbekend met zijn doen en laten. Nog niet zo lang geleden hebt u een telefoongesprek met hem gehad en hem gevraagd zich aan te geven.'

'Dat klopt. Wat daar in Woudenberg gebeurde was afschuwelijk. Vooral voor de kleine Saskia. Maar ik wist niet dat hij zoveel meer moorden had gepleegd. Verschrikkelijk. Waar is hij nu?'

'Hij is in Groningen in de gevangenis en zal daar, denken we, ook niet meer uitkomen. Mevrouw Liebermann, hebt u nooit gedacht dat er iets niet klopte? Dat hij misschien wel erg veel geld had voor een vertegenwoordiger?'

Ze schudde haar hoofd. 'Nee, echt niet. Hij was altijd erg lief. Ook vooral voor onze dochter, Saskia. Hij is gek op haar.'

'U woont hier mooi. We weten dat het huis van u is. Het staat op uw naam. Wie heeft het betaald?'

Een korte aarzeling. 'Michel.'

'U hebt een dure auto voor de deur staan.'

'Ook van Michel.'

'Hoe kreeg u het geld van de heer Koerts?'

Ze zweeg een tijdje. 'Hij maakte het over. Ik haalde het geld van de bank.'

'U bedoelt dat er u er geen belasting over betaalde.'

'Ik ging ervan uit dat hij die betaalde.'

'Gelooft u dat zelf?'

Haar houding veranderde. 'Zit ik in de problemen? Moet ik een advocaat raadplegen?'

'Mevrouw Liebermann, dat geld interesseert ons niet zoveel. Wat ons wel interesseert is hoe u aan dat geld komt.'

'Dat zei ik al. Ik haal het van de bank.'

'Van welke bank en hoe vaak?'

Ze zweeg weer. 'Ik weet niet of Michel wil dat ik dat vertel.'

'Mevrouw Liebermann. Als u het ons hier en nu niet wilt vertellen dan zullen we u verzoeken mee te gaan naar het politiebureau en dan mag u een advocaat bellen. De keus is aan u.'

'Heb ik een keuze?'

Koch en Vermeij zeiden niets.

'Dat geld haal ik een keer in het halfjaar op.'

'Waar haalt u het op?'

'In Liechtenstein. Bij een bank daar.'

Koch en Vermeij keken elkaar aan. Liechtenstein.

'Wanneer gaat u er weer heen?'

'Over ongeveer een halve maand.'

'Ze kennen u daar dus zo langzamerhand.'

'Ja. Ze kennen me goed. Ik bel van tevoren dat ik kom en dan word ik keurig ontvangen en ligt alles klaar.'

'Over hoeveel geld praten we dat u per keer ophaalt?'

'Dat varieert. Hangt af of ik grote uitgaven heb of niet.'

'Gemiddeld?'

'Dertigduizend per keer.'

'Dus u hebt naast uw maandinkomen van de Nederlandse Spoorwegen vijfduizend extra per maand. Netto. We stellen u voor, dat wanneer u de volgende keer naar de bank in Liechtenstein gaat, wij met u meegaan. Mogelijk nog iemand anders. Maar u gaat niet alleen.'

'Waarom is dat? Kan ik wel mijn geld ophalen?'

Vermeij zuchtte. 'Ik denk, mevrouw Liebermann, dat u een gesprek moet hebben met de officier van justitie mevrouw Lager of de hoofdofficier mevrouw Van Abeelen. U realiseert zich het misschien nog niet, maar er is sprake van een zeer ernstige zaak. Niet eens zozeer het geld zelf, maar wel wat de bron is.'

‘Maar kan ik hier dan eerst over praten met Michel?’

‘Nee, dat kunt u niet. We verbieden u te praten over deze zaak met wie dan ook. Niet met familie, vrienden, met niemand. Om duidelijk te zijn: als we eraan twijfelen of u wel doet wat wij zeggen, zullen we u in verzekerde bewaring moeten stellen. Ik hoop dat u dat begrijpt.’

‘Maar dan moet ik toch contact opnemen met een advocaat?’

‘Ja, dat lijkt ons ook.’

‘Wacht,’ Vermeij keek Koch aan. ‘Ik bel Lager en vraag wat ze wil.’

Vermeij liep de woonkamer uit en belde in de hal. Het meisje kwam naar beneden en ging naar haar moeder. ‘Gaan ze weg mama?’

‘Ja, zo schat. Nog even.’

Vermeij kwam terug. ‘De officier van justitie, mevrouw Lager, wil graag dat u morgen naar Groningen komt om een verklaring af te leggen en afspraken te maken. U kunt met een advocaat komen. Lukt u dat? Ook wat uw kind betreft?’

Liebermann realiseerde zich dat ze dit eigenlijk allemaal aan had voelen komen. Ze had het weggestopt. Nu kwam het er in volle hevigheid aan. ‘Ik zal er zijn. Hoe laat had u gedacht?’

‘Om twee uur op het Openbaar Ministerie in Groningen.’ Vermeij gaf haar kaartje waarop ze de naam van Lager en het adres schreef. ‘Mocht u vragen hebben dan hoor ik van u. Ik hoop dat u Saskia kunt onderbrengen en het met uw werk kunt regelen. Maar let wel, spreekt u met niemand over deze zaak. Met niemand.’

Ze namen afscheid.

Groningen, Openbaar Ministerie (OM)

Ze was er op tijd. Met een advocaat. Een oude bekende, Kranen. Kranen die ook de familie Schalken had bijgestaan en Koerts. Van Abeelen vroeg zich af of er geen belangenverstrengeling in het spel was. Volgens Kranen was dat niet het geval. Van Abeelen en Lager

waren een andere mening toegedaan en stelden hem voor zich terug te trekken. De belangen van Liebermann liepen mogelijk niet parallel aan die van Koerts en wat al helemaal niet mocht, was dat er informatie van de een naar de ander ging. Kranen beloofde met de hand op zijn hart dat dat niet het geval hoefde te zijn, maar het OM vertrouwde hem niet. Het was te verleidelijk om er voordeel uit te halen voor de een, ten koste van de ander. Vooral als een van de partijen zorgde voor de financiering van de verdediging.

De inderhaast geraadpleegde deken van advocaten was het met het OM eens. Omdat het de dag tevoren al duidelijk was wat er stond te gebeuren had de deken gezorgd voor een advocaat bij het verhoor en het opstellen van de verklaring. Liebermann ging akkoord. Kranen kon vertrekken. Woedend, maar dat kenden ze van hem.

Liebermann en de advocaat spraken een uur met elkaar waarna ze de onderzoekskamer binnenkwamen. Daar zaten Van Abeelen en Koch. Koch begon: ‘Wist u dat het geld dat uw vriend, de heer Koerts, u sinds vele jaren gaf, crimineel geld was?’

‘Nee, dat wist ik niet.’

‘Had u ook geen vermoeden?’

‘Nee. Hij zei het te verdienen met zijn werk. Ik vond het wel ruim maar ik geloofde hem.’

‘Tegen beter weten in, of dacht u, wel mooi zo?’

De advocaat-invaller protesteerde. ‘Cliënte zegt wat ze vond. Er is geen reden om dat in twijfel te trekken.’

Koch negeerde de advocaat. ‘Hebt u nooit enige twijfel gehad, mevrouw Liebermann?’

Die sprong op. ‘Is dat hier de manier om om te gaan met getuigen, of ben ik een verdachte?’

‘Ja, wat is mevrouw Liebermann eigenlijk?’

‘Kijk, als mevrouw ook maar de geringste twijfel heeft gehad aan de herkomst van het geld dan kan ze dat rustig uitspreken. Twijfel is redelijk in deze situatie. En als ze het zeker wist, dan zou ze nu gearresteerd worden van medeplichtigheid aan diverse moor-

den. Maar volledig ontkennen van ook maar enig vermoeden is bijna net zo verdacht.'

Liebermann had een bleek gezicht gekregen. 'Natuurlijk had ik mijn twijfels. Meer ook niet. Ze werden wel erger toen hij een keer zijn collega meebracht. Nagels, een nare man. Toen ik Michel er over aansprak, wilde hij er niet over praten. Maar wat wilt u van mij?'

'Wanneer gaat u weer naar Liechtenstein?'

'Over twee weken. Dat heb ik u al verteld.'

'Is die afspraak al gemaakt, ligt het vast?'

'Nog niet, ik bel altijd van tevoren. Ook dat heb ik al verteld.'

'Zoals gezegd, gaan wij met u mee. Kunt u de afspraak vervroegen zonder dat dat vragen oproept?'

'U gaat mee? Waarom eigenlijk?'

'Het is beter dat u niet meer weet dan nu het geval is. Behalve ikzelf gaan ook de officier van justitie Lager mee en rechercheur Vermeij. We zullen de autoriteiten in Liechtenstein op de hoogte stellen.'

Voordat Liebermann of de advocaat konden reageren ging Koch verder. 'We hadden graag dat u nu de afspraak met de bank in Liechtenstein maakt. Gaat uw gang.'

'Dat kunnen jullie niet maken,' begon haar advocaat. Hij voelde zich overvallen.

'Wel degelijk. Nu graag.'

Liebermann keek vertwijfeld naar haar advocaat die berustend zijn schouders ophaalde.

'Hoe snel moet ik die afspraak maken?'

'Binnen drie dagen. We laten u alleen. Waarschuwt u ons maar als u klaar bent.' Koch en Van Abeelen vertrokken.

Vijf minuten later kwam de advocaat naar buiten en zei dat zijn cliënte de afspraak had gemaakt, over twee dagen. 'Ik ga ook mee.'

'Weet Liechtenstein dat?'

'Nee, nog niet.'

Van Abeelen was geïrriteerd. 'Als u ons ook maar minimaal

dwars zit of het proces in gevaar brengt, laten we u oppakken. U hebt geen enkele bevoegdheid in dat land. En laat ik duidelijk zijn: die hebben wij wel. U bent aanwezig, houd uw mond en verder niets. Mevrouw Liebermann rijdt met ons mee. U redt uzelf.'

De advocaat wilde protesteren.

'Doe dat maar bij uw deken. Niet bij ons,' reageerde Vermeij. Ze zei verder niet dat zij ook geen enkele bevoegdheid had in Liechtenstein. Dat was bluf. Had ze van Koch geleerd.

Liechtenstein, Liechtensteinische Landesbank

Liebermann had erop gestaan met haar eigen auto te gaan. Koch reed met haar mee. Lager en Vermeij in een tweede auto. Uiteindelijk had Liebermann niet gewild dat de advocaat ook meeging. Vond ze niet nodig. Zinloos in haar ogen. De advocaat had geprobeerd haar tot andere gedachten te brengen maar ze hield voet bij stuk. De reis van ruim tien uur was vlot verlopen. Koch had de gesprekken strikt zakelijk gehouden. Meer dan hij al wist was er niet boven water gekomen. Ze gingen naar het hotel vlakbij de bank waar Liebermann altijd de nacht doorbracht, voordat ze de volgende ochtend naar de bank gingen. Ze kenden haar daar. Residence Hotel Vaduz op tweehonderd meter afstand van de bank. Drie minuten lopen.

De volgende ochtend ontbeten Koch, Vermeij en Lager samen. Liebermann zagen ze niet. De afspraak was dat ze samen naar de bank zouden gaan. Ze wachtten in de hal van het hotel. Om vijf minuten voor tien kwam Liebermann uit de lift. Ze liep op de drie af. 'Goedemorgen. U hebt neem ik aan ontbeten?'

'Ja, we misten u.'

'Ik ontbijt altijd op mijn kamer, ik houd er niet van om alleen in het restaurant te zitten.' Ze draaide zich om en liep naar buiten. Drie minuten later stonden ze voor de bank. Tien uur.

'Ik zal jullie voorstellen aan de directeur Friedrich, die ik zo langzamerhand goed ken.'

Ze gingen achter haar aan naar binnen, waar ze al werden opgewacht door een begin zestiger heer. Gedistingeerd. Typische bankman. 'Goedemorgen mevrouw Liebermann, goed u weer te zien.'

'Dag, meneer Friedrich. Dit zijn de gasten die vandaag met mij zijn meegekomen.' Ze stelden zich aan hem voor. 'Ik wil graag dat ze verder meekomen. Althans dat is wat zij willen, en ze zullen u uitleggen wie ze precies zijn en wat de reden van hun komst is.'

'Ik zit toch niet in de problemen, mevrouw Liebermann?'

'Nee, maakt u zich geen zorgen. Mevrouw Lager zal u alles uitleggen.'

Hij ging hen voor naar een schitterend ingericht kantoor met een fraai uitzicht.

Lager begon: 'Meneer Friedrich, zoals u hebt gehoord ben ik officier van justitie, dit is mevrouw Vermeij, rechercheur, en de heer Koch, adviseur. Als het goed is bent u op de hoogte gesteld van onze komst.'

'Dat is juist. Uw collega hier in Vaduz vond het niet nodig om in eerste instantie bij het gesprek te zijn. Wat wilt u?'

Lager sprak voortreffelijk Duits, wat misverstanden voorkwam.

'De partner van mevrouw Liebermann is de heer Koerts. De heer Koerts heeft hier een rekening waarvan mevrouw Liebermann halfjaarlijks een bedrag krijgt overhandigd in contanten. Op zich al vrij ongebruikelijk maar niet verboden. Het punt is, meneer Friedrich, dat de heer Koerts is gearresteerd en zal worden voorgeleid op beschuldiging van een aantal ernstige levensdelicten.' Lager pauzeerde.

Het was duidelijk dat Friedrich schrok. 'Levensdelicten? Wat bedoelt u?'

'Moord. Niet een, maar meerdere.'

'Hij is verdachte. Alles moet nog bewezen worden,' liet Liebermann horen.

'Mevrouw Liebermann heeft gelijk. Maar dat is niet de reden waarom we hier zijn. Wij willen de bankgegevens van de heer Koerts zien. De bij- en afschrijvingen van de laatste vijf jaar.'

'Ja, maar dat kan ik niet zomaar doen. Daar zal de heer Koerts toestemming voor moeten geven.'

'De heer Koerts heeft geen enkele bevoegdheid meer in deze', brak Koch in, 'u begrijpt toch wel meneer Friedrich, dat uw bazen het niet op prijs zullen stellen dat u een moordenaar wilt beschermen. Dat u zich gaat manifesteren als een handlanger van iemand die meerdere moorden op zijn geweten heeft?' Koch wist dat hij blufte, maar dat kon even niet anders.

Liebermann wilde wat zeggen maar Lager maakte haar duidelijk dat ze haar mond diende te houden.

'Wat wilt u?'

'Dat hebt u gehoord. Geef uw medewerker opdracht om met de financiële gegevens van de heer Koerts hierheen te komen. Nu.'

Friedrich wilde opstaan om de kamer uit te lopen.

'Nee, u blijft hier en geeft de opdracht telefonisch door zodat wij die kunnen horen. Als u niet meewerkt zullen we onze collega van hier hierheen laten komen. Dat vindt hij niet prettig en dat zult u dan merken.'

Friedrich zag in dat hij geen keus had en gaf opdracht om de gegevens van Koerts te brengen. Tien ongemakkelijke minuten later kwam een mevrouw met een strak gezicht het pak papier afgeven. Ze keek Friedrich streng aan. 'Deze papieren mogen de bank niet verlaten. Maak dat uw gasten duidelijk.'

Lager was meegekomen omdat haar specialiteit bankfraude was en ze was snel thuis in de enorme hoeveelheid gegevens. 'Ontspannen jullie je maar even dan kan ik de zaak doornemen.' Ze ging er snel doorheen. Naarmate ze verder kwam, betrok haar gezicht. Halverwege stopte ze. 'Mevrouw Liebermann, wat was nu precies de officiële baan van uw vriend? Hij was toch vertegenwoordiger, is het niet?'

'Ja, dat is wat hij mij verteld heeft.'

'Hoe heet het bedrijf waarvoor hij werkte?'

'Aansluitingen bv.'

'Aansluitingen bv?'

Koch googelde de naam. Na een minuut keek hij op. Geen Aansluitingen bv.'

‘Wat vertegenwoordigde hij precies?’

‘Het ging om gereedschappen.’

Lager leunde achterover. ‘Het banktegoed is gigantisch, miljoenen. Er komen grote bedragen binnen. Degenen die storten, worden zonder uitzondering aangegeven met lettercombinaties. Soms twee, soms drie of vier letters. De bedragen variëren nogal, maar liggen altijd ver boven de tienduizend euro, regelmatig boven de honderdduizend euro. Het enige wat duidelijk is zijn de afschrijvingen. Althans de opgenomen bedragen. Eens per halfjaar de bedragen voor mevrouw Liebermann en andere bedragen, naar ik aanneem, voor hemzelf. Ik begin een beeld te krijgen.’

Lager ging verder met het doornemen van de afschriften. Het ging nu sneller. Ze was bijna klaar toen Koch Friedrich aansprak: ‘Moet u niet even naar het toilet?’ Koch keek hem onbewogen aan.

Friedrich slikte, stond op en liep de deur uit. Koch had gezien dat Lager bepaalde pagina's had omgedraaid, die hij vervolgens fotografeerde.

Toen Lager klaar was met het doornemen van de gegevens en Koch met het fotograferen, keerde Friedrich terug. Lager keerde zich tot hem: ‘Meneer Friedrich, als je de gegevens bekijkt, is het een ondoorzichtige brij. Talloze lettercombinaties bij de inkomende bedragen. Wat betekenen bijvoorbeeld BG, KH, RV, TD, TG, WB, AS, GT, UN, om er een paar te noemen?’

‘Geen idee. Dat moet u de heer Koerts vragen.’

‘Dan denk ik dat we klaar zijn. Tenzij jullie nog iets te vragen hebben?’ Lager keek naar de anderen. ‘Misschien uzelf, meneer Friedrich?’

‘Ja zeker. Wat verwacht u van mij?’

‘Dat hoort u van de officier van justitie hier in Vaduz. Die neemt contact met u op. Voorlopig doet u niets. De rekening wordt bevroren. De betalingen aan mevrouw Liebermann worden, in ieder geval tot nader order, gestopt.’

Liebermann zei niets. Ze had het al zien aankomen. Ze vroeg zich ook af of ze überhaupt nog wel iets te maken wilde hebben met dat bloedgeld.

Ze namen afscheid van de bankdirecteur en haalden hun spullen uit het hotel. Ze hadden een pittige terugreis voor de boeg. Koch ging met Lager en Vermeij terug naar Groningen. Liebermann ging alleen, rechtstreeks naar Amersfoort. Ze zouden snel weer contact met haar opnemen.

Op de terugweg braken ze het hoofd over de lettercodes. Het was duidelijk dat het betalingen waren voor bewezen diensten. Ze hadden Koerts nog aardig wat te vragen.

Groningen, Openbaar Ministerie (OM)

Lager gaf een verslag van het bezoek aan de bank in Liechtenstein. Lakmoes, Kuitert en Zand, die ook was uitgenodigd, luisterden aandachtig.

‘Dus Koerts heeft daar een rekening met een enorm tegoed.’

‘Dat mag je wel zeggen. De bedragen die binnenkwamen waren exorbitant hoog. Wat eruit ging was uitsluitend cash.’

‘En Liebermann wist van niets?’ vroeg Lakmoes.

‘Dat zegt ze. Dat wil zeggen, ze wist niets van de criminele herkomst van het geld. Maar dat is onwaarschijnlijk,’ antwoordde Van Abeelen en ging verder: ‘Ik bereid de rechtszaken voor tegen Koerts, de familie Schalken, Diepen, Lammers en ook tegen Liebermann, die moet geweten hebben dat het fout geld was van Koerts. Ze is in ieder geval getuige.’

‘Wat leg je Diepen en Lammers ten laste?’

‘Medeplichtig aan de dood van het gezin Haas. Ze hebben Koerts en Nagels de sleutel verschaft waarmee die twee de villa van Haas zijn binnengedrongen.’

‘Maar dat was toch onder dwang?’

‘Ja en? Zijn ze daarom minder schuldig? Hebben ze hun mond opgedaan toen ze dat konden? Nee, ze zwegen omdat ze dachten ermee weg te komen. In het ergste geval zijn ze medeplichtig. Natuurlijk ze zijn ook slachtoffer maar dat hadden ze zich eerder moet realiseren.’

‘En die vrouw van Lammers?’ vroeg Vermeij.

‘Die heeft volgens mij niets verkeerd gedaan. Wat van het allergrootste belang is, wie we oproepen als getuigen.

We weten dat we de ultieme dader nog steeds niet hebben, maar mogelijk biedt de rechtszaak uitkomst.’

‘Wie wil je als getuigen oproepen?’ Het was Koch die de vraag stelde.

‘Iedereen die ook maar het geringste te maken heeft met deze afschuwelijke zaken. Te beginnen met de buitenste ring. Het horecapersoneel, zoals van de bar in Utrecht en Kooten van de Schans, de inwoners van Woudenberg die betrokken zijn, zoals de familie Ter Steeg, de familie Houtbrugge met de dochters, de notaris Hansens, de rechercheurs Havers en Donker en laten we Ulkes niet vergeten. Meer naar binnen komen we terecht bij de volledige familie Schalken, Diepen en Lammers. En natuurlijk jullie. Het zal een uitgebreide zaak worden die de nodige ophef zal veroorzaken. Het grote probleem is dat we het brein achter dit alles nog steeds niet hebben kunnen identificeren, laat staan pakken. De belangrijkste verdachte die we hebben is Koerts. Hij heeft waarschijnlijk nog meer moorden op zijn geweten, maar het gaat er nu om wat we kunnen bewijzen.

We gaan Koerts nu eerst confronteren met de informatie die we in Liechtenstein hebben gekregen. Dat gaan Koch en Vermeij doen. Koch heeft nog wat te vertellen, maar daar weten Lager en ik niets van. Ik spreek jullie morgenochtend hier weer. Nog één opmerking: het is zeer de vraag of Den Haag het zal goedvinden dat Ulkes getuigt. Te pijnlijk voor de politie. Dat hij eruit vliegt is duidelijk maar het zou me niet verbazen als dat stilletjes gebeurt. Tenminste dat is vast wat Utrecht wil. We zullen zien.’

Lager en Van Abeelen vertrokken. Koch was aan de beurt: ‘Ik moet zeggen dat Van Abeelen goed heeft gevoeld dat we alles moeten doen om X te pakken te krijgen. We hebben gisteren in Liechtenstein de bankgegevens van Koerts bekeken. We mochten ze inzien. Meer niet. Het was een heel boekwerk met interessante gegevens maar eveneens een ondoorzichtige brei. Wat opviel was

dat er enkel binnenkomende bedragen in stonden die gestort waren door een brei aan lettercombinaties.’

Koch deed een paar kopieën uit. ‘Deze kopieën zijn illegaal, zonder bevel verkregen. Dat is ook de reden dat Lager en Van Abeelen hier nu niet zijn en officieel van niets weten. De opgenomen bedragen zijn, zoals jullie zien, altijd cash. De afzenders van de stortingen zijn slechts lettercombinaties. Een leuke klus voor jou, Emiel. Als je het tenminste wilt doen, want nogmaals, deze gegevens hebben we illegaal verkregen.’

‘Ik ken u niet anders. Als het niet linksom kan dan maar rechtsom of omgekeerd. Wat zou u ervan vinden om uw secretaresse Kreulder er ook bij te betrekken en rechercheur Tak? Die twee dames kunnen goed out of the box denken. En hebben er geen moeite mee om buiten de lijnen te tekenen.’

Lakmoes: ‘We zijn toch al illegaal bezig, dus waarom niet nog een eindje verder op dit pad. We zijn nu bijna een jaar bezig en zijn nauwelijks opgeschoten. Nood breekt wet, zou ik zeggen.’

Vermeij beaamde dit.

‘Oké, Emiel. Ik zou zeggen ga je gang. Het blijft hier. Het is nooit gebeurd. Ik zie wel wat het oplevert. Dan gaan Vermeij en ik nu verder praten met Koerts.’

Groningen, hoofdbureau van politie

Koerts en Kranen zaten klaar.

‘Dag heren. Uitgeslapen?’

‘Kom nu maar Koch, geen praatjes. Daarvoor ben ik niet naar dit gure Noorden gekomen.’

‘Natuurlijk niet, u hebt gelijk, meneer Kranen. Ter zake, meneer Koerts. We hebben uitvoerig contact gehad met mevrouw Liebermann en kennis gemaakt met uw dochtertje.’

‘Laat mijn dochtertje erbuiten.’

‘Zeker, maar het kan geen kwaad dat we weten over wie we praten. We zijn gisteren met uw vriendin naar Liechtenstein ge-

weest en hebben daar contact gehad met de bankdirecteur. Die was zeer behulpzaam.'

Koerts begon wat heen en weer te schuiven op zijn stoel.

'Waarom was ik daar niet bij?' vroeg Kranen.

'Meneer Kranen, niet naar de bekende weg vragen. Mevrouw Liebermann heeft een eigen advocaat.'

'Wie is dat? Was die erbij?'

'Nee, dat vond mevrouw Liebermann niet nodig.' Koch negeerde de eerste vraag. 'We hebben in Liechtenstein interessante informatie gekregen. Onder andere, dat u regelmatig grote bedragen op uw rekening overgemaakt hebt gekregen van veel verschillende bronnen. We willen graag van u weten wie die bronnen zijn. U spreekt een bedrag met de opdrachtgever af en dan komt dat geld binnen. Daar zit een lettercombinatie bij en dan weet u of en door wie er betaald is. Dus vertel het nu maar.'

Koerts keek Kranen even aan en schudde zijn hoofd. 'Dat vertel ik u niet, nooit.'

'Dat hebben we dan vastgelegd. We hebben het er in het vorige gesprek over gehad. Het betekent dat het OM zal aandringen op een detentie in de meest strenge gevangenis die Nederland rijk is. U weet wat dat betekent.'

'Ja, ik weet wat dat betekent. Een verschrikking. Maar de opdrachtgever weet dat ik mijn mond houd. Als ik het vertel, zijn mijn vriendin en mijn dochttertje ten dode opgeschreven. Zolang ik mijn mond houd zijn ze veilig. Is mijn dochttertje veilig. Dat is het enige dat voor mij telt. Niets anders. Hij weet dat. Maar dat zal jullie een zorg zijn. En nogmaals, ik weet niet wie het is. Jullie zoeken het maar uit. Trouwens, waarom is de officier van justitie Van Abeelen hier niet bij? Weet die wel wat jullie beweren over die gevangenis?'

'Zeker, mevrouw Van Abeelen is druk bezig de rechtszaak voor te bereiden en heeft geen zin tijd te verliezen aan een gesprek met een meervoudige moordenaar die niet wil meewerken. Het is nog maar de vraag of u uw dochttertje überhaupt nog zult zien. Misschien

tijdens de rechtszaak, misschien ook niet. Mevrouw Liebermann is enorm geschrokken van de feiten die wij haar over u moesten vertellen en wil haar dochttertje daar graag tegen beschermen, dat zult u toch begrijpen.'

Koerts zakte ineen. 'Dus u dreigt ermee dat ik Saskia mijn hele leven nooit meer zal zien? Dat is onmenselijk.'

'Wat zegt u, onmenselijk? En dat wordt gezegd door een kille moordenaar die het alleen om geld en nog eens om geld gaat? Onmenselijk? Ik walg van u. Overigens het is aan het OM, mevrouw Van Abeelen dus, en de rechter om daarover te beslissen.' Koch stond op, schudde zijn hoofd en liep de kamer uit.

Vermeij bleef nog even zitten. Ze keek Kranen en Koerts aan. 'Ik zou maar overleggen heren. Dit gaat niet de goede kant op voor u, meneer Koerts.' Vermeij vertrok eveneens.

Den Haag

Van Abeelen was naar Den Haag afgereisd naar het Ministerie van Justitie om definitief vast te stellen dat de rechtszaak in Groningen zou gaan plaatsvinden. Ze had al begrepen dat er kapers op de kust waren. Nu de zaak rond leek, wilde met name Utrecht ineens de zaak hebben. Ze hadden daar natuurlijk goede argumenten voor. De meeste delicten hadden zich daar en in de directe omgeving afgespeeld. Daarentegen had het OM aldaar de zaak laten versloffen en bleek een hoofdinspecteur van politie uit dezelfde stad corrupt te zijn. Waarschijnlijk zou de zaak tegen Ulkes apart behandeld worden, maar aangezien hij als getuige moest optreden was het onverstandig dit in Utrecht te doen. Den Haag was het daarmee eens. Tenminste degene die erover besliste, Jan Kars, procureur-generaal van het Ministerie van Justitie. Het was niet de eerste keer dat Van Abeelen en Kars elkaar tegenkwamen. Het was Kars altijd goed bevallen, dus zag hij geen enkele reden om haar ook deze keer niet haar zin te geven. De rechtszaak ging naar Groningen.

Woudenberg, de Schans

‘Hebben jullie het gehoord?’

Kooten had het gerucht als een lopend vuurtje door het dorp laten gaan. De rechtszaak tegen Koerts zou nog dit jaar gaan beginnen. In de laatste week van december. Waar dat zou gebeuren zou nu ongeveer bekend moeten zijn, en dat zouden ze vanmiddag horen. Een jaar nadat de ellende in Woudenberg was begonnen. Alles wat dit jaar tot een gruweljaar had gemaakt.

Kooten had aangegeven dat het goed was dat ze elkaar steunden. Die middag waren er heel wat mensen naar de Schans gekomen. De Ter Steeges met z’n drieën, Chris, Carla en zoon Teun. Ties en Lena Houtbrugge met hun twee dochters, Lieneke en Adèle en notaris Hansens, die dit niet wilde missen. Ook de twee rechters Donker en Havers waren uiteraard van de partij. Enigszins gegeneerd keken ze allemaal op toen de familie Schalken haar opwachting maakte.

‘Heb jij ze uitgenodigd, vroeg Havers aan Kooten?’

‘Ja, ik vind dat ze erbij horen. Je realiseert je toch wel dat zij straks in de beklaagdenbank zitten?’

‘Ja, dat weet ik. Ik heb anders ook begrepen dat we straks allemaal als getuigen mogen opdraven. Of erger,’ liet Donker zich ontvallen.

De deur ging open en alle monden vielen open toen ze Andrea Lammers met Kees Lammers en Sjaak Diepen zagen binnenkomen.

‘Ik dacht dat die twee uit elkaar waren,’ fluisterde Lena Houtbrugge tegen Teun Ter Steeg, die naast haar zat. Lena deed haar best om niet al te opzichtig tegen Teun aan te gaan zitten. Aan haar andere kant zaten haar twee dochters en daarnaast Houtbrugge, die ongeïnteresseerd toekeek. Alsof hij het gebeuren hem niet aanging.

‘Wat doen we hier eigenlijk?’ vroeg Houtbrugge zich af. Er werd wat gekletst. Iedereen keek naar Kooten die zenuwachtig biertjes aan het tappen was.

‘Nou ja, er is geen programma, maar ik begreep van Kranen dat het goed is te weten wie er allemaal bij betrokken zijn.’

‘Ja, en wat dan nog?’ vroeg Donker.

‘Ik hoorde net van de advocaat van Koerts, Kranen dus, dat we zo’n beetje allemaal worden opgeroepen om naar Groningen te komen om te getuigen. Het is maar dat jullie het weten.’

Er werd wat gemompeld waarna de eersten alweer vertrokken. Wat een stompzinig gedoe.

Donker en Havers vertrokken ook. ‘Heb jij nog wat gehoord?’

‘Niet specifiek, maar het wordt een heel spektakel daar in Groningen, daar kun je op rekenen.’

Groningen, Openbaar Ministerie (OM)

Van Abeelen had alles op een rijtje gezet en het team opgetrommeld.

‘Het wordt een idiote rechtszaak. De allerbelangrijkste verdachte is X maar we weten niet wie dat is. Daarna komt Koerts. Hem worden zes moorden ten laste gelegd, op de vader en moeder en de kinderen Haas, Andrea Diepen en Nagels. Ooggetuigen zijn er van de moord op Nagels, dat zijn Kees en Andrea Lammers. Over de moorden op de familie Haas is Koerts vaag. Dat geldt ook voor de moord op Cora Diepen. Hij heeft een gedeeltelijke bekentenis afgelegd. Daarnaast is hij getuige bij deze moorden.

Lammers en Diepen wordt medeplichtigheid aan de moorden op het gezin Haas ten laste gelegd. Kees en Andrea Lammers zijn getuigen van de moord op Nagels.

Dan hebben we de familie Schalken die, met uitzondering van mevrouw Trees Schalken, wordt verdacht van ernstige pesterijen, brandstichting en het doden van katten. Zij hebben gedeeltelijk bekend en zijn getuigen bij dit alles.’

Lager gaf aan wat te willen zeggen. ‘Je zegt dat de Schalkens een gedeeltelijke bekentenis hebben afgelegd. Wat ontkennen ze?’

Van Abeelen: ‘Ze ontkennen die katten te hebben gewurgd. Mogelijk dat we wat dat betreft ook naar Koerts moeten kijken.

Die probeert trouwens alles op Nagels af te schuiven.

Verdere getuigen zijn de halve bevolking van Woudenberg, bij wijze van spreken. Kooten, Havers en Donker, Hansens. Lena, Ties Houtbrugge en eventueel hun dochters en verder Chris, Carla en Teun ter Steeg.'

'Waarom eventueel de dochters van Houtbrugge? Je roept Teun ter Steeg wel op?' vroeg Vermeij.

'Ik weet niet waarover zij zouden moeten getuigen, maar het is voor de zekerheid wel goed ze in ieder geval op de getuigenlijst te zetten. Teun ter Steeg lijkt meer betrokken. Bedankt Vermeij. We weten dat de hoofddader als een donkere schaduw over de hele zaak hangt. Hij staat niet terecht omdat we geen idee hebben wie hij is. Misschien dat er in de loop van het proces licht in die inktzwarte duisternis komt. De zaak gaat in december behandeld worden. Het is bedoeling dat we in de laatste week van december, dus dit jaar nog, de zaak afronden. De pro forma zitting met de belangrijkste verdachte Koerts vindt snel plaats.'

'Gaan we de getuigen nog een keer ondervragen voor die tijd?' vroeg Lakmoes.

'Nee. We hebben in de loop van dit jaar meer dan genoeg met ze gepraat. Tenzij er andere gedachten zijn.'

'Ja, er zijn andere gedachten,' merkte Koch op. 'Je vergeet Zand.'

'Zand? Waarom zou die moeten getuigen?' vroeg Van Abeelen.

'Ik heb Zand gevraagd achtergrondinformatie te verzamelen van alle getuigen. Je weet nooit van tevoren wanneer en waar dat van pas kan komen tijdens een rechtszaak.'

'Dus Zand zit zijn dure tijd te verspillen aan allerlei details van getuigen waarvan ik me sowieso al afvraag wat ze straks in Groningen te zoeken hebben?' vroeg Van Abeelen geërgerd.

'Ik weet dat je je liever concentreert op Koerts en verder niets, maar neem van mij aan dat je straks voor verrassingen komt te staan.'

'Weet je meer dan wij, Koch? Als dat zo is, hoor ik het graag voordat je er straks mee komt.'

'Wat de dure tijd van Zand betreft, dat valt mee. Hij wordt geholpen door een klein team van experts waar jij niets van wilt weten.'

Van Abeelen keek Koch onbewogen aan. Ze wist dat hij zo nodig buiten de paden liep. Ook nu had hij natuurlijk zijn secretaresse Dinah Kreulder weer opgedragen alles op te zoeken wat hij wilde weten. Van Abeelen wilde het inderdaad niet weten. Het zou tijdens de rechtszaak eventueel wel tevoorschijn komen.

De pro formazitting leverde geen bijzonderheden op.

Voor de rechtszaak werden drie dagen uitgetrokken met een uitloop tot vier dagen.

Een rechtszaak zonder hoofdverdachte, als je de meervoudige moordenaar Koerts even buiten beschouwing liet.

Groningen, rechtbank, dag een

De dagen voorafgaand aan het proces buitelden de media over elkaar heen met echte en verzonnen details over de verdachten, de getuigen en de misdaden. De speculaties waren niet van de lucht. Cruciaal was natuurlijk het grote vraagteken: wie was de opdrachtgever van de moorden? Wat was het motief? Kon bewezen worden dat de verdachte de moorden had gepleegd? Meer vragen dan antwoorden. En daarom ook meer nonsens dan harde feiten. Ze schenen weinig te hebben geleerd van grote voorafgaande processen in Groningen. Ook deze keer stonden de bussen met antennes en satellietshotels in het plantsoen op het Guyotplein voor de Rechtbank. Ook nu moest de politie eraan te pas komen om de hele karavaan te verplaatsen naar de Ossenmarkt er vlak naast.

Koch, Van Abeelen en Lager lazen de kranten allang niet meer. Zelfs niet de serieuze kranten, waarin de journalisten volledig de weg kwijt waren en erop los fantaseerden.

De rechters hadden zich strikt aan het protocol en dus buiten alle publiciteit gehouden.

De meervoudige kamer bestond uit drie zwaargewichten. De voorzitter was een vrouwelijke rechter. Ze stond bekend als streng, no nonsense. Had een hekel aan advocaten die er een show van probeerden te maken. Ze zat vlak voor haar pensioen. Een mooie afsluiting van een indrukwekkende carrière. De twee mannelijke rechters waren uit hetzelfde hout gesneden.

Wat nieuw was, was dat er al tientallen mensen voor de recht-bank stonden te wachten terwijl de deuren nog gesloten waren. Alsof er een grote uitverkoop zou beginnen. Gelukkig zagen de medewerkers het, die binnen naar de mensen stonden te kijken en openden de deuren, voordat het uit de hand zou gaan lopen. In no time was de publieke tribune volledig bezet. Net als voorheen waren er extra zalen geopend waar men het proces op tv-schermen kon volgen.

De eerste dag was een opwarmertje. Het ging over de onaangename gebeurtenissen die aan de moorden voorafgegaan waren. In de beklaagdenbank zaten de vader Frans Schalken en zijn drie zoons, Harrie, Frits en Karel, naast elkaar. Verder hun advocaat Kranen. Kranen kon het alleen af, had hij aangegeven. Van het OM zaten Lager en Bavel klaar, de andere officier van justitie uit Groningen. Ze hadden al gezien dat de getuigen, Havers, Donker, Diepen Lammers, Kooten en de horecaman van café Sluikzicht, op hun plaatsen zaten.

Ook Koerts was aanwezig.

Om exact negen uur kwamen de drie rechters met de griffier de rechtszaal binnen.

De zitting was geopend. Ze lieten er geen gras over groeien. De voorzitter wendde zich tot het OM: 'Mevrouw Lager wilt u de tenlastelegging voorlezen in de eerste zaak, die de aanloop tot de moorden betreft?'

Lager ging staan. 'Aangezien de hiernavolgende daden zijn gepleegd door de verdachten Frans, Harrie, Frits en Karel Schalken geldt de tenlastelegging voor hen gezamenlijk.' Lager las de fei-

ten op. Het deponeren van puin en afval voor de ingang van het landgoed Woudenberg. Brandstichting van de entree van de villa Woudenberg, en het wurgen van twee katten van de familie Haas. De exacte data werden genoemd.

De rechter keek de vier Schalkens aan en schudde haar hoofd. 'U hebt schuld bekend aan deze daden, behalve het wurgen van de katten. Tevens heb ik begrepen dat de heer Karel Schalken geen deel heeft genomen aan de misdadige activiteiten. Bent u schuldig aan deze misdaden? Een voor een graag.'

Ze bekenden alles, behalve het wurgen van de katten.

'Wat ik wil weten, voor ik het woord teruggeef aan het OM, wie u de opdracht heeft gegeven tot deze misselijkmakende acties. De heer Frans Schalken graag.'

Schalken schraapte zijn keel. 'Dat was Nagels, ook wel bekend als de Lange.'

'U bedoelt degene die zich niet meer kan verdedigen omdat hij er niet meer is?'

'Ja, die bedoel ik.'

'Wat verdiende u ermee?'

'Voor de afval stortingen tienduizend euro en voor de brandstichting twintigduizend euro.'

'Per persoon?'

'Nee, voor ons samen.'

'En voor de katten?'

'Dat hebben we niet gedaan.'

'Het woord is aan het OM.'

Bavel stond op. 'Ik begrijp dat het u om het even is, puinstorten, brandstichten en dieren vermoorden? Of hebt u nog meer op uw kerfstok wat de familie Haas betreft?'

Kranen sprong op. 'Waar slaat dit nu weer op? Is het nog niet genoeg wat er genoemd is? En nogmaals, met die katten hebben ze niets te maken.'

Bavel keek Kranen stoïcijns aan. 'Ik heb niets meer toe te voegen aan dit rijtje misselijkmakende wandaden.' Hij ging zitten.

De voorzitter schudde haar hoofd. Ze kende Bavel. Dat werd nog wat als het om de echte misdaden, de moorden, ging.

‘Het woord is aan de verdediging.’

Die had niet veel te vertellen, behalve dat ze vond dat er rekening moest worden gehouden met de strafmaat, gezien het feit dat de familie had meegewerkt aan het onderzoek en, zij het deels, had bekend.

‘Weest u duidelijker, meneer Kranen, in hoeverre rekening houden? Wat wilt u?’

‘De verdediging is van mening dat er vrijspraak moet volgen gezien de overmatige aandacht die er is voor deze zaak en de maatschappelijke schade die de familie als gevolg daarvan heeft ondervonden en nog ondervindt.’

‘Is genoteerd, dan gaan we verder.’ De voorzitter wilde verder.

Als getuigen werden Havers en Donker opgeroepen.

‘Hebt u aanwijzingen dat de familie Schalken betrokken is bij de moord op het gezin Haas?’ Bavel wist dat het een schot in de ruimte was, maar wilde de vraag toch gesteld hebben.

De advocaat spong op. ‘De familie Schalken staat terecht voor de daden die in de aanklacht zijn genoemd en voor niets anders. Deze vraag hoeft u niet te beantwoorden.’

‘Schrap u de vraag. Wilt u zich beperken tot de aanklacht, meneer de officier.’

De verklaringen van Havers en Donker leverden geen bijzonderheden op.

‘Dan geef ik nu het woord aan het OM voor het requisitoir en de strafeis.’

Bavel was kort en duidelijk. ‘Het OM eist een voorwaardelijke gevangenisstraf voor alle vier de verdachten van een halfjaar met een proeftijd van zes jaar en een boete van zeventuizend euro.’

‘Heeft de verdediging hierop nog iets te zeggen?’

Kranen ging staan maar werd op zijn plaats getrokken door Schalken. ‘Eh, nee mevrouw de voorzitter.’

Ondertussen was de tijd voortgekropen. In wezen was het een

teleurstellende gebeurtenis. Geen vuurwerk waar de publieke tribune en vooral de media op gehoopt hadden.

‘Dan beëindig ik deze zitting. Over twee weken volgt de uitspraak. Het is bijna lunchtijd. We komen om twee uur terug om verder te gaan. Met de zaak tegen de heren Diepen en Lammers.’ De voorzitter hamerde af.

De rechters verlieten de rechtszaal.

De aanklagers van het OM hadden een eigen ruimte in het gerechtshuis. Lager, Van Abeelen en Bavel gingen daar lunchen om een aantal zaken te bespreken. Koch, Vermeij en Lakmoes waren er ook bij aanwezig.

Lager stak van wal: ‘Vanmiddag dus Diepen en Lammers. Hen wordt ten laste gelegd dat ze de sleutels van de villa aan Koerts en Nagels hebben gegeven terwijl ze wisten dat die niets goeds in de zin hadden. Weten we waarom? We hopen dat vanmiddag te horen.’

‘Een vraag,’ zei Lakmoes, ‘je wilt de uitbater van café Sluikzicht laten opdraven. Waarom?’

‘Om aan te tonen dat hij Koerts en Nagels kende. Dat komt zijdelings aan de orde als we Koerts op de pijnbank leggen. Morgen dus,’ antwoordde Lager.

‘Dus het gaat eigenlijk om morgen.’

‘Dat lijkt wel zo.’ Koch bemoeide zich er ineens mee. ‘Koerts is direct verantwoordelijk voor de dood van het gezin Haas, Cora Diepen en Nagels, maar we weten dat het uiteindelijk gaat om iemand die we niet kennen. Dat betekent dat we morgen gaan toewerken naar wat overmorgen moet gaan gebeuren.’

Ze keken Koch aan. ‘Wat ben jij van plan?’

‘Dat zien we dan.’ Typisch Koch. De enige die hem begreep was Vermeij, maar die hield haar mond.

Lager haalde haar schouders op en ging door: ‘Vanmiddag gaat het om Diepen, Lammers en Koerts en morgen om Koerts. Waar is Zand trouwens? Die zou toch achtergrondinformatie opzoeken over de getuigen?’

‘Daar is -ie mee bezig. Dat horen we morgen of in ieder geval overmorgen,’ liet Koch weten.

‘Nou Koch, het is allemaal wat vaag vind je niet?’ merkte Bavel op.

‘Klopt, heel vaag en dat moet voorlopig zo blijven.’

Ze snapt niets van wat Koch aan het uitbroeden was maar ze zouden wel zien.

Na de lunch was de zaal opnieuw tot de nok toe gevuld.

Diepen werd opgeroepen.

‘Meneer Diepen, wie heeft u gevraagd om de sleutel van de villa Woudenberg?’ De voorzitter verspilde geen minuut.

‘Dat was de Korte.’

‘U bedoelt de heer Koerts?’

‘Ja, ik kende hem als de Korte.’

‘U hebt zich geen moment afgevraagd wat hij met die sleutel van plan was?’

‘Ik heb me er het hoofd niet over gebroken.’

‘Ook niet nadat u had gehoord wat zich had afgespeeld in de weken daarvoor bij het landgoed?’

‘Nee, mevrouw de rechter.’

‘U realiseert zich dat u daarmee medeplichtig bent aan hetgeen de familie Haas is overkomen?’

Kranen sprong op. ‘Mevrouw de voorzitter, dat wist de heer Diepen toch niet.’

‘Is genoteerd meneer Kranen. Ik geef het woord aan het OM, de heer Bavel.’

‘Meneer Diepen, u zegt net dat u zich niet hebt afgevraagd wat Nagels en Koerts van plan waren met die sleutels.’

‘Dat klopt.’

‘Toch wel raar, u hebt gezien dat de familie werd getreiterd met allerlei pesterijen en toen u werd gevraagd die sleutels te leveren ging er geen licht bij u op?’

‘Nee, dat heb ik mij geen seconde afgevraagd.’

Bavel was kort. ‘Dat had u dan beter wel kunnen doen. Wij ach-

ten de heer Diepen medeschuldig aan de moorden op de familie Haas.’ Korter kon niet.

Lammers had ook een sleutel geregeld via zijn vrouw. Op verzoek van Nagels. Ook hij had geen idee waar die sleutel voor nodig was. Nu wist hij wel beter.

De verdediging bracht geen nieuwe feiten aan het licht.

Bavel eiste voor beide heren Diepen en Lammers, een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van een halfjaar met een proeftijd van vijf jaar.

Dat viel mee, was de mening van de aanwezigen. De zwaardere straffen zouden vast nog komen.

Op dat moment ontstond er rumoer op de publieke tribune.

De familie Schalken was woedend omdat hun straffen in vergelijking met die die tegen Diepen en Lammers was geëist in hun ogen veel te hoog waren. De broers Schalken stonden te schreeuwen en te schelden. De voorzitter maakte er korte metten mee. Ze dreigde de publieke tribune te ontruimen. Even later was de rust teruggekeerd.

‘We gaan verder.’ De voorzitter had haast. Ze vond de hele rechtszaak een verplicht nummer. De daders waren immers bekend, hadden ook al deels bekend, en zij moest ze naar de gevangenis sturen. Volstrekt oninteressant in haar ogen. Maar het moest nu eenmaal. Zonder rechtszaak kon je het geteisem niet in hun hok stoppen. Het was maar goed dat haar mederechters niet wisten hoe ze er diep van binnen over dacht. Het was haar laatste rechtszaak en die moest ze zonder kleerscheuren doorkomen. Voor haar zat het er bijna op. Pensioen. Ze had altijd de schijn kunnen ophouden van een onpartijdige rechter. Zo had ze ook altijd gewerkt, maar het kostte haar wel steeds meer moeite. Op de een of andere manier had ze het idee dat deze allerlaatste zaak nog wel eens onaangename verrassingen kon opleveren. Verrassingen die haar afscheid konden verknoeien. Vooral toen ze zag dat Koch zich met de zaak bemoeide. Die zorgde altijd voor verrassingen. En niet altijd de meest prettige.

Koerts werd opgeroepen.

Na de formaliteiten zuchtte de voorzitter diep. 'Meneer Koerts. Ik begrijp dat u huurmoordenaar van beroep bent, klopt dat?'

Koerts was even uit het veld geslagen maar herstelde zich snel. 'Dat zal het OM dan moeten bewijzen, mevrouw de rechter.'

'Het OM graag.'

Die avond na de eerste zittingsdag op het OM, uitkijkend over de Piccardthofplas, zaten Van Abeelen, Lager, Bavel, Koch, Vermeij, Lakmoes en Zand uit te puffen van de tweede helft van die dag. Lager had ze gevraagd naar het OM te komen om de middag te evalueren en de volgende dag voor te bereiden.

Ze namen de zitting door, waar Koerts terecht stond als verdachte. Het was doodstil geweest. Koerts had alles ontkend. De moorden op het gezin Haas waren het werk geweest van Nagels. Hij had nog geprobeerd hem tegen te houden. De opdracht was immers bang maken geweest, maar Nagels had gezegd dat daar geen denken aan was: 'Die lui herinneren zich ons dan en dan zijn we de klos.' Hij had ze zonder een spier te vertrekken door het hoofd geschoten. 'Luister Korte,' had ie gezegd, 'het is ons werk en dan doe je dat goed.'

Koch was ervan overtuigd dat Koerts loog. Aanvankelijk had hij het in het midden gelaten wie er geschoten had.

Ook Cora Diepen was door Nagels gedood. Koerts was er niet eens bij geweest, zei hij. Ook daar kon je grote vraagtekens bij plaatsen. Maar bewijzen was iets anders. In zijn voordeel pleitte dat het DNA dat onder de nagels van Cora Diepen was gevonden niet overeenkwam met dat van Koerts. Alleen de moord op Nagels konden ze bewijzen. Twee getuigen, maar dat had hij alleen gedaan om Lammers erger te besparen. Nagels was doorgedraaid en zou Lammers vermoord hebben. De twee mannen die hij had gedood bij Tynaarlo toen hij overgeplaatst werd naar Groningen, had hij nooit eerder gezien. Wat daar gebeurde was pure zelfverdediging. Het graf waar die twee in lagen was voor hem bedoeld.

Op de vraag hoeveel moorden hij had gepleegd in zijn carrière als huurmoordenaar, gaf hij geen antwoord.

De advocaat had het tijd gevonden om een tegengeluid te laten horen maar werd de mond gesnoerd door het OM, door Bavel.

Op de vragen hoe Koerts zijn opdrachten kreeg, antwoordde hij verveeld. Hij had dat al duizend keer verteld. Telefonisch. En hoe kreeg hij het geld? Via overschrijvingen naar de bank in Liechtenstein. Nee, nogmaals, hij wist niet wie de man was die opdracht had gegeven de familie Haas bang te maken en mevrouw Diepen te vermoorden. Met de vraag of er wel een opdrachtgever bestond en of het eigenlijk niet de bedoeling was om er zelf met de miljoenen van de familie Haas vandoor te gaan, zette Bavel ineens iedereen op het verkeerde been. Toen de verwarring voorbij was, was Koerts duidelijk. Er was een opdrachtgever. Hij wist niet wie het was en als hij het wist zou hij het niet vertellen. Dat moesten ze goed in hun oren knopen.

'Waarom zei hij dat zo uitgesproken?' vroeg Lager.

'Dat zei hij,' antwoordde Koch, 'om de opdrachtgever duidelijk te maken dat hij Liebermann en zijn dochtertje met rust moest laten.' Koch had zich geërgerd aan Bavel, die het bestaan van een opdrachtgever in twijfel had getrokken.

En Nagels had die katten gewurgd. Het waarom wist Koerts niet. Opdracht.

Daarna hadden ze geluisterd naar de getuigenis van Liebermann. Zij was bang geweest. Ze moest hebben geweten dat het geld dat ze ophaalde uit Liechtenstein fout geld was. Ze ontkende dat ze dat wist. Morgen zou het OM met de strafeis komen. Ze keken Lager aan.

'Dat horen jullie morgen. Ik moet er nog een nachtje over slapen,' antwoordde ze.

'Interessant, maar interessanter is wat Zand ons te vertellen heeft.' Koch keek Zand aan.

'Misschien wel het meest opwindende van vandaag.'

Bavel, Van Abeelen en Lager trokken zich terug omdat Zand illegaal bezig was geweest. Ze hoorden het wel.

Toen ze vertrokken waren, klapte Zand zijn laptop open. 'Ik heb twee berichten. Ik heb onderzoek gedaan naar de getuigen uit Woudenberg. Hun achtergronden, financieel, opleiding, families, hun belangen, noem maar op, om een beeld van hen te krijgen. Hebben ze redenen om zaken te verbergen. Het eerste wat Koch en ik ons afvroegen, is waar die lui uit Woudenberg hun geld mee verdienden. Zowel Ter Steeg als Houtbrugge zijn schat- en schatrijk, zonder dat het duidelijk is hoe ze aan dat geld komen. Tenminste niet helemaal. Bij Tersteeg leek het oud geld te zijn en dat is ook zo. Van moeders kant. Ze zijn meervoudig miljonair. De familie Ter Steeg bezat zo'n beetje de helft van de gemeente Woudenberg, wat ze in de loop der jaren zoetjes aan deels verkocht hebben. In wezen rentenieren ze. Vader Ter Steeg heeft een adviesbureau voor vermogende mensen: Tersteeg Wealth Management. Ook nog andere bedrijven, zoals een loodgietersbedrijf. Het punt is dat je nauwelijks kunt vinden wat ze in feite doen. Het lijkt een gevel met niets erachter. Maar niets illegaals. Zoon Teun zit ook in het bedrijf maar onduidelijk is wat hij doet, behalve dat hij officieel stage loopt bij het loodgietersbedrijf. Hij verveelt zich. Daar kom ik zo op terug.

De buurman, Houtbrugge is een ander verhaal. Die wil doen voorkomen dat het bij hem, net als bij Ter Steeg een kwestie van oud geld is, maar dat is niet zo. Financieel stelt de familie niets voor. Tenminste zo op het oog. Met Houtbrugge is iets interessants aan de hand. Wat je ziet is schijn. Het uithangbord is dat hij een verzekeringsman is. Dat hij een verzekeringsbedrijf bezit, maar dat bedrijf is een lege bv. Houtbrugge is een gigantische oplichter, een zwendelaar. Zijn hele leven is een en al zwendel. Hij heeft dat echter zo slim gedaan, dat het nooit in het oog is gelopen, laat staan dat hij betrapt of gepakt is. Het gaat dan niet om enkele miljoenen maar om honderden miljoenen. Het OM heeft in het verleden onderzoek gedaan, maar is er mee gestopt omdat ze nergens kwamen. Ze hebben het stil gehouden omdat ze bang waren voor claims. Daarom vind je het ook niet terug in de officiële do-

cumenten. De voorgeschiedenis van Houtbrugge is dat hij uit een familie komt van hardwerkende mensen. En dit is interessant. Grootvader en grootmoeder Houtbrugge deden schoonmaakwerk. Kantoren, bedrijven, scholen. Ties werd naar een school gestuurd met kinderen van de gegoede middenstand. Hij werd gepest. Zoontje van schoonmakers. De hele basisschool was een en al ellende. Hij wilde eraf maar hij zou en moest daar blijven. Ties haatte alles wat met schoonmakers te maken had. En toen kwam de familie Haas naast hem wonen. Schoonmakers. In die kapitale villa, die hij, Ties Houtbrugge had willen hebben.'

'Inderdaad interessant. Hoe ben je hierachter gekomen Emiel?'

'Ikzelf niet want het was onvindbaar. Ik heb Van Abeelen, Lager en Bavel weg laten gaan omdat ik hulp heb gehad van lui die erger zijn dan de Houtbrugges.'

'Je bedoelt Liesje en Frank?' Vermeij had Koch vaak over deze twee horen vertellen en genoten van de sterke staaltjes hacken van de twee. Maar wel criminele hackers. Staaltjes die niet voor het OM bedoeld waren, en waar het OM absoluut niets mee te maken mocht en wilde hebben.

'Dat is nogal wat Emiel. En Houtbrugge is nooit buiten de paden getreden waar het levensdelicten betrof'

'Nee nooit. Wat dat betreft, keurige burgers. Niets aan te merken op de levensstijl, behalve dat ie een oplichter op grote schaal is en zelfs dat is niet te bewijzen. Zo slim zit het in elkaar.

Verder is het zo dat Lena Houtbrugge, en nu kom ik op een heel ander terrein, zich verveelt bij Ties Houtbrugge en haar heil elders zoekt. Op dit moment bij Teun ter Steeg.'

'En dat weet Houtbrugge?'

'Ja, dat weet hij, want half Woudenberg is op de hoogte.'

'Oké, interessant allemaal, maar waar het om gaat is of het ons verder helpt met de speurtocht naar de opdrachtgever die uiteindelijk verantwoordelijk is voor nogal wat moorden. Ga maar verder.'

'Dit was het eerste bericht. Dan het volgende. Waar komt het geld dat Koerts krijgt vandaan? Hij krijgt het geld op de bank in

Liechtenstein. Wat ik heb kunnen vinden is een wirwar aan afzenders waar geen touw aan vast is te knopen. Jullie hebben de gegevens zelf gezien. Het is niet gelukt daar iets uit af te leiden. Afkortingen waarvan niet duidelijk zijn waar ze op slaan. De meest voorkomende zijn BG, KH, RV, TD, TG, WB, AS, GT, UN en FV en verder nog meer. Daar ben ik dus niet verder mee gekomen. Heel frustrerend. Ook Frank en Liesje niet. Sorry.' Zand klapte zijn laptop dicht.

'Dat moeten we dan morgen te weten komen.' Koch stond op. 'Emiel, je zou nog terugkomen op Teun ter Steeg.'

'Oh ja. Teun ter Steeg. Het merkwaardige is dat Lena Houtbrugge en Teun geen enkel geheim maken van hun relatie die gezien het leeftijdsverschil van vijftien jaar ongebruikelijk is. Dat is tot daar aan toe. Het rare is dat Houtbrugge er totaal niet mee zit, maar Ter Steeg, de vader van Teun des te meer. Dit veroorzaakt een gespannen verhouding tussen de families.'

'Maar wat heeft dit met ons probleem te maken?' vroeg Lakmoes zich af.

'Waarschijnlijk niets, maar het leek me goed dat jullie ook hiervan op de hoogte zijn.'

'Luister. Morgen komen er allerlei getuigen aan het woord. Morgen grijpen we de ellendeling.'

Ze keken Koch aan of hij gek was geworden. Behalve Vermeij. Die wist dat als Koch zoiets zei, dat niet zomaar was. Dan kwam er iets.

Groningen, rechtbank, dag twee

De voorzitter gaf na de formaliteiten direct het woord aan Lager. Ze wilde geen tijd verliezen en hoopte dat Lager op zou schieten. Lager begon, voordat ze met de strafeis kwam, eerst met het verhoor van een aantal getuigen. De voorzitter vond dit onzin. De dader had al een bewezen moord bekend, die op Nagels, en voor de moorden op anderen waren al sterke aanwijzingen. Het OM

had er echter haar zinnen op gezet om de bewijslast voor de andere moorden te optimaliseren, dus zat er voor de voorzitter weinig anders op dan toestemming te geven voor de getuigenverhoren.

De getuigenissen van notaris Hansens, de rechercheurs Vermeij, Havers en Donker, Diepen en het echtpaar Lammers leverden geen nieuwe gezichtspunten op. Ook die van uitbaters van de Schans en Sluikzicht niet. Na al die getuigenissen was het ondertussen lunchtijd geworden. Het publiek verliet de zaal. Koch liep naar Kuitert en benadrukte dat hij erop toe moest zien dat de getuigen van die middag aanwezig zouden zijn.

Tijdens de lunch bespraken Koch, Van Abeelen, Bavel en Lager de strategie voor die middag. Bavel nam Lena Houtbrugge voor zijn rekening, Koch nam Lager apart om haar nog eens te instrueren. Lager keek bedenkelijk. 'Het moet echt vanmiddag duidelijk worden Lager, anders moeten we morgen weer terugkomen. En dan is het maar de vraag of het dan überhaupt nog lukt.'

Direct na hervatting van de zitting riep de voorzitter Lena Houtbrugge op als getuige. De advocaat van Koerts had zich al afgevraagd wat mevrouw Houtbrugge nu te maken had met Koerts, zijn cliënt.

Dat werd snel duidelijk.

Wat Koerts betrof had het OM van één moord een bewijs en voor andere moorden alleen sterke aanwijzingen. Koch had de drie aanklagers, Van Abeelen, Bavel en Lager duidelijk gemaakt dat het nu niet meer om Koerts ging maar om degene die achter dit alles zat. Die moesten ze boven water zien te krijgen. Als dat nu niet lukte dan zou de echte moordenaar vrij blijven rondlopen. Ze hadden het alle drie in hun oren geknoopt.

Bavel was de hork van het OM: 'Mevrouw Houtbrugge, wist uw man dat u het had aangelegd met dat jongetje van Ter Steeg?'

Kranen veerde overeind. 'Mevrouw de voorzitter, dit laat u toch niet passeren? Wat heeft dit met mijn cliënt te maken?'

De voorzitter, die Bavel kende, vond dat Kranen gelijk had en maande Bavel om zich bij de zaak te houden.

‘Dat doe ik, mevrouw de voorzitter. Luistert u maar naar wat mevrouw Houtbrugge te zeggen heeft.’

Bavel speelde hoog spel, want hij wist niet wat Lena Houtbrugge ging zeggen. Lena nam geen blad voor de mond. ‘Oh, dat mag u best vragen, meneer de officier. Teun ter Steeg en ik doen het met elkaar en mijn echtgenoot weet daar alles van.’

De zaal viel stil.

Zelfs Bavel moest even slikken bij het taalgebruik van de getuige. ‘Uw man weet dat en keurt dit blijkbaar goed?’

‘Hij heeft andere dingen aan zijn hoofd.’

‘U bedoelt zijn oplichters- en zwendelpraktijken?’

Weer sprong Kranen op maar werd nu teruggewezen door de voorzitter die voelde dat het uit de hand ging lopen. Dat het een ordinaire bedoening aan het worden was, die niets met de moorden van doen had. Haar laatste rechtszaak. Dat mocht niet gebeuren.

Ze timmerde met haar hamer op de tafel. ‘Ik wil dat de officier van justitie en de advocaat van de verdachte nu naar voren komen. De zitting wordt geschorst.’

Ze keek woedend de zaal in. Kranen en Bavel kwamen naar voren. ‘U komt beiden met mij mee naar mijn kamer.’ Ze stond op en liep weg met Bavel en Kranen achter zich aan.

In haar kamer draaide ze zich om en zei met vuurspuwende ogen: ‘Ik laat mijn laatste rechtszaak niet besmeuren door ordinaire praatjes. De getuigenis van de vrouw kan worden afgemaakt en daarna is het afgelopen. Geen getuigen meer. De zaak is wat mij betreft duidelijk. Voor u ook neem ik aan, heren.’

Zowel Kranen als Bavel stonden er even raar van te kijken, aangezien dit geen normale gang van zaken was.

Kranen vond het echter al lang goed. De positie van Koerts was duidelijk, hoeveel getuigen er ook nog zouden komen.

‘Geen sprake van.’ Bavel keek de voorzitter strak aan. ‘Ik ben nog niet klaar en wens mijn getuigen te horen.’

‘U hebt mij gehoord, meneer Bavel. Het is klaar nu. Ik beëindig de getuigenverklaringen. U mag uw requisitoir houden en daarna mag de heer Kranen nog zijn pleidooi houden, maar dat is het. Mijn besluit staat vast.’

‘Als u dat doet, mevrouw de voorzitter, dan zal ik mijn requisitoir uitsluitend wijden aan de miskleun die u begaat en dat de rechtsgang door u wordt belemmerd op uiterst dubieuze gronden. Uw laatste rechtszaak zal worden overgedragen omdat u er een rommeltje van gemaakt hebt. Een rommeltje waaraan uw naam voor altijd verbonden zal blijven. De keus is aan u.’

De voorzitter werd bleek. ‘Hoe durft u mij zo te bedreigen, meneer de officier?’

‘Nee, ik bedreig u niet. Dat doet u zelf. U laat mij de getuigen horen die ik nodig acht als officier van justitie.’

‘Hoeveel getuigen hebt u dan nog op het oog?’

‘Dat weet u. Evenals de heer Kranen.’

De voorzitter wist dat ze geen keus had.

Toen ze terug waren heropende ze de zitting. ‘Meneer de officier.’

Bavel wendde zich tot Lena Houtbrugge die nog steeds rustig in de getuigenbank zat.

‘Mevrouw Houtbrugge, u zei dat uw man andere dingen aan zijn hoofd had. Ik neem aan dat dat zijn oplichters- en zwendelpraktijken zijn?’

‘U bent niet goed op de hoogte, merk ik. Die zwendelpraktijken zijn verleden tijd. Tegenwoordig houdt hij zich met andere zaken bezig. Dat zijn zaken waar hij zo druk mee is dat hij voor mij geen tijd meer heeft, maar dat moet u hem zelf vragen. De enige die de relatie met Teun vervelend vindt is de vader van Teun, maar die zal dat wel vertellen als u ernaar vraagt.’

Iedereen in de rechtszaal vroeg zich af waarin ze verzeild waren geraakt. Het leek wel RTL Boulevard.

‘Het leek de voorzitter nu welletjes. ‘Meneer Bavel, waar wilt u heen?’

‘Dat zal zo direct duidelijk worden, mevrouw de voorzitter. Ik ben klaar met deze getuige, althans voor nu.’

‘Wil de verdediging deze getuige nog wat vragen?’

Het was duidelijk dat Kranen maar een ding wilde en dat was dat Lena Houtbrugge verdween uit de getuigenbank.

‘Dan verzoek ik nu de volgende getuige van het OM plaats te nemen in de getuigenbank, de heer Houtbrugge.’

Houtbrugge kwam naar voren en had geen idee wat hem overkwam. Zo leek het.

Bavel was ondertussen gaan zitten en Lager kwam nu naar voren. ‘Dag, meneer Houtbrugge. Fijn dat u hier bent. Misschien kunt u ons helpen.’

‘Waarmee zou ik u moeten helpen?’

‘Waar wij mee zitten, meneer Houtbrugge is het feit dat degene die hier vandaag terecht staat als verdachte, de heer Koerts, zeer grote geldbedragen heeft verdiend met misdaden die op de een of andere manier gelieerd zijn aan het dorp Woudenberg. Dit betreft de familie Haas die in Woudenberg woonde en mevrouw Diepen die in Woudenberg werkte. Op de bankrekening van de heer Koerts in Liechtenstein, waar we de gegevens van kennen, zijn zeer grote bedragen bijgeschreven, die kennelijk met zijn werk te maken hebben, het vermoorden van mensen.’

Kranen sprong op maar werd teruggewezen door de voorzitter.

‘Die bedragen zijn zo groot dat alleen een schatrijk iemand die kan opbrengen.’

Kranen sprong weer op. ‘Voorzitter, waar wil de officier nu weer heen?’

‘Als u mij even de ruimte geeft, mevrouw de voorzitter, dan wordt het u duidelijk.’

Meneer Houtbrugge, waarom hebt u, los van het financieren van moordenaars, uw afkomst zo ver mogelijk geprobeerd weg te stoppen? Waarom wilt u niets meer te maken hebben met uw ouders en uw zusters, uw familie, die allemaal in de schoonmaakbranche zitten?’ Houtbrugge keek Lager verbijsterd aan.

‘Meneer Houtbrugge, uw ouders en uw zusters hebben verklaard dat u zich voor hen schaamt. Ze zijn ervan overtuigd dat u het meer dan vreselijk vond dat er een schoonmakerechtpaar naast u kwam wonen. Dat heeft uw vrouw Lena zich tegen hen laten ontvallen. Lena heeft wel contact met hen. Tegen uw uitdrukkelijke wil.’

‘Dat is grote nonsens,’ riep Houtbrugge uit. ‘Kranen, doe wat.’

Lena, die weer op de publieke tribune was gaan zitten, tussen haar beide dochters in, riep echter: ‘Dat is helemaal waar, Ties! Jij wilde maar één ding en dat was die lui van Haas weg hebben. Die waren te min. Die mochten niet naast ons wonen!’

‘Ja,’ riep zijn oudste dochter er hard overheen, ‘en daarom mochten wij ook niet naar opa en oma Houtbrugge en al helemaal niet naar de familie Haas om kennis met ze te maken toen ze naast ons kwamen wonen.’

‘Ja,’ begon ook de jongste dochter al huilend, ‘ja, Woodbridge, je zou onze benen breken als we naar hen toegingen.’

Er viel een ijzige stilte in de zaal. Koch en Zand, die achter het OM zaten, veerden op als door adders gestoken en fluisterden Van Abeelen wat in het oor. Van Abeelen keek beiden vragend aan waarna Koch haar duidelijk maakte te doen wat haar gevraagd werd. Van Abeelen aarzelde, maar stond vervolgens op, liep naar voren en gaf de rechters te kennen dat zij het van Lager overnam. De voorzitter zat als versteend toe te kijken naar wat er zich in haar rechtszaal afspeelde. Van Abeelen liep naar de plaats waar de jongste dochter, Lieneke Houtbrugge, zat.

‘Lieneke Houtbrugge, zou u mee naar beneden willen komen en in de getuigenbank willen plaatsnemen? Juffrouw Houtbrugge, zou u willen herhalen wat u net riep?’

‘Nou ja, dat van het breken van die benen zal hij niet zo bedoeld hebben.’

Van Abeelen keek haar glimlachend aan. ‘Dat begrijp ik. Maar wat zei u daarvoor?’

‘Niets toch? Dat was het enige wat ik riep.’ Lieneke Houtbrugge keek haar vragend aan.

‘Mevrouw de griffer, hebt u de zin van deze jongedame vanuit de publieke tribune opgetekend? Hoe sprak ze haar vader aan? Mevrouw de voorzitter, mag de griffier de zin voorlezen?’

‘Ja, gaat uw gang, hoewel het niet officieel is.’

De griffier las het op. ‘Ja, Woodbridge, je zou onze benen breken als we naar hen toegingen.’

‘Dank u.’

‘Jongedame, wie is Woodbridge?’

‘Oh, dat is WB, Woodbridge, Houtbrugge, mijn vader.’

‘Vanwaar Woodbridge?’

‘Die naam heeft hij een keer genoemd. Hij heeft ons toen verboden die naam ooit weer te gebruiken, dan zou hij onze benen wel breken, zei hij. Dat WB vonden we toen wel heel griezelig en zeiden het daarom alleen tegen elkaar als hij er niet bij was. Mama deed er ook aan mee.’

Lena Houtbrugge ging staan. ‘Wat Lieneke zegt is waar. Waarom het belangrijk is weet ik niet, maar de naam Woodbridge, of WB zoals we vaak zeiden, was besmet en daarom gebruikten we het onder elkaar, als hij er niet bij was.’

Koch wenkte Van Abeelen weer even en fluisterde haar iets in het oor. Van Abeelen wendde zich tot de voorzitter: ‘Mevrouw de voorzitter, kan ik u even benaderen? De heer Kranen mag het ook horen.’

De voorzitter wenkte beiden bij zich. ‘Kan het hier?’

‘Het moet hier. Houtbrugge en Woodbridge zijn een en dezelfde persoon.’

‘En wat dan nog?’ vroeg Kranen, die er niets van begreep.

‘Mevrouw Van Abeelen, wat wilt u?’ vroeg de voorzitter.

‘Wij hebben een overvloed aan harde gegevens, financiële gegevens waaruit blijkt dat ene WB, lees Woodbridge, gigantische bedragen overmaakte op de bankrekening van Koerts. Houtbrugge, alias Woodbridge, is de levensgevaarlijke opdrachtgever. Met uw goedvinden, zonder de reactie van de voorzitter af te wachten, draaide Van Abeelen zich om, riep Kuitert naar voren, liep naar

Houtbrugge, die als versteend naast de verdediging zat en zei luid en duidelijk: ‘Meneer Houtbrugge u wordt aangehouden op verdenking van het geven van opdracht tot het vermoorden van de familie Haas en van mevrouw Luchtenbelt. Kuitert, doe je werk.’

Houtbrugge, die zich herpakt had, begon tot ieders verbazing spottend te lachen. ‘U bent niet goed bij uw hoofd, mevrouw de hoofdofficier! Omdat er blijkbaar op een paar afschriften van ene Koerts WB staat als afzender, denkt u mij te kunnen arresteren? Zomaar? Zonder enige harde reden? Ik zie u graag terug in de rechtszaal, als ze u ondertussen niet ontslaan!’ Een pandemonium brak los. Voordat Houtbrugge zich realiseerde wat er gebeurde, werd hij door Kuitert en een agent afgevoerd.

De voorzitter, die zag dat de chaos compleet was, hamerde af. ‘Morgen zijn we hier weer,’ kon ze nog uitbrengen. Niemand luisterde naar haar.

Van Abeelen liep naar Koch die rustig naar het gekkenhuis stond te kijken.

‘Koch, hoe lang wist jij al dat het Houtbrugge was?’

‘Ik wist het niet, maar vermoedde het. Zand zag het. Zand had van de lettercombinaties in de papieren die hij ons gaf de combinatie WB er uitgelicht. Wachten was op het ultieme bewijs. De vraag is alleen of het door de rechtbank als ultiem bewijs wordt gezien. De verdediging van Houtbrugge kan er gehakt van maken en dan loopt hij straks alsnog als vrij man lachend naar buiten.’

Koch had nog zijn twijfels en wist dat hij nog niet klaar was.

Groningen, rechtbank, dag drie

Het was een van de kortste rechtszittingen ooit.

Lager kwam met de strafeis tegen Koerts. Zonder in herhaling te vallen, formuleerde ze kort en bondig de strafeis. Het OM vroeg bijna de maximale straf, vijftientig jaar.

Koerts werd bleek. Hij had verwacht dat er een aanzienlijke vermindering zou komen, meer dan vijf jaar, omdat hij had mee-

gewerkt. Niet dus. De belangrijkste strafvermindering bestond uit het feit dat hij naar een gewone gevangenis ging. Hij kon zijn dochtertje blijven zien.

De rechtszaak tegen Houtbrugge werd voorbereid.

Groningen, acht maanden later

De verbijstering in Woudenberg was langzaam weggeëbd.

Dagenlang had het dorp in de laatste week van het jaar in de volle belangstelling gestaan van de landelijke media.

Een gezin met twee kinderen vermoord, de hulp in de huishouding van het gezin vermoord. Tot afgrijzen van iedereen bleek een prominente inwoner van het dorp de opdrachtgever tot deze moorden. Het motief was even onbegrijpelijk als triest.

Omdat de aandacht enkel en alleen uitging naar het komende proces tegen Houtbrugge, waren de uitspraken van de rechter met weinig interesse gevolgd. Die waren allemaal conform de eisen. Alsof de rechters zich geen enkele misstap durfden te veroorloven.

Diepen en Lammers hadden tegen hen harde eisen van het OM gehoord, wegens het verstrekken van de sleutel van de villa Woudenberg. Lager eiste tegen beiden vier jaar gevangenisstraf waarvan een jaar voorwaardelijk. De rechter oordeelde conform.

Hetzelfde gebeurde in de strafzaken tegen Koerts en de familie Schalken. Ten aanzien van Koerts stond in de onderbouwing van het vonnis dat in principe levenslang op zijn plaats was geweest gezien de ernst van de daden. Het deed er niet toe dat niet was aangetoond of Nagels of hij de moorden had gepleegd. Ze waren beiden volledig verantwoordelijk. Er was een strafvermindering toegepast waarbij geen levenslang maar vijftientig op zijn plaats was.

Het opvallende was dat niemand in beroep ging. Schaamte overheerste, het gevoel de ellende achter zich te willen laten.

Na de laatste zitting in de zaak Koerts was de onrust in juridisch Nederland groot geweest. De rechtbank in Groningen had er een potje van gemaakt en was door de media bespot. Incompetentie en amateurisme was het oordeel, Amerikaanse toestanden die niet thuishoorden in een Nederlandse rechtszaal.

De rechters, met name de voorzitter, werden te kijk gezet. De voorzitter kreeg nog net een bescheiden afscheidsreceptie, maar leuk was anders.

Het gevolg was dat de rechtszaak tegen Houtbrugge niet in Groningen plaatsvond. Utrecht had laten weten dat de zaak tegen Houtbrugge aldaar moest plaatsvinden, maar Den Haag besliste anders.

De behandeling van de strafzaak tegen Houtbrugge ging naar Leeuwarden. Dit laatste omdat Van Abeelen daar bij haar Haagse connecties op had aangedrongen. De expertise in deze zaak was immers in het Noorden.

Houtbrugge had direct na zijn arrestatie een heel team van topadvocaten opgetuigd.

Advocaten van het bekende advocatenkantoor Lénaise uit Amsterdam. Toen ze de bewijzen zagen en de stukken doornamen, schudden ze hun hoofd. Nog geen flardje aan steekhoudend bewijs te vinden, was hun mening. 'Hoe durf je als OM met een dergelijk schraal bodempje bewijs überhaupt een voet over de drempel in de rechtszaal te zetten?' Het eerste wat zijn advocaten hadden gedaan was Houtbrugge uit de gevangenis halen. Dat was gemakkelijk. Eén beperking, hij mocht Nederland niet verlaten. Zijn paspoort werd ingenomen.

Volgens het advocatenkantoor kon één man van hen het ook wel af, maar de cliënt was koning en die wilde dat er een indrukwekkend team van vier advocaten aan het werk ging. Drie mannen en een vrouw. Ze waren het er snel over eens. Die lettercombinatie als ultiem bewijs was een lachertje. WB kon alles betekenen. Dat de familie ze gebruikte als grap zei al genoeg. Ze gingen nog eens praten met Lena Houtbrugge en de twee dochters. Die had-

den niet meer te vertellen dan wat ze in de rechtszaal hadden gezegd. Houtbrugge zelf werd indringend doorgezaagd door de verdediging maar er kwamen geen nieuwe feiten aan het licht. Natuurlijk had hij het niet prettig gevonden dat er een familie van schoonmakers naast hem kwam wonen. Het deed hem inderdaad terugdenken aan zijn jeugd die hij wilde vergeten.

De verdediging was er klaar voor.

Van Abeelen was met het team, Bavel, Lager, Koch, Zand en Vermeij, in conclaaf gegaan.

‘Denk je dat het bewijs goed genoeg is om hem veroordeeld te krijgen?’ Van Abeelen stelde de vraag aan Koch.

‘Nee, eerlijk gezegd niet. Ik ben er wel van overtuigd dat Houtbrugge degene is die achter de moorden zit, maar of datgene wat we hebben voldoende is om hem voor altijd achter de tralies te krijgen, is de vraag. Ik ben bang dat de advocaten van Lenaise er gehakt van maken.’

‘Wat stel je voor?’

‘Ik stel voor dat we een huiszoeking gaan doen bij Liebermann.’

‘Liebermann? Waarom dat?’ Ze keken hem allen met vragende gezichten aan.

Koch keek naar Zand. Emiel Zand sloeg een map open. ‘Ik ben op verzoek van dokter Koch dieper, tot onder de bodem, in de financiële gegevens van de heer Koerts en mevrouw Liebermann gedoken. Dat wil zeggen, niet ik, maar anderen. U kan nu weggaan, mevrouw Van Abeelen, maar ik noem verder geen namen dus wat mij betreft kunt u rustig blijven.’ Van Abeelen knikte en zei niets. Ze kende dit. Ze bleef.

‘Wat dokter Koch vermoedde, klopt. Er zijn geldstromen die niet bij elkaar passen. Liebermann bezit veel meer geld dan ze ooit van Koerts kreeg. Dat verklaart ook het enorme huis in Amersfoort en de inrichting ervan. Ze kreeg veel van Koerts maar niet zoveel dat dat een dergelijke levensstandaard kan verklaren.’

‘Juist, en daarom wil ik dat we bij haar een huiszoeking gaan

doen,’ besloot Koch.

‘Wat denk je te vinden? En hoe wil je dat onderbouwen naar het OM in Amersfoort?’

‘Geen flauw idee wat ik denk te vinden. De onderbouwing is jouw taak, Lucia.’

Liebermann was compleet overdonderd toen er drie dagen later vier agenten en Vermeij en Koch met een huiszoekingsbevel voor de deur stonden.

Leeuwarden, rechtbank, zes maanden later

Na het debacle in Groningen hadden het OM, met Van Abeelen en de rechter, een strak schema opgesteld. Ze zouden zich houden aan het protocol en niets anders.

Toch was er al gedoe, nog voordat de zitting moest beginnen. Koch en Vermeij waren met een kroongetuige gekomen waarvan ze de identiteit niet wensten prijs te geven tot op de dag van de zitting zelf. Uiteindelijk werd het ondanks protest van de rechtbank en de verdediging geaccepteerd, om problemen te vermijden.

Houtbrugge zat in de beklaagdenbank met zijn advocaten vlakbij zich.

Van Abeelen kende de advocaten niet, maar had genoeg over hen gehoord. Ze had er een zwaar hoofd in.

De drie rechters kwamen binnen en de voorzitter begon met het controleren van de gegevens. Hij verloor geen seconde en wendde zich tot de verdachte.

‘Meneer Houtbrugge, bent u schuldig aan het geven van opdrachten leidend tot de dood van het gezin Haas en mevrouw Luchtenbelt?’

‘Nee meneer de rechter, geen sprake van.’

‘Hoe verklaart u de overschrijvingen naar de rekening van de heer Koerts bij de bank in Liechtenstein en de gebruikte afkorting WB?’

‘Ik heb geen idee. Ik heb die overschrijvingen nooit gedaan en de afkorting WB ken ik niet.’

Op dat moment ging advocaat nummer een van Lenaise staan en vroeg het woord: ‘Edelachtbare, ik denk dat we ons een zitting vol grote onzin kunnen besparen als we korte metten maken met de belachelijke aantijgingen aan het adres van verdachte. Wat WB betreft, dat komt misschien van Willem Barentsz, maar dat is ook al niet zo omdat er door de verdachte überhaupt nooit geld is overgemaakt’. De advocaten van Lenaise begonnen in koor te grinniken. Advocaat nummer een ging zitten.

De rechter vond eigenlijk dat de verdediging gelijk had, maar gaf aan dat hij niet gediend was van dit soort opmerkingen. De verdediging hoefde hem niet te vertellen wat hij moest doen.

Omdat het verder stil bleef van de kant van de verdediging gaf hij het woord aan het OM.

Het OM werd vertegenwoordigd door hoofdofficier Van Abeelen en door de twee officieren Bavel en Lager.

Van Abeelen begon. Ze legde de motieven van Houtbrugge genadeloos bloot. Ze liet geen spaan heel van de man die een leuk gezin met twee kinderen had laten uitmoorden. Afgunst omdat het gezin gelukkig was en dat uitstraalde. Haat omdat het gezin Haas hem dag en nacht herinnerde aan het feit dat ze schoonmakers waren. Net als zijn ouders, ouders die hij haatte. Houtbrugge haatte zijn afkomst.

Cora Luchtenbelt, een schoonmaakster, moest dood omdat Houtbrugge wilde voorkomen dat ze de villa kocht en met Diepen naast hem kwamen wonen.

De opdrachten voor de moorden gaf hij aan twee Utrechtse criminelen, Koerts en Nagels, die voor geld iedere criminele opdracht uitvoerden. De betalingen liepen via de bank in Liechtenstein, afzender WB, Woodbridge ofwel Houtbrugge.

De voorzitter hoorde het allemaal aan en vroeg naar eventuele andere getuigen.

Kooten was een van de getuigen in de zaak tegen Houtbrugge. Hij kon zich nog herinneren dat op de avond toen het in de Schans uit de hand liep, Houtbrugge de drankjes van de familie Haas op zijn rekening had laten zetten. Misleiding, als je bedenkt dat hij toen al opdracht had gegeven om die dreig- en afpersingbrieven in de brievenbus van Haas te laten gooien. Wie die in de bus had gedaan werd niet duidelijk.

De verdediging had het niet nodig gevonden te komen met getuigen à decharge. Houtbrugge wilde dat niet. Waren niet nodig.

Dacht hij.

Toen kwam Van Abeelen met de kroongetuige. Ineens was ze daar. Mevrouw Nora Liebermann.

Als door wespen gestoken sprongen de advocaten van Lenaise overeind en begonnen te roepen dat dit niet kon.

De voorzitter had dit verwacht. Hij sprak ze luid toe: ‘Dame en heren, als het u niet bevalt kunt u nu vertrekken of ik laat u verwijderen.’

Ze bonden in.

Ondertussen zat Houtbrugge als versteend naar Liebermann te kijken.

De voorzitter sprak haar toe. ‘U bent de vriendin van de heer Koerts?’

‘Ja.’

‘Wat komt u hier in deze zaak doen, nota bene als kroongetuige?’

‘Ik ben hier op uitdrukkelijk verzoek van de hoofofficier van justitie mevrouw Van Abeelen.’

De voorzitter begreep dat het verstandig was het vervolg in handen van Van Abeelen te leggen.

‘Mevrouw Liebermann’, begon deze, ‘u hebt een dochter begriip ik?’

‘Ja, dat klopt.’

‘Wie is de vader?’

Liebermann verstarde. Dit hadden ze niet afgesproken.

‘Is het niet zo, mevrouw Liebermann, dat Ties Houtbrugge de vader is van uw dochtertje Saskia en dat u al jarenlang de minnares bent van de heer Houtbrugge? Is het niet zo dat Ties Houtbrugge u al jarenlang grote sommen geld schenkt in ruil voor uw seksuele diensten en uw zwijgen? Is het niet zo dat u al jarenlang op de hoogte was dat de heer Koerts een huurmoordenaar was en u hem in de waan liet dat hij de vader was van Saskia?’

Liebermann zweeg, kon geen woord uitbrengen.

‘Mevrouw Liebermann, wilt u antwoord geven op mijn vragen?’

‘Wie is de vader van Saskia?’

‘Ties Houtbrugge.’ Het kwam er nauwelijks hoorbaar uit.

‘Wilt u dat nog eens hoorbaar herhalen?’

‘Ties Houtbrugge.’

‘Sinds wanneer bent u de minnares van de heer Houtbrugge?’

‘Sinds vier jaar.’

‘Waarom liet u uw vriend, de heer Koerts, in de waan dat hij de vader was?’

‘Dat moest van Houtbrugge.’

‘Waarom?’

‘Dan kon hij Michel manipuleren. Hij dreigde mij en Saskia wat aan te doen als Michel niet deed wat hij wilde.’

Van Abeelen wendde zich tot de voorzitter.

‘Meneer de voorzitter. Hier zijn de bewijsstukken. Een getekende en notarieel bevestigde verklaring van mevrouw Liebermann dat Houtbrugge de heren Koerts en Nagels opdracht gaf de familie Haas te treiteren, met het doel dat ze zouden vertrekken, met het bekende noodlottige gevolg, de dood van een heel gezin. Dit wordt ondersteund door een geluidsopname waarin Houtbrugge mevrouw Liebermann vertelt dat hij Koerts opdracht heeft gegeven mevrouw Luchtenbelt te doden.’

De verdediging zweeg, verbijsterd, en had niets toe te voegen.

In haar requisitoir eiste Van Abeelen een levenslange gevangenisstraf.

De uitspraak zou volgen.

Epiloog

Toen Koerts Nagels doodschoot en werd gepakt, was iedereen van mening dat daarmee de zaak rond was.

Koch geloofde dat niet en was ervan overtuigd dat de dader uit het dorp Woudenberg kwam. Het eerste bewijs, Woodbridge, werd geleverd tijdens de rechtszaak tegen Koerts. Het was Koch echter duidelijk dat de advocaten van Lenaise de rechters ervan konden overtuigen dat het onvoldoende bewijs was om iemand te veroordelen. De huiszoeking leverde wel het ultieme bewijs. Naast de gevonden communicatie tussen Houtbrugge en Liebermann, waarin de verhouding tussen beiden zonneklaar bleek, wilde Koch meer. Hij vroeg Liebermann Houtbrugge te verleiden tot de uitlatingen waarbij hij de moord op Cora Luchtenbelt toegaf en de treiterijen van de familie Haas met de noodlottige afloop. Liebermann droeg een microfoon die ze spoorloos moest laten verdwijnen zodra Houtbrugge van haar diensten gebruik wenste te maken.

Liebermann ontsprong als kroongetuige de dans. In de geheime verhoren die volgden, werd nooit duidelijk wat zij precies had geweten. Het OM seponeerde haar zaak.

Koerts was uiteindelijk de schlemiel. Vermeij had hem opgezocht in de gevangenis. Natuurlijk was het een klap in zijn gezicht om te horen dat Saskia niet zijn dochter was, maar van Houtbrugge. Het was goed te horen dat Liebermann en Saskia hem met enige regelmaat in de gevangenis bezochten.

Dat Andrea Lammers uiteindelijk dertig miljoen kreeg als resultaat van chantage door Cora Diepen op Haas werd nooit bekend. Dit zat als volgt:

Van Abeelen had Titia Vermeij enkele dagen na de uitspraak gebeld. Ze zat met een vraag. Ze begreep niet dat Haas de twee huishoudhulpen in het testament had genoemd. Die legaten waren tot daaraan toe, maar waarom ze volledig gerechtigden maken?

‘Ik blijf dat merkwaardig vinden. Jij hebt nog samen met Koch met Andrea Lammers gesproken. Is dit aspect nog aan de orde geweest?’

Vermeij zweeg.

‘Ik begrijp uit je zwijgen Vermeij, dat het aan de orde is geweest en dat je met de hand op je hart moest beloven er niets over te zeggen. Ik ga er dan vanuit dat Haas gechanteerd is door Cora. Zij heeft dus gezien dat Haas de containers onderzocht en de loten verzamelde, waaronder het lot met de jackpot. Je hoeft niet te antwoorden. Ik weet genoeg.’

Toen Cora het destijds vertelde aan Andrea hadden ze elkaar bezworen het voor zich te houden. Andrea Lammers had zich eraan gehouden. Dus Andrea Lammers wist dat het lot niet van Haas was, maar mogelijk van Schalken. Ze had haar mond gehouden.

Lena treurde niet over de gang van zaken. Toch moest ook zij zich verantwoorden voor de rechter, omdat het OM haar ervan verdacht op zijn minst op de hoogte te zijn van de duistere paden die Houtbrugge bewandelde. Het kon niet worden bewezen. Vrijspraak.

Bij de politie in Utrecht wisten ze niet goed wat ze aan moesten met Ulkes. Aan de ene kant was hij rijp voor ontslag met strafrechtelijke vervolging, aan de andere kant was Utrecht door de hele zaak Woudenberg het lachertje van politieel Nederland geworden en wilden ze niet nog meer ellende op straat gooien. Ze waren er nog niet uit. Duidelijk was dat hij het huis in Spanje kwijt was, evenals het geld, dat hij als waarschijnlijk als mol had verdiend en waarvan hij de herkomst niet kon verklaren.

De gemeente Woudenberg kwam met een verrassing. Andrea Lammers had het landgoed Woudenberg met de kapitale villa aan de gemeente Woudenberg geschonken. Haar voorwaarde was dat het de bestemming van een museum met een openbaar park zou krijgen. Dat gebeurde. Na een grondige opknapbeurt zagen de villa en het landgoed er prachtig uit.

Lena Houtbrugge was, nadat ze zich had laten scheiden van Houtbrugge, tot rust gekomen en werd niet meer gezien met Teun ter Steeg. Die was vertrokken uit Woudenberg.

Koch en Vermeij wandelden op een fraaie dag hand in hand over het landgoed Woudenberg dat was opengesteld voor het publiek.

‘Ik had vanochtend Daan aan de lijn. Ik ben opa geworden, een kleindochter.’

‘Bert wat leuk. Gefeliciteerd. Feliciteer je zoon en je schoondochter ook van mij. Alles goed met moeder en kind?’

‘Ja, gezond en wel.’

‘Bert, heel wat anders, ga je door met die hapsnap invalbeurten bij de politie of zet je er een punt achter? Of word je fulltime detective en vergeet je het geneesmiddelenonderzoek?’ Vermeij was met name benieuwd naar de zielenroerselen van Koch. Wat wilde hij nou met haar? Wat wilde zij met hem? Waren ze geliefden?

Koch voelde aan dat Vermeij met vragen zat. Net als hij.

Hij was nu ruim een jaar van de port af. Dat was vooral door Vermeij gekomen.

Toch was er iets. Vermeij wist en voelde het.

‘Bert, je bent een goeie vent. Kom eerst met jezelf in het reine. Daar heb je mij niet bij nodig. We zien wel of er voor mij plaats is. We hebben het in Woudenberg mooi voor elkaar gebokst.’ Ze gaf hem een kus.

‘Kom, jij moet naar Groningen. Doe de groeten van mij aan allemaal.’

Bert Koch wist het. Vermeij was een fantastische vriendin. Hij was gek op haar en toch ook niet helemaal vrij. Hij had nu de tijd om na te denken.

Ze namen afscheid van elkaar.

Koch keek nog een keer om naar de villa Woudenberg en stapte in zijn auto. Op naar Groningen. Wat zou de toekomst brengen?

Verantwoording

Met het schrijven van een thriller worden soms de grenzen van de realiteit opgezocht. Af en toe wordt er overheen gegaan, dat mag, zolang de geloofwaardigheid intact blijft.

De verhoudingen tussen de diverse politiekorpsen in Nederland, tussen het OM en de politie en het Ministerie van Justitie in Den Haag zullen, hoop ik, niet altijd zo slecht zijn als in dit boek beschreven. Volgens een van de meelezers zullen er juristen zijn die er gehakt van maken. Ook dat mag. Hetzelfde geldt voor de interpretatie van het notariële recht.

Hetzelfde fenomeen doet zich voor in de Nederlandse rechtszaal. Het protocol is strak en tot op de millimeter vastgelegd. De Nederlandse realiteit wordt door mij soms geweld aangedaan door buitenlandse invloeden in te brengen. Daarvoor ben ik alleen verantwoordelijk.

Het doel is de lezer een prettige ontspanning te bieden. Ik ben het dan ook eens met de hoofdpersoon die stelt dat het doel soms de middelen heiligt.

Dankwoord

Allereerst wil ik het vaste kwartet van meelezers, redacteurs en correctoren Marijke Boomsma, Arend van Olst, Bé de Haan en Jons Straatman oprecht bedanken voor hun niet aflatende inspanningen mijn geschrijf leesbaar te maken. Gezien de positieve recensies is dat gelukt.

Aan de nieuwe redacteur van de uitgever, Karin van der Laan, moest ik even wennen. Jij maakt het boek beter. Bedankt.

Sietze Tempel, als ik met een juridisch vraagstuk zit, kan ik altijd bij jou terecht. Bedankt.

Het is een genoegen samen te werken met het team van Palmslag, Maurice van Dijk, Micha Steenbergen en Jelle Spijkstra bedankt.

Het geeft een goed gevoel dat mijn familie van afstand het ontstaan van mijn thrillers met belangstelling volgt. Geen boek zonder lezers. Dank.

Eerder verschenen van Peter J.L.M. Bernink:

Geen Weg Terug (2014)

Een ziektekostenverzekeraar als misdadige organisatie

Als Jasper van Halen na een verjaardagsfeest 's nachts terugrijdt van Amsterdam naar Groningen wordt hij op de A6 van de weg gedrukt. De auto stort in het ijskoude water. Zijn dochter Merel komt hierbij om het leven. Hijzelf raakt in een diepe coma. Rechercheur Popma wordt op de zaak gezet. Er blijkt sprake van een jarenlange tegenwerking bij het opzetten van een Zelfstandig Behandelcentrum Neurologie. Naarmate Popma verder komt, stuit hij op een stilzwijgende muur van een machtige ziektezorgverzekeraar en een groot ziekenhuis. Er vallen steeds meer slachtoffers. Er is sprake van een misdadige organisatie. Voor de hoofdrolspelers in deze schimmige wereld is er geen weg meer terug...

Valse Hoop (2015)

Een dodelijke farmaceutische connectie

De hele neurologische wereld kijkt uit naar Myracen, een nieuw geneesmiddel tegen multiple sclerose. Neuroloog en onderzoeker Koch ontdekt echter dat het geneesmiddel een afschuwelijke bijwerking heeft: bloedkanker. De farmaceutische connectie houdt dit tegen elke prijs stil en onderzoeksgegevens worden gemanipuleerd.

Koch vormt met zijn nieuwsgierigheid een enorme bedreiging voor Myracen. Als hij met zijn gezin een weekend in een vakantiehuis doorbrengt, wordt er brandgesticht, waarbij zijn vrouw en twee dochttertjes omkomen. Maar ondanks dat er nog meer slachtoffers vallen, blijft Koch vastberaden om degenen die hem en anderen zoveel leed aan hebben gedaan te ontmaskeren.

Rechercheur Popma gaat zich bezighouden met de zaak. Als ook hij steeds meer te weten komt over Myracen wordt de zaak nog groter en angstaanjagender. De hoop op genezing blijkt valse hoop.

Kwade Vrienden (2016)

Een gevaarlijke combinatie

Karel van Gent en Thijs Glastra zijn jeugdvrienden. Als Karel ontdekt dat Thijs zijn broertje Willem pest, maakt hij een eind aan de vriendschap. Het pesten neemt daarna echter zulke kwaadaardige vormen aan dat Willem nog maar één uitweg ziet: hij pleegt zelfmoord. De familie Glastra vertrekt uit het Noorden. Karel gaat studeren in het Westen.

Vele jaren later komen beiden, inmiddels volwassen mannen, elkaar weer tegen in Groningen. Nu is Karel het doelwit. Een getuige ziet dat Karel van Gent inslaat op Thijs Glastra terwijl hij op de grond ligt. Van Gent wordt gearresteerd en veroordeeld. Maar is alles wat het lijkt? Van Gent gaat in hoger beroep, mede omdat de minderjarige getuige niet vertrouwd wordt. Ook hoofdinspecteur Kuitert twijfelt. Oud-hoofdinspecteur Popma wordt om raad gevraagd.

In het spannende Kwade vrienden schuilt een confronterend verhaal waar we allemaal voor vrezen in vriendschappen: leven als vrienden en rekenen als vijanden.

Het Icoon (2017)

Een misdadige constructie.

De familie Zeelen beheert luxe wooncomplexen, waarvan Morgenschittering de grootste is: na de Martinatoren het hoogste gebouw in Groningen. Het megalomane paleis van glas is zeer in trek bij vermogende mensen. Maar voor de bewoners begint hun verblijf in dit iconische gebouw langzaam een hel te worden.

Een zelfmoord van een van de bewoners wekt de belangstelling van de buitenwereld. En als er daarna nog een dubieus ongeluk plaatsvindt met twee doden, start hoofdinspecteur

Kuitert van de Groningse recherche een diepgaand onderzoek. De zaak neemt een onverwachte wending als de gehate voorzitter van de directie, de beeldschone Gina Zeelen, wordt vermoord.

Kuitert tast volledig in het duister. Om tot een oplossing te komen roept hij de hulp in van oud-hoofdinspecteur Popma.

Gifgas (2018)

Geruisloos. Reukloos. Onzichtbaar. Dodelijk.

Tijdens een lijndienst van New York naar Amsterdam wordt neuroloog Bert Koch betrokken bij een kaping door Tsjetsjenen. Mede door zijn toedoen mislukt de kaping, maar niet zonder dat ze de piloot en een kaper het leven kost. Een eveneens in het toestel aanwezige CIA -gent wordt een dag later vermoord.

Dan wordt de wereld opgeschud door geheimzinnige moorden in Moskou en Washington. Er wordt gebruik gemaakt van een onbekend, nieuw, dodelijk en doeltreffend gifgas. De FBI en de CIA tasten volledig in het duister, evenals de Russen. Als daarna de zoon van Koch wordt ontvoerd gaat hij achter degenen aan die dit op hun geweten hebben.

Koch wordt echter tegengewerkt door de AIVD. Hij gaat te rade bij oud-hoofdinspecteur Popma. Er is sprake van een griezelig, ondoorzichtig netwerk van meedogenloze huurmoordenaars, terroristische idealisten en misdadige zakenlieden. Als er een mol blijkt te zijn in de hoogste Amerikaanse regionen ziet het er somber uit.

Zoutzuur (2019)

Weerzinwekkend. Verminkend. Verwoestend.

In het najaar van wordt Doortje van Capel, jaar oud, op weerzinwekkende wijze vermoord. Verminkt, overgoten met zoutzuur, en levend begraven. De dader wordt nooit gevonden. De zaak wordt een cold case en dan vergeten.

Neuroloog Koch wordt geconfronteerd met een klassenfoto van de basisschool waar waarop Doortje en hij beiden staan. Haar ouders vragen hem een allerlaatste poging te doen om de twintig jaar oude moord op hun dochter op te lossen. Als daarna blijkt dat in een identieke moord heeft plaatsgevonden, bijt Koch zich vast in het onderzoek.

Dan volgt een derde moord. Het slachtoffer is met zoutzuur overgoten. Het onderzoek leidt naar de schimmige wereld van afpersing, identiteitsfraude en cybercriminaliteit. Als Koch zelf het doelwit van de moordenaar wordt, lijkt de oplossing ver weg.

De Weldoener (2020)

Misleiding. Bedrog. Hebzucht.

In het Stadsziekenhuis te Zutphen sterven na kleine ingrepen onnodig vier patiënten. De Inspectie voor de Volksgezondheid wijt de sterfgevallen aan complicaties en sluit de dossiers. Er bestaan echter twijfels en neuroloog en misdaadonderzoeker Koch wordt gevraagd een onderzoek in te stellen. Hij stuit op een dubieuze connectie met een Belgisch consortium dat noodlijdende ziekenhuizen opkoopt.

Patiënten beginnen het ziekenhuis te mijden, waardoor het afstevent op een faillissement.

Maar dan verschijnt een weldoener ten tonele die bereid is het ziekenhuis financieel te redden.

De weldoener is de kasteelheer van het nabijgelegen kasteel

Hackfort. Zijn adellijke echtgenote is een nazaat van de vroegere kasteel eigenaren. Al gauw blijkt echter dat de weldoener kampt met grote financiële en persoonlijke problemen. Als er een aanslag wordt gepleegd op de dochter van de directeur van het ziekenhuis, vermoedt Koch dat er een verband is met de operatiedoden. Als er ook nog een moord wordt gepleegd, is het duidelijk dat er duistere krachten in het spel zijn. Koch gaat op onderzoek uit om de moordenaar te vinden.

Het Festival (2021)

Afpersing. Bedreiging. Corruptie.

Het grote jaarlijkse festival van Terschelling, Waar, wordt voor het tweede jaar achtereen afgeblazen als gevolg van een pandemie. De wanhoop slaat toe.

Als Johan Barg, de directeur van Waar, spoorloos verdwijnt met het totale festivalvermogen, is de ontreddeing totaal. Dan spoelt het lijk van Barg aan op de Noordsvaarder. Hij is vermoord. De chaos is compleet.

Tijdens het onderzoek naar de moordenaar en de zoektocht naar het festivalgeld worden nog twee eilanders vermoord. Actiegroepen tegen een dancefestival, gasboringen en megalomane nieuwbouwprojecten in de duinen, veroorzaken een gespannen sfeer. De moordenaar is onvindbaar. Niemand voelt zich meer veilig.

De politie probeert de onrust te beteugelen. Als het niet lukt de moordenaar op te sporen en de angst te beteugelen wordt de hulp ingeroepen van eilandkenner en misdaadonderzoeker Koch.

Dan wordt Koch door duistere krachten beschuldigd van corruptie en komt de dreiging heel dichtbij.

Onder schuilnaam (2022)

Verraderlijke Verlangens, Dodelijke Ontmoetingen

Op de parkeerplaats van een gerenommeerd hotel in Noord Nederland land wordt in de kofferruimte van de auto het lichaam gevonden van een vrouw. Gewurgd. Ze ligt op de rug, de handen gevouwen op de borst, de ogen ver open gesperd.

Ondanks intensieve naspeuringen komt de politie niet verder met het onderzoek naar de moordenaar.

Er wordt een beroep gedaan op meesterspeurder Bert Koch, oud neuroloog uit Groningen.

Dan blijkt dat in de vier jaren daarvoor twee identieke moorden zijn gepleegd. De slachtoffers zijn allen succesvolle, welgestelde vrouwen. Er is sprake van een seriemoordenaar.

Als er een vierde moord wordt gepleegd maakt Koch gebruik van onorthodoxe opsporingsmethoden. Hij wordt door de politie buitenspel gezet.

Koch ontdekt dat de moordenaar een nieuw slachtoffer in het vizier heeft. Hij gaat door met het onderzoek naar de moordenaar.

Om zich van Koch te ontdoen pleegt deze een aanslag op diens leven.

Zowel Koch als het volgende slachtoffer zijn in levensgevaar.

Op Huwelijkse Voorwaarden (2023)

Dodelijke Dwangbuis, Verstikkende leegte

Hans ter Weggen staat op het punt de vijfde echtgenoot van de prachtige en schatrijke Laetitia Ganzevoort te worden. Toch knaagt er iets. Haar vier eerdere echtgenoten zijn spoorloos verdwenen en er zijn geheimzinnige huwelijkse voorwaarden.

De politie vermoedt dat de familie Ganzevoort iets te maken heeft met de mysterieuze verdwijningen, maar kan geen enkel bewijs vinden. Totdat een vrachtwagen vol dode mensen opduikt en de gebeurtenis terug te leiden is naar het familiebedrijf van de

Ganzevoorts. Er is mensenhandel in het spel. Maar wat hebben de verdwijningen van Laetitia's echtgenoten daarmee te maken? De verdenkingen jegens de familie zijn talrijk. Iedere bewijs ontbreekt.

Ten einde raad wordt de hulp ingeroepen van Koch, neuroloog en misdaadonderzoeker. Koch gaat onorthodox te werk, wat niet door iedereen wordt gewaardeerd. Het web van intriges lijkt alleen maar groter te worden. En dan wordt er een moord gepleegd. De zaak krijgt plots een heel andere wending. Zijn de Ganzevoorts eigenlijk het slachtoffer?

Hefboom (2024)

Angstaanjagend, Verwerpelijk

Vier studenten doen een uitvinding die de hedgefondswereld op haar grondvesten doet schudden. De vier houden het programma, een algoritme, onder zich. Criminele handelaren proberen het met alle middelen in handen te krijgen. Eén van de studenten wordt daarbij gedood.

In de strijd die vervolgens ontbrandt in de hedgefondswereld vallen meer slachtoffers. De politie tast volledig in het duister. Als vervolgens één van de studenten wordt ontvoerd en de andere twee spoorloos verdwijnen, worden hobbyspeurder Koch en oud-hoofd-inspecteur Popma bij de zaak betrokken. Al snel blijkt dat ze met een nietsontziende tegenstander te maken hebben. Deze tegenstander is onzichtbaar en ongrijpbaar.